

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2023 R.

INFORMACJA O WYKONANIU WYDATKÓW
W UKŁADZIE ZADANIOWYM

Rada Ministrów
Warszawa
2024

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
Funkcja 1. Zarządzanie państwem	7
Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny.....	22
Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka.....	34
Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym.....	40
Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju	53
Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo	65
Funkcja 8. Kultura fizyczna.....	71
Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe.....	77
Funkcja 10. Szkolnictwo wyższe i nauka	83
Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic.....	90
Funkcja 12. Środowisko	98
Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny.....	111
Funkcja 14. Rynek pracy	123
Funkcja 15. Polityka zagraniczna	132
Funkcja 16. Sprawy obywatelskie.....	142
Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju	154
Funkcja 18. Sprawiedliwość	161
Funkcja 19. Transport i infrastruktura transportowa	173
Funkcja 20. Zdrowie	185
Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka	197
Funkcja 22. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna..	211
Aneksy tabelaryczne	213

Wprowadzenie

Informacja o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym w roku 2023 (dalej *Informacja*) stanowi wykonanie przepisu art. 182 ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy o finansach publicznych (uofp) nakładającego na Radę Ministrów obowiązek przedłożenia tego dokumentu Sejmowi oraz Najwyższej Izbie Kontroli wraz z rocznym sprawozdaniem z wykonania ustawy budżetowej. Informacja przedstawia omówienie i zestawienie planowanych i poniesionych wydatków oraz planowanych i osiągniętych wartości mierników stopnia realizacji celów sporządzane w układzie zadań budżetowych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (art. 182 ust. 6 pkt 2 uofp).

Materiały na potrzeby opracowania *Informacji* zostały przygotowane na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1731), wydanego na podstawie art. 41 uofp, ustalającego rodzaje, formy i terminy oraz sposoby sporządzania sprawozdań z wykonania planów finansowych w układzie zadaniowym przez jednostki budżetowe, państwowe fundusze celowe, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej oraz państwowe osoby prawne.

Ponadto, zgodnie z art. 182 ust. 6 pkt 1 uofp, *Informacja* ta zawiera także dane dotyczące omówienia realizacji *Wieloletniego Planu Finansowego Państwa (WPFP)* w zakresie wskazanym przez art. 104 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, tj. w odniesieniu do celów wraz z miernikami stopnia ich realizacji, w układzie obejmującym główne funkcje państwa.

Sposób i zakres danych zaprezentowanych w sprawozdaniu jest adekwatny do ustaleń metodologicznych dotyczących podstawowych zagadnień planowania budżetowego w układzie zadaniowym, określonych w odniesieniu do 2023 r. przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie *szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej*.

Niniejsza *Informacja* została opracowana na podstawie materiałów sprawozdawczych dysponentów, sporządzonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym, jak również w oparciu o dodatkowe, szczegółowe komentarze i dane statystyczne przygotowane przez dysponentów, wskazujące na uwarunkowania oraz ryzyka wpływające na odchylenia wykonanych wartości mierników od wartości założonych w planie na rok 2023.

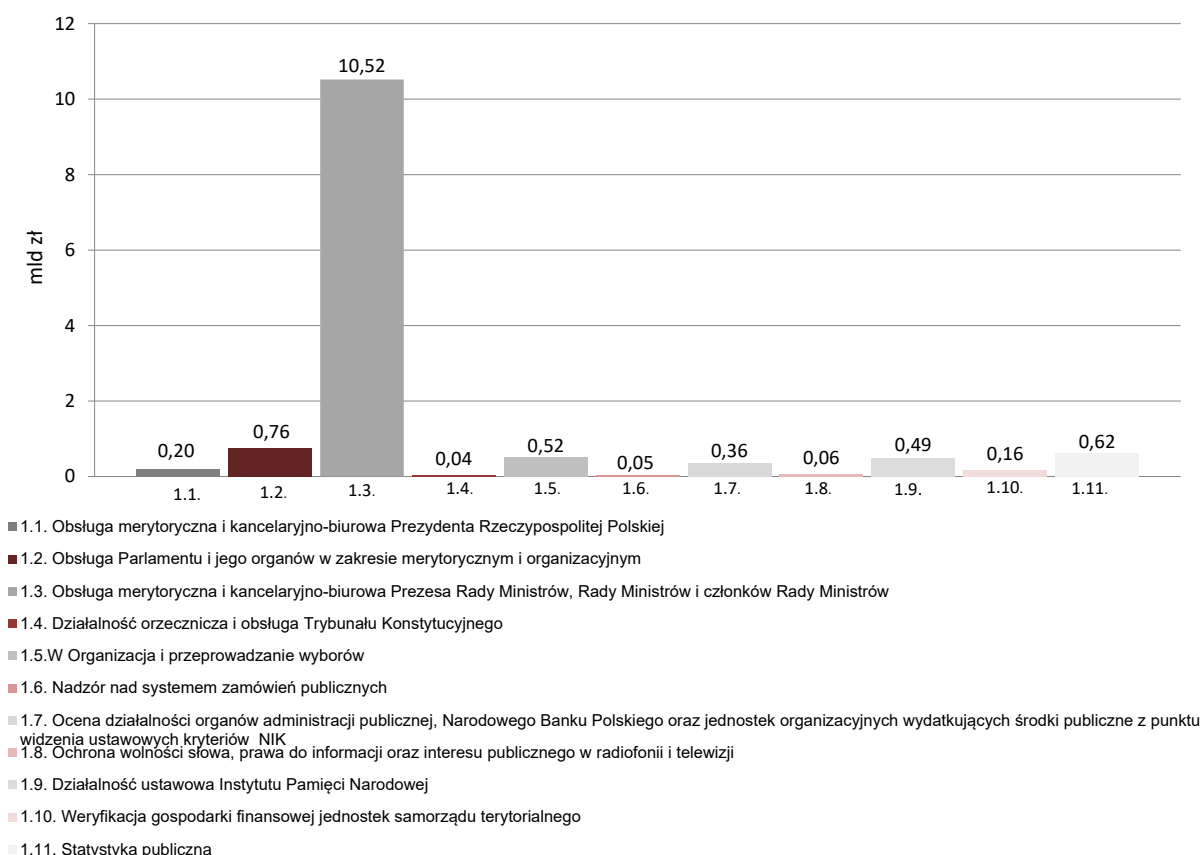
Funkcja 1.

Zarządzanie państwem

W zakresie funkcji realizowane były zadania mające na celu wypełnianie najistotniejszych postanowień Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, określających podstawowe zasady ustroju demokratycznego. Funkcja obejmowała sprawy dotyczące zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej, a także realizację zadań przez te instytucje państwa, które miały istotny – ogólny wpływ na sprawne oraz przejrzyste i praworządne funkcjonowanie państwa. Ponadto, w funkcji ujęte zostały zadania związane z koordynacją polityki właścicielskiej, dotyczącej zarządzania mieniem państwowym.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 1. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **13.763.250 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 30.342 tys. zł.

Wykres 1: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 1.1. Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania instytucji pomocniczej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Kancelarii Prezydenta RP. Działalność wykonywana w ramach zadania miała zagwarantować sprawną i efektywną obsługę Urzędu Prezydenta RP (prawną, merytoryczną, organizacyjną, gospodarczą, finansową, kancelaryjno-biurową oraz techniczną) w realizacji jego konstytucyjnych i ustawowych kompetencji – dotyczących m.in. reprezentacji państwa na arenie międzynarodowej, sprawowania zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi RP, nadawania orderów i odznaczeń państwowych, nadawania obywatelstwa polskiego oraz stosowania prawa łaski. W zakresie zadania realizowana była także obsługa urzędu Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej** i Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.1. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	207.492	0	200.310	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Prezydenta RP.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane było również przez **Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 88,49 mln zł.

Zadanie 1.2. Obsługa Parlamentu i jego organów w zakresie merytorycznym i organizacyjnym

Realizacja zadania dotyczyła wykonywania czynności organizacyjnych, technicznych i doradczych związanych z działalnością Parlamentu. Zadanie obejmowało takie rodzaje działalności jak np.: przygotowanie i obsługę posiedzeń Sejmu i Senatu oraz posiedzeń komisji sejmowych i senackich, udzielanie wsparcia merytorycznego parlamentarzystom (w procesie legislacyjnym oraz podejmowaniu inicjatyw ustawodawczych), jak również zapewnianie posłom i senatorom technicznych, organizacyjnych oraz finansowych warunków wykonywania mandatu, a także prowadzenie spraw socjalno-bytowych parlamentarzystów.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Sejmu i Kancelarię Senatu**.

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.2. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	838.803	0	760.780	0

Zadanie 1.3. Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów

Zadanie polegało na realizacji działań związanych z zapewnieniem sprawnej i efektywnej obsługi Prezesa Rady Ministrów oraz innych organów opiniotwórczo-doradczych i pomocniczych PRM i RM, jak również związanych z tworzeniem i ogłaszaniem prawa. Zadanie realizowane było m.in. poprzez: obsługę działalności legislacyjnej Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów, obsługę prawną Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów, redagowanie i udostępnianie Dziennika Ustaw RP oraz Dziennika Urzędowego RP „Monitor Polski”, prowadzenie działalności szkoleniowej dot. legislacji. W ramach zadania rozpatrywane były również skargi, wnioski i petycje. Zadanie obejmowało także zarządzanie korpusem służby cywilnej oraz podnoszenie jakości pracy w urzędach administracji publicznej, nadzór nad członkami służby cywilnej i ich rozwój zawodowy.

W zakresie tego obszaru działań znajdowało się także zapewnienie przygotowania członków korpusu służby cywilnej, w tym słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, do prawidłowego wykonywania zadań w urzędach administracji publicznej. Ponadto, zapewniono obsługę Prezesa Rady Ministrów w zakresie zadań związanych z zarządzaniem mieniem państwowym.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Rządowe Centrum Legislacji**, Centrum Obsługi Administracji Rządowej, Fundusz Inwestycji Kapitałowych, Instytut Europy Środkowej, Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka, Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego, Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, Polski Instytut Ekonomiczny.

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz jednostek podległych, a także Rządowego Centrum Legislacji.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.3. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	502.653	10.582	10.496.638	19.552

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Obsługi Administracji Rządowej**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 84,91 mln zł;
2. **Fundusz Inwestycji Kapitałowych**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 1.950,00 mln zł;
3. **Instytut Europy Środkowej**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 5,51 mln zł;
4. **Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 9,67 mln zł;
5. **Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 6,04 mln zł;
6. **Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 18,85 mln zł;
7. **Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 17,80 mln zł;
8. **Polski Instytut Ekonomiczny**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 15,81 mln zł.

Zadanie 1.4. Działalność orzecznicza i obsługa Trybunału Konstytucyjnego

Zadanie obejmowało działalność orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zgodności przepisów prawa uchwalanych przez władzę ustawodawczą oraz wydawanych przez centralne organy państwa, a także obsługi technicznej w zakresie organizacyjnym i merytorycznym. Realizacja zadania ma służyć poprawie stanu zgodności stanowionego prawa z Konstytucją RP i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi poprzez m.in. kontrolę hierarchicznej zgodności aktów prawnych, przy jednoczesnym zwiększaniu sprawności rozpatrywania spraw przesyłanych do Trybunału Konstytucyjnego od uprawnionych podmiotów w procesie kontroli konstytucyjności prawa (dzięki wsparciu obsługi merytorycznej i organizacyjnej Trybunału Konstytucyjnego).

Zadanie realizowane było przez **Trybunał Konstytucyjny**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.4. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	37.787	0	36.574	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Trybunału Konstytucyjnego.

Zadanie 1.5.W Organizacja i przeprowadzanie wyborów

Zakres zadania dotyczy organizacji w Rzeczypospolitej Polskiej wyborów do Sejmu i Senatu, wyborów Prezydenta RP, wyborów do Parlamentu Europejskiego, wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, wyborów uzupełniających, przedterminowych i ponownych. Zadanie obejmuje także przeprowadzanie referendów o zasięgu regionalnym oraz ogólnokrajowym, jak również koordynacji organizacji wyborów realizowanych przez jednostki Krajowego Biura Wyborczego na szczeblu centralnym i poprzez delegatury KBW, finansowania działalności lokalnych organów wyborczych. W ramach zadania prowadzone są sprawy związane z ustanawianiem zarządów komisarycznych. Ponadto w zadaniu ujęto finansowanie partii politycznych – subwencje i dotacje dla partii politycznych i komitetów wyborczych (a także kontrolę finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych).

Zadanie realizowane było przez **Krajowe Biuro Wyborcze**, Ministerstwo Finansów oraz Wojewodów.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.5.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	164.229	0	520.488	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego lub kategorię wydatków, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Krajowego Biura Wyborczego.

Zadanie 1.6. Nadzór nad systemem zamówień publicznych

Realizacja zadania zapewniała kontrolę procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą, co wpłynęło na skuteczne wykrywanie wszelkich nieprawidłowości oraz zapewniło sprawne i skuteczne funkcjonowanie systemu środków

ochrony prawnej. Prowadzone były pozakontrolne działania w zakresie przestrzegania zasad systemu zamówień, upowszechniana była wiedza z zakresu zamówień publicznych, organizowane były przedsięwzięcia edukacyjne, a także prowadzona była działalność wydawnicza dotycząca tej problematyki.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Zamówień Publicznych**.

Celem określonym dla zadania było **utrzymanie standardów działań ukierunkowanych na zapewnienie przestrzegania procedur wydatkowania środków publicznych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.6. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	51.772	601	44.583	590

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wszczętych kontroli fakultatywnych oraz udzielonych odpowiedzi w stosunku do liczby wniosków (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	80	91,1

Komentarz:

Działania dotyczą przede wszystkim zamówień o wartości niższej od progów unijnych, określonych przepisami prawa, stanowiących jednocześnie przeważającą część rynku zamówień publicznych w Polsce. W obszarze działalności kontrolnej kluczowe jest jej nieprzerwane realizowanie, w szczególności w zakresie obligatoryjnych kontroli uprzednich zamówień współfinansowanych ze środków UE.

Określona na 2023 rok wartość tego miernika uwzględniała zarówno poziom osiągniętych wartości miernika w latach poprzednich, jak również potencjalne ryzyka dla jego wykonania. Osiągnięcie wartości przedmiotowego miernika w 2023 r. na wyższym poziomie od zaplanowanego było wynikiem stabilizacji wprowadzonych regulacji prawnych i orzecznictwa związanego ze stosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych. Porównywalna w odniesieniu do 2022 r. liczba wniosków o przeprowadzenie kontroli doraźnych, miała wpływ na osiągnięcie zbliżonej wartości.

Kontynuowane były działania zarządcze, których celem było usprawnienie realizacji zadań m.in. poprzez priorytetyzację realizowanych przedsięwzięć.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 1.7. Ocena działalności organów administracji publicznej, Narodowego Banku Polskiego oraz jednostek organizacyjnych wydających środki publiczne z punktu widzenia ustawowych kryteriów NIK

Zadanie obejmowało działania służące ocenie sprawności funkcjonowania państwa oraz skuteczności gospodarowania środkami publicznymi poprzez wskazywanie zagrożeń nieprawidłowości, nierzetelności i braku uczciwości w realizacji zadań publicznych. Celem oceny było zapewnienie możliwości jak najlepszego wypełniania przez państwo jego obowiązków wobec obywateli, jak również wzmocnienie dbałości o przestrzeganie prawa i reguł gospodarności. Osiąganiu tych celów sprzyjało stosowanie nowoczesnych metod planowania, programowania i przeprowadzania kontroli, opartych na jednolitych standardach i metodyce, z udziałem technik informatycznych, a także stałe doskonalenie metodycznych podstaw kontroli.

Zadanie realizowane było przez **Najwyższą Izbę Kontroli**.

Celem określonym dla zadania było **wspieranie działań wpływających na sprawne funkcjonowanie państwa i pozytywne oddziaływanie na skuteczność wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.7. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	367.956	0	357.800	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Procent wydatków publicznych poddanych badaniu w danym roku w ramach kontroli wykonania budżetu państwa (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 15	19

Komentarz:

Miernik odnosi się do bardzo istotnego elementu działalności NIK, jakim jest kontrola wykonania budżetu państwa. Jej wyniki umożliwiają wywiązanie się z konstytucyjnego obowiązku przedłożenia Sejmowi Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej wraz z absolutorium dla Rady Ministrów. Miernik pozwala na pomiar rezultatów zadań w zakresie oceny działalności organów administracji publicznej oraz Narodowego Banku Polskiego.

Głównymi czynnikami, które w 2023 r. wpłynęły na osiągniętą wartość miernika to:

- 1) odpowiednie założenia co do wielkości badanych prób na etapie opracowania programu kontroli,

- 2) wprowadzenie konieczności uzgadniania z departamentem koordynującym, tj. Departamentem Budżetu i Finansów, każdego przypadku odstąpienia od badania określonej wielkości zrealizowanych wydatków.

Prowadzony był też bieżący nadzór nad realizacją przyjętego założenia odnośnie do wielkości próby zbadanych wydatków przez poszczególne jednostki organizacyjne NIK oraz Departament Budżetu i Finansów z wykorzystaniem Systemu Monitorowania Postępowania Kontrolnego (SMOK II).

Odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez adresatów wystąpień pokontrolnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	> 60	83,6
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik ten obejmuje wszystkie obszary działalności kontrolnej NIK istotne z punktu widzenia pozytywnego oddziaływania na skuteczność wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych. Osiągnięta wartość pozwala na ocenę skuteczności realizacji celu, przy założeniu, że przyjęte do realizacji wnioski pokontrolne przyczyniają się do sprawnego funkcjonowania państwa. Miernik został wykonany na wyższym poziomie w stosunku do minimalnego poziomu wykonania przyjętego w planie. Realizację miernika wspierały m.in. takie działania jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stały monitoring wykorzystania wniosków sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych oraz wykonania wartości miernika, 2) realizacja przez kierowników jednostek kontrolowanych obowiązku informacyjnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań, zgodnie z art. 62 ustawy o NIK. <p>W 2023 r. realizowano także kontrole doraźne sprawdzające, badanie stanu realizacji wniosków pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich w ramach kontroli planowych, a także prowadzono stały monitoring wykorzystania wniosków sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych oraz wykonania wartości miernika.</p>		

Zadanie 1.8. Ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji

Zadanie dotyczyło realizacji kompetencji ustawowych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT), wynikających z art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, w ramach działalności ukierunkowanej na ochronę wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. W zakresie realizacji zadania wydawane były rozstrzygnięcia w sprawach koncesji na rozpowszechnianie programów, sprawowana była kontrola działalności nadawców publicznych i komercyjnych dostawców audiowizualnych usług medialnych pod kątem przepisów zawartych w ustawie o radiofonii i telewizji (m.in. w obszarze ochrony małoletnich, warunków rozpowszechniania przekazów handlowych, zapewnienie udogodnień dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub słuchu), rozpatrywanie skarg oraz opiniowane były projekty aktów prawnych. Prowadzone były rejestry programów rozpowszechnianych wyłącznie w sieciach teleinformatycznych i rozprowadzanych w sieciach operatorów telekomunikacyjnych. Prowadzone były wykazy dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz dostawców platform

udostępniania wideo. Określane były opłaty abonamentowe oraz podział wpływów z tych opłat między spółki publicznego radia i telewizji. Ponadto, organizowane były badania treści i odbioru usług medialnych. Ponadto, prowadzona była współpraca z innymi organami państwowymi i innymi instytucjami w zakresie edukacji medialnej, a także z Komisją Europejską i organami regulacyjnymi z państw członkowskich UE i państw kandydujących (Ukraina) właściwymi w sprawach usług medialnych i platform udostępniania wideo.

Zadanie realizowane było przez **Krajową Radę Radiofonii i Telewizji** oraz Krajowy Instytut Mediów.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zapewnienie odbiorcom dostępu do pluralistycznej oferty, swobody wypowiedzi oraz debaty publicznej w mediach;
- Działania na rzecz rozwoju mediów audiowizualnych w Polsce;
- Nadzór regulacyjny i finansowanie mediów publicznych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.8. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	83.323	0	64.196	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba rozpatrzonych spraw związanych ze sposobem prowadzenia debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach (w tym: skarg i wniosków, oświadczeń i stanowisk KRRiT oraz innych aktywności podejmowanych na rzecz wspierania swobody wypowiedzi i debaty publicznej w mediach), w odniesieniu do liczby spraw o tym charakterze przekazanych do KRRiT oraz zaplanowanych w KRRiT do realizacji (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	98	98,3

Komentarz:

Wartość docelowa miernika jest mierzona procentem rozpatrzonych skarg i wniosków wpływających do KRRiT oraz aktywności organu dotyczącej sytuacji na rynku mediów audiowizualnych w zakresie debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach.

W drugiej połowie 2023 r. zaobserwowano zwiększoną liczbę wystąpień kierowanych do KRRiT dotyczących sposobu prowadzenia debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach, zarówno publicznych, jak i komercyjnych. Miało to związek przede wszystkim z kampanią wyborczą prowadzoną w mediach przed wyborami parlamentarnymi. Tego typu wystąpienia były na bieżąco rozpatrywane.

1) Relacja zadań wykonanych w porównaniu do zaplanowanych w Strategii Regulacyjnej w danym roku oraz w planie pracy KRRiT i Biura KRRiT (w %)

2) Procentowy udział sumy zadań wykonanych do sumy zadań zaprojektowanych w Strategii Regulacyjnej w danym roku oraz w planie pracy KRRiT i Biura KRRiT dotyczących nadzoru regulacyjnego i finansowania mediów publicznych (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
Wartości miernika	1) 100	1) 100
	2) 100	2) 100
Komentarz: Wartość mierników została ustalona na podstawie zadań zaplanowanych z Strategii Regulacyjnej KRRiT oraz w Planie Pracy KRRiT i Biura KRRiT, w tym w zakresie nadzoru regulacyjnego i finansowania mediów publicznych. Na wykonanie planowanej wartości miernika wpłynęły w dużej mierze współpraca z instytucjami zajmującymi się obszarem mediów audiowizualnych, a także podnoszenie kompetencji merytorycznych związanych z dostępem do aktualnych badań i raportów w szczególności w związku z przygotowaniem Sprawozdania z działalności KRRiT oraz sporządzenia Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji za 2023 r., przedkładanej do Sejmu, Senatu i Prezydenta RP.		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Krajowy Instytut Mediów**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 30,30 mln zł.

Zadanie 1.9. Działalność ustawowa Instytutu Pamięci Narodowej

W ramach zadania Instytut realizował działalność statutową (archiwalną, śledczą, lustracyjną i edukacyjną) określoną w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN). Ustawowym zadaniem IPN jest poszukiwanie miejsc spoczynku osób poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego, poległych w walce z systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych i czystek etnicznych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Działalność archiwalna dotyczyła ewidencjonowania, gromadzenia, przechowywania, opracowywania, zabezpieczania, udostępniania i publikowania dokumentów organów bezpieczeństwa państwa, wytworzonych oraz gromadzonych od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., a także organów bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, dotyczących zbrodni popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości oraz poległych w walce z systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych i czystek etnicznych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Działalność śledcza polegała na prowadzeniu postępowań w zakresie ścigania zbrodni nazistowskich, komunistycznych i innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodni wojennych, popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości oraz postępowań o czyny z art. 54 i 55 ustawy o IPN. W zakresie działalności lustracyjnej przygotowywane i publikowane były informacje dotyczące funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, osób rozpracowywanych, funkcjonariuszy państwowych

i partyjnych w latach 1944-1990 oraz osób publicznych, prowadzony był rejestr oświadczeń lustracyjnych oraz przygotowywane i prowadzone były postępowania lustracyjne. Ponadto IPN realizował działalność edukacyjną obejmującą m.in. działalność wydawniczą, wystawienniczą, naukową, badawczą i dokumentacyjną.

Zadanie realizowane było przez **Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu**.

Celami określonymi dla zadania były:

- Upowszechnianie wiedzy o najnowszej historii Polski na podstawie zgromadzonego materiału archiwalnego i ściganie zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- Prowadzenie działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacja ich wyników;
- Poszukiwanie miejsc spoczynku osób poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.9. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	482.983	0	486.338	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba zrealizowanych wniosków o udostępnienie dokumentów (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	44.850	41.835

Komentarz:

Pion archiwalny IPN prowadzi działalność szerzącą wiedzę o zadaniach Instytutu m.in. poprzez organizację konferencji o materiałach pozyskanych do zasobu Instytutu, organizację warsztatów edukacyjnych, promowanie działalności w mediach społecznościowych, informując przy tym o możliwości składania wniosków i warunkach zapoznania się z materiałami zgromadzonymi w zasobie. Realizacja miernika jest uzależniona od liczby wpływających wniosków o udostępnienie dokumentów od wnioskodawców wszystkich kategorii.

Wykonanie miernika na poziomie niższym od planowanego wynikało z mniejszej liczby wniosków wpływających do Archiwum IPN.

Archiwum IPN prowadziło jednak działalność szerzącą wiedzę o zadaniach Instytutu informując przy tym o możliwości i warunkach zapoznania się z materiałami zgromadzonymi w zasobie. Podjęto działania zmierzające do pośredniego zwiększenia liczby wnioskodawców przez rozpropagowanie wiedzy o materiałach archiwalnych znajdujących się w zasobie oraz o działalności, jaką prowadzi np. poprzez organizowanie warsztatów, konferencji czy wydarzeń kulturalnych typu Noc Muzeów.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba zrealizowanych przedsięwzięć (w szt.)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
Wartości miernika	1) 3.961 ^{*)} 2) 103 ^{**)}	1) 4.782 ^{*)} 2) 109 ^{**)}
<p>Komentarz:</p> <p>Instytut Pamięci Narodowej przyjął pomiar swojej działalności odnoszący się do dwóch aspektów działalności Instytutu. Pierwsza z wartości, prezentowanych dla tego miernika, dotyczy przedsięwzięć z zakresu działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacji ich wyników.</p> <p>Na wyższe wykonanie miernika w 2023 r. w przypadku pierwszej z wartości miernika „Liczba zrealizowanych przedsięwzięć” (w zakresie działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacji ich wyników) wpływ miało m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) upamiętnianie rocznic historycznych poprzez wydarzenia kulturalne w kraju i za granicą, 2) promowanie wydarzeń historycznych poprzez spektakle teatralne, koncerty, festiwale i widowiska artystyczne związane z najnowszą historią Polski, 3) organizowanie warsztatów historycznych, edukacyjnych i muzycznych dla dzieci i młodzieży, konkursów edukacyjnych, rajdów, miejskich gier edukacyjnych, krajowych i zagranicznych Przystanków Historia, prezentacja wystaw, prowadzenie lekcji z historii najnowszej dla wszystkich poziomów nauczania, popularyzacja wiedzy historycznej poprzez cykle spotkań otwartych, szkolenia i seminaria dla nauczycieli, 4) produkcja słuchowisk radiowych, filmów o tematyce historycznej, 5) prowadzenie działalności wydawniczej i prezentacja publikacji Instytutu na licznych targach książki, 6) prowadzenie prac badawczych, naukowych i kwerend archiwalnych, 7) organizacja konferencji prasowych, briefingu i innych działań medialnych, 8) intensyfikacja działań w mediach społecznościowych. <p>W 2023 r. IPN zorganizował Kongres Pamięci Narodowej na PGE Narodowym. Ponadto, Biuro Nowych Technologii IPN wydało trzy nowe projekty: „Cyfrowi Bohaterowie”, grę „Warsaw Rising – Miasto Bohaterów” oraz etiudę o losach rodziny Ulmów „Świadek POMOCY”, które były promowane na różnych wydarzeniach związanych z edukacją w kraju i za granicą m. in. na targach PAX East w Bostonie, PAX WEST w Seattle, GAMESCOM w Kolonii, targach gamingowych Poznań Games Arena, konferencji „Europa Karpat”, Światowym Kongresie Kopernikańskim, XIV Europejskim Forum Gospodarczym, podczas Nocy Muzeów, na Targach Książki i Mediów.</p> <p>Wśród przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym należy wymienić także wystawę „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, która była prezentowana w różnych częściach świata np. w Meksyku, Argentynie, USA, Izraelu, na Węgrzech.</p> <p>W zakresie drugiej z wartości tego miernika, w 2023 r. również nastąpiło wyższe w stosunku do planowanego wykonania, co było możliwe w szczególności dzięki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) optymalizacji organizacji Biura Poszukiwań i Identyfikacji umożliwiającej podjęcie dodatkowych działań poszukiwawczych oraz dodatnim wynikom badań naukowych dzięki większej skuteczności w typowaniu miejsc spoczynku osób, które straciły życie wskutek walk z narzuconym systemem totalitarnym, jak również położeniu dużego nacisku na prowadzenie badań identyfikacyjnych odnalezionych szczątków ludzkich, 2) kontynuowaniu propagowania wiedzy o najnowszej historii Polski, przez co świadomość społeczeństwa odnośnie do zbrodni totalitaryzmu corocznie wzrasta (zwiększenie liczby osób składających wnioski z informacjami o miejscu spoczynku szczątków ofiar zbrodni komunistycznych i niemieckich). 		

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Przedsięwzięcia Biura Edukacji Narodowej, Wydawnictwa IPN, Biura Przystanków Historia, Biura Wydarzeń Kulturalnych, Biura Rzecznika Prasowego, Biura Współpracy Międzynarodowej, Biura Nowych Technologii, Biura Badań Historycznych oraz Biura Prezesa, a także Archiwum IPN.

**) Przedsięwzięcia Biura Poszukiwań i Identyfikacji.

Zadanie 1.10. Weryfikacja gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

W ramach zadania Regionalne Izby Obrachunkowe sprawowały nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych oraz dokonywały kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, a także innych podmiotów – w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. RIO opracowywały raporty, analizy i opinie w sprawach określonych ustawami. W zakresie objętym nadzorem i kontrolą prowadziły działalność informacyjną, instruktażową oraz szkoleniową.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie prawidłowego funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki finansowej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.10. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	151.397	0	155.831	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez kierowników podmiotów kontrolowanych - adresatów wystąpień pokontrolnych w danym roku (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 92	99

Komentarz:

Miernik prezentuje efekt działalności 16 Regionalnych Izb Obrachunkowych (RIO). Przyjmuje się, że w wyniku podjęcia działań kontrolnych i skierowanych na podstawie ich wyników wystąpień pokontrolnych weryfikowana jest poprawność gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego (również, gdy kontrolą objęte są podmioty spoza sektora publicznego, korzystające z dotacji ze środków jednostek samorządu terytorialnego). Realizacja miernika ma wpływ na usuwanie ze sfery finansów publicznych działań niepożądanych, niezgodnych z prawem i ma istotne znaczenie dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania jst podlegających kontroli i nadzorze izb.

Na realizację wartości miernika oddziaływały, w poszczególnych RIO, takie czynniki jak:

- 1) przyjęcie większej, niż zakładano liczby wniosków do realizacji przez jednostki kontrolowane,
- 2) stała analiza tematyki kontroli kompleksowej i wybór najistotniejszych zagadnień do kontroli (obciążonych największym ryzykiem dla finansów publicznych),
- 3) monitoring wykonania planu kontroli, a w konsekwencji wydanych zaleceń pokontrolnych,
- 4) kilkustopniowa weryfikacja wystąpień pokontrolnych pod kątem zasadności formułowania wniosków i właściwie zastosowanej podstawy prawnej (bieżący kontakt z Zespołami Radców Prawnych) kierowanych do jst,
- 5) precyzyjnie i zrozumiale formułowane ustalenia i wnioski pokontrolne, niestanowiące przeszkód do ich przyjęcia i realizacji przez kierowników jednostek kontrolowanych,
- 6) informacje o wynikach kontroli, w tym stwierdzonych nieprawidłowościach, upowszechniano dodatkowo poprzez materiały informacyjne, instruktażowe i szkoleniowe przygotowywane z myślą o pracownikach jst,
- 7) odpowiednie przygotowanie kadry inspektorów – bieżące szkolenia i instruktaż inspektorów kontroli,
- 8) wsparcie postępowań kontrolnych i realizacji ustawowych zadań mające na celu rozwój i unowocześnienie metodyki kontroli, przy wykorzystaniu własnych doświadczeń, jak i rozwiązań przyjętych w innych RIO lub innych organach kontroli państwowej – w tym w szczególności w zakresie wsparcia technicznego – infrastruktura IT.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 1.11. Statystyka publiczna

Zadanie obejmowało działalność Głównego Urzędu Statystycznego i jednostek mu podległych lub nadzorowanych. Zadanie ukierunkowane było na zapewnienie bezpieczeństwa informacyjnego kraju. Realizacja zadania umożliwiała funkcjonowanie statystyki publicznej. Przeprowadzane były prace naukowo-badawcze i szkoleniowo-edukacyjne wspomagające działalność służb statystyki publicznej. Działania ujęte w zadaniu polegały m.in. na zbieraniu, gromadzeniu oraz opracowywaniu danych statystycznych, w oparciu o spójną metodologię Europejskiego Systemu Statystycznego (tj. tak, aby zapewnić potrzeby zarówno odbiorców krajowych, jak i międzynarodowych – poprzez porównywalność wyników). W ramach zadania udostępniane i rozpowszechniane były także wynikowe informacje statystyczne oraz prowadzone były krajowe rejestry urzędowe dotyczące podmiotów gospodarki narodowej i podziału terytorialnego kraju.

Zadanie realizowane było przez **Główny Urząd Statystyczny**.

Celami określonymi dla zadania były:

- Dostarczenie zgodnych z potrzebami użytkowników rzetelnych, obiektywnych i systematycznych informacji o sytuacji gospodarczej, demograficznej, społecznej i środowiska naturalnego kraju;
- Zapewnienie użytkownikom dostępu do informacji o podmiotach gospodarki narodowej oraz możliwości identyfikacji jednostek podziału terytorialnego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.11. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	577.503	3.728	609.370	10.200

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Wskaźnik realizacji krajowych zobowiązań Prezesa GUS dotyczących publikowania "Komunikatów i obwieszczeń Prezesa GUS" oraz międzynarodowych transmisji danych do Eurostatu, wynikających z zapisów ustawowych i aktów prawnych UE (w %)

2) Wskaźnik realizacji zobowiązań Prezesa GUS dotyczących krajowych rejestrów urzędowych w zakresie ich kompletności (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1) 100	1) 100
	2) 100	2) 100

Komentarz:

Pierwszy z ww. mierników umożliwia ocenę realizacji zadań wynikających ze zobowiązań prawnych, dotyczących dostarczenia użytkownikom wynikowych informacji statystycznych. Miernik drugi ma za zadanie określić poziom realizacji zobowiązań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dotyczących krajowych rejestrów urzędowych w zakresie ich kompletności – takie założenie zostało przyjęte ze względu na specyfikę oraz zasady prowadzenia krajowego rejestru urzędu podmiotów gospodarki narodowej REGON i krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT.

Do pełnego wykonania wartości mierników przyczyniły się m.in.:

- 1) stałe monitorowanie jednostek w zakresie terminowości przekazywania danych,
- 2) monitorowanie wewnętrznych procesów przetwarzania i przygotowania danych statystycznych,
- 3) nadzór nad bezpieczeństwem teleinformatycznym przez administratorów sieci,
- 4) terminowa realizacja wniosków aktualizujących rejestr REGON składanych przez podmioty oraz generowanych w oparciu o dane administracyjne,
- 5) terminowe i poprawne wprowadzanie zmian w systemach rejestru TERYT.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

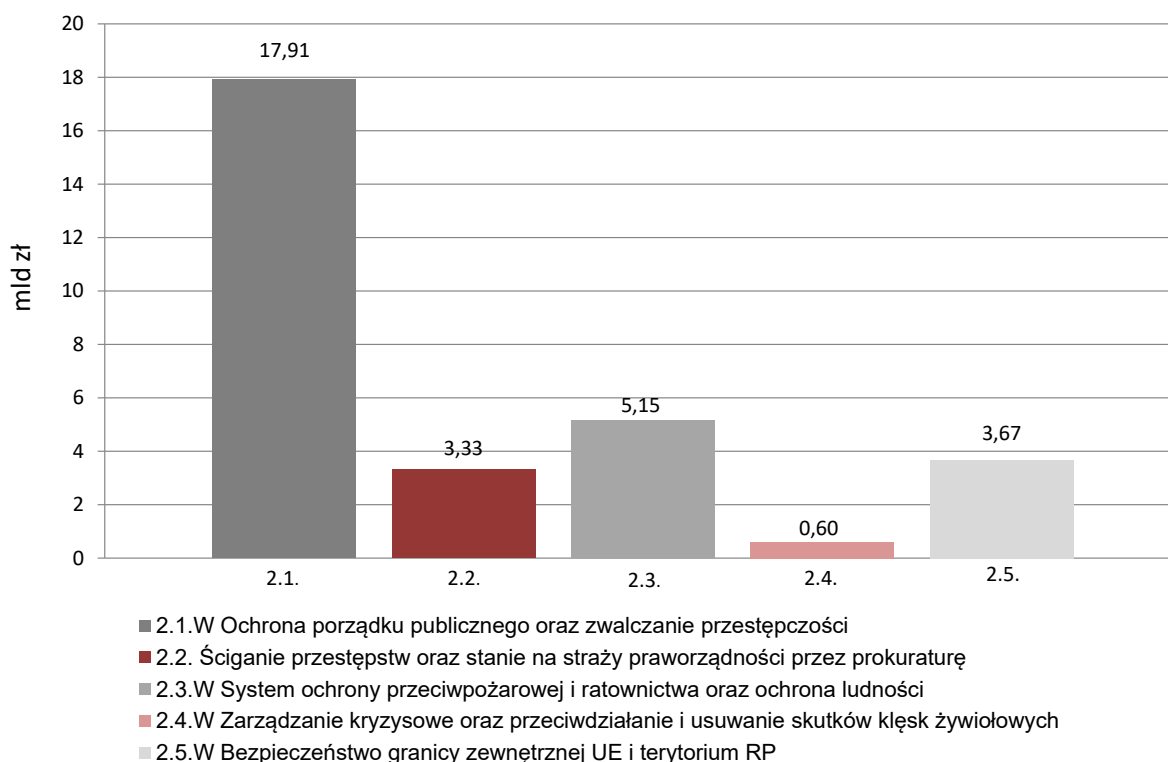
Funkcja 2.

Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny

W zakresie funkcji ujęte zostało funkcjonowanie służb państwowych – bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego – ukierunkowane na zapobieganie i zmniejszanie przestępczości (w tym np. przestępczości zorganizowanej, zwalczanie korupcji i zagrożeń terrorystycznych), a także na zapewnienie bezpieczeństwa granicy zewnętrznej Unii Europejskiej i terytorium RP oraz sprawy związane z zapobieganiem i łagodzeniem skutków katastrof naturalnych lub spowodowanych działalnością człowieka. Zapewniane było bezpieczeństwo najważniejszych osób, urządzeń i obiektów w państwie. Ponadto, prowadzona była działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jak również – działania ratownicze na wodzie i w terenie górskim, a także dotyczące poprawy bezpieczeństwa na drogach.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 2. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **30.661.236 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 733.627 tys. zł.

Wykres 2: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 była **poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 2. przyjęto następujące mierniki:

- Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem (w %) – jego wykonanie w 2023 r. wyniosło 72,06%, wobec poziomu co najmniej 68% przyjętego w planie. Na wykonanie miernika wpływ miały przedsięwzięcia ukierunkowane na zwiększenie skuteczności pracy Policji w wykrywaniu sprawców przestępstw, w tym m.in.: intensywna praca operacyjno-rozpoznawcza i dochodzeniowo-śledcza Policji, która przyczyniła się do zwiększenia wykrywalności w 7 kategoriach przestępstw, wykorzystywanie nowoczesnych środków technicznych i technologii w procesie wykrywczym oraz stałe podnoszenie świadomości społecznej;
- Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia (w minutach i sekundach) – wartość wykonania miernika w 2023 r. wyniosła 12 min. 55 sek., wobec zaplanowanej na poziomie nie dłużej niż 10 minut. Osiągnięta wartość miernika przekracza wartość planowaną, przede wszystkim z powodu jednoczesnego wystąpienia wielu zdarzeń na danym obszarze i w następstwie priorytetyzacji obsługi tych zdarzeń (zdarzenia nie dotyczące ratowania zdrowia i życia są obsługiwane w drugiej kolejności);
- Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą i migracjami (w %) – wartość miernika w 2023 r. zaplanowano na poziomie co najmniej 88%, natomiast wykonanie wyniosło 91,85%. Uwarunkowania realizacji zadań Straży Granicznej w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 2.5.W Bezpieczeństwo granicy zewnętrznej UE i terytorium RP.

Zadanie 2.1.W Ochrona porządku publicznego oraz zwalczanie przestępczości

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie dotyczyło szerokiego obszaru działalności publicznej ukierunkowanej na zapewnienie ochrony porządku publicznego – życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi działaniami naruszającymi te dobra, a jednocześnie mającej na celu zwalczanie przestępczości. Realizowane były działania polegające m.in. na wykonywaniu służby prewencyjnej – patrolowej i obchodowej, służące zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania. Inicjowane i organizowane były działania mające na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Gromadzone oraz przetwarzane i przekazywane (uprawnionym podmiotom) były informacje kryminalne, a także wykonywana była koordynacja działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa powszechnego w porządku publicznym. Zadanie obejmowało rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń. Zwalczanie i zapobieganie przestępczości dotyczyło m.in. zjawiska korupcji, przestępczości gospodarczej, przestępczości zorganizowanej o zasięgu krajowym i międzynarodowym (m.in. o charakterze ekonomicznym i narkotykowym), jak też zagrożeń

terrorystycznych. Ponadto zapewniane było bezpieczeństwo naczelnych organów państwa, obiektów i urzędów o szczególnym znaczeniu, konwojowanie oraz nadzór nad zatrzymanymi, a także stosowanie zabezpieczeń policyjnych, poszukiwanie osób zaginionych i ukrywających się przed organami ścigania oraz przeciwdziałanie handlowi ludźmi. Realizowane były zadania związane z operacjami policyjnymi podejmowanymi w celu zapewnienia porządku i bezpieczeństwa podczas organizowanych zgromadzeń publicznych oraz imprez masowych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów, Centrum Usług Logistycznych, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego oraz **Fundusz Wsparcia Policji**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa obywateli**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 2.1.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	15.807.288	237.034	17.626.483	280.674

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Średniookresowy wskaźnik zagrożenia (średnia – w danym okresie – liczba przestępstw na 100 tys. ludności)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≤ 194	178,28

Komentarz:

Wartość miernika została wyliczona na podstawie stosunku liczby stwierdzonych przestępstw do liczby ludności faktycznie zamieszkałej na obszarze administracyjnym Polski.

Uzyskana wartość miernika jest efektem m.in. wykonywania przez policjantów czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania przestępstw. Prowadzenie skutecznych działań zmierzających do zapobiegania przestępczości oraz wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców wynikało z przyjętej strategii działania wynikającej z zadań określonych w ustawie o Policji.

Wpływ na osiągniętą wartość miernika miały m.in.: prowadzenie współpracy międzynarodowej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości, jak też współpracy Policji ze społeczeństwem w zakresie reagowania na niezgodne z prawem zachowania, a ponadto praca operacyjno-rozpoznawcza i dochodzeniowo-śledcza Policji.

Działaniami mającymi na celu wzmocnienie efektów realizacji zadania były w 2023 r. m.in. bieżące analizy osiąganych wyników przez poszczególne garnizony Policji oraz działania ukierunkowane na zwiększenie efektywności i skuteczności prowadzonych czynności dochodzeniowo-śledczych, jak też – stałe dostosowanie programów nauczania na kursach doszkalających policjantów do dynamiki zmian w zakresie metod i form dokonywania przestępstw (nowe technologie).

Istotną inwestycją podjętą w ramach zadania w rok 2023 były zintensyfikowane działania ukierunkowane przeciwko sprawcom oszustw metodą „na wnuczka”, „pod legendą”, gdzie główną grupą pokrzywdzonych ww. przestępstwem stanowią seniorzy.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Usług Logistycznych**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 54,74 mln zł;
2. **Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1,73 mln zł;
3. **Fundusz Wsparcia Policji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 142,48 mln zł.

Zadanie 2.2. Ściganie przestępstw oraz stanie na straży praworządności przez prokuraturę

Zadanie dotyczyło działalności prokuratury zapewniającej poszanowanie praw obywateli oraz ujawnianie przestępstw i ściganie ich sprawców. W szczególności realizacja tego zadania następowała poprzez prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami, a także koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw lub przestępstw skarbowych, prowadzonej przez inne organy państwowe. Realizowane działania obejmowały również wytaczanie powództw w sprawach cywilnych oraz składanie wniosków i udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych, z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli tego wymagała ochrona praworządności, interesu społecznego, własności lub praw obywateli oraz zaskarżanie do sądu niezgodnych z prawem decyzji administracyjnych i udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem takich decyzji, a także podejmowanie środków zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawę.

Zadanie realizowane było przez **Prokuraturę Krajową** i Ministerstwo Obrony Narodowej.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie bezpieczeństwa państwa i obywateli**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.150.356	4.320	3.323.369	6.561

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik pozostałości spraw karnych

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1,30	1,40
Komentarz: Planowana na 2023 r. wartość miernika uwzględniała utrzymanie się wysokiego poziomu wpływu spraw karnych do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, na wszystkich szczeblach. Osiągnięcie zakładanego wyniku możliwe było dzięki kontynuowaniu stosowania wypracowanych we wcześniejszych latach rozwiązań organizacyjnych, umożliwiających efektywną realizację zadań ustawowych. Czynniki wpływające na wykonanie miernika nie uzasadniały podejmowania dodatkowych działań o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym. W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.		

Zadanie 2.3.W System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności

W ramach zadania realizowanego przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej (PSP) oraz organizacje społeczne wykonujących swoje kompetencje, na podstawie ustaw: o ochronie przeciwpożarowej, o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych oraz prawo o stowarzyszeniach (jednostki OSP, podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego oraz podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego), prowadzona była działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz działania ratownicze na wodzie i w terenie górskim na obszarze całego kraju. W szczególności zapewniano funkcjonowanie systemu ratowniczo-gaśniczego, do czego niezbędne były: koordynacja działań związanych z ochroną przeciwpożarową, wykonywanie interwencji ratowniczo-gaśniczych, przygotowanie zawodowe na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, a ponadto – zagwarantowanie optymalizacji organizacji sieci krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Bezpośrednie zapobieganie (rozpoznawanie i przeciwdziałanie) zagrożeniom pożarowym oraz poważnym awariom przemysłowym uzupełniało propagowanie ochrony przeciwpożarowej. Jednocześnie w zadanie wpisuje się obrona cywilna, obejmująca m.in. szkolenia i akcje informacyjne z zakresu obrony cywilnej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów, Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.**

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie sprawności interwencji ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej tworzących Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	4.247.378	22.230	4.710.148	443.334

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek interwencji ratowniczych, w których jednostka Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 90	88,90

Komentarz:

Zwiększenie odsetka interwencji ratowniczych, w których jednostka krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (ksrg) dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut, jest jednym z podstawowych oczekiwań społecznych w stosunku do służb ratowniczych.

W wyliczeniu wartości miernika uwzględniono 439.287 zdarzenia (pożarów i miejscowych zagrożeń) zarejestrowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku. W 88,90 % interwencji ratowniczych jednostka ksrg dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut.

Realizacji wartości miernika w 2023 r. sprzyjały takie czynniki jak: stałe utrzymywanie minimalnych stanów osobowych w Jednostkach Ratowniczo Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP), poprawa dyspozycyjności jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) włączonych do ksrg, poprawa stanu technicznego pojazdów gaśniczych w JRG PSP.

Natomiast niekorzystny wpływ na poziom wykonania miernika miały takie czynniki jak:

- 1) wystąpienie jednocześnie wielu interwencji na obszarze chronionym. W takich sytuacjach czas dotarcia jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do miejsca zdarzenia może ulec znacznemu wydłużeniu, zwłaszcza w sytuacjach gdy przyczyny interwencji wiążą się z nagłymi i nieprzewidywalnymi zjawiskami atmosferycznymi powodującymi wystąpienie zagrożenia życia i zdrowia,
- 2) w roku 2023 nastąpił wzrost liczby interwencji związanych z zabezpieczeniem lądowców śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (o 7%), z pomocą jednostkom systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (o 9%), z uwolnieniem tlenu węgla (np. ze względu na niesprawną instalację wentylacyjną w obiekcie lub niesprawne urządzenia grzewcze) (o 9%) oraz tzw. „Izolowanych zdarzeń ratownictwa medycznego”, czyli zdarzeń pozostających lub będących we właściwościach Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM), podczas których ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej (JOP), uczestniczyli w realizacji medycznych działań ratowniczych (MDR) do czasu przejęcia odpowiedzialności za poszkodowanego przez przybyły na miejsce Zespół Ratownictwa Medycznego (ZRM) lub Lotniczy Zespół Ratownictwa Medycznego (LZRM)” (o 15%),
- 3) jednoczesne występowanie znacznej liczby zdarzeń na danym obszarze,
- 4) działania humanitarne związane ze wsparciem dla Ukrainy,
- 5) działania podczas zdarzeń związanych z usuwaniem skutków zdarzeń tj. działania humanitarne oraz skutki zdarzeń zjawisk atmosferycznych.

W celu wzmocnienia efektów zadania w 2023 r. realizowane były następujące działania:

- 1) w 2023 roku przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w 13 jednostkach ratowniczo-gaśniczych PSP oraz 6 inspekcji gotowości operacyjnej stanowisk kierowania Komend Wojewódzkich oraz stanowisk kierowania Komend Powiatowych/Miejskich PSP. Ponadto przeprowadzono 5 inspekcji pododdziałów centralnego odvodu operacyjnego (wszystkie zakończyły się oceną pozytywną),
- 2) w 2023 roku Komendant Główny PSP włączył do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego 256 jednostek OSP (w tym 163 nowo włączonych, a 93 w ramach przedłużenia).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 103,75 mln zł.

Zadanie 2.4.W Zarządzanie kryzysowe oraz przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych

W tym obszarze ujęta została działalność państwa polegająca m.in. na koordynacji przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania zagrożeniom, w tym terrorystycznym, a także – działań administracji rządowej i samorządowej mających na celu przeciwdziałanie wystąpieniu skutków klęsk żywiołowych (oraz ich usuwanie), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie odbudowy komunalnej infrastruktury technicznej zniszczonej w wyniku klęsk żywiołowych, a także zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej. W ramach zadania podejmowane były m.in. przedsięwzięcia polegające na utrzymaniu centrum zarządzania kryzysowego oraz funkcjonowania monitoringu zagrożeń, a także działania w zakresie testowania planów zarządzania kryzysowego przeprowadzanych przez administrację publiczną. Zapewniany był spójny obieg informacji, planowania i koordynacji działań na poziomie krajowym i wojewódzkim w zakresie zarządzania kryzysowego oraz optymalne warunki techniczne i organizacyjne związane z eksploatacją sieci komunikacyjnych służb ratowniczych. W ramach zadania finansowane było funkcjonowanie i rozwój systemu powiadamiania ratunkowego – SPR (numer 112) oraz systemu ostrzegania o zagrożeniach (ALERT RCB).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Wojewodów oraz Fundusz Wsparcia Policji.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Usuwanie skutków klęsk żywiołowych;**
- **Zrealizowanie do 2025 roku programów mających na celu zapobieganie wystąpienia skutków klęsk żywiołowych;**
- **Zapewnienie spójnego obiegu informacji, planowania i koordynacji działań na poziomie krajowym w zakresie zarządzania kryzysowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	437.992	1.004	602.726	938

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zrealizowanych przez podmioty publiczne zadań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz liczba podmiotów prywatnych poszkodowanych w wyniku działania żywiołu, którym udzielono pomocy z budżetu państwa (w szt.)

2) Liczba zrealizowanych przez podmioty publiczne w ramach programów zadań związanych z zapobieganiem wystąpienia skutków klęsk żywiołowych (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	1) 1.763		1) 365	
	2) 68		2) 61	

Komentarz:

Mierniki obrazują pomoc udzielaną przez Państwo związaną z zapobieganiem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

Realizacja mierników wpływa na rzeczywistość społeczno-gospodarczą (odbudowa infrastruktury technicznej samorządów, jak i infrastruktury prewencyjnej wpływa pozytywnie na obrót gospodarczy i działalność firm budowlanych). Jednocześnie udzielenie wsparcia osobom poszkodowanym przez klęski żywiołowe pozytywnie wpływa na społeczeństwo poprzez budowanie zaufania do państwa, jak i możliwość szybkiego zapewnienia potrzeb bytowych osób poszkodowanych.

Mniejsze od planowanego wykonanie wartości pierwszego miernika wynika z :

- 1) udzielenia pomocy mniejszej liczbie podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego niż zakładano (mniejsza liczba zgłoszonych potrzeb),
- 2) mniejszej częstotliwości występowania i zakresu szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe, niż zakładano (incydentalność zjawiska).

Głównymi przyczynami nieosiągnięcia planowanej wartości miernika w 2023 r. to:

- 1) przedłużony czas realizacji Kontraktu ze względu na zwiększenie Ceny Kontraktowej (dot. zadania 1B.5/2 - Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu - Most drogowy w km 2,45 rzeki Warty w Kostrzynie nad Odrą),
- 2) odstąpienie zamawiającego od Umowy z powodu odmowy realizacji przez Wykonawcę zobowiązań umownych, w tym brak realizacji Robót (dot. zadania 3A.2/3 - Zwiększenie Zabezpieczenia Przeciwpowodziowego w Dolinie Rzeki Serafy - Zbiornik Malinówka 3.),
- 3) opóźnienia w realizacji kontraktu w wyniku długiego oczekiwania na uwagi BŚ dot. zmiany aneksu do umowy (dodatkowe prace i dostawy, przedłużenie terminu zakończenia, waloryzacja wynagrodzenia wg warunków umowy) (dot. zadania 4A.3.1 - Modernizacja sieci radarów meteorologicznych POLRAD; 4A.4.1 Wysokowydajne komputery),
- 4) wydłużenie czasu trwania Kontraktów ze względu na wykonanie robót dodatkowych. Produkty wynikające z realizacji Kontraktu 4B.1/1 są powiązane z realizacją Kontraktów 4B.1/2 i 4B.1/3 oraz 4B.1/5. Ze względu na późniejsze zakończenie Kontraktu 4B.1/2 oraz długotrwałość pozyskania dostępu do danych i prognoz z IMGW-PIB, nastąpiło przesunięcie

w czasie terminu zakończenia Kontraktu (dot. zadania 4B.1/1 Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania oraz zadania 4B.1/3 - Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu - łącza telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych),

- 5) aktualizacja Planu Realizacji Zamówień (dot. zadania: 5.8.6 - Budowa zbiornika wodnego Kąty-Myscowa na rzece Wisłocze).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Ewaluacja systemu zarządzania kryzysowego w latach 2021-2030 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	30	30
<p>Komentarz:</p> <p>Wartość miernika jest prezentowana w ujęciu narastającym i odzwierciedla procentowy postęp realizacji celu w perspektywie do roku 2030.</p> <p>Ocenie punktowej podlegają działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szkolenie i ćwiczenia administracji publicznej oraz komunikacja kryzysowa, 2) utrzymanie centrum zarządzania kryzysowego i monitoring zdarzeń, 3) procedury zarządzania kryzysowego, ochrona infrastruktury krytycznej i współpraca międzynarodowa. <p>Na realizację zadania wpływ miały następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przygotowano aktualizację Księgi Komunikacji Kryzysowej (Aktualizacja była prowadzona pod kątem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i nuklearnych), 2) przedłożono Radzie Ministrów „Koncepcję udziału RP w CMX23” (cykliczne ćwiczenia NATO Crisis Management Exercises), 3) zorganizowano 12 spotkań zespołu roboczego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego do spraw wczesnej identyfikacji zagrożeń hybrydowych oraz wsparcia koordynacji działań w tym obszarze, 4) przeprowadzono trening Impuls 21 grudnia 2023 r. dot. uruchomienia standardowej procedury operacyjnej (SPO-13) oraz ćwiczenia LIBERO 2023 dot. uruchomienia SPO-13; 5) zebrano zaktualizowane raporty cząstkowe do RoZBN (Raport o Zagrożeniach Bezpieczeństwa Narodowego). <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerwy ogólnej.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Wsparcia Policji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 0,02 mln zł.

Zadanie 2.5.W Bezpieczeństwo granicy zewnętrznej UE i terytorium RP

W zakresie zadania znajdowały się dwa powiązane ze sobą rodzaje działalności państwa związane z zapewnieniem bezpieczeństwa granic i terytorium Polski. Pierwszym była ochrona granicy państwowej, będącej jednocześnie zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, przy jednoczesnym sprawnym wykonywaniu odprawy granicznej. Zwalczane były przestępstwa i wykroczenia, których ściganie stanowiło właściwość Straży Granicznej.

W szczególności zadanie dotyczyło takich działań instytucji publicznych jak: rozbudowa systemu ochrony granicy państwowej przy wykorzystaniu stacjonarnych i mobilnych urzędów nadzoru, jak też utrzymanie sprawności sprzętu wykorzystywanego do kontroli granic, utrzymanie, modernizacja i rozbudowa przejść granicznych. Drugi rodzaj działalności, ujęty w zadaniu, jako bardzo ważny w związku z narastającym napływem uchodźców, stanowiła realizacja polityki migracyjnej i azylowej oraz sprawy cudzoziemców, do czego przyczyniała się m.in.: koordynacja działań dotyczących migracji, ocena legalności pobytu cudzoziemców, pomoc socjalna udzielana cudzoziemcom oraz funkcjonowanie struktury migracyjno-azylowej, jak też prowadzenie postępowań w sprawach cudzoziemców.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Wojewodów, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego oraz **Fundusz Wsparcia Straży Granicznej**.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie sprawności zapewnienia bezpieczeństwa granicy zewnętrznej UE i terytorium RP**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.5.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.957.193	1.789	3.664.882	2.121

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą i migracjami (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 88	91,85

Komentarz:

Miernik pozwala na ocenę wyników realizacji ustawowych zadań przez Straż Graniczną (SG), związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa granic i terytorium Polski, odzwierciedla też graniczo-migracyjny charakter tej formacji. Zbudowany jest z mierników częściowych podzadań i działań, co umożliwia syntetyczną ocenę w ramach zadania związanego z ochroną granicy państwowej, kontrolą ruchu granicznego na odcinku granicy zewnętrznej UE oraz kontrolą legalności pobytu, pracy cudzoziemców przebywających na terytorium RP oraz ze stopniem wyszkolenia funkcjonariuszy pełniących służbę.

W 2023 r. miały miejsce pozytywne, jak i negatywne odchylenia części składowych miernika, w wyniku czego miernik osiągnął wartość 91,85%, wobec planowanej ≥ 88%.

Na realizację miernika wpływ miały czynniki takie, jak m.in.:

- 1) specyfika prowadzonych postępowań przygotowawczych przez SG, w szczególności ich złożoność, stopień skomplikowania, czas trwania i dynamika prowadzenia oraz nierównomierność ich wszczynania i zakańczania w skali roku oraz zmiana sposobu działania sprawców przestępstw i wykroczeń związanych z nielegalną migracją (przede wszystkim na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej) skutkująca zmniejszeniem

- efektywności prowadzenia postępowań przygotowawczych. Wartość miernika w dużej mierze zależała również od czynników zewnętrznych, niezależnych od funkcjonowania formacji,
- 2) konieczność realizacji dodatkowych zadań związanych z ochroną granicy państwowej w związku z kryzysem migracyjnym,
  - 3) znaczne zwiększenie realizowanych czynności służbowych w związku z napływem uchodźców z terytorium Ukrainy,
  - 4) zmiany zadeklarowanych potrzeb szkoleniowych przez jednostki organizacyjne SG wynikające ze zwiększonej liczby realizowanych czynności służbowych oraz fluktuacją kadr (przeniesienia służbowe, delegowania, zwolnienia ze służby, itp.) oraz inne czynniki mające wpływ na liczbę uczestników szkoleń (np. zmiany stanu prawnego, itp.); stan epidemii COVID-19, który wpłynął na liczbę szkoleń zrealizowanych przez SG – ograniczenie miejsc w bazie noclegowej (z uwagi na konieczność zachowania reżimu sanitarnego), a tym samym liczbę szkolonych osób.

Głównymi działaniami o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym były:

- 1) działania w zakresie naprawy systemów optoelektronicznych Zautomatyzowanego Systemu Radarowego Nadzoru (ZSRN) – realizację zadania związanego z budową ZSRN polskich obszarów morskich 2.0 przesunięto na 2024 r.,
- 2) działania w związku z bezprecedensową sytuacją związaną z masowym napływem nielegalnych migrantów z terytorium Republiki Białorusi:
  - realizacja działań mających na celu dokonywanie stosownych modyfikacji istniejących struktur pionu operacyjno-śledczego w oparciu o przekazywane propozycje oddziałów Straży Granicznej (w związku z poziomem nasilenia przestępczości granicznej związanej przede wszystkim z utrzymującą się presją migracyjną na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej, prowadzona jest na bieżąco ocena wydolności struktur pionu operacyjno-śledczego),
  - prowadzenie zintensyfikowanych czynności identyfikacyjno-powrotowych wobec cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców,
  - ustanowienie oficera łącznikowego ds. współpracy z Urzędem ds. Cudzoziemców, którego celem jest analizowanie i monitoring prowadzonych postępowań o ochronę wobec cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach; selekcja spraw wymagających szybkiego i priorytetowego zakończenia oraz ścisła współpraca z tym urzędem oraz strzeżonymi ośrodkami w celu przyspieszenia procedur powrotowych,
  - prowadzenie dialogu z państwami pochodzenia cudzoziemców w celu przyspieszenia procedur powrotowych na poziomie krajowym i unijnym.

Najważniejszymi inicjatywami podjętymi w 2023 r., aby poprawić/wzmocnić rezultaty realizacji zadania budżetowego były:

- 1) prace związane z budową, wdrażaniem i rozwojem centralnych systemów informatycznych,
- 2) monitoring poziomu ukończenia placówek SG oraz opiniowanie wniosków dotyczących zmian organizacyjno-etatowych – działanie ciągłe,
- 3) doskonalenie Systemu Wczesnego Ostrzegania o zaistnieniu sytuacji nadzwyczajnej na granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej,
- 4) analiza możliwości wdrażania nowych rozwiązań i technologii oraz systemów teleinformatycznych, pozwalających na wzmocnienie ochrony granicy zielonej,
- 5) prowadzenie wizytacji w ramach monitoringu weryfikującego realizację zadań, sporządzanie zaleceń mających na celu podniesienie poziomu efektywności i skuteczności działań pionu operacyjno-śledczego SG,
- 6) modernizacja i doposażenie – w ramach pozyskanych środków z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji – strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców, jak również prowadzenie szkoleń

- podnoszących kwalifikacje funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Straży Granicznej w zakresie prowadzenia operacji powrotowych, zarządzania procedurami oraz ich wdrażania,
- 7) doposażenie oddziałów SG w nowy sprzęt w ramach zakupów centralnych m.in. kamer termowizyjnych, montaż wieży obserwacyjnej w m. Muczne z przeznaczeniem ochrony granicy zewnętrznej przez PSG w Stuposianach (Bieszczadzki OSG), zakup systemu optoelektronicznego i montaż na masztach w PSG w Grzechotkach (Warmińsko-Mazurski OSG),
  - 8) podjęcie działań zmierzających do budowy nowego Zautomatyzowanego Systemu radarowego Nadzoru polskich obszarów morskich 2.0. na bazie istniejącej infrastruktury,
  - 9) realizacja budowy systemu bariery elektronicznej zabezpieczającej odcinek granicy państwowej z obwodem królewieckim na długości 198,77 km,
  - 10) prace związane z testowaniem wyposażenia stałej zapory wzdłuż granicy z Republiką Białorusi w systemy perymetrycznej ochrony granicy państwowej.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 0,37 mln zł;
2. **Fundusz Wsparcia Straży Granicznej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 93,43 mln zł.

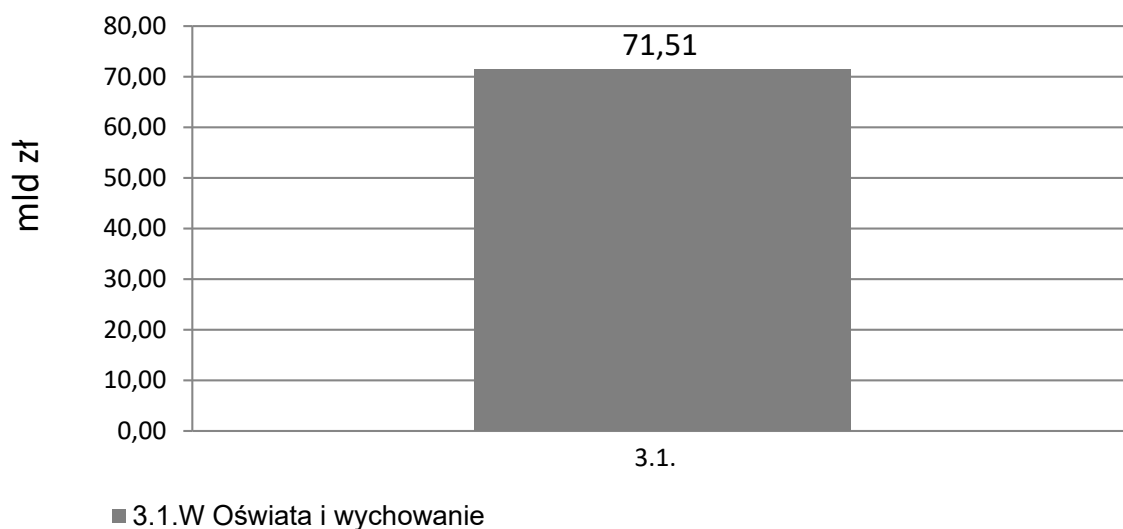
Funkcja 3.

Edukacja, wychowanie i opieka

Funkcja obejmowała zadania dotyczące edukacji, wychowania i opieki, umożliwiające zapewnienie powszechnego dostępu do nauki, podnoszenie jakości kształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, w tym zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji włączającej. Jednocześnie wspierana była funkcja wychowawcza, opiekuńcza oraz profilaktyczna realizowana przez przedszkola, szkoły i placówki m.in. poprzez wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Ważne były w szczególności działania zorientowane na podnoszenie poziomu kształcenia zawodowego oraz edukacji włączającej. Realizowane były także działania mające na celu dopasowanie umiejętności i kwalifikacji społeczeństwa do zmian cywilizacyjnych, w szczególności obejmujące upowszechnianie i zwiększanie efektywności uczenia się przez całe życie dla wszystkich grup wiekowych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 3. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **71.507.586 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 475.120 tys. zł.

Wykres 3: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 było:
podnoszenie jakości i efektywności kształcenia i wychowania.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 3. użyto następujących mierników:

- Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, którzy zdali egzamin maturalny w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego (w %) – w 2023 r. miernik zrealizowano w wysokości 84,4%, wobec wartości planowanej 82%. Osiągnięcie wyższej niż planowano wartości miernika wynika w głównej mierze z poziomu przygotowania absolwentów do egzaminu maturalnego. Ponadto w roku szkolnym 2022/2023 z uwagi na sytuację epidemiczną związaną z wirusem SARS-CoV-2 zmienione zostały zasady przystępowania do egzaminu maturalnego – absolwenci przystępowali do egzaminu na podstawie przygotowanych odpowiednio zmodyfikowanych wymagań egzaminacyjnych, będących zawężeniem wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, które są podstawą przeprowadzania tego egzaminu;
- Liczba osób, które zdały egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie lub egzamin zawodowy w stosunku do liczby osób, które przystąpiły do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub egzaminu zawodowego (w %) – wykonanie miernika w 2023 r. wyniosło 78,48%, wobec wartości planowanej 72%. Uzyskanie większej niż planowano wartości miernika wynika przede wszystkim z poziomu przygotowania uczniów, słuchaczy i absolwentów do egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Należy przy tym zauważyć, że w roku szkolnym 2022/2023, mimo sytuacji epidemicznej związanej z wirusem SARS-CoV-2, nie zostały zmienione zasady przystępowania do egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %) – wartość miernika wyniosła w 2023 r. 89,72% wobec planowanego poziomu 91%. Uwarunkowania realizacji tego rezultatu zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 3.1.W Oświata i wychowanie.

Zadanie 3.1.W Oświata i wychowanie

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie dotyczyło m.in. zapewnienia funkcjonowania szkół kształcących na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, udzielania pomocy materialnej dla uczniów, a także zwiększania powszechności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. W ramach zadania prowadzone były działania związane ze wspieraniem przedszkoli, szkół i placówek w zakresie rzeczywistego włączenia i integracji z rówieśnikami, z uwzględnieniem zróżnicowania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, w tym wynikających z niepełnosprawności.

Ponadto, w zadaniu realizowane były działania w zakresie kształcenia zawodowego młodzieży i osób dorosłych, prowadzonego w szkołach i placówkach systemu oświaty, w tym działania mające na celu dalsze dopasowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki, poprzez poprawę jakości i efektywności kształcenia zawodowego. W ramach zadania podejmowane były działania związane z wdrażaniem mechanizmów

włączania wszystkich kluczowych partnerów kształcenia zawodowego w działania służące systematycznemu dostosowywaniu tego kształcenia do potrzeb rynku pracy.

W obszarze zadania prowadzone były również doksztalcenie i doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami oświatowymi. Zapewniana była realizacja zadań związanych z prowadzeniem publicznych przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, a także dotowaniem przedszkoli, szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne. W zakresie zadania odbywało się kształcenie i przygotowanie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Ponadto, w zadaniu ujęte było również funkcjonowanie szkół artystycznych, szkół i placówek rolniczych, szkół leśnych oraz morskich i żeglugi śródlądowej. Organizowana była także międzynarodowa wymiana dzieci i młodzieży, realizowany był Program ERASMUS+. Celem zapewnienia odpowiedniego wsparcia społeczności szkolnej, z uwagi na znaczący napływ dzieci-uchodźców z Ukrainy, dofinansowano projekty efektywnie wspierające rozwój niezbędnych kompetencji do pracy w środowisku wielokulturowym (w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego i języka edukacji szkolnej). Szkolenia – również w formie zdalnej w postaci szkoleń, kursów, seminariów lub warsztatów i innych form doskonalenia – skierowane były do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, pomocy nauczyciela oraz wychowawców placówek oświatowo-wychowawczych i kadry szkolnej, pracującej z grupą uczniów cudzoziemskich. Wspierano także proces uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i zapewnienie monitorowania efektywności wykonywania zadań przez szkoły i placówki oświatowe w drodze badań edukacyjnych.

Realizowano również wsparcie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe oraz publiczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki m. in. przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków w tych szkołach. Realizowane dofinansowywanie wycieczek szkolnych pozwoliło na uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. Realizowano także działania, których celem było poznawanie zabytków polskiej kultury na terenie Europy i zaznajomienie ich z osiągnięciami naukowymi Polaków poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach realizacji programów i przedsięwzięć Ministra dofinansowano podmioty wspierające system oświaty i wychowania, w zakresie realizacji działań ukierunkowanych na: tworzenie interaktywnych pomocy dydaktycznych oraz materiałów o charakterze edukacyjnym innowacyjnych co do formy; organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych; organizowanie współzawodnictwa sportowego; organizowanie wydarzeń, w tym: konkursów, wystaw, prezentacji, warsztatów, odczytów, imprez sportowo-rekreacyjnych, seminariów, konferencji, rajdów, a także budowanie integracji międzypokoleniowej oraz budowanie więzi społecznych i rozwijanie współpracy międzypokoleniowej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Edukacji Narodowej**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodów, Fundusz Promocji Kultury, Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Celami określonymi dla zadania były:

- Podnoszenie dostępności, jakości oraz efektywności kształcenia i wychowania;
- Zapewnienie uczniom szkół podstawowych dostępu do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 3.1.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	67.979.757	220.551	71.032.466	475.120

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	91,00	89,72

Komentarz:

Miernik pozwala na dokonywanie analiz porównawczych w dostępie do wychowania przedszkolnego dzieci, które ze względu na swój wiek (3-5 lat) mogą korzystać z tej formy wychowania. Pomiar miernika dokonywany jest wg danych na 30 września danego roku, zaś wstępne wyniki udostępniane są w połowie listopada danego roku.

Niewielki spadek zainteresowania wychowaniem przedszkolnym dzieci 3-5 lat i niewykonanie w pełni wartości miernika był spowodowany zmianami społecznymi związanymi z realizacją obowiązków zawodowych po okresie pandemii. Po okresie pandemii wiele przedsiębiorstw zdecydowało się na przejście na pracę zdalną (ułatwiły to zmiany w przepisach prawa pracy), zatem część rodziców zdecydowała o zatrzymaniu najmłodszych dzieci w domach i rezygnacji z usług przedszkola.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę ponadgimnazjalną oraz ponadpodstawową w relacji do wszystkich uczniów, którzy ją rozpoczęli (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	84,00	83,1
<p>Komentarz:</p> <p>Wartość miernika uzależniona jest od liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, na co wpływ mają, oprócz polityki edukacyjnej, również czynniki zewnętrzne (np. sytuacje losowe lub indywidualne decyzje kształcących się osób).</p> <p>W roku szkolnym 2022/2023 uzyskano niższe wykonanie (o 0,9 p.p.) wartości miernika w stosunku do wartości zaplanowanej. Świadczy to o niewielkim zmniejszeniu liczby uczniów, którzy w przewidywanym czasie ukończyli szkołę ponadgimnazjalną/ponadpodstawową.</p> <p>W roku szkolnym 2023/2024 kontynuowane są działania wspierające uczniów w osiągnięciu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawodowego. Ustawa o systemie oświaty określa zasady oceniania i klasyfikowania, które uwzględniają elementy wsparcia ucznia w pokonywaniu trudności w nauce i dające szansę na ukończenie szkoły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jawność wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, 2) jawność ustalonej przez nauczyciela oceny, 3) możliwość podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej, 4) możliwość przystąpienia do egzaminu klasyfikacyjnego – w przypadku, gdy nauczyciel nie może ustalić rocznej oceny klasyfikacyjnej w związku z licznymi nieobecnościami ucznia na zajęciach, 5) możliwość przystąpienia do egzaminu poprawkowego – w przypadku uzyskania przez ucznia niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z nie więcej niż dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Odsetek szkół, w których uczniom został zapewniony dostęp do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	96,00	97,07
<p>Komentarz:</p> <p>Pomiar rezultatów zadania odnosi się bezpośrednio do skuteczności realizacji celu dotyczącego zapewnienia uczniom szkół z zakresu kształcenia ogólnego dostępu do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych. Miernik nawiązuje do kompleksowych zmian w sferze dotyczącej podręczników szkolnych, których celem jest zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników oraz innych materiałów edukacyjnych, jak również materiałów ćwiczeniowych. Zmiany te zapoczątkowane zostały od roku szkolnego 2014/2015. Wartość miernika może zależeć od czynników niezależnych od Ministerstwa Edukacji i Nauki, a w szczególności – od decyzji organów prowadzących szkoły podstawowe inne niż samorządowe.</p>		

Osiągnięta wartość miernika jest uzależniona od decyzji podejmowanych przez dyrektorów szkół. Dodatkowo przepisy ustawy o systemie oświaty dopuszczają możliwość realizowania programu nauczania bez zastosowania podręcznika – decyzję o tym nauczyciel.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 22,02 mln zł;
2. **Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 63,54 mln zł.

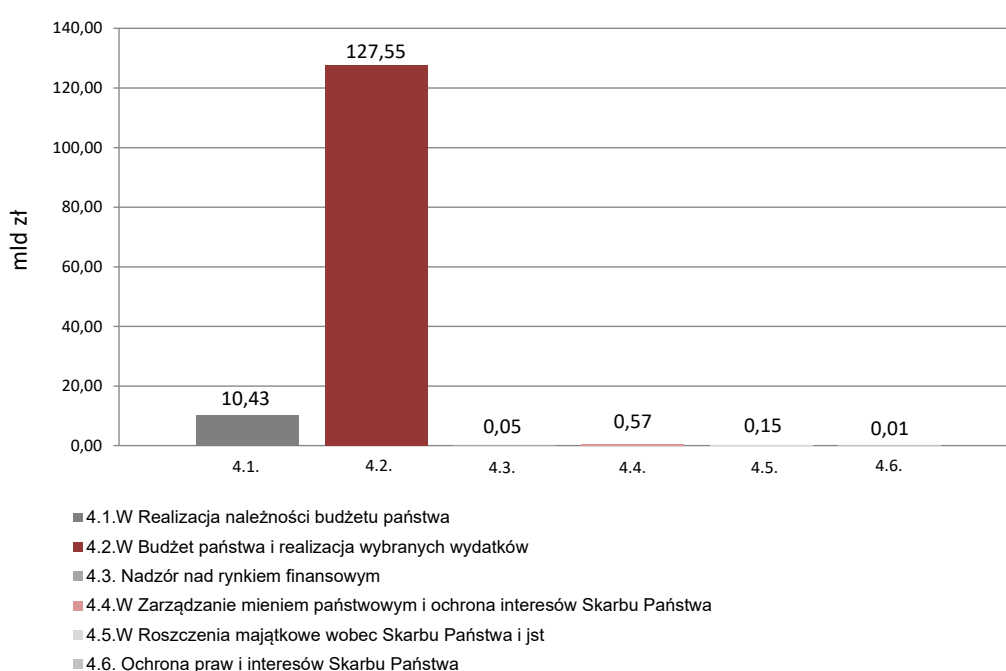
Funkcja 4.

Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym

Funkcja obejmowała zadania związane z zarządzaniem finansami publicznymi, których realizacja umożliwiała efektywne zaspokajanie potrzeb w zakresie finansowania wszystkich polityk państwa w sposób bezpieczny, stabilny i zrównoważony. W funkcji zostały ujęte rezerwy celowe i ogólna, składka do budżetu UE, subwencja dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej) oraz koszty obsługi długu. Na etapie wykonania ustawy budżetowej rezerwy: ogólna i celowe przenoszone były do innych zadań budżetowych w ramach właściwych funkcji z przeznaczeniem na ich realizację. W obrębie funkcji realizowane były działania związane z zapewnieniem dochodów publicznych dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych pobieranych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej oraz związane z zarządzaniem długiem publicznym. Prowadzone były także działania kontrolne i administracyjne, jak również nadzór nad rynkami: kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym. Ponadto w funkcji ujęto działalność na rzecz ochrony interesów Skarbu Państwa oraz zarządzanie mieniem państwowym, a także sprawy z zakresu roszczeń majątkowych wobec Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego. W ramach funkcji inicjowano politykę państwa w zakresie wykorzystania mienia państwowego w celu zapewnienia jego racjonalnego i efektywnego wykorzystania oraz zwiększenia jego wartości.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 4. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **138.765.868 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 67.627 tys. zł.

Wykres 4: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 było **zapewnienie stabilności finansów publicznych**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji przyjęto miernik – **kwota wydatków stabilizującej reguły wydatkowej w relacji do PKB (w %)**. Wykonanie miernika w roku 2023 wyniosło 39,40%, wobec wartości przyjętej na etapie WFPF na lata 2023-2026 – 39,7% PKB. Realizacja miernika wynika bezpośrednio z realizacji wydatków podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej określonej w art. 112aa ustawy o finansach publicznych oraz wyższego od oczekiwań szacunku PKB za rok sprawozdawczy.

Zadanie 4.1.W Realizacja należności budżetu państwa

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania zapewniała wpływ dochodów dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych. Zadanie to było realizowane m.in. poprzez pobór przez organy Krajowej Administracji Skarbowej należności podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa. W ramach zadania prowadzona była realizacja należności z tytułu opłat i kar, dokonywany był ponadto pobór należności wynikających ze zgłoszeń celnych. Wydawane były także interpretacje indywidualne i udzielana była informacja podatkowa. Zadanie obejmowało prowadzenie postępowań egzekucyjnych w zakresie zaległości podatkowych i niepodatkowych, jak też czynności sprawdzających, wykonywanie kontroli celno-skarbowej i kontroli podatkowej, opracowanie koncepcji oraz rozwiązań wspomagających optymalizację działania administracji skarbowej, a także pobór opłaty elektronicznej i opłaty za przejazd od pojazdów poruszających się po sieci dróg płatnych. Obszar obejmował również identyfikowanie istotnych nieprawidłowości zagrażających interesom finansowym budżetu państwa, audyty i kontrole w ramach środków pochodzących z UE i innych funduszy, jak również działania obejmujące zwalczanie przestępczości ekonomicznej, w tym działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom bezpieczeństwa finansowego państwa oraz ochronę ekonomicznych interesów UE. Zapewniana była ochrona rynku przed przymytem towarów oraz obszaru celnego przed napływem towarów o znaczeniu strategicznym. W ramach zadania prowadzona była także kontrola urządzania gier hazardowych. Celem działań realizowanych w zadaniu było zagwarantowanie wywiązywania się z obowiązków podatkowych i celnych przez podatników, zwiększenie dyscypliny podatników w wypełnieniu obowiązków podatkowych, ujawnianie uszczupień podatkowych i wyciąganie konsekwencji prawnych wobec ich sprawców, a także upowszechnianie wiedzy w zakresie finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych między innymi poprzez finansowe wsparcie działań z zakresu edukacji finansowej. Jednocześnie dążono do ujednolicenia procesów zwiększających przejrzystość i spójność prawa oraz monitorowano obsługę zgłoszeń w celu zidentyfikowania i wyeliminowania złych praktyk.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Finansów**, Wojewodów oraz Fundusz Edukacji Finansowej.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zapewnienie dochodów dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych pobieranych przez organy KAS;**
- **Budowanie przyjaznej Administracji Skarbowej;**
- **Ułatwienie legalnej działalności gospodarczej i usunięcie barier biurokratycznych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	9.028.240	6.351	10.373.399	60.640

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik realizacji wpływów (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 100	93,95

Komentarz:

Wskaźnik mierzy realizację poboru przez organy Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) dochodów z tytułu podatków i innych należności, w porównaniu do prognozy dochodów ujętej w ustawie budżetowej. Działania jednostek KAS w ramach realizacji działania koncentrowały się na zapobieganiu wyłudzeniom podatkowym, poprawie sprawności identyfikowania nieprawidłowości działań podatników, szybkości reakcji na te nieprawidłowości, a także zwalczaniu przestępczości ekonomicznej.

Na niewykonanie miernika wpływ miała niespotykana do tej pory wysokość kwot dokonanych zwrotów nadpłat w podatku PIT za 2022 r. Według posiadanych danych, tylko do 24 lipca 2023 r., kwota zwrotów nadpłat za 2022 rok dokonana przelewem i przekazem pocztowym wyniosła 24,9 mld zł. Ponadto, w ramach podatku CIT przekazano w 2023 roku wysoką kwotę udziałów JST. W podatku CIT przekazano JST udziały w kwocie 21,8 mld zł, tj. więcej o 6,7 mld zł w stosunku do kwot przekazanych w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wystąpiły również wysokie zwroty w podatku VAT. Zwroty VAT (rozdział 75653) dokonane w 2023 r. były o 24,07% wyższe od zwrotów dokonanych w analogicznym okresie 2022 r.

W 2023 r. w ramach realizacji zadania podejmowano następujące działania:

- 1) monitorowanie stopnia realizacji poboru podatków i należności budżetowych,
- 2) skuteczne prowadzenie egzekucji zaległości podatkowych i innych należności budżetu państwa,
- 3) prowadzenie działań przedegzekucyjnych,
- 4) monitorowanie skuteczności prowadzonych postępowań egzekucyjnych,
- 5) dokonywanie usprawnień w realizacji poszczególnych procesów poboru i egzekucji.

Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	< 24	19

Komentarz:

Wskaźnik mierzy czas trwania postępowań wszczętych na wniosek podatnika. Realizacja miernika na zaplanowanym poziomie wpłynęła na poprawę wizerunku organów podatkowych, które niezwłocznie powinny załatwić każdy wniosek podatnika.

Miernik został zrealizowany na zaplanowanym poziomie. Jednym z czynników, które mogły mieć wpływ na korzystny wynik realizacji zadania w 2023 r. było bieżące dostosowywanie przez organy

Krajowej Administracji Skarbowej organizacji pracy w celu utrzymania ciągłości i terminowości realizacji zadań. Na realizację miernika miała również wpływ:

- 1) realizacja zadań koncentrujących się na współpracy z organami KAS, m.in. w zakresie identyfikacji istotnych problemów związanych ze stosowaniem przepisów prawa podatkowego,
- 2) opracowywanie i wysyłanie podległym organom podatkowym pism i wyjaśnień, stanowiących odpowiedzi na zgłaszane przez te organy problemy,
- 3) przekazywanie wytycznych i zaleceń podległym jednostkom.

Czas obsługi zgłoszenia celnego wyliczany w imporcie oraz eksporcie (w min.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≤ 32	38,08

Komentarz:

Wartość miernika odzwierciedla poziom wykorzystania ułatwień przez klientów KAS oraz usprawnienia odpraw standardowych. Obrazuje sprawność działania jednostek KAS w odniesieniu do obsługi kontrahentów (podatników). Miernik umożliwia określenie czasu obsługi klienta jednostki KAS w obszarze przywózowych i wywózowych odpraw celnych, a więc pośrednio także określenie poziomu szybkiej i sprawnej obsługi. Pomiar ten m.in. przyczynia się do ujednolicenia czynności i procesów w urzędach celno-skarbowych, zwiększenia ich przejrzystości, zwiększenia spójności stosowania prawa, monitorowania czasu obsługi zgłoszeń w procedurach dopuszczania do obrotu i wywozu, a także pozwala na ocenę jak kształtuje się proces obsługi przedsiębiorcy dokonującego zgłoszeń celnych z wykorzystaniem systemów informatycznych.

Algorytm miernika dotyczy czasu liczonego w minutach – w imporcie od momentu przesłania zgłoszenia do systemu, do momentu otrzymania informacji o zakończeniu czynności weryfikacyjnych i gotowości organu do zwolnienia towaru pod warunkiem uiszczenia/zabezpieczenia należności, a w eksporcie – od momentu kiedy przesłano zgłoszenie do systemu do czasu otrzymania informacji o zwolnieniu towaru.

Najważniejszymi działaniami/czynnikami służącymi realizacji zadania były:

- 1) monitorowanie stanu kadrowego w obszarze odpraw celnych,
- 2) monitorowanie czasu obsługi zgłoszeń celnych z wykorzystaniem aplikacji „Czasy”,
- 3) postępująca automatyzacja obsługi zgłoszeń – stopniowe obejmowanie automatyczną obsługą zgłoszeń szerszego grona wiarygodnych importerów i eksporterów, uprzednio zweryfikowanych przez pion kontrolny MF,
- 4) monitorowanie prawidłowości działania pełnego automatu w procedurach standardowych,
- 5) analiza zakresu podmiotowego automatyzacji pod kątem sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś w związku z agresją na Ukrainę.

Wydłużony czas obsługi zgłoszenia celnego jest wynikiem zwiększenia ilości czynności związanych z sankcjami, jak i zakazem przywozu określonych towarów w związku z wojną w Ukrainie.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Edukacji Finansowej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 2,53 mln zł.

Zadanie 4.2.W Budżet państwa i realizacja wybranych wydatków

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działania mające na celu przygotowanie, opracowanie, wykonanie, kontrolę realizacji oraz przygotowanie sprawozdań z wykonania budżetu państwa. Ponadto, w ramach zadania prowadzone były operacje związane z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa, polegające w szczególności na zarządzaniu i obsłudze skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych, jak również poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. W zadaniu tym ujmowane były rezerwy: ogólna i celowe, które na etapie wykonania ustawy budżetowej przenoszone były do innych zadań budżetowych w ramach właściwych funkcji z przeznaczeniem na ich realizację, jak też subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej). Ponadto, realizowana była płatność składki członkowskiej do budżetu UE.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Finansów** oraz Wojewodów.

Celami określonym dla zadania były:

- **Zapewnienie realizacji planu finansowego państwa, zgodnie z obowiązującą ustawą budżetową;**
- **Zapewnienie stabilności finansów publicznych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 4.2.W** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	197.348.514	71.950.065	127.545.907	6.986

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Relacja osiągniętego na koniec roku deficytu budżetu państwa do jego maksymalnego limitu planowanego w ustawie budżetowej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≤ 100	93,07

Komentarz:

Miernik umożliwia obiektywne monitorowanie założeń przyjętych dla budżetu państwa. Wyliczenie wartości miernika odbywa się poprzez odniesienie danych zawartych w rocznym sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej do danych z ustawy budżetowej na rok, którego dotyczy to sprawozdanie. Czynnikiem wpływającym na osiągniętą wartość miernika jest wykonanie prognozy dochodów budżetu państwa. Działaniem wpływającym na ograniczenie wystąpienia ryzyka niezrealizowania prognozy dochodów budżetu państwa jest monitoring realizacji harmonogramu wydatków i dochodów budżetu państwa.

Poziom wykonania miernika wynika z niższego wykonania dochodów oraz wydatków budżetu państwa w stosunku do planu zawartego w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023.

Po stronie dochodowej odnotowano w szczególności niższe wykonanie dochodów w zakresie podatku VAT oraz CIT. Jednocześnie po stronie wydatkowej budżetu państwa wystąpiły naturalne oszczędności wynikające z procesów gospodarowania finansami publicznymi. Przedmiotowe czynniki wpłynęły na faktyczną wielkość deficytu budżetu państwa.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Relacja państwowego długu publicznego do PKB (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	nie większa niż 60	38,9

Komentarz:

Miernik umożliwia Ministrowi Finansów sprawowanie kontroli nad zasadą stanowiącą, że państwowy dług publiczny nie może przekroczyć 60% wartości rocznego PKB, wynikającą z art. 216 pkt 5 Konstytucji RP oraz art. 74 uoip.

Na koniec 2023 r. wielkość państwowego długu publicznego w relacji do PKB ukształtowała się poniżej wartości referencyjnej, co oznacza pełną realizację zadania.

Zmiany jakie zaszły w poziomie i strukturze długu publicznego w 2023 r. oraz jego relacji do PKB były wynikiem sytuacji finansowej jednostek sektora finansów publicznych, w tym głównie poziomu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz sytuacji makroekonomicznej (tempa wzrostu PKB, poziomu kursów walutowych i stóp procentowych).

W 2023 r. zarządzanie długiem publicznym odbywało się na podstawie „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2023-2026”, przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2022 r. oraz „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2024-2027”, przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2023 r. i zaktualizowanej w zakresie prognoz długu publicznego na lata 2023-2024 w grudniu 2023 r. Dokumenty te określały ten sam cel zarządzania długiem, czyli minimalizację kosztów obsługi długu w długim horyzoncie, przy przyjętych ograniczeniach dotyczących poziomów ryzyka.

W ramach monitorowania poziomu długu publicznego sporządzano:

- 1) informacje miesięczne o wysokości i strukturze zadłużenia SP,
- 2) informacje kwartalne o wysokości i strukturze państwowego długu publicznego,
- 3) kwartalne prognozy wykonania relacji państwowego długu publicznego na koniec 2023 r. wraz z analizą wrażliwości.

Podczas gdy relacja państwowego długu publicznego do PKB wyniosła 38,9%, relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg definicji UE) wyniosła 49,6%. Różnica między wysokością długu publicznego wg definicji unijnej i krajowej wyniosła 10,6% PKB (wobec 9,9% PKB na koniec 2022 r.) i w największym stopniu wynikała z realizacji wydatków pozabudżetowych, finansowanych długiem, w szczególności przez fundusze w BGK.

Należy wskazać, że szersza diagnoza dotycząca aspektów objętych niniejszą funkcją została zawarta w dokumencie pt. „STAN POLSKICH FINANSÓW PUBLICZNYCH 2016-2023. BIAŁA KSIĘGA”. W przygotowanym materiale zawarto poza szczegółowymi informacjami dotyczącymi finansów publicznych, także wnioski i rekomendacje.

Zadanie 4.3. Nadzór nad rynkiem finansowym

W ramach tego zadania sprawowany był nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym oraz nadzór w zakresie finansowych instrumentów wspierania eksportu i przedsiębiorczości. W zadaniu ujęto w szczególności tworzenie i koordynację regulacji dotyczących rynków finansowych.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Komisji Nadzoru Finansowego**, Ministerstwo Finansów oraz Polską Agencję Nadzoru Audytowego.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.3. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	394.921	0	46.578	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty (w %)

2) Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1) 93	1) 102
	2) 100	2) 101

Komentarz:

Mierniki dotyczą działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Poziom wykonania wartości mierników pozwala na ocenę sprawności realizacji czynności nadzorczych sprawowanych względem nadzorowanych podmiotów całego rynku finansowego, a jednocześnie o poziomie ochrony uczestników rynku finansowego. Realizacja mierników uwarunkowana była m.in. wydajnością i jakością prowadzonych postępowań administracyjnych. Miało to szczególne znaczenie dla utrzymania stabilności i bezpieczeństwa na rozwijającym się rynku finansowym, który cały czas się rozwija i coraz więcej podmiotów podlega nadzorowi KNF.

Na realizację zadania w 2023 r. wpływ miały w szczególności:

- 1) działania w zakresie obszaru FinTech (innowacji finansowych), gdzie fundamentalne znaczenie ma bezpieczeństwo oferowanych rozwiązań, aby nie podważyć zaufania klientów do rynku finansowego,
- 2) czynności mające na celu ochronę klientów przed działaniami podmiotów nieuprawnionych (prowadzenie listy ostrzeżeń).

Wyższe niż zaplanowane wykonanie pierwszego miernika wynika z faktu, iż część postępowań zrealizowanych w 2023 roku została wszczęta pod koniec 2022 roku. Były to przede wszystkim postępowania, które wpłynęły w ostatnich miesiącach 2022 roku i odznaczały się wysokim stopniem skomplikowania kontroli. Nieznacznie wyższa niż planowana wartość miernika liczby zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych świadczy o realizacji zaplanowanych działań w sposób terminowy i bez zbędnej zwłoki.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Polska Agencja Nadzoru Audytowego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 29,79 mln zł;
2. **Urząd Komisji Nadzoru Finansowego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 553,69 mln zł.

Zadanie 4.4.W Zarządzanie mieniem państwowym i ochrona interesów Skarbu Państwa

W zadaniu tym ujęte zostały sprawy z zakresu trzech obszarów odnoszących się do: zarządzania mieniem państwowym, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz wsparcia finansowo-kapitałowego udzielanego wybranym podmiotom, niebędącego pomocą publiczną. Pierwszy z obszarów dotyczył takich działań jak prowadzenie zbiorczej ewidencji mienia Skarbu Państwa, zarządzanie i gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa (w tym także przez jednostki samorządu terytorialnego), regulacji stanu prawnego nieruchomości w postępowaniach administracyjnych. W ramach drugiego obszaru wykonywane było zastępstwo procesowe i rozstrzyganie sporów dotyczących praw i interesów Skarbu Państwa. Zapewniano zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed sądami, trybunałami i innymi organami orzekającymi w stosunkach międzynarodowych, a także – przed Sądem Najwyższym, sądami powszechnymi, administracyjnymi i polubownymi. Prowadzony był też m.in. nadzór nad czynnościami prawnymi państwowych osób prawnych oraz rozstrzygane były spory dotyczące praw i interesów Skarbu Państwa między państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz spory kompetencyjne w zakresie reprezentacji procesowej Skarbu Państwa, a także spory między innymi niż Skarb Państwa państwowymi osobami prawnymi, osobami prawnymi z udziałem Skarbu Państwa lub państwowymi osobami prawnymi.

Zadanie realizowane było przez **Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej**, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Agencję Mienia Wojskowego, Fundusz Reprywatyzacji, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Efektywne zarządzanie mieniem Skarbu Państwa;**
- **Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa w ramach postępowań prowadzonych przez PGRP.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	309.697	0	569.576	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Stosunek liczby wydanych przez Prezesa PGRP rozstrzygnięć w terminie do ogólnej liczby złożonych do Prezesa PGRP wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych (w %)

2) Stosunek liczby spraw zakończonych prawomocnie, pomniejszonej o liczbę spraw przegranych z powodu błędów formalnych radców PGRP do liczby spraw zakończonych prawomocnie (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	1) 85		1) 99,5	
	2) 99		2) 100	

Komentarz:

Mierniki służą do oceny realizacji zadań Prokuraturii Generalnej RP (PG RP) w zakresie zastępstwa procesowego. Pierwszy z mierników dotyczy aspektu terminowości wydawania opinii, który ma istotne znaczenie dla podmiotów wnioskujących. Drugi miernik odnosi się do oceny skuteczności prowadzenia spraw. Oba mierniki zostały w 2023 r. wykonane w wysokości wyższej od planowanej.

Uwarunkowaniami realizacji zadania były:

- 1) wspomaganie radców przez pozostałe służby merytoryczne,
- 2) wzrastające doświadczenie radców oraz referendarzy w prowadzeniu skomplikowanych spraw,
- 3) regulaminowe procedury zabezpieczające przed uchybieniem terminu przez radcę lub referendarza.

W celu podniesienia skuteczności działania w 2023 r. realizowano m.in. działania ukierunkowane na podnoszenie kwalifikacji pracowników PG RP oraz zapewniono ocenę realizacji zadań i czynności przez radców i referendarzy (wizytacje). Ponadto, funkcjonował program umożliwiający ewidencję opinii.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Mienia Wojskowego**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 465,82 mln zł;
2. **Fundusz Reprywatyzacji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 211,70 mln zł;
3. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 302,61 mln zł;

4. **Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 607,03 mln zł.

Zadanie 4.5.W Roszczenia majątkowe wobec Skarbu Państwa i jst

W ramach zadania ujęto działania umożliwiające wywiązywanie się państwa ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli. Środki publiczne przeznaczone były w szczególności na realizację wypłat: rekompensat z Funduszu Rekompensacyjnego osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odszkodowań i zadośćuczynień osobom uprawnionym zgodnie z przepisami art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, tworzącej państwowy fundusz celowy pn. Fundusz Reprywatyzacji, którego środki przeznaczone były na zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa oraz usuwanie skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych wydanych z naruszeniem prawa. Zaspokajane były też pozostałe roszczenia wobec Skarbu Państwa.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, **Wojewodów**, **Fundusz Rekompensacyjny** oraz **Fundusz Reprywatyzacji**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Wywiązywanie się ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli;**
- **Zadośćuczynienie stratom doznany przez obywateli w wyniku wypędzenia z byłego terytorium RP.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.5.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	125.987	0	151.703	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik zaspokojonych roszczeń (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	100

Komentarz:

Realizacja roszczeń majątkowych wobec Skarbu Państwa (w tym wobec jednostek samorządu terytorialnego), polegała na realizacji wypłat odszkodowań zasądzanych przez sądy powszechne z tytułu niezgodnej z prawem nacjonalizacji, przekazywanych do realizacji przez właściwe organy administracji państwowej reprezentujące Skarb Państwa w tych postępowaniach, a także wypłat odszkodowań lub zadośćuczynień, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących

nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz realizacji porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz tych jednostek. Dotacje te przeznaczone były na dofinansowanie zaspokajania, przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia (art. 56 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników).

Wypłaty odszkodowań dokonywane były na podstawie wniosków właściwych organów administracji państwowej reprezentujących Skarb Państwa w postępowaniach sądowych i administracyjnych. Wszystkie wnioski zostały zrealizowane, wobec czego wartość miernika wykonana została na zaplanowanym poziomie.

Wskaźnik wypłaty rekompensat (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	98	97,17

Komentarz:

Realizacja zadania polega na zaspokajaniu roszczeń z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej i stanowi wykonanie zobowiązań ustawowych nałożonych na Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Miernik pozwala na weryfikację stopnia realizacji wypłaty rekompensat dla wszystkich osób uprawnionych, których dane wpłynęły do MSWiA. Planowana wartość miernika dotyczyła stopnia realizacji bieżących wypłat rekompensat osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawowym uwarunkowaniem realizacji zadania było systematyczne przekazywanie do Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) danych osób uprawnionych przy pomocy sprawnie działającego Systemu Informatycznego Rejestrów.

Na wartość osiągniętego miernika w roku 2023 (nieznaczne odchylenie od planu) wpływ miała konieczność dopełnienia procedur pod koniec roku kalendarzowego. Termin przekazania danych z MSWiA do BGK, następuje – co do zasady – w ostatnich dniach każdego miesiąca w danym roku. Natomiast w miesiącu grudniu – z uwagi na koniec roku kalendarzowego – dane przesłane przez Wojewodów do MSWiA są przesyłane wcześniej, tj. ok. 20 grudnia, a dane zgromadzone po 20 grudnia są przesyłane do BGK przez MSWiA w styczniu kolejnego roku. Weryfikacja merytoryczna decyzji wojewodów potwierdzających prawo do rekompensaty, wymaga przekazania dokumentacji przez wojewodów i pogłębionej analizy akt sprawy, z uwagi na czasochłonność tego procesu, dane z decyzji przesłane pod koniec roku, przekazywane są zatem do BGK przez MSWiA w styczniu kolejnego roku lub zwracane do wojewodów w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rekompensacyjny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 99,61 mln zł;
2. **Fundusz Reprywatyzacji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 137,73 mln zł.

Zadanie 4.6. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania prowadzone były sprawy związane z nadzorem nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa m.in. wykonywanie prawa głosu oraz innych praw korporacyjnych i majątkowych wspólnika/akcjonariusza, jak również obowiązków wspólnika/akcjonariusza. Zadanie obejmowało również procesy zbywania akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa, wnoszenia akcji lub udziałów, jako wkładu niepieniężnego na utworzenie lub podwyższenie kapitału zakładowego spółki z udziałem Skarbu Państwa, jak również obejmowania za wkład pieniężny akcji/udziałów w spółce z udziałem Skarbu Państwa. Realizowane były przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie ochrony interesów Skarbu Państwa oraz długoterminowy wzrost wartości spółek z udziałem Skarbu Państwa, a także wsparcie i monitoring pozyskiwania przez spółki z udziałem Skarbu Państwa zewnętrznych środków inwestycyjnych.

Ponadto podejmowane były czynności mające na celu optymalizację współpracy pomiędzy spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz tworzenie warunków prawno-organizacyjnych m.in. poprzez przygotowanie reformy nadzoru właścicielskiego nad spółkami Skarbu Państwa.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Aktywów Państwowych**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie właściwego nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji/udziałów wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 4.6.** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	10.241	0	11.078	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wykonywanie praw z akcji/udziałów w związku z Walnym Zgromadzeniem (WZ)/Zgromadzeniem Wspólników (ZW) spółek z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji i udziałów wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 80	97,14

Komentarz:

Wartość miernika została w 2023 r. osiągnięta powyżej planowanej wielkości.

Na realizację zadania wpływ miały następujące czynniki:

- 1) realizacja zadań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych oraz ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym,

- 2) stosowanie opracowanych przez KPRM „Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa”,
- 3) rzetelne opracowywanie sprawozdań i przedstawianie danych przez spółki oraz otrzymywanie przejrzystych dokumentów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników/Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników,
- 4) udział reprezentantów Skarbu Państwa w zgromadzeniach akcjonariuszy/wspólników w ramach stosownych upoważnień.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

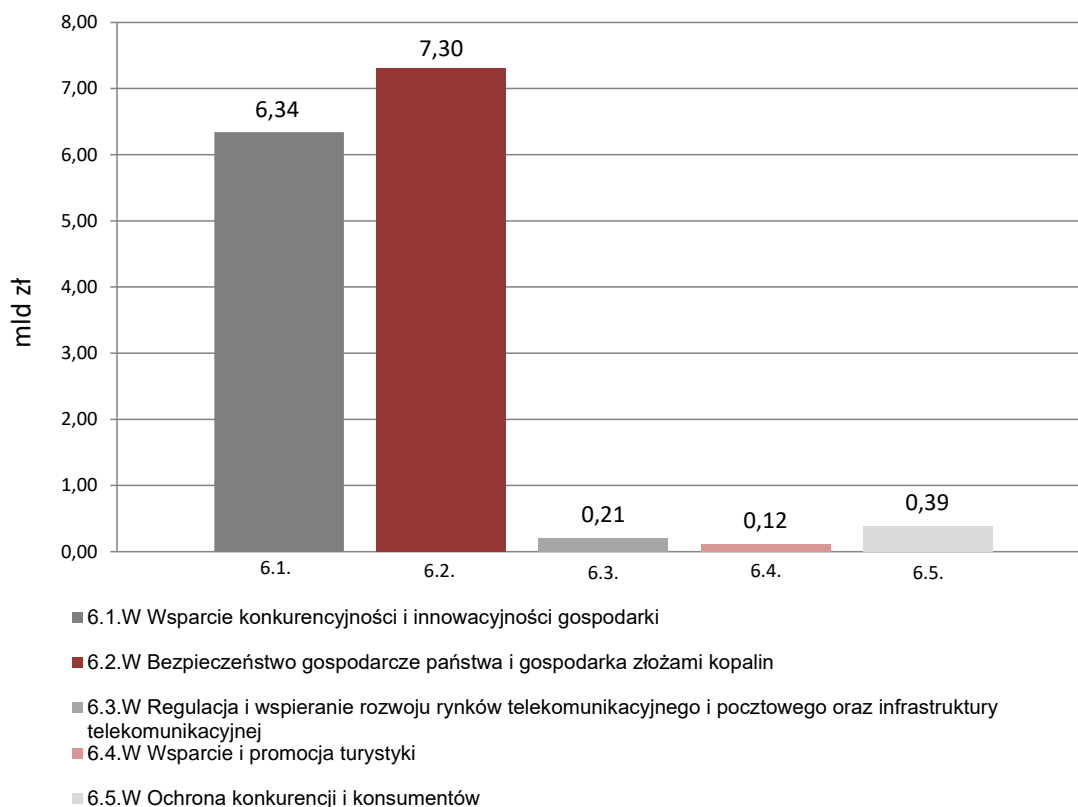
Funkcja 6.

Polityka gospodarcza kraju

Funkcja obejmowała zadania, których realizacja zapewniała stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki. Zadania państwa były zorientowane na wsparcie wzrostu konkurencyjności, wydajności i innowacyjności gospodarki, dążyły do tworzenia optymalnych warunków prawnych i organizacyjnych dla jej rozwoju, w tym dla funkcjonowania przedsiębiorstw (m.in. MSP). W ramach tej funkcji realizowane były działania związane m.in. ze współpracą gospodarczą z zagranicą, ochroną konkurencji i konsumentów, z bezpieczeństwem gospodarczym państwa, a także – z gospodarką złożami kopalin, polityką energetyczną, rozwojem energetyki jądrowej oraz z własnością przemysłową. Wykonywane były czynności z zakresu ochrony praw własności intelektualnej. W szczególności realizowany był nadzór nad rynkiem energetycznym, bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną, a ponadto zapewniane były stabilne dostawy paliw i energii (bezpieczeństwo energetyczne kraju). W ramach funkcji realizowane były działania dotyczące regulacji i wspierania rozwoju rynków telekomunikacyjnego i pocztowego oraz infrastruktury telekomunikacyjnej, a także zadanie wspierające i promujące turystykę w Polsce.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 6. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **14.363.929 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 7.569.255 tys. zł.

Wykres 6: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 były: **stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki, zwiększenie stopnia zaawansowania technologicznego polskiej gospodarki oraz zapewnienie odpowiedniego wolumenu mocy pozwalającego na bezpieczne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 6. przyjęto następujące mierniki:

- PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %) – w 2023 r. osiągnięta została wartość miernika w wysokości 79,7%, wobec planowanej $\geq 75\%$. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki;
- Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w eksporcie ogółem – wartość miernika w 2023 r. wyniosła 9,5%*), wobec zaplanowanej na poziomie $\geq 8\%$. Pozytywne odchylenie od minimalnej wartości planowanej jest konsekwencją przyjęcia na etapie prognozy, że spowolnienie gospodarcze i duża niepewność w gospodarce europejskiej spowoduje, że przedsiębiorstwa są mniej skłonne podejmować ryzyko i ponosić koszty (B+R) przy innowacyjnych projektach;
- Liczba przeprowadzonych aukcji głównych i aukcji dodatkowych rynku mocy w danym roku – w 2023 r. osiągnięta została wartość miernika na poziomie planu tj. 5 szt. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 6.2. Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin.

*) Dane wstępne za 2023 r. Ostateczne dane będą dostępne na przełomie lipca-sierpnia 2024 r.

Zadanie 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania kreowane były efektywne, stabilne i sprzyjające rozwojowi warunki prawno-organizacyjne dla przedsiębiorców. Wdrażane były inicjatywy, których celem było m.in. zwiększenie dostępu przedsiębiorców do kapitału, pobudzanie konkurencyjności i przedsiębiorczości, stymulowanie innowacyjności wraz z ochroną jej efektów prawami własności przemysłowej, zapewnienie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy. Podejmowane były czynności mające na celu wzmocnienie pozytywnego wizerunku Polski oraz polskich interesów gospodarczych za granicą, a także wzrost polskiego eksportu.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar, Polski Komitet Normalizacyjny, Wojewodów, Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, Polską Agencję Kosmiczną, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, Polskie Centrum Akredytacji, Urząd Dozoru Technicznego.

Celem określonym dla zadania był **wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.1.W** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.221.346	2.665.602	1.566.455	4.778.398

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Produktywność siły roboczej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 3	1,6 ^{*)}

Komentarz:

Produktywność siły roboczej jest jednym z najważniejszych czynników długookresowego wzrostu gospodarczego oraz bardzo ważnym miernikiem konkurencyjności kraju.

Celem wykorzystania we wskaźniku 5-letniej średniej jest uodpornienie go na wpływ wahań cyklicznych oraz przejściowych szoków, które nie powinny wpływać na ocenę przebiegu procesów strukturalnych w gospodarce, będących przedmiotem działań Ministra Rozwoju i Technologii. Skala i natura zaburzeń, którym podlega gospodarka (m.in. w związku z pandemią COVID-19), utrudnia jednak identyfikację tychże procesów. Wskaźnik powinien być zatem interpretowany w szerszym kontekście, uwzględniającym sytuację na rynku pracy, zaburzenia podaży, czy konieczność głębszych dostosowań po szokach jakie dotknęły gospodarkę.

Niższa od oczekiwań aktywność gospodarcza w otoczeniu polskiej gospodarki, a także impuls inflacyjny oraz wysoka skala niepewności związana z przebiegiem wojny, a także działania polityki monetarnej w odpowiedzi na drugi czynnik, spowodowały wolniejsze tempo wzrostu PKB Polski. Odbudowa aktywności w drugiej połowie roku była znacznie wolniejsza od oczekiwań. Na wskaźnik wpłynęły zatem zarówno efekty kryzysu pandemicznego w 2020, jak też wyniki spowolnienia w 2023 r.

Wyniki mogą zostać zaktualizowane w związku z dostępnością wstępnych danych dotyczących PKB i zatrudnienia. Dostępne szacunki PKB oraz niepełne dane o zatrudnieniu uprawdopodobniają ten wynik. Na znaczną korektę wpłynęła duża rewizja danych (GUS i EUROSTAT) za 2022 r. (z 4,8% na 1,3%).

^{*)} Wstępne dane za 2023 r. Źródłem informacji dotyczącej osiągniętej wartości miernika będzie tzw. benchmark revision (rewizja rachunków dokonywana co 5 lat). Spodziewana data najbliższej rewizji to koniec września 2024 roku.

PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	75	79 ^{*)}

Komentarz:

Miernik jest jednym z najważniejszych wskaźników skuteczności polityki gospodarczej państwa. Analiza trendu miernika pozwala wnioskować o stabilności i zrównoważonym rozwoju gospodarki, a także intensywności procesu konwergencji gospodarek państw członkowskich.

Metodologia obliczania wskaźnika PKB w PPS (tj. z uwzględnieniem siły nabywczej walut) ustalona została w European System of Accounts ESA'2010 i jest stosowana przez Eurostat dla wszystkich

krajów unijnych. Wskaźnik PKB per capita w PPS (UE-27=100) jest wskaźnikiem złożonym, obliczanym przez Eurostat przy wykorzystaniu następujących wielkości:

- 1) PKB krajów członkowskich oraz UE-27 w cenach rynkowych (w EUR),
- 2) parytetów siły nabywczej walut (wskaźniki ilustrujące różnice w poziomach cen, konstruowanych przez Eurostat w oparciu o badania cen w krajach członkowskich),
- 3) PKB krajów członkowskich oraz UE-27 w cenach porównywalnych, eliminujących efekt z tytułu różnic w sile nabywczej walut, wyrażony w sztucznej walucie PPS (Purchasing Power Standard),
- 4) liczby ludności obliczanej zgodnie z zasadami ESA'2010, zmiany nominalnych wielkości PKB.

Na odchylenie osiągniętej wartości miernika w stosunku do wartości planowanej miało w głównej mierze nieuwzględnienie migrantów w populacji dla Polski oraz UE. Zakładano, zgodnie z założeniami prognozy KE, wzrost populacji uwzględnianej dla wskaźnika PKB per capita. W momencie planowania liczba ludności w UE w 2022 roku była wyższa o blisko 2,86 mln osób (w Polsce o 1,33 mln osób). Dane dla 2023 roku wskazywały na liczbę ludności wyższą niż obecnie o 2,39 mln w UE (w Polsce o 0,977 mln osób). Dodatkowym czynnikiem okazał się także znacznie wolniejszy wzrost PKB w całej UE. Na tym tle rewizje wzrostu dla Polski, w ciągu 2023 r., były nieznaczne. Aż 11 spośród 27 krajów UE odnotowało spadek aktywności gospodarczej, przy czym prognoza KE z listopada 2022 r. wskazywała na możliwość spadku aktywności jedynie w dwóch krajach. Źródłem danych jest wstępny szacunek produktu krajowego brutto w IV kwartale 2023 roku z 29 lutego 2024 roku (wartość może podlegać dalszym rewizjom).

*) Wstępne dane za 2023 r.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 6.671,29 mln zł;
2. **Polską Agencję Kosmiczną**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 39,96 mln zł;
3. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 1.320,73 mln zł;
4. **Polskie Centrum Akredytacji**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 28,85 mln zł;
5. **Urząd Dozoru Technicznego**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 517,91 mln zł.

Zadanie 6.2.W Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowane były przedsięwzięcia umożliwiające pokrycie perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Przedsięwzięcia obejmowały w głównej mierze przygotowanie regulacji, dokumentów programowych oraz systemów wsparcia na rzecz: zrównoważonego rozwoju sektora energetyki, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną oraz zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. W zakresie działań z zakresu regulacji i rozwoju rynków

energetycznych podejmowane były czynności i opracowywane dokumenty wdrażające w sposób praktyczny ww. regulacje i strategie. Były one nakierowane na usprawnienie rozwoju systemów oraz sieci energii elektrycznej i paliw gazowych (m.in. uzgadnianie planów rozwoju i egzekwowanie ich przygotowania) oraz na zapewnienie działania systemów energetycznych w warunkach kryzysowych, lub zagrożenia dostaw paliw gazowych i energii (plany wprowadzania ograniczeń, ustalanie ilości zapasów obowiązkowych, łagodzenie skutków wzrostu cen dla szczególnych kategorii odbiorców). Wypełnianie obowiązków wynikających z przyjętych regulacji w sektorze energetycznym oraz skutki wdrażania tych regulacji było monitorowane. Prowadzona była również współpraca w ramach UE w zakresie projektów infrastrukturalnych o charakterze wspólnotowym, mająca na celu dywersyfikację dostaw paliw i energii. Realizacja powyższych działań była w wysokim stopniu zależna od prowadzenia inwestycji w zakresie infrastruktury sieciowej, dążących do umożliwienia przyłączenia nowych źródeł energii odnawialnej oraz poprawy efektywności energetycznej, w tym realizacji działań mających na celu rozwój i modernizację sieci dystrybucyjnej i przesyłowej w kierunku sieci inteligentnych. Istotne były także inicjatywy zapewniające wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym, w tym biopaliw, a także tworzenie warunków do rozwoju energetyki jądrowej w Polsce oraz gospodarowanie rezerwami strategicznymi. Ponadto ważnym zamierzeniem realizowanym w zakresie zadania był wzrost efektywności funkcjonowania górnictwa węgla kamiennego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Aktywów Państwowych**, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Regulacji Energetyki, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów, Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny, Fundusz Zapasów Interwencyjnych, Rządową Agencję Rezerw Strategicznych.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zapewnienie odpowiedniego wolumenu mocy pozwalającego na bezpieczne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego;
- Zabezpieczenie potrzeb rynku w zakresie dostaw surowca krajowego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 6.2.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.865.673	2.424.184	4.536.507	2.765.528

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba przeprowadzonych aukcji głównych i aukcji dodatkowych rynku mocy w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	5	5

Komentarz:

Wartość miernika odzwierciedla liczbę przeprowadzonych aukcji głównych i aukcji dodatkowych (szt.), warunkiem przeprowadzenia aukcji jest wydanie rozporządzenia MKiŚ.

Liczba przeprowadzonych aukcji głównych (zgodnie z algorytmem wyliczenia miernika) wynosi – 1 szt., a aukcji dodatkowych – 4 szt.

Miernik został wykonany w 100%. Do osiągnięcia tego wyniku przyczyniły się:

- 1) wydanie rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2028 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2025,
- 2) analiza wyników aukcji dodatkowych i przesłanie do Urzędu Regulacji Energetyki (URE) pisma o braku stwierdzenia podstaw do wydania decyzji unieważniającej dodatkowe aukcje mocy na rok 2024, co dawało Prezesowi URE podstawę do zatwierdzenia wyników aukcji,
- 3) analiza wyników aukcji głównej i przesłanie do URE pisma o braku stwierdzenia podstaw do wydania decyzji unieważniającej główną aukcję mocy na rok 2028, co dawało Prezesowi URE podstawę do zatwierdzenia wyników aukcji.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Roczne wydobycie węgla kamiennego (w tonach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 53 mln	48,4 mln

Komentarz:

Poziom wykonania miernika jest wypadkową sytuacji w sektorze węgla kamiennego, w tym od czynników niezależnych od przedsiębiorców związanych z warunkami geologiczno-górnictwymi oraz zagrożeniami naturalnymi.

Konsekwencją niższego od prognozowanego zużycia energii w roku 2023 był niższy popyt na surowiec. Ponadto z uwagi na reperkusje wywołane kryzysem energetycznym zwiększyła się podaż węgla importowanego oferowanego w atrakcyjnych cenach.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 16.953,55 mln zł;
2. **Fundusz Zapasów Interwencyjnych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 2.032,38 mln zł;
3. **Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 3.413,59 mln zł.

Zadanie 6.3.W Regulacja i wspieranie rozwoju rynków telekomunikacyjnego i pocztowego oraz infrastruktury telekomunikacyjnej

Zadanie dotyczyło działań z zakresu regulacji i rozwoju rynku telekomunikacyjnego i infrastruktury telekomunikacyjnej oraz rynku pocztowego. Realizacja działalności państwa związana z rynkiem telekomunikacyjnym obejmowała tworzenie ram prawnych zapewniających właściwe funkcjonowanie tego rynku, a także wspieranie realizacji projektów sprzyjających inwestycjom telekomunikacyjnym oraz stymulujących rozwój nowoczesnych technik i technologii telekomunikacyjnych. Przedsięwzięcia te umożliwiają dostęp do coraz szerszego zakresu usług telekomunikacyjnych, a w szczególności zwiększają dostępność szerokopasmowego Internetu.

Prowadzone w 2023 r. działania w zakresie rynku pocztowego dotyczyły wypłaty dla operatora wyznaczonego rekompensaty – finansowania kosztu netto obowiązku świadczenia usług powszechnych (zgodnie z prawem UE państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia obywatelom pocztowych usług powszechnych). Działania obejmowały: tworzenie regulacji prawnych, dotyczących m.in. sposobu kalkulacji kosztu netto i trybu wypłaty finansowania kosztu netto oraz udział w postępowaniu notyfikacyjnym przed Komisją Europejską dotyczącym pomocy publicznej polegającej na udzieleniu finansowania kosztu netto za lata 2021-2025.

Realizacja zadań publicznych w zakresie rynku pocztowego obejmowała również: finansowe wsparcie dla operatora wyznaczonego na realizację ustawowych obowiązków związanych ze świadczeniem usług powszechnych (zapewnienie dostępu do powszechnych usług pocztowych) oraz dotowanie usług pocztowych ustawowo zwolnionych z opłat i publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Cyfryzacji, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Fundusz Szerokopasmowy.**

Celami określonym dla zadania były:

- **Wzrost dostępności usług telekomunikacyjnych dla społeczeństwa oraz zwiększanie ich wykorzystania;**
- **Wzrost dostępności usług pocztowych dla społeczeństwa oraz zwiększenie ich wykorzystania.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 6.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	271.633	11.148	181.279	25.329

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek gospodarstw domowych w zasięgu dostępu do Internetu o przepustowości dosyłowej łączy wynoszącej co najmniej 100 Mb/s, z możliwością jej zwiększenia do przepustowości mierzonej w gigabitach.

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	77	79,64
<p>Komentarz:</p> <p>Rozwój Internetu szerokopasmowego przyczynia się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego poprzez wzrost dostępu do informacji o pracy, nauce, kulturze oraz ma pośredni wpływ na przyspieszenie rozwoju gospodarczego Polski. Miernik pozwala określić stopień dostępności do Internetu szerokopasmowego i monitoruje proces zmniejszania się dystansu, jaki dzieli w tym obszarze Polskę od innych państw członkowskich UE, umożliwia również ocenę działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>W roku 2023 Ministerstwo Cyfryzacji realizowało szereg przedsięwzięć, które przyczyniły się do pozytywnego odchylenia osiągniętej wartości miernika, były to m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wdrażanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE), 2) prowadzenie i rozbudowa Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS; internet.gov.pl), 3) realizacja projektów w ramach pilotażowego naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Funduszu Szerokopasmowego, 4) prace legislacyjne służące regulacji rynku telekomunikacyjnego, 5) współpraca z instytucjami UE oraz organizacjami międzynarodowymi w zakresie telekomunikacji, 6) realizacja projektów współfinansowanych ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Liczba zapewnianych przez operatora wyznaczonego: placówek pocztowych (1), nadawczych skrzynek pocztowych (2), automatów do pocztowej obsługi klientów (3) oraz zewnętrznych punktów odbioru (4) według stanu na koniec roku (w szt.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1) 7.626	1) 7.620**)
	2) 15.290	2) 14.267**)
	3) 2.200	3) 183**)
	4) 17.000	4) 11.888**)
<p>Komentarz:</p> <p>Sposób rozmieszczenia i liczba placówek pocztowych operatora wyznaczonego wynikają z przepisów rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego.</p> <p>Zgodnie z § 24 ww. rozporządzenia, operator wyznaczony ma obowiązek posiadania jednej stałej placówki operatora wyznaczonego, licząc średnio w skali kraju, przypadającej na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 6.000 mieszkańców na terenie gmin miejskich i gmin miejsko-wiejskich, 		

2) 85 km² powierzchni na obszarach wiejskich.

W każdej gminie powinna być uruchomiona co najmniej jedna stała placówka (wskaźniki nie obejmują nadawczych skrzynek pocztowych oraz pozostałych elementów miernika).

Wykazana wartość miernika obejmuje ostatnią dostępną wartość miernika, tj. osiągniętą w 2022 r. Dane wynikają z dokumentu „Raport o stanie rynku pocztowego w 2022 r.”, wydanego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej w maju 2023 r. Raport, obejmujący dane za rok ubiegły, przekazywany jest przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej do ministra właściwego do spraw łączności do dnia 31 maja każdego roku. W związku z tym dane dot. roku 2023 będą dostępne dopiero po tym terminie.

W ramach zadania uruchomiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od roku 2023.

**) Dane za 2022 r. Wyjaśnienie w komentarzu powyżej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Szerokopasmowy**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 226,44 mln zł.

Zadanie 6.4.W Wsparcie i promocja turystyki

ZADANIE PRIORYTETOWE

Rozwój turystyki jest istotnym wskaźnikiem rozwoju cywilizacyjnego społeczeństw, który przyczynia się do podnoszenia jakości życia, do odkrywania zasobów kulturowych i środowiskowych, których eksponowanie poprawia konkurencyjność poszczególnych regionów. Polityka państwa w obszarze turystyki realizowana była poprzez podejmowanie działań na rzecz wzmacniania rozwoju konkurencyjności oraz innowacyjności polskiej turystyki. Prowadzone były działania na rzecz pozytywnego wizerunku Polski, promujące jej atrakcyjność turystyczną. Rozwojowi sektora gospodarki turystycznej w Polsce służyło tworzenie markowych produktów turystycznych opartych na potencjale kulturowym i przyrodniczym kraju oraz koncentracja działań promocyjnych, zarówno w kraju jak i na rynkach zagranicznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki**, Wojewodów oraz Polską Organizację Turystyczną.

Celem określonym dla zadania było **wzmacnianie rozwoju konkurencyjności polskiej turystyki**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.4.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	104.369	0	116.446	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wpływy z turystyki w danym roku (w mld PLN)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	52,64	78,15
<p>Wpływy z turystyki w danym roku (w mld PLN), będące iloczynem liczby podróży i wartości przeciętnych wydatków na poszczególne rodzaje podróży odnotowały znaczne zwiększenie w 2023 r. pomimo negatywnych uwarunkowań, takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) spowolnione tempa odbudowy sektora turystycznego w związku z brakiem wypłaty funduszy na rzecz sektora HoReCa z Krajowego Planu Odbudowy (KPO), 2) opóźnienie w realizacji Programu Polska Wschodnia Plus, gdzie przewidziane były finanse na turystykę zrównoważoną oraz szlaki turystyczne, a także instrumenty pożyczkowe na rzecz sektora turystyki, 3) wojna w Ukrainie, która była czynnikiem mocno ograniczającym przyjazdy z dalekich rynków, które charakteryzują się wysoką wartością wydatków turystycznych na podróż na 1 osobę. <p>Znaczne zwiększenie wykonanej wartości miernika wynika w szczególności ze wzrostu presji inflacyjnej oraz zmienności kursu PLN względem kursu walut obcych. Na osiągniętą wartość miernika wpływało również wsparcie działań POT, skierowanych na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) promowanie turystyki na rynku krajowym (certyfikowanie i promowanie produktów turystycznych, realizacja działań na rzecz komunikacji i współpracy w sektorze turystyki, zarządzanie wiedzą i program Polski Bon Turystyczny), 2) promowanie atrakcyjności turystycznej Polski za granicą (kampanie i zadania promocyjne w turystyce wypoczynkowej za granicą, kampanie i zadania promocyjne w przemyśle spotkań za granicą), 3) utrzymanie i rozwój Polskiego Systemu Informacji Turystycznej.		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polską Organizację Turystyczną**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 89,94 mln zł.

Zadanie 6.5.W Ochrona konkurencji i konsumentów

W celu ochrony konkurencji i konsumentów, władze publiczne przeciwdziałały praktykom ograniczającym konkurencję, praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, a także przeciwdziałały antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków.

Ponadto, właściwe organy administracji w celu ograniczenia zatorów płatniczych na rynku, przeciwdziałały praktykom nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych w transakcjach handlowych.

W celu poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych, właściwe organy administracji podejmowały działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową.

Właściwe organy administracji prowadziły także monitoring pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom.

W ramach zadania prowadzone były działania zmierzające do eliminowania zagrożeń i nieprawidłowości wynikających z niezgodności produktów żywnościowych, paliw oraz usług z wymaganiami określonymi w przepisach, bądź deklarowanych przez przedsiębiorców.

Zadanie obejmowało także działania w zakresie ochrony interesów klientów podmiotów rynku finansowego, które dotyczą osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów**, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Wojewodów, Rzecznika Finansowego.

Celem określonym dla zadania było **podnoszenie dobrobytu konsumentów poprzez ochronę oraz tworzenie warunków dla funkcjonowania konkurencji**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 6.5.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	374.992	0	393.987	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Stosunek liczby podjętych działań w celu zapewnienia skutecznej ochrony konkurencji i konsumentów do przeciętnego zatrudnienia*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	13	18

Komentarz:

Miernik odnosi się do ochrony rynku przed praktykami ograniczającymi konkurencję lub naruszającymi zbiorowe interesy konsumentów, która jest zapewniana przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Miernik został wykonany na poziomie wyższym niż założony w planie, a na jego realizację miały wpływ m.in.:

- 1) wzmożona ochrona obszarów rynku zagrożonych zatorami płatniczymi – w szczególności sektora przemysłu,
- 2) wzrost liczby działań wynikających ze wzrostu liczby zidentyfikowanych problemów na rynku konsumenckim uzasadniających podjęcie działań,
- 3) wejście w życie nowych przepisów w zakresie uwidaczniania cen towarów i usług – przepisów wdrażających tzw. dyrektywę OMNIBUS,
- 4) wzrost liczby dobrowolnych powiadomień o produktach niebezpiecznych przekazywanych do UOKiK przez przedsiębiorców,
- 5) wzrost liczby notyfikacji przekazywanych poprzez unijne systemy wymiany informacji (Safety Gate RAPEX i ICSMS),
- 6) wyższa niż zakładano liczba przeszukań,
- 7) realizacja spraw w związku z uzgodnieniami i zmianami Tymczasowych Kryzysowych Ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy,

- 8) inicjatywy na poziomie europejskim, w które angażuje się Polska jak np. udział w projektach IPCEI (Important Project of Common European Interest), wymagających koordynacji przez Urząd długotrwałych i skomplikowanych postępowań notyfikacyjnych.

Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2023 r. to:

- 1) prowadzenie stałego monitoringu efektywności wykonywania zaplanowanych działań,
- 2) bieżąca analiza sygnałów rynkowych, poprzez np. tzw. biały wywiad, który pozwala na wyszukiwanie nieprawidłowości i podjęcie działań naprawczych,
- 3) odpowiedni dobór szkoleń dla pracowników,
- 4) wprowadzenie dodatkowych procesów przetwarzania danych liczbowych,
- 5) zmiana sposobu prowadzenia postępowań na formę elektroniczną.
- 6) zwiększenie wysokości kar nakładanych na przedsiębiorców nieudzielających terminowo odpowiedzi,
- 7) szersza analiza orzecznictwa krajowego i europejskiego oraz szersze wykorzystywanie go w decyzjach i pismach sądowych, a także ustalenie w ramach Urzędu klasyfikacji problemów.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od 2023 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Rzecznika Finansowego**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 47,60 mln zł.

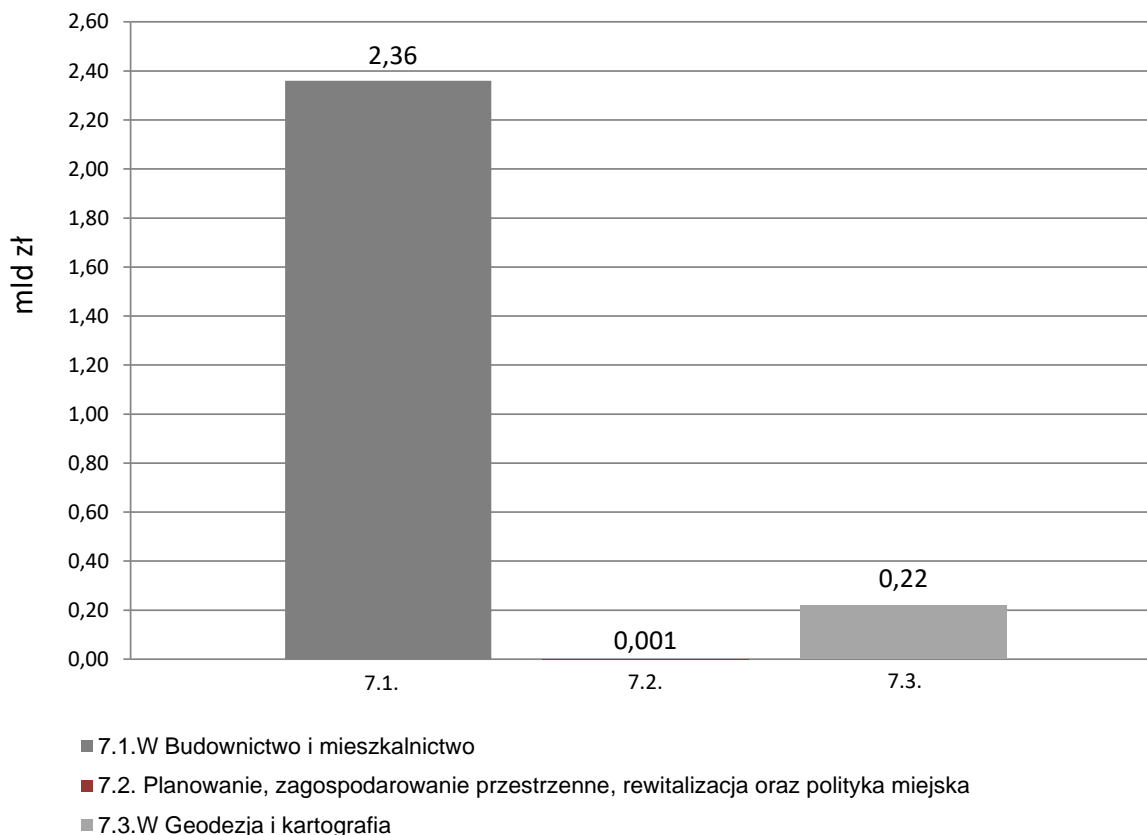
Funkcja 7.

Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo

Polityka państwa w ramach funkcji obejmowała realizację rządowych programów polityki mieszkaniowej umożliwiających wsparcie nowych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym oraz inwestycji zapobiegających degradacji fizycznej istniejącego zasobu, jak również realizację innych ustawowo określonych zobowiązań w zakresie finansowania mieszkalnictwa. Realizowane były również działania zmierzające do poprawy stanu technicznego istniejących zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć mających na celu poprawę efektywności energetycznej. W zakres funkcji wchodziły ponadto zadania związane z zagospodarowaniem przestrzennym, geodezją i kartografią, systemem informacji przestrzennej, polityką miejską i rewitalizacją, gospodarką nieruchomościami oraz nadzorem architektoniczno-budowlanym.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 7. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **2.578.108 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 27.998 tys. zł.

Wykres 7: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 była **poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 7. przyjęto następujący miernik: liczba mieszkań przypadająca na 1.000 mieszkańców (w szt.) – wykonanie w 2023 r. wyniosło 419,1 szt., wobec planu 418,6 szt. Uwarunkowania realizacji przedsięwzięć dotyczących budownictwa mieszkaniowego zostały przedstawione w komentarzu do miernika pn. Liczba nowo wybudowanych mieszkań na 1.000 mieszkańców (w szt.) dla zadania budżetowego 7.1.W Budownictwo i mieszkalnictwo. Należy także wskazać, że do szacunków na etapie planu przyjęto liczbę mieszkańców wyższą niż na etapie obliczania wykonania o 746 tys. (os.).

Zadanie 7.1.W Budownictwo i mieszkalnictwo

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie to obejmowało szeroki obszar działań związanych z tworzeniem i koordynacją regulacji w zakresie budownictwa, mieszkalnictwa i gospodarki nieruchomościami. Działalność państwa koncentrowała się szczególnie na rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz wspieraniu termomodernizacji i remontów istniejącego zasobu mieszkaniowego.

Najważniejsze działania – wpisujące się w kierunki polityki mieszkaniowej państwa ujęte w Narodowym Programie Mieszkaniowym – dotyczyły wsparcia mieszkalnictwa dla osób najuboższych, poprzez finansowe wsparcie z budżetu państwa tworzenia mieszkaniowego zasobu gminy, mieszkań wspomaganych i treningowych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni, tymczasowych pomieszczeń i infrastruktury towarzyszącej. Realizowano wsparcie społecznego budownictwa czynszowego, poprzez udzielanie dopłat ze środków publicznych do oprocentowania kredytów w ramach prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego programu służącemu społecznym inicjatywom mieszkaniowym spółdzielni mieszkaniowych i spółek gminnych. Realizowane były także dopłaty do czynszu dla najemców mieszkań budowanych we współpracy inwestora z gminą (program „Mieszkanie na Start”), jak również dodatkowe wsparcie w formie spłaty części kredytu objętego uprzednio dofinansowaniem wkładu własnego tym uprawnionym nabywcom, którym w okresie 5 lat od nabycia mieszkania objętego wsparciem, rodzina powiększyła się o 3 lub kolejne dziecko (program „Mieszkanie dla Młodych”). Dodatkowo realizowany był program „Mieszkanie bez wkładu własnego” (rodzinny kredyt mieszkaniowy), którego główne założenie to ograniczenie bariery braku środków na wkład własny wymagany przy kredycie hipotecznym poprzez gwarancje wkładu własnego udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Instrument ten, dzięki ofercie tzw. spłat rodzinnych w przypadku urodzenia drugiego lub kolejnego dziecka w trakcie spłaty rodzinnego kredytu mieszkaniowego, pełni także rolę prorodzinną. Ponadto, od 2023 roku przewidziano wsparcie w postaci dopłat do rat kredytów hipotecznych w ramach bezpiecznych kredytów 2%, a także wsparcie systematycznego oszczędzania w ramach Kont Mieszkaniowych poprzez zwolnienie zysków z podatku dochodowego z odsetek w okresie prowadzenia Konta (tzw. podatku Belki), dodatkowego oprocentowania zgodnie z ofertą produktową banku oraz wypłatę premii mieszkaniowych. Oba instrumenty stanowią filary programu „Pierwsze Mieszkanie”. Pomoc państwa dotyczyła także spłaty spółdzielczych kredytów (wykup odsetek od spółdzielczych kredytów mieszkaniowych tzw. starego portfela), jak również refundacji premii gwarancyjnych. Sprawowana była kontrola nad działaniami organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego oraz kontrola wprowadzanych

do obrotu wyrobów budowlanych. Ponadto, w zakresie zadania ujęte zostały m.in. sprawy dotyczące lokalizacji inwestycji i gospodarki nieruchomościami.

Zadanie obejmowało także program TERMO, który przewiduje różnorodne instrumenty wsparcia inwestycji termomodernizacyjnych, remontów oraz montażu instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach – co do zasady wielorodzinnych. Powyższe działania są ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej budynków, obniżenie rachunków za utrzymanie nieruchomości oraz poprawę estetyki i stanu technicznego budynków.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodów oraz Krajowy Zasób Nieruchomości.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie dostępności mieszkań**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.950.994	18.921	2.329.343	27.242

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba nowo wybudowanych mieszkań na 1.000 mieszkańców (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	6,8	5,9

Komentarz:

Miernik odwzorowuje roczne efekty budownictwa mieszkaniowego, które są ściśle powiązane z procesem planowania przestrzennego, dostępnością terenów inwestycyjnych, regulacją procesu budowlanego oraz finansowym wsparciem części segmentów budownictwa mieszkaniowego. Liczba nowo wybudowanych w danym roku mieszkań zależy głównie od czynników makroekonomicznych, z uwzględnieniem inercji czasowej spowodowanej długotrwałym cyklem inwestycyjnym w budownictwie mieszkaniowym. Większość decyzji jest też podejmowanych przez niezależne podmioty prywatne.

Miernik wskazuje na aktywność inwestorów budownictwa mieszkaniowego w danym roku, na którą wpływają zarówno działania regulacyjne władz publicznych (m.in. przepisy regulujące proces budowlano-inwestycyjny, przepisy dotyczące gospodarki nieruchomościami, regulacje dotyczące zarządzania zasobem mieszkaniowym i wpływające na prawa właścicieli i lokatorów) oraz bezpośrednie instrumenty finansowania budownictwa mieszkaniowego. Przyjęcie jako podstawy pomiaru liczby nowo wybudowanych mieszkań w stosunku do 1.000 mieszkańców ułatwia porównywanie międzynarodowych efektów budownictwa mieszkaniowego (eliminując efekt skali). Efekty realizowania zadań w ramach budownictwa mieszkaniowego są ściśle powiązane z procesem planowania przestrzennego, dostępnością terenów inwestycyjnych, regulacją procesu budowlanego oraz finansowym wsparciem części segmentów budownictwa mieszkaniowego. Liczba nowo wybudowanych w danym roku mieszkań jest uzależniona głównie od czynników makroekonomicznych, z uwzględnieniem inercji czasowej spowodowanej długoletnim cyklem inwestycyjnym w budownictwie mieszkaniowym.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Krajowy Zasób Nieruchomości**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 43,64 mln zł.

Zadanie 7.2. Planowanie, zagospodarowanie przestrzenne, rewitalizacja oraz polityka miejska

W ramach zadania prowadzone były sprawy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz polityki miejskiej, polegające m.in. na przygotowywaniu, realizacji, monitorowaniu wdrażania oraz aktualizacji dokumentów rządowych, w tym krajowej polityki miejskiej (w tym działań służących rewitalizacji miast). Realizowana była także koordynacja spójności terytorialnej regionów granicznych, z uwzględnieniem powiązań transgranicznych. Celem zadania było m.in. usprawnienie systemu gospodarowania przestrzenią poprzez tworzenie kompleksowych regulacji dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji, poprzez realizację szkoleń oraz wydawanie publikacji „dobrych praktyk”. Ponadto, prowadzona była koordynacja działań w zakresie inicjowania, wdrażania, utrzymywania oraz propagowania rozwiązań służących cyfryzacji planowania przestrzennego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Celem określonym dla zadania było **tworzenie warunków do prawidłowej realizacji zadań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.358	836	461	755

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba publikacji zawierających przykłady dobrych praktyk z zakresu planowania i kształtowania przestrzeni (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1	1
Komentarz: Miernik obrazuje efektywność podejmowanych działań w celu wsparcia merytorycznego organów administracji publicznej oraz innych uczestników procesu planistycznego poprzez propagowanie modelowych rozwiązań, przyczyniających się do podnoszenia jakości wspólnej przestrzeni. Publikacje zawierające przykłady dobrych praktyk z zakresu planowania i kształtowania przestrzeni		

są integralnym elementem działań zmierzających do podniesienia jakości i efektywności polityki przestrzennej.

Wartość miernika wynika z projektu „Zainspiruj naszą przestrzeń – programy szkoleniowe i publikacje dla planistów – etap I” (współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)), w ramach którego w 2023 r. została opracowana publikacja „Miasto dla ludzi. Zrównoważona mobilność w planowaniu przestrzennym”.

Zadanie 7.3.W Geodezja i kartografia

W ramach zadania wykonywane były działania zapewniające dostęp do aktualnej informacji geodezyjnej i kartograficznej (informacji przestrzennej), służące poprawie obsługi obywateli. Głównymi rodzajami działalności były: prowadzenie, gromadzenie i aktualizacja, a także udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w szczególności za pomocą usług sieciowych. Zapewniono budowę/tworzenie, modernizację i aktualizację systemów infrastruktury informacji przestrzennej, a także dostęp i utrzymanie tej infrastruktury. Ponadto, prowadzony był nadzór i kontrola w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów prawa w dziedzinie geodezji i kartografii.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Wojewodów, Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zapewnienie dostępu do zbiorów danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;**
- **Zapewnienie użytkownikom dostępu do zbiorów danych i usług danych przestrzennych w ramach Infrastruktury Informacji Przestrzennej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	219.070	0	220.307	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Powierzchnia kraju objęta aktualizacją danych wchodzących w skład centralnej części państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w danym roku kalendarzowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	35	34

Komentarz:

Miernik pozwala na ocenę aktualności danych wchodzących w skład centralnej części państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (pzgik), do których dostęp interesariuszom zapewnia administracja publiczna. Dostarczanie danych gromadzonych w bazach danych przestrzennych wchodzących w skład pzgik jest ustawowym obowiązkiem Głównego Geodety Kraju.

W 2023 r. prowadzono następujące działania wspierające realizację zadania:

- 1) bieżący monitoring prac realizowanych przez wykonawców prac geodezyjnych i kartograficznych (gik) zlecanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGIK),
- 2) merytoryczną współpracę z wykonawcami prac kik zlecanych przez GUGIK (spotkania, wyjaśnienia, etc.),
- 3) merytoryczne wsparcie przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich w weryfikacji jakości prac kik zlecanych przez GUGIK.

Różnica w zakresie wykonania miernika wynika z braku możliwości wykonywania nalotów i pozyskania danych z uwagi na niesprzyjające warunki pogodowe i zakłócenia sygnał GPS.

Średnia miesięczna liczba odwiedzin Geoportalu

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	720.000	933.167
Komentarz: <p>Miernik pozwala na monitorowanie poziomu zainteresowania obywateli informacją przestrzenną oraz jej wykorzystania, a także informuje o skuteczności dotarcia do potencjalnych użytkowników Geoportalu, jak też ocenia skalę zaspokojenia potrzeb wszystkich interesariuszy.</p> <p>Wyższe niż przewidywane wykonanie miernika spowodowane jest m.in. zwiększonym zainteresowaniem danymi przestrzennymi na Geoportalu w IV kwartale 2023 r. do którego mogło przyczynić się uruchomienie w ramach Geoportalu Krajowego nowych kompozycji tematycznych.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 8,03 mln zł.

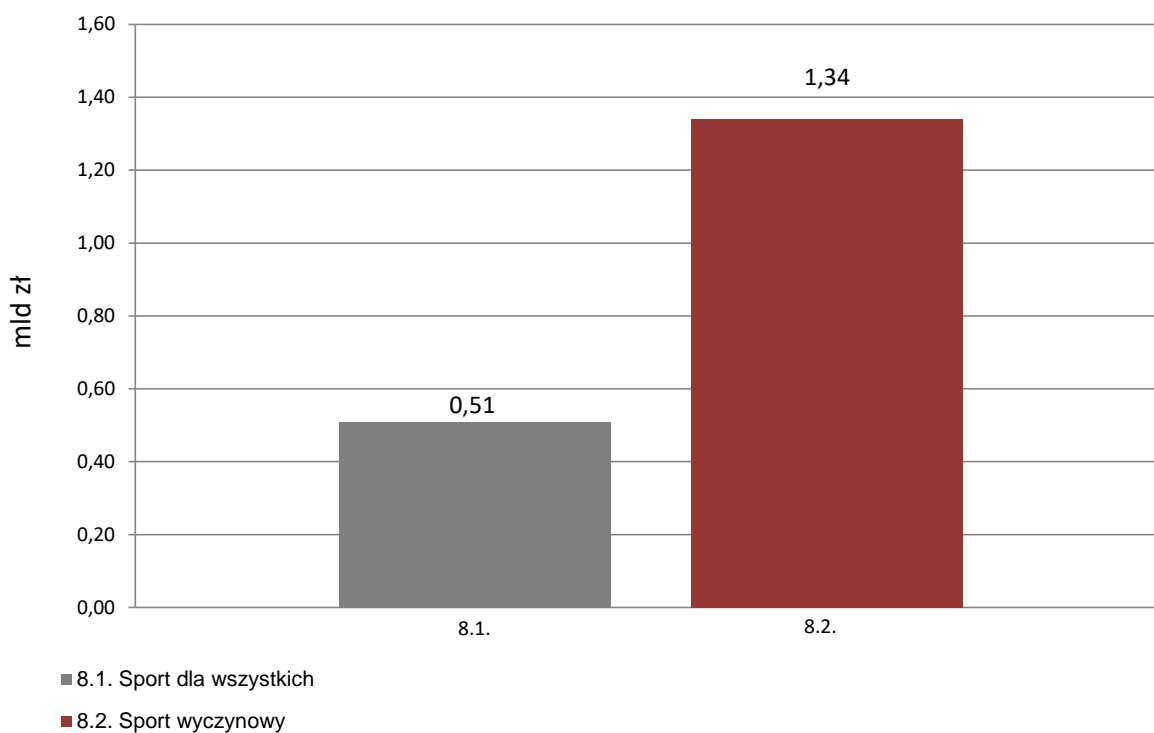
Funkcja 8.

Kultura fizyczna

Funkcja obejmowała zadania mające na celu promocję i upowszechnianie aktywności fizycznej w społeczeństwie, wspieranie sportu wyczynowego oraz rozwój infrastruktury sportowej. Realizowane w ramach funkcji przedsięwzięcia przyczyniały się także do poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, poziomu edukacji czy zwiększenia wydajności pracy.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 8. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **1.853.301 tys. zł.**

Wykres 8: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 było **zwiększenie poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 8. przyjęto następujący miernik: stosunek liczby uczestników działań związanych z aktywnością fizyczną, realizowanych przez Ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, do ogólnej liczby ludności w Polsce (%). Miernik zrealizowano w 2023 r. w wysokości 57,1%, wobec wartości planowanej 9,5%. Uzyskana wartość miernika kształtuje się w 2023 r. znacznie powyżej wartości planowanej. Wynik został osiągnięty dzięki systemowemu wsparciu przedsięwzięć aktywizujących społeczeństwo, takich jak: imprezy sportowe, zajęcia sportowe, czy obozy sportowe, co miało istotny wpływ na kształtowanie nawyków ruchowych w Polsce. Kluczowy wpływ na osiągniętą wartość miernika miały także działania uświadamiające oraz promujące sport. Należy zauważyć że ww. działania mają charakter sezonowy, co jest istotne przy analizie danych, również na potrzeby planowania wartości miernika na kolejne lata.

Zadanie 8.1. Sport dla wszystkich

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania ze środków publicznych dofinansowywane były przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz różnych grup społecznych i środowiskowych. Wykonywane były działania promujące społeczne, edukacyjne i wychowawcze wartości sportu, jak również działania kreujące politykę w zakresie sportu dla wszystkich, a ponadto obejmujące rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizacja zadań inwestycyjnych polegała na budowie, remontach, przebudowie obiektów sportowych o wielofunkcyjnym i uniwersalnym charakterze (dobrze wpisujących się w potrzeby lokalnych społeczności), co stanowiło czynnik mobilizujący i ułatwiający uprawianie aktywności fizycznej obywateli na każdym etapie życia.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki**, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów, Polską Organizację Turystyczną.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Tworzenie warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich;**
- **Poprawa stanu bazy sportowej w kraju poprzez dofinansowanie zadań inwestycyjnych w obszarze sportu dla wszystkich.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 8.1. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	672.334	0	509.808	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba wspartych przedsięwzięć z obszaru upowszechniania sportu dla wszystkich (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	7.475	7.771
<p>Komentarz:</p> <p>Działania prowadzone w obszarze sportu powszechnego skierowane są do ogółu społeczeństwa, bez względu na status, płeć, miejsce zamieszkania, wiek czy stan zdrowia. Szczególne znaczenie mają przedsięwzięcia organizowane dla dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. Zakres i natężenie podejmowanych działań wynika bezpośrednio z obserwowanych zmian cywilizacyjnych, związanych w szczególności z deficytem aktywności fizycznej (żywienie, siedzący tryb życia, zmiana zachowań społecznych).</p> <p>Na wyższy w stosunku do zaplanowanego poziom realizacji miernika w 2023 r. wpływ miały takie czynniki jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) właściwie zaadresowana oferta aktywizacyjna oraz optymalne kryteria i zasady uzyskania wsparcia, jak też szeroki zakres implementacji działań aktywizacyjnych, 2) odpowiedni poziom zainteresowania podmiotów realizacją zadań z zakresu tworzenia warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Liczba dofinansowanych w danym roku zadań inwestycyjnych w ramach sportu dla wszystkich (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	450	546
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik prezentuje informacje w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich, poprzez poprawę, unowocześnienie i rozwój infrastruktury sportowej w zakresie sportu dla wszystkich. Wspieranie inwestycji dotyczących ogólnodostępnych obiektów sportowych o wielofunkcyjnym i uniwersalnym charakterze dobrze wpisujących się w potrzeby lokalnych społeczności stanowi czynnik mobilizujący i ułatwiający uprawianie aktywności fizycznej na każdym etapie życia.</p> <p>W celu poprawy stanu bazy sportowej realizowano następujące programy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – dofinansowano 406 zadań, 2) Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich – dofinansowano 6 zadań, 3) Tenisowa Polska – Program budowy infrastruktury tenisowej – dofinansowano 6 zadań, 4) Program modernizacji kompleksów sportowych Moje Boisko – ORLIK 2012 – dofinansowano 118 zadań, 5) Program modernizacji infrastruktury sportowej – dofinansowano 1 zadanie, 6) Program rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej – dofinansowano 1 zadanie, 7) Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych – dofinansowano 8 zadań. <p>Na wyższe od planowanego wykonanie miernika znaczny wpływ miało zwiększenie nakładów na realizację zadania „Przebudowa, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych”, finansowanego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez Ministra Sportu i Turystyki ze środków:

1. **Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 860,10 mln zł;
2. **Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 24,22 mln zł;
3. **Polska Organizacja Turystyczna**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,56 mln zł.

Zadanie 8.2. Sport wyczynowy

Realizacja zadania obejmowała kreowanie polityki państwa w zakresie sportu wyczynowego. Prowadzone były działania na rzecz wzmocnienia pozycji reprezentantów Polski we współzawodnictwie międzynarodowym. Zapewniane było funkcjonowanie systemu szkolenia w sporcie wyczynowym, w tym również sporcie osób z niepełnosprawnościami, poprzez przygotowanie i udział kadr narodowych w międzynarodowych zawodach sportowych rangi mistrzowskiej oraz szkolenia sportowe dzieci i młodzieży. Rozwijano i utrzymywano infrastrukturę sportową na potrzeby sportu wyczynowego, organizowano także zawody sportowe rangi mistrzowskiej w Polsce. Ponadto realizowane były działania dążące do zwalczania negatywnych zjawisk w sporcie oraz mające na celu doskonalenie kadr kultury fizycznej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki**, Ministerstwo Zdrowia, Centralny Ośrodek Sportu, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Polską Agencję Antydopingową, Polską Organizację Turystyczną, Polskie Laboratorium Antydopingowe.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Poprawa pozycji reprezentantów Polski w światowym współzawodnictwie sportowym;**
- **Poprawa stanu bazy sportowej w kraju poprzez dofinansowanie zadań inwestycyjnych w obszarze sportu wyczynowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 8.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.090.276	0	1.343.492	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Potencjał medalowy reprezentacji Polski w światowym współzawodnictwie sportowym (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	220	178

Komentarz:

Osiągnięta wartość miernika wskazuje na pozycję Polski w sporcie światowym, o której decyduje liczba zawodników, kobiet i mężczyzn o najwyższych predyspozycjach psychofizycznych, dających szanse osiągnięcia wyników na najwyższym poziomie międzynarodowego współzawodnictwa sportowego. Miernik określa potencjał sportu polskiego w zakresie możliwości podjęcia skutecznej walki o miejsca na najważniejszych zawodach sportowych na świecie.

Potencjał medalowy reprezentacji Polski w światowym współzawodnictwie sportowym to liczba zawodników spełniających kryteria kwalifikacji do grup szkolenia olimpijskiego, określonych w ogłoszonych przez ministra właściwego ds. sportu programach sportu wyczynowego. Niższa, od zaplanowanej, osiągnięta wartość miernika wynika z faktycznego stanu uzyskania kwalifikacji olimpijskich w 2023 r. do zbliżających się Igrzysk XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i przygotowań do Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Mediolanie oraz Cortina d'Ampezzo we Włoszech w 2026 roku, które mają wpływ na końcową wartość potencjału medalowego reprezentacji Polski.

Na docelową wartość osiągniętego miernika wpływają również takie czynniki, jak: system szkolenia sportowego, wzrost poziomu sportowego nowych państw biorących udział w systemie światowego współzawodnictwa sportowego, kontuzje i choroby sportowców, zmniejszenie skuteczności startowej, rezygnacja zawodnika z uprawiania sportu oraz inne nieprzewidywalne czynniki eliminujące zawodnika z uprawiania sportu, tj.: doping, nieszczęśliwy wypadek itp.

W związku z powyższym zostały podjęte także działania zapobiegawcze, ograniczające te ryzyka, tj.: zatrudnienie wysoko wyspecjalizowanej kadry trenerskiej oraz osób z nią współpracujących, stworzenie odpowiednio silnego systemu motywacyjnego do profesjonalnego uprawiania sportu przez zawodników m.in. (zapewnienie wysokiej jakości sprzętu sportowego i specjalistycznego, bazy obiektów sportowych, zapewnienie odpowiednich badań diagnostycznych).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba dofinansowanych w danym roku zadań inwestycyjnych w zakresie rozwoju infrastruktury w sporcie wyczynowym (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	65	64

Komentarz:

Na wartość miernika składa się realizacja inwestycji sportowych w sporcie wyczynowym w ramach programów:

- 1) program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu – dofinansowano 55 zadań,
- 2) program rozwoju infrastruktury piłkarskiej – dofinansowano 9 zadań.

W 2023 r. realizowano również zadania inwestycyjne związane z organizacją III Igrzysk Europejskich.

Uwarunkowania realizacji wartości miernika to m.in.:

- 1) warunki rynkowe – postępowania przetargowe wśród wykonawców,
- 2) sytuacja finansowa Beneficjentów,
- 3) decyzje administracyjne (np. uzyskanie pozwolenia na budowę).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Sportu**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 453,63 mln zł;
2. **Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 699,30 mln zł;
3. **Polską Agencję Antydopingową**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 13,20 mln zł;
4. **Polską Organizację Turystyczną**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 50,41 mln zł;
5. **Polskie Laboratorium Antydopingowe**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 13,31 mln zł.

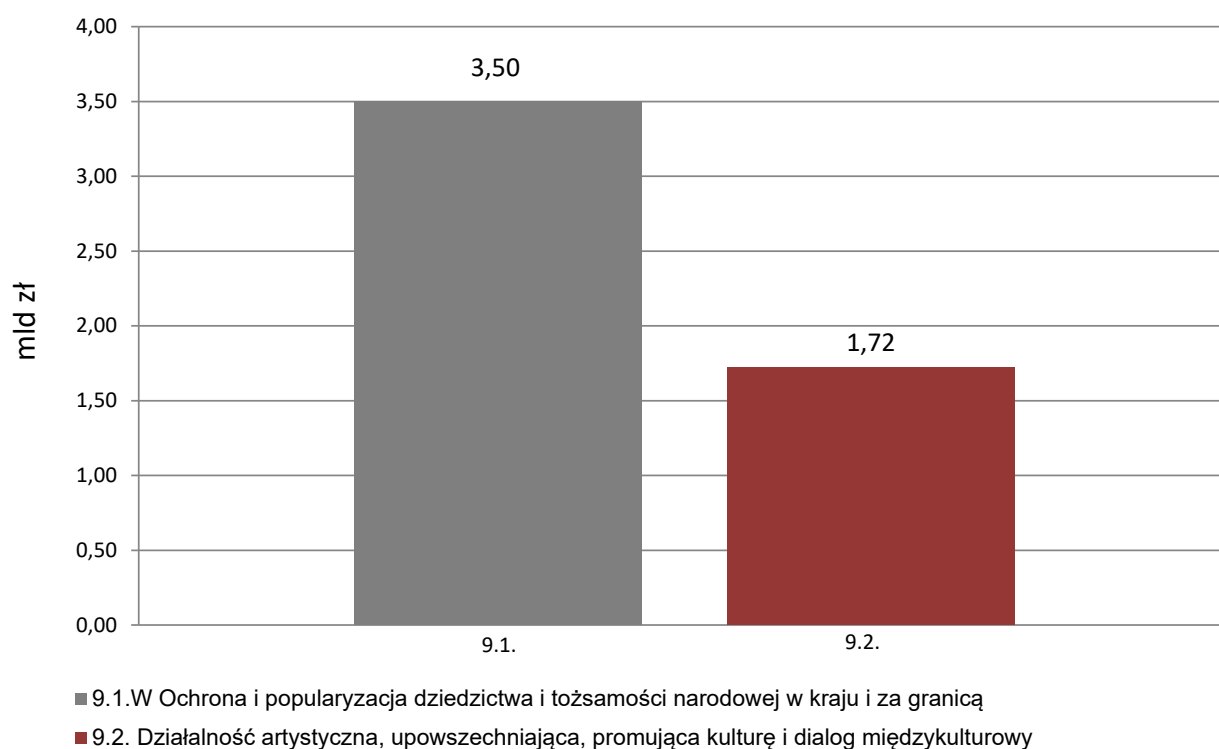
Funkcja 9.

Kultura i dziedzictwo narodowe

Funkcja ta obejmowała działalność kulturalną oraz sprawy rozwoju i opieki nad materialnym oraz niematerialnym dziedzictwem narodowym. W tym obszarze działalności państwa mieściło się podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej i państwowej, w tym upamiętnianie wydarzeń historycznych, ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej, grobów i cmentarzy wojennych. Wspierana była działalność muzeów, działalność twórcza i artystyczna. Realizowane były przedsięwzięcia związane z zachowaniem, ochroną i rewitalizacją dziedzictwa materialnego oraz restytucji dóbr kultury. Ważnymi elementami działań były przedsięwzięcia związane z budową i modernizacją infrastruktury kultury.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 9. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **5.217.583 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 255.188 tys. zł.

Wykres 9: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 były:
rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego oraz utrzymanie i pielęgnacja materialnej substancji sfery kultury.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 9. przyjęto następujące mierniki:

- Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotację podmiotową na 1.000 osób w danym roku – w 2023 r. osiągnięta została wartość 90 osób, wobec planowanej wartości 59 osób. W ramach zadania udzielano dotacji na działalność dla państwowych i współprowadzonych z jednostkami samorządu terytorialnego instytucji kultury, takich jak teatry, opery, filharmonie, orkiestry, które realizowały zadania z zakresu działalności artystycznej;
- Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w danym roku w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w szt.) – wartość miernika wyniosła w 2023 r. 214 szt., wobec planowanych 139 szt. Miernik dotyczy dofinansowania działań z zakresu utrzymania, rozszerzania, konserwacji i digitalizacji zbiorów oraz innych obiektów dziedzictwa narodowego, a także propagowania wiedzy o polskim dziedzictwie narodowym przez instytucje takie jak: muzea, archiwa państwowe, filharmonie, Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych, Narodowe Centrum Kultury, Instytut Książki itp.

Zadanie 9.1.W Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało swoim zakresem działania mające służyć ochronie, poprawie oraz upowszechnianiu wiedzy na temat dziedzictwa narodowego znajdującego się w kraju i za granicą, jego gromadzeniu, wzbogacaniu oraz bezpiecznemu przechowywaniu i popularyzacji, jak również restytucji dóbr kultury polegającej na poszukiwaniu, odnajdywaniu i odzyskiwaniu obiektów utraconych w wyniku II Wojny Światowej oraz w wyniku kradzieży współczesnych. Główne rodzaje działalności podejmowanej w ramach zadania polegały na finansowaniu działalności kulturalnej podmiotów podległych, jak również na udzielaniu dotacji/dofinansowania innym podmiotom działającym w sferze kultury na zadania takie jak: gromadzenie, badanie, opracowywanie i udostępnianie dóbr kultury; popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym; inwentaryzacja, konserwacja, rekonstrukcja, rewaloryzacja i przechowywanie materialnych dóbr kultury; prace inwentaryzacyjne oraz dokumentacyjne poloników; sprawowanie opieki nad miejscami walk i męczeństwa oraz grobami i cmentarzami wojennymi; upamiętnianie wydarzeń historycznych; działania związane z dbałością o zachowanie, utrzymanie i zagospodarowywanie zabytków; działania dotyczące digitalizacji, dokumentacji i popularyzacji dziedzictwa narodowego oraz realizacji koncepcji utworzenia systemu muzeów wojskowych ukierunkowanych na historię poszczególnych rodzajów sił zbrojnych z wiodącą rolą Muzeum Wojska Polskiego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Zdrowia, Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Instytut Pamięci Narodowej –

Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Wojewodów, Fundusz Promocji Kultury, Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków.

Celami określonymi dla zadania były:

- Kreowanie zainteresowania dziedzictwem kulturowym;
- Ochrona i poprawa stanu zachowania dziedzictwa narodowego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 9.1.W** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.425.621	76.905	3.330.008	172.298

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Frekwencja w jednostkach podległych i nadzorowanych na 1.000 osób w danym roku (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	3.449	3.396

Komentarz:

Wykonanie miernika na poziomie nieznacznie niższym od planu jest przede wszystkim wynikiem następujących czynników:

- 1) działania promocyjne i informacyjne finansowane ze środków w ramach udzielonych dotacji celowych bieżących i podmiotowych,
- 2) atrakcyjna oferta wystawiennicza Muzeów – prezentacja unikatowych kolekcji muzealiów oraz wystaw tematycznych,
- 3) organizacja i promocja wydarzeń upamiętniających ważne rocznice i wydarzenia historyczne o zasięgu ogólnopolskim, międzynarodowym oraz lokalnym (m.in. uroczystości beatyfikacyjne rodziny Ulmów w Markowej, obchody Odzyskania Niepodległości, Święto Flagi, Święto Wojska Polskiego),
- 4) duże zainteresowanie działalnością edukacyjną i wystawienniczą (duże zainteresowanie lekcjami i warsztatami muzealnymi), akcja „Kultura Dostępna” oraz Darmowy Listopad w Rezydencjach Królewskich,
- 5) podejmowanie inicjatyw zwiększających atrakcyjność oferty poprzez zastosowanie nowoczesnej i atrakcyjnej formy prezentacji oferty muzealnej, edukacyjnej,
- 6) otwarcie nowych obiektów muzealnych (Muzeum Historii Polski), podpisanie nowych umów o współprowadzeniu,
- 7) wpisanie muzeów martyrologicznych oraz innych na listę obowiązkowych miejsc dla przyjazdów edukacyjnych i upamiętniających dla młodzieży izraelskiej (28 obiektów muzealnych). Dla zapewnienia realizacji celów Umowy pomiędzy Polską, a Izraelem (tzw. wizyt studyjnych) jest umożliwienie młodzieży poznania historii obu narodów, w tym historii Holocaustu i innych zbrodni II wojny światowej, wizyty studyjne obejmują także miejsca związane z wielowiekowym polsko-żydowskim dziedzictwem oraz historią i kulturą Polski i Izraela.

Przy czym należy mieć na uwadze, iż liczba osób biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez Instytucje podległe i nadzorowane przez MKiDN jest w dużej mierze zależna od zasięgu, sposobu promocji, komunikacji, warunków atmosferycznych.

Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych, nieruchomych i archeologicznych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	3.497.073	3.889.510

Komentarz:

Na realizację zadania wpływ miały w szczególności następujące działania/czynniki:

- 1) przeprowadzanie oraz kontynuacja remontów i prac konserwatorskich na obiektach zabytkowych,
- 2) posiadanie zasobu sprzętu digitalizacyjnego pozyskanego w wyniku realizacji projektów ze środków UE,
- 3) otwarcie nowych laboratoriów badawczych i Pracowni Konserwatorskich, co pozwala na przeprowadzenie większej ilości prac,
- 4) wyposażenie Muzeów w sprzęt i oprogramowanie do ewidencji muzealiów,
- 5) realizacja zaleceń pokontrolnych dot. między innymi metod konserwatorskich, bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerwy ogólnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 60,47 mln zł;
2. **Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 7,45 mln zł.

Zadanie 9.2. Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy

Zadanie obejmowało swoim zakresem działania służące zachęceniu społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze. W ramach zadania finansowane i realizowane były liczne przedsięwzięcia promujące aktywne uczestnictwo społeczeństwa w wydarzeniach kulturalnych i upowszechniające działalność artystyczną, czytelnictwo i dialog międzykulturowy. Wsparciem objęte były projekty i działania mające na celu zwiększenie dostępności zarówno do instytucji kultury, jak też oferty artystycznej i programowej przez nie realizowanej. Wspierana była działalność z zakresu kinematografii oraz dofinansowywana i popularyzowana polska twórczość filmowa. Ponadto, środki publiczne przeznaczone były na wsparcie wydarzeń promujących kulturę polską, twórców, artystów i osoby, które przyczyniły się do promowania i kreowania pozytywnego wizerunku Polski na forum międzynarodowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, Fundusz Promocji Kultury, oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Wzbogacanie oferty programowej placówek kulturalnych;**
- **Kreowanie zainteresowania kulturą i wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 9.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.806.305	157.678	1.632.387	82.890

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba premier i nowych przedsięwzięć organizowanych przez jednostki podległe i nadzorowane w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	14.165	14.667

Komentarz:

Wykonanie miernika w 2023 roku zostało zrealizowane powyżej planu, na co wpływ miało m.in.:

- 1) brak ograniczeń pandemicznych, które instytucje brały pod uwagę na etapie planowania,
- 2) wejście w partnerstwo z jednostkami zewnętrznymi przy współorganizacji nowego, nieplanowanego wcześniej wydarzenia/cyklu wydarzeń,
- 3) wydarzenia premierowe oraz nowe przedsięwzięcia w postaci wydarzeń kulturalnych były realizowane lub współrealizowane we współpracy z partnerami lokalnymi i zagranicznymi, od których w dużej mierze zależy powodzenie projektów.

W ramach wskazanego miernika działania realizowały Narodowe Centrum Kultury (NCK), Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Państwowy Instytut Wydawniczy, Centrum Technologii Audiowizualnych, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych, FilMOTEKA Narodowa – Instytut Audiowizualny, EC1 Łódź – Miasto Kultury, Europejskie Centrum Filmowe, Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach kulturalnych zrealizowanych przez jednostki podległe i nadzorowane / Liczba jednostek podległych i nadzorowanych w danym roku

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1.706.446	1.901.967

Komentarz:

Miernik odzwierciedla efekty działań publicznych związanych z kreowaniem zainteresowania kulturą oraz pobudzaniem aktywnego uczestnictwa społeczeństwa w wydarzeniach kulturalnych. W sposób bezpośredni obrazuje frekwencję uczestników w organizowanych przedsięwzięciach kulturalnych.

Wykonanie miernika w 2023 roku zostało zrealizowane powyżej planu, na co wpływ miało m.in.:

- 1) efektywne wykorzystywanie mediów tradycyjnych – przede wszystkim współpraca z radiem i telewizją – audycje i programy na zamówienie NCK. Wydarzenia kulturalne w wielu przypadkach były transmitowane i relacjonowane za pośrednictwem mediów,
- 2) efektywne wykorzystywanie Internetu, w tym kanałów w serwisach społecznościowych, transmisji i publikacji materiałów w sieci,
- 3) realizacja przez NCK kampanii społecznej w ramach WPR Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0, której odbiorców szacuje się na ponad 54 mln. Ponadto zorganizowano koncerty emitowane w telewizji, które oglądało ponad 2,5 mln widzów, realizowano cykle programów telewizyjnych i radiowych oraz publikowano i promowano w sieci teledyski i animacje oraz koncerty,
- 4) duże zainteresowanie działalnością edukacyjną i wydawniczą Zakładu Narodowego im. Ossolińskich oraz wystawami, zwłaszcza Noc Muzeów, pokaz Łukaszczyki w Ossolineum. Wrocławską prezentacją odzyskanych przez Polskę dzieł artystów Bractwa św. Łukasza..., Spotkania z książką i bez książki..., wieczory autorskie oraz wystawy,
- 5) zniesienie ograniczeń epidemicznych, co spowodowało zdecydowanie wyższą niż wstępnie zakładaną frekwencję, możliwość organizacji wydarzeń bez ograniczeń w liczbie uczestników oraz obserwowane zwiększenie zainteresowania uczestników prowadzonymi działaniami (intensyfikacja zainteresowania po czasie ograniczania uczestnictwa ze względu na obawy związane z pandemią). Ponadto wpływ na wzrost miernika miała organizacja dodatkowych przedsięwzięć i projektów, zgłoszonych do realizacji w trakcie roku kalendarzowego,
- 6) podejmowanie (w tym już w toku realizacji) inicjatyw wspierających zwiększenie atrakcyjności projektów.

Realizację miernika ograniczały m.in.:

- 1) spadek zainteresowania oglądaniem filmów w kinach oraz prowadzona przebudowa serwisów internetowych FINA, których dostępność była niekiedy ograniczona,
- 2) odwołanie/przesunięcie części wydarzeń ze względu na działania zbrojne w Strefie Gazy i Izraelu,
- 3) liczba osób biorących udział w wydarzeniach kulturalnych jest zależna w dużej mierze od zasięgu i sposobu promocji przeprowadzanej przez partnerów zagranicznych, a w przypadku zadań organizowanych w przestrzeni miejskiej, także od warunków atmosferycznych. Wpływ na liczbę uczestników mogą mieć również inne wydarzenia, których termin pokrywa się z wydarzeniami organizowanymi przez dysponenta.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 11,90 mln zł;
2. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 192,89 mln zł;
3. **Polski Instytut Sztuki Filmowej**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 362,43 mln zł.

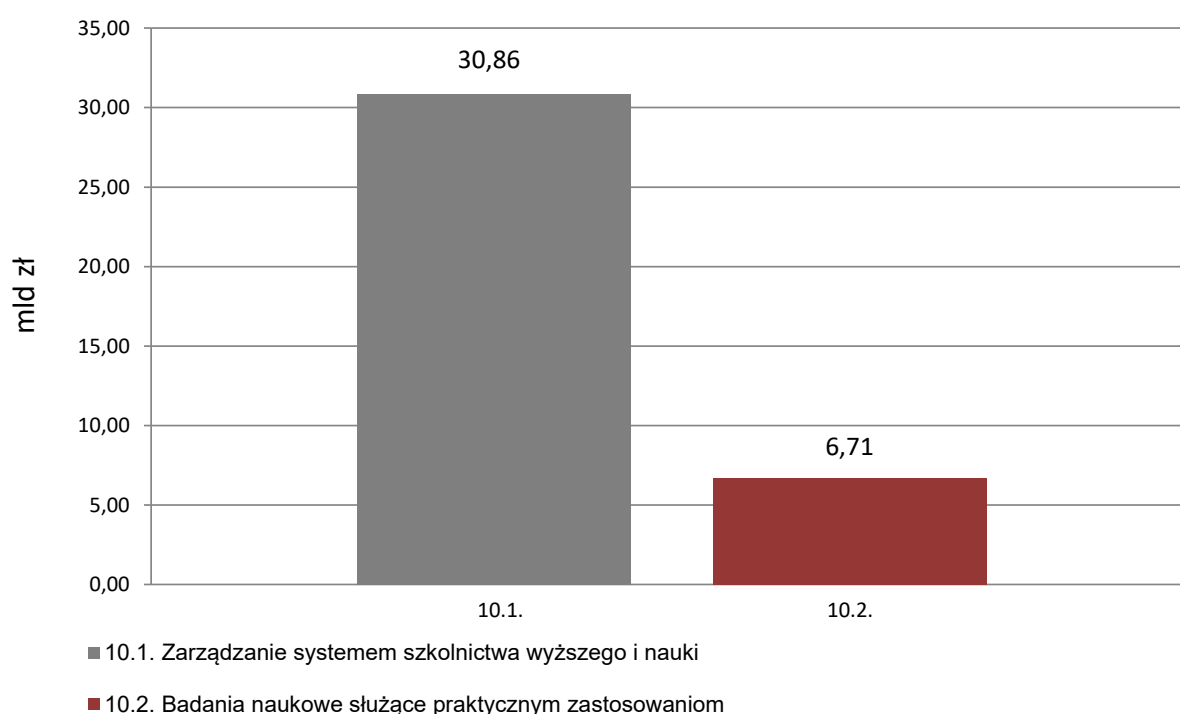
Funkcja 10.

Szkolnictwo wyższe i nauka

W ramach funkcji realizowane były cele i założenia długoterminowej polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, a także zadania dotyczące kształcenia na poziomie wyższym. Wydatki publiczne koncentrowały się na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych, których celem było podniesienie poziomu i efektywności nauki w Polsce, wzmocnienie powiązań nauki z gospodarką, wzrost znaczenia i rozpoznawalności nauki polskiej na arenie międzynarodowej oraz podnoszenie jakości kształcenia na poziomie wyższym. Państwo dodatkowo wspierało wskazany wyżej cel poprzez wdrażanie do polskiego prawa instrumentów wsparcia działalności badawczo-rozwojowej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 10. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **37.564.260 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 5.810.760 tys. zł.

Wykres 10: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 były:
podniesienie poziomu wyników badań naukowych oraz podniesienie poziomu jakości kształcenia.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 10. przyjęto następujące mierniki:

- Liczba publikacji z Polski w czasopismach objętych bazą SCOPUS (w szt.). Osiągnięta w 2023 r. wartość tego miernika wyniosła 56.134 szt., wobec wartości planowanej 53.500 szt. Wartość podana na podstawie bazy bibliograficznej Scopus (wg stanu na dzień 20.03.2024 r.) z uwzględnieniem wszystkich rodzajów publikacji z polską afiliacją opublikowanych w czasopismach. Ze względu na naturę procesu indeksacji danych w bazie Scopus, nie jest to wartość ostateczna – można zakładać, że wartość wskaźnika będzie wyższa od wskazanej. Uwarunkowania dotyczące publikacji naukowych z polskimi afiliacjami indeksowanych w bazie Scopus zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki;
- Liczba patentów międzynarodowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO) i w Urzędzie Patentowym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USPTO) oraz liczba patentów krajowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Urzędzie Patentowym RP (w szt.). Miernik został wykonany w 2023 r. w wysokości: 258 EPO, 406 USPTO, 2.208 UPRP, wobec przyjętego na etapie planowania poziomu: 280 EPO, 460 USPTO, 3.300 UPRP. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 10.2. Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom;
- Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie zawodowo pracujących ogółem (w %). Ostatnia dostępna wartość miernika wynosiła 37,41%*), wobec planowanej 37,60%. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest wzrostowy trend liczby aktywnych zawodowo z wyższym wykształceniem wśród ogólnej liczby aktywnych zawodowo pracujących. W roku 2022 wzrost ten był jednak niewielki w porównaniu do 2021 roku. Wartość osiągnięta miernika jest niższa od zaplanowanej i wynika to z faktu, że zmniejszyło się zainteresowanie studiowaniem wśród młodzieży, a tym samym udział osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie polskim zaczął spadać.

*) Dane za rok 2022. Wskaźnik jest obliczany na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), które będą dostępne w lipcu 2024 r.

Zadanie 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania prowadzone były działania umożliwiające kształcenie studentów studiów stacjonarnych, doktorantów i kadr naukowych, dotyczące m.in. zapewnienia odpowiednich warunków i standardów kształcenia. Główne rodzaje działalności podejmowane w zakresie szkolnictwa wyższego to: finansowanie podstawowej działalności dydaktycznej (oraz innych zadań w jej zakresie) oraz utrzymanie uczelni, a także finansowanie: wzmocnienia i rozwoju potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego, wydatków związanych z realizacją wymiany stypendialnej, pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, jak również stypendiów za osiągnięcia w nauce. Ponadto, realizowany był nadzór, współpraca i obsługa finansowa jednostek i organów w systemie zarządzania szkolnictwem wyższym. Ważnym

aspektem realizacji zadania była także promocja kultury polskiej skierowana do cudzoziemców w polskich i zagranicznych ośrodkach akademickich, w tym możliwość wsparcia nauczania języka polskiego.

W ramach zadania realizowane było także finansowanie i współfinansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych, a także projektów badawczych obejmujących badania naukowe. Ponadto zapewniano finansowanie utrzymania aparatury naukowo-badawczej lub stanowiska badawczego (unikatowych w skali kraju), jak również specjalnej infrastruktury informatycznej.

Realizowane były również inwestycje w zakresie kształcenia oraz działalności naukowej, które wspierają podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki na unowocześnianie bazy aparaturowej, infrastruktury informatycznej oraz pozwalały na realizację inwestycji budowlanych.

Zadanie obejmowało działania mające na celu wspieranie współpracy naukowej z zagranicą (udział polskich naukowców w międzynarodowych programach badań naukowych np. w zakresie infrastruktury badawczej), rozwój kadry naukowej, jak również działania zmierzające do zwiększenia zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez ich upowszechnianie i promocję, co przyczyniało się bezpośrednio do wzrostu innowacyjności i podnoszenia poziomu technologicznego polskiej gospodarki. Prowadzone były ponadto działania na rzecz tzw. otwartej nauki, w tym otwartego dostępu do treści naukowych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Polską Akademię Nauk, Akademię Kopernikańską, Fundusz Promocji Kultury, Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Uczelnie morskie.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zapewnienie dostępu do edukacji na poziomie wyższym;
- Podniesienie poziomu wyników badań naukowych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 10.1. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	30.162.058	565.320	30.050.761	804.941

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Udział osób z wyższym wykształceniem w liczbie osób w społeczeństwie polskim w grupie wiekowej 25-34 lata (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	42,7	40,5*)

Komentarz:

Miernik jest jednym z mierników wykorzystywanych do monitorowania obszaru edukacji i kształcenia przez KE (coroczna publikacja Education and Training Monitor) i jest publikowany przez EUROSTAT.

Na wartość miernika wpływają uwarunkowania demograficzne oraz stopień zainteresowania ukończeniem studiów wyższych (indywidualne decyzje osób dotyczące kontynuowania studiów).

Na osiągniętą wartość miernika w badanym okresie wpłynął w głównej mierze mniejszy niż przewidywany poziom zainteresowania ukończeniem studiów przez osoby ze średnim wykształceniem.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Dane za 2022 r. Wartość miernika za 2023 r. będzie dostępna w III kwartale 2024 r.

Odsetek studentów - cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	7,7	8,6 ^{*)}

Komentarz:

Głównymi czynnikami wpływającymi w 2023 r. na wyższe od wartości planowanej wykonanie miernika było:

- 1) podejmowanie kształcenia w polskich uczelniach przez studentów uchodźców z Ukrainy,
- 2) zwiększenie zainteresowania cudzoziemców podejmowaniem i odbywaniem kształcenia w polskich uczelniach.

W roku 2023 podejmowane były m.in. następujące działania/inicjatywy na rzecz wzmocnienia rezultatów zadania:

- 1) realizowano rządową politykę stypendialną za pośrednictwem Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) – poprzez programy indywidualne skierowane do uzdolnionej młodzieży z zagranicy („Anders NAWA”, „Banach NAWA”, „Poland my first choice NAWA”, Polonista NAWA) oraz programy ukierunkowane na wsparcie instytucji w zakresie budowania potencjału dot. przyjmowania i obsługi zagranicznych studentów („Welcome to Poland”),
- 2) prowadzono aktywną politykę polonijną, w tym poprzez upowszechnianie informacji o programie „Anders NAWA” dla Polonii ze Stanów Zjednoczonych czy Europy Zachodniej, który przewiduje możliwość ubiegania się o stypendium przez osoby posiadające podwójne obywatelstwo,
- 3) realizowano działania (NAWA) na rzecz promocji szkolnictwa wyższego za granicą obejmujące m.in. organizację wirtualnych targów oraz upowszechniania informacji na stronie internetowej kampanii „Ready, Study, GO! Poland” oraz w mediach społecznościowych tej Agencji.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Wstępne dane za 2023 r. na podstawie danych z Sytemu POL-on wg stanu na dzień 21 lutego 2024 r. (aktualnie dane podlegają pracom weryfikacyjnym) GUS opublikuje dane źródłowe służące obliczeniu miernika w czerwcu 2024 r.

Liczba artykułów naukowych z polskimi afiliacjami, które zostały opublikowane w danym roku budżetowym, odnotowanych w bazie bibliograficznej Scopus (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	39.200	43.452
<p>Komentarz:</p> <p>Baza Scopus jest jedną z dwóch najbardziej uznanych baz bibliograficznych w środowisku akademickim na świecie. Czasopisma naukowe, które są indeksowane w bazie, muszą spełniać określone wymagania jakościowe, a włączenie czasopisma do bazy poprzedzone jest skrupulatną weryfikacją tych wymogów. Opublikowanie artykułu naukowego w czasopiśmie zindeksowanym w bazie Scopus z jednej strony zapewnia, że artykuł spełnia określone wymogi jakościowe kontrolowane przez redakcję czasopisma, a z drugiej strony włącza ten artykuł w zasoby bazy bibliograficznej, która jest powszechnie wykorzystywana na całym świecie, przyczyniając się tym samym do upowszechniania informacji o wynikach badań przedstawionych w artykule.</p> <p>Wzrost liczby artykułów naukowych z polskimi afiliacjami indeksowanych w bazie Scopus odzwierciedla zatem rosnącą aktywność polskich naukowców w międzynarodowym obiegu myśli. Publikowanie przez polskich naukowców w czasopismach zindeksowanych w bazie Scopus jest miarą skuteczności realizowanej polityki naukowej w tym zakresie. Zakładana wartość wskaźnika została osiągnięta. Niewielki spadek liczby indeksowanych artykułów w roku 2023 w stosunku do roku 2022 (podobny spadek zanotowano w roku 2022) może być związany z okresami objętymi ewaluacją jakości działalności naukowej. Przy czym jak wynika z obserwowanych zmian aktywności publikacyjnej w Polsce ostatni rok okresu objętego ewaluacją odznacza się większą liczbą publikacji, w związku z tym oczekuje się wzrostu liczby artykułów opublikowanych w ostatnim roku okresu ewaluacji (2025 r.).</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Akademię Kopernikańską**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 24,00 mln zł;
2. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,60 mln zł;
3. **Narodową Agencję Wymiany Akademickiej**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 236,23 mln zł;
4. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 793,06 mln zł;
5. **Narodowe Centrum Nauki**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 1.576,19 mln zł;
6. **Uczelnie morskie**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosły wydatki w wysokości 249,19 mln zł.

Zadanie 10.2. Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom

Zadanie miało kluczowe znaczenie z punktu widzenia rozwoju nauki, wzrostu innowacyjności a w konsekwencji konkurencyjności polskiej nauki i gospodarki na arenie międzynarodowej. Polityka państwa w tym obszarze służyła wspieraniu ze środków publicznych badań

aplikacyjnych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R. Zadanie obejmowało również swym zakresem działania służące wspieraniu funkcjonowania systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami, a także finansowanie i współfinansowanie prac rozwojowych oraz komercjalizację ich wyników w podmiotach mających zdolność zastosowania tych wyników w praktyce. Istotnym obszarem realizacji zadania było także wspieranie prac rozwojowych w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa. Inicjatywy podejmowane w ramach niniejszego zadania miały również na celu rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki, a także rozwój kompetencji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Centrum Łukasiewicz oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie poziomu praktycznego zastosowania prac B+R**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 10.2 w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.919.947	3.870.600	1.702.739	5.005.819

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba patentów międzynarodowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO) i w Urzędzie Patentowym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USPTO) oraz liczba patentów krajowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Urzędzie Patentowym RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1) 280 EPO 2) 460 USPTO 3) 3.300 UPRP	1) 258 EPO 2) 406 USPTO 3) 2.208 UPRP

Komentarz:

Miernik składa się z trzech kategorii wartości, które dotyczą patentów uzyskanych przez polskich rezydentów, udzielonych przez: 1) Europejski Urząd Patentowy (EPO); 2) Urząd Patentowy Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USPTO); 3) Urząd Patentowy RP (UPRP).

Analizując osiągnięte wartości mierników należy wskazać, iż w roku 2023 złożono wyższą niż w roku poprzednim liczbę wniosków aplikacyjnych, co może oznaczać, że część z nich nie spełniła wszystkich wymaganych regulacjami kryteriów lub była błędnie wypełniona. Ponadto wśród podmiotów, które uzyskały patenty przeważały uczelnie i instytuty badawcze, co może świadczyć o spadku zainteresowania uzyskiwaniem patentów przez przedsiębiorców w omawianym okresie.

Udział wydatków na B+R poniesionych przez sektor przedsiębiorstw w stosunku do całkowitych wydatków na B+R w Polsce (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	65	65,9 ^{*)}
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik odzwierciedla zaangażowanie przedsiębiorstw w prowadzenie prac badawczo-rozwojowych. Na etapie planowania budżetu na rok 2023 dokonano oszacowania wartości miernika na podstawie założeń dotyczących zaangażowania przedsiębiorstw w prowadzenie prac badawczo-rozwojowych oraz finansowania B+R w przedsiębiorstwach ze środków publicznych.</p> <p>Osiągnięta wartość miernika wynika przede wszystkim z terminowej realizacji przedsięwzięć B+R przez przedsiębiorców.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

^{*)} Dane za 2022 r. Dane za rok 2023 zostaną opublikowane przez GUS w listopadzie/grudniu 2024 r. w publikacji „Nauka i technika w 2023 r.” oraz informacji sygnalnej „Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2023 r.”.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Łukasiewicz**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 93,43 mln zł;
2. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 6.213,44 mln zł.

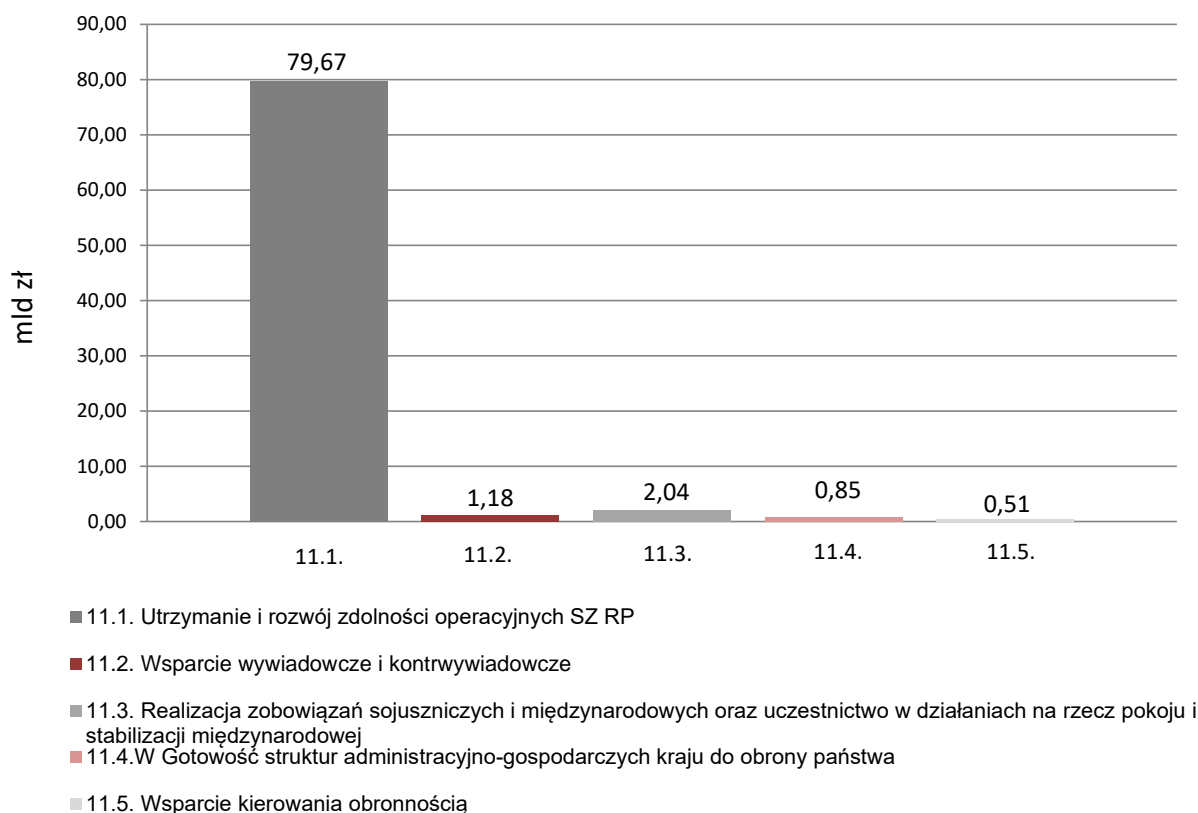
Funkcja 11.

Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic

Celem funkcji jest zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej Rzeczypospolitej Polskiej (RP). Funkcja obejmowała sprawy dotyczące obronności oraz funkcjonowania i rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP), w tym udziału w przedsięwzięciach wojskowych wynikających z umów międzynarodowych. Realizowane działania ukierunkowane były na rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych dla zapewnienia skutecznej obrony i ochrony polskich granic. W ramach funkcji prowadzono także m.in. działania umożliwiające rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium RP. W zakresie wypełniania obowiązków sojuszniczych SZ RP utrzymywały gotowość do uczestnictwa w operacjach NATO, UE lub w ramach doraźnych koalicji państw.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 11. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **84.249.437 tys. zł.**

Wykres 11: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji, przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, było **zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 11. wykorzystano następujące mierniki:

- Relacja wskaźnika potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego (wartość niemianowana) – wskaźnik osiągnął w 2023 r. wartość 1,2 wobec wartości planowanej 1,1;
- Wskaźnik ukończenia żołnierzami zawodowymi Sił Zbrojnych RP czasu „P” (stan ewidencyjny żołnierzy zawodowych do liczby stanowisk etatu czasu „P”) – jego wartość w 2023 r. wyniosła 78,5% wobec wartości planowanej $\geq 82\%$. W związku z przyspieszeniem wdrożenia zamierzeń wynikających z „Pakietu Wzmocnienia ...” oraz innych decyzji organizacyjno-etatowych w 2023 r. nastąpił znaczny wzrost stanu etatowego Sił Zbrojnych RP, co nie korespondowało z planowanym wzrostem stanów średniorocznych w zakresie liczby żołnierzy zawodowych;
- Średnioroczna liczba żołnierzy i pracowników skierowanych do Polskich Kontyngentów Wojskowych (w os.) – w 2023 r. uzyskana została wartość miernika 1.487 os. wobec wielkości 1.781 os. przewidzianej w planie na ten rok. Na wartość miernika wpływ miały takie czynniki jak dostosowanie struktury PKW do aktualnych potrzeb wynikających ze zobowiązań sojuszniczych Rzeczypospolitej Polskiej, sytuacji międzynarodowej oraz stanu ukończenia personelu PKW poza granicami państwa.

Zadanie 11.1. Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania zorientowana była na osiągnięcie odpowiedniego rozwoju zdolności strategicznych do przeciwdziałania zaskoczeniu militarnemu, zwiększenie zdolności operacyjnych SZ RP do prowadzenia samodzielnych i sojuszniczych działań obronnych, jak również na wzmocnienie potencjału bojowego (w tym jego nowoczesności). Środki publiczne przeznaczane także były m.in. na szkolenia SZ RP i utrzymanie ich gotowości bojowej. W ramach zadania realizowane były działania polegające na zabezpieczeniu zdolności operacyjnych do dowodzenia SZ RP, utrzymaniu zdolności do rozpoznania wojskowego zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, a także umożliwiające skuteczne rażenie sił przeciwnika w sytuacji zagrożenia państwa. Zapewniane było zabezpieczenie logistyczne i medyczne zdolności operacyjnych, jak również zakwaterowanie SZ RP.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej** oraz Agencję Mienia Wojskowego.

Celem określonym dla zadania było **osiągnięcie wymaganego poziomu rozwoju strategicznych zdolności do przeciwdziałania zaskoczeniu militarnemu oraz wzmocnienie potencjału bojowego i zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP do prowadzenia samodzielnych i sojuszniczych działań obronnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.1. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	79.736.124	0	79.669.931	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik osiągnięcia wymaganego poziomu dostępności sił (relacja poziomu posiadanego do wymaganego) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	informacja niejawna	informacja niejawna

Komentarz:

Zgodnie z informacją dysponenta wskazanego w „Katalogu funkcji, zadań, podzadań i działań” – właściwego do definiowania celów i mierników dla zadania budżetowego 11.1. Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP (zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej) – dane w zakresie wykonania miernika są informacjami niejawnymi, z uwagi na ochronę wrażliwych danych dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Mienia Wojskowego**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 2.391,83 mln zł.

Zadanie 11.2. Wsparcie wywiadowcze i kontrwywiadowcze

Zadanie dotyczyło zapewnienia wsparcia wywiadowczego i kontrwywiadowczego mającego na celu rozpoznanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa oraz w zdolność bojową SZ RP. Prowadzone były działania związane z rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom godzącym w: bezpieczeństwo państwa; obronność i zdolności bojowe SZ RP; niepodległość i nienaruszalność terytorium RP, w tym także – dotyczące rozpoznawania międzynarodowego terroryzmu, ekstremizmu oraz międzynarodowych grup przestępczości zorganizowanej. Realizowane były również działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa jednostek wojskowych, jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej (MON) oraz żołnierzy wykonujących zadania służbowe poza granicami państwa. Realizacja zadania, odbywała się także poprzez współdziałanie z organami uprawnionymi do ścigania przestępstw, jak również współdziałanie w organizowaniu polskich przedstawicielstw wojskowych za granicą. Wiodącymi podmiotami podległymi MON w tym zakresie były: Służba Wywiadu Wojskowego i Służba Kontrwywiadu Wojskowego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej**, Agencję Wywiadu.

Celem określonym dla zadania było **rozpoznanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa oraz zdolność bojową SZ RP**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.090.140	0	1.175.917	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Przyjęcie sprawozdań z działalności SWW i SKW przez organ nadrzędny (wartość logiczna: tak-1/nie-0)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1	bd*)

Komentarz:

Miernik odnosi się do realizacji zadania przez Służbę Wywiadu Wojskowego (SWW) oraz Służbę Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) – ze względu na bezpieczeństwo państwa ma charakter logiczny. Osiągnięcie przewidywanej wartości miernika oznacza, iż utrzymanie zostało zewnętrzne bezpieczeństwo państwa oraz misji zagranicznych (PKW) prowadzonych w rejonach zainteresowania wywiadowczego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego Szef Służby Wywiadu Wojskowego corocznie, w terminie do dnia 31 marca, zobowiązany jest przedstawić Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Obrony Narodowej sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu SWW za poprzedni rok, które stanowi podstawę do ustalenia, czy miernik został wykonany. Ponadto, sprawozdanie przekazane zostanie również do Kolegium do opinii Spraw Służb Specjalnych, jak też do Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

W oparciu o informacje zawarte w tym dokumencie oraz wyniki ewentualnej kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli organy, o których mowa powyżej, dokonują oceny i wydają opinię na temat stopnia zrealizowania postawionych przed SWW zadań. Stąd też, uzyskanie informacji na temat osiągnięcia wartości miernika będzie możliwe po rozpatrzeniu sprawozdania, o którym mowa powyżej. Wykonanie miernika nie podlega też dodatkowej publikacji przez Służbę Wywiadu Wojskowego.

*) Sprawozdania z działalności SWW i SKW zostały sporządzone i przedłożone organom nadrzędnym w ustawowym terminie, a obecnie trwa procedura ich rozpatrywania.

Zadanie 11.3. Realizacja zobowiązań sojuszniczych i międzynarodowych oraz uczestnictwo w działaniach na rzecz pokoju i stabilizacji międzynarodowej

Realizowane w ramach zadania inicjatywy i przedsięwzięcia miały na celu pogłębienie współpracy międzynarodowej na rzecz wzmocnienia obronności RP. Osiągnięciu celu służył aktywny udział w misjach i operacjach NATO, UE i koalicyjnych. Zadanie dotyczyło także międzynarodowej współpracy bilateralnej i wielostronnej oraz funkcjonowania przedstawicielstw dyplomatycznych i struktur wielonarodowych w ramach NATO i UE, jak również obejmowało tworzenie i funkcjonowanie sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych na terenie RP.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej** oraz Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Celem określonym dla zadania było **wzmocnienie bezpieczeństwa oraz pozycji RP na arenie międzynarodowej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 11.3. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.953.693	0	2.041.664	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba stanowisk (w tym flagowych) w strukturach NATO i UE oraz w narodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych w kraju i poza granicami państwa, przyjętych do obsady przez SZ RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1.352 (18)	1.288 (19)

Komentarz:

Wartość miernika osiągnięta w 2023 r. – 1.288 (19), zawiera liczbę stanowisk (w tym flagowych) w strukturach NATO i UE oraz w narodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych w kraju i poza granicami państwa, przyjętych do obsady przez SZ RP będących w podporządkowaniu Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Różnica pomiędzy wartością planowaną miernika a wartością osiągniętą w 2023 wynika z potrzeby posiadania/utrzymywania puli stanowisk rezerwowych w przypadku zaangażowania SZ RP w nowe inicjatywy międzynarodowe.

Liczba sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych dyslokowanych na terenie RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	15	15

Komentarz:

Zastosowany miernik i jego wartość odzwierciedla gotowość sojuszników i partnerów do dyslokowania swoich jednostek na terenie RP, a także ambicje RP w tym obszarze. W 2023 r. na terytorium RP dyslokowanych było 15 sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych.

Wartość miernika w 2023 roku to 15, w tym 8 międzynarodowych struktur wojskowych na terenie Polski podległych pod Sztab Generalny WP i administrowanych przez Zespół ds. Służby w Międzynarodowych Strukturach Wojskowych oraz 6 sojuszniczych inicjatyw międzynarodowych zlokalizowanych na terenie kraju podlegających pod inne instytucje Resortu Obrony Narodowej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 857,49 mln zł.

Zadanie 11.4.W Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa

W ramach zadania organy administracji publicznej realizowały, w ramach swojej właściwości, różnorodne przedsięwzięcia związane z militaryzacją jednostek, na które nałożono obowiązek realizacji zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, w tym utrzymywania mocy produkcyjnych, naprawczych lub usługowych w zakresie zabezpieczenia potrzeb SZ RP. Ponadto administracja publiczna zapewniała funkcjonowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, realizowała szkolenia obronne, organizowała i przeprowadzała rejestrację oraz kwalifikację wojskową, a także zajmowała się tworzeniem i utrzymaniem rezerw strategicznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej**, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Rządowe Centrum Legislacji, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Wojewodów, Fundusz Administracyjny, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Celem określonym dla zadania było **utrzymywanie zdolności do realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	840.550	0	849.085	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych przez przedsiębiorców (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	100

Komentarz:

Zastosowanie miernika umożliwia wymierną ocenę realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych nałożonych na przedsiębiorców decyzjami administracyjnymi Ministra Obrony Narodowej.

Czynnikiem, który wpłynął na osiągniętą wartość miernika było w głównej mierze nałożenie na wszystkich przedsiębiorców ujętych w „Planie zabezpieczenia potrzeb SZ realizowanych przez przedsiębiorców na lata 2022 - 2026” decyzji administracyjnych Ministra Obrony Narodowej zobowiązującej ich do realizacji zadań, o których mowa w art. 648 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o obronie Ojczyzny.

W ramach realizacji zadania przeprowadzono dziewiętnaście kontroli realizacji przez przedsiębiorców zadań na rzecz Sił Zbrojnych.

Stwierdzono, w toku prowadzonych kontroli, że przedsiębiorcy realizowali nałożone decyzjami administracyjnymi Ministra Obrony Narodowej zadania zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami, a otrzymane przez nich w 2023 roku dotacje celowe na utrzymywanie w czasie pokoju mocy produkcyjnych, naprawczych lub usługowych niezbędnych do realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych, wykorzystane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Relacja liczby zadań zrealizowanych do liczby zadań zaplanowanych w Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	90	93

Komentarz:

W celu utrzymywania zdolności do realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców w 2023 r. zapewniono:

- 1) utrzymywanie w gotowości do użycia punktów dostępowych do sieci przedsiębiorcy telekomunikacyjnego,
- 2) dokonanie stosownych zapisów SLA (Service Level Agreement) w umowach zawieranych z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi,
- 3) przeprowadzenie szkoleń w ramach kursów obronnych i wyższych kursów obronnych.

Przeprowadzono wszystkie z 7 zaplanowanych na 2023 r. kontroli realizacji zadań obronnych, w tym: 1 kontrolę wszystkich obszarów przygotowań obronnych połączoną z ćwiczeniem kompleksowym oraz 6 kontroli wybranych obszarów przygotowań obronnych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,27 mln zł;
2. **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 1,00 mln zł.

Zadanie 11.5. Wsparcie kierowania obronnością

Realizacja zadania obejmowała zapewnienie funkcjonowania, ciągłości i organizacji pracy MON, wspierającego proces kierowania obronnością w całym dziale, umożliwiając realizację celów Ministra Obrony Narodowej w zakresie polityki obronnej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie skutecznej i efektywnej obsługi organu administracji rządowej na rzecz osiągnięcia celów polityki obronnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.5. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	526.264	0	512.840	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Funkcjonowanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Obrony Narodowej (tak – w stopniu wystarczającym albo ograniczonym / nie – nie funkcjonowała)

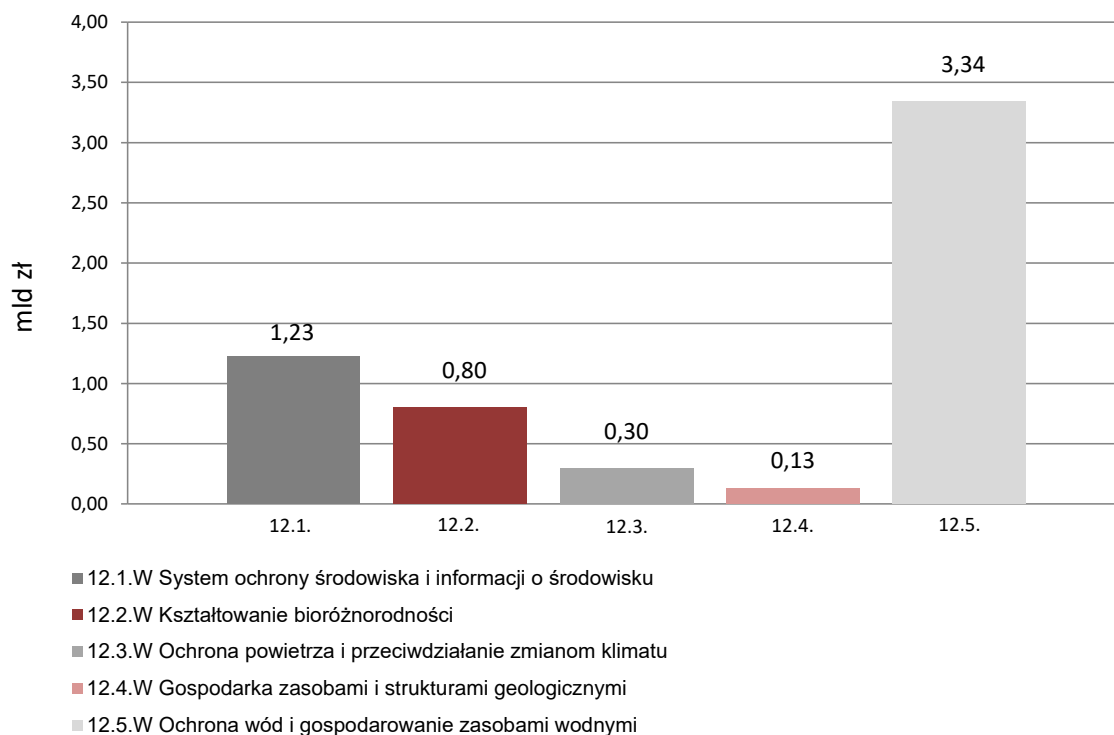
Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	TAK	TAK
Komentarz: Miernik dotyczy działań na rzecz usprawnienia sposobu zarządzania jednostkami i komórkami organizacyjnymi, dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, skuteczny, efektywny, oszczędny i terminowy. Uzyskana wartość miernika dla zadania w 2023 r. była w pełni zgodna z jego zaplanowaną wartością, co oznaczało skuteczne funkcjonowanie systemu usprawnienia sposobu zarządzania jednostkami i komórkami organizacyjnymi dla zapewnienia optymalnego sposobu realizacji celów i zadań w dziale administracji rządowej – obrona narodowa (tj. zgodnie z prawem, skutecznie, efektywnie, oszczędnie i terminowo).		

Funkcja 12. Środowisko

Polityka państwa w zakresie funkcji obejmowała sprawy ochrony środowiska oraz ochrony wód i gospodarowania zasobami wodnymi. W jej ramach ujęto działania dotyczące systemu gospodarowania odpadami, wycofywania z produkcji i użytkowania substancji oraz materiałów niebezpiecznych, oczyszczalni i systemów kanalizacyjnych. Realizowane były działania mające na celu ochronę środowiska poprzez utrzymanie bądź poprawę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków fauny i flory. Funkcja miała na celu także zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie skutków powodzi i suszy, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów. Zapewniano funkcjonowanie systemu ochrony środowiska i informacji o środowisku, a działania zorientowane były na kształtowanie bioróżnorodności, ochronę powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę wód, gospodarowanie zasobami wodnymi, a także ochronę przed hałasem i ochronę przed polami magnetycznymi. Realizacja poszczególnych działań funkcji umożliwiała racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym w szczególności: wodnymi, leśnymi, złożami kopalin, a także – obszarów chronionych; rekultywację gleb, gospodarowanie zasobami i strukturami geologicznymi, a ponadto – ochronę radiologiczną.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 12. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **5.802.793 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 1.723.824 tys. zł.

Wykres 12: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, były: **ochrona środowiska poprzez utrzymanie bądź poprawę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków fauny i flory, zmniejszenie liczby stref, w których występują przekroczenia standardów jakości powietrza oraz zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie negatywnych skutków powodzi i suszy, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nim ekosystemów.** Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 12. wykorzystano odpowiednio następujące mierniki:

- Odsetek parków narodowych posiadających plany ochrony albo zadania ochronne (w %) – w 2023 r. wykonanie miernika zostało osiągnięte na zaplanowanym poziomie 100%;
- Odsetek stref z przekroczeniami poziomów substancji w powietrzu w Polsce (w %) – w 2023 r. osiągnięto wartość na poziomie 30%, wobec planowanych 43% (na etapie przyjmowania WPFP na lata 2023-2026). Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 12.3.W Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Liczba przyjętych/uzgodnionych/zatwierdzonych dokumentów planistycznych – wartość miernika w 2023 r. została osiągnięta na poziomie 3 sztuk wobec planowanych 4 sztuk. Niższe wykonanie wartości miernika wynika z faktu, że nie udało się zrealizować do końca ub. roku zadania związanego z aktualizacją Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich.

Zadanie 12.1.W System ochrony środowiska i informacji o środowisku

W zakresie zadania znajdowały się działania państwa tworzące szeroko pojęty system ochrony środowiska, a także informowania o stanie środowiska, co było niezbędne m.in. dla przeciwdziałania zagrożeniom środowiska i likwidacji skutków tych zagrożeń, a jednocześnie dla kształtowania świadomości proekologicznej mieszkańców. W tym celu zapewniono wykonywanie przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, które posłużyły między innymi do sporządzania sprawozdań i raportów oraz badania monitoringowe w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz oceny stanu i jakości poszczególnych komponentów środowiska. W ramach zadania zapewniano także funkcjonowanie systemu zagospodarowania odpadami (w tym ochronę powierzchni ziemi, poprzez m.in. rekultywację składowisk odpadów). Realizacja zadania polegała na tworzeniu regulacji, instrumentów i warunków niezbędnych dla realizacji polityki ekologicznej państwa, służących realizacji polityki zrównoważonego rozwoju. Wdrażane były zasady ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami, w tym zasady hierarchii sposobów postępowania z odpadami poprzez projektowanie instrumentów prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych. Dofinansowywana była realizacja przedsięwzięć w ramach gospodarowania odpadami (w tym selektywna zbiórka odpadów, odzysk i unieszkodliwienie odpadów itd.). Zapewniana była ochrona przed skutkami zagrożeń środowiska wraz z likwidacją ich skutków. Promowane były też zachowania proekologiczne i edukacja środowiskowa, co wymagało realizacji odpowiednich działań edukacyjno-promocyjnych. Ponadto wykonywano nadzór nad spełnieniem warunków

bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w działalnościach związanych z wykorzystaniem energii atomowej oraz dokonywano oceny sytuacji radiacyjnej kraju.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów oraz **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zapewnienie informacji w zakresie ochrony i stanu środowiska;**
- **Ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez właściwą gospodarkę odpadami;**
- **Zwiększenie liczby osób objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie ochrony środowiska.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	583.228	114.727	823.629	405.425

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień wykonanych: badań, ocen, raportów i sprawozdań w zakresie ochrony środowiska (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	265

Komentarz:

Miernik został wykonany zgodnie z założeniami określonymi w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), w ramach zapewniania pełnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska w zakresie wszystkich jego elementów dla potrzeb zarządzania środowiskiem oraz wysokiej jakości danych porównywalnych w skali kraju i Unii Europejskiej dla potrzeb sprawozdawczości krajowej i międzynarodowej.

Na realizację wartości miernika w 2023 r. wpłynęły m.in. następujące czynniki:

- 1) kluczowe oceny – wchodzące w zakres wartości miernika – zostały zrealizowane w drugiej połowie roku (zgodnie z założeniami) na podstawie zweryfikowanych serii rocznych z roku 2022,
- 2) prowadzone były prace (np. szkolenia online, prace informatyczne itp.) służące uzyskaniu wysokiej jakości efektu końcowego w formie ocen stanu środowiska.

Dodatkowo w ramach zadania przygotowano i zorganizowano m.in. akcję edukacyjną popularyzującą działania Centralnego Laboratorium Badawczego (CLB) adresowaną do uczniów szkół podstawowych, stoiska edukacyjne w ramach obchodów Dnia Dziecka w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (odwiedziło je ponad 20 tys. osób) oraz Targach Pracy i Przedsiębiorczości zorganizowanych w Pałacu Kultury i Nauki. Kontynuowano również działania dotyczące popularyzacji postaw proekologicznych, kontynuowano m.in. kampanię informacyjną promującą ideę jadalni

oraz zniczodzielni. Ponadto rozbudowano strony internetowe urzędu (GOV, BIP oraz intranet), trwały także dalsze prace dotyczące popularyzacji działalności w mediach społecznościowych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	19	17,5 ^{*)}
<p>Komentarz:</p> <p>Podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami jest ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez właściwą gospodarkę odpadami. Podana wartość miernika, tj. masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu została obliczona na podstawie danych pozyskanych z danych GUS za rok 2022 (miernik osiągnął wartość 17,5%).</p> <p>Wartość miernika w stosunku do lat poprzednich prezentuje efektywność podejmowanych działań w celu zmniejszenia ilości składowanych odpadów i tym samym ograniczenia ich negatywnego wpływu na środowisko. Jednocześnie należy wskazać, że monitoring i ocena systemu gospodarki odpadami jest prowadzona w sposób ciągły.</p> <p>Głównymi czynnikami, które w 2023 r. wpłynęły na wykonanie wartości miernika były m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozwijanie i utrzymywanie Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), 2) upowszechnianie wiedzy na temat gospodarki odpadami, 3) opracowywanie dokumentów o charakterze planistycznym – w 2023 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę z dnia 12 czerwca 2023 r. Krajowy plan gospodarki odpadami 2028, 4) udzielanie wyjaśnień w zakresie interpretacji i stosowania przepisów z zakresu gospodarki odpadami, 5) współpraca w zakresie realizacji polityki gospodarki odpadami na forum UE i międzynarodowym, a także opracowywanie i uzgadnianie projektów aktów normatywnych dotyczących gospodarki odpadami, w tym projektów transponujących do polskiego prawa przepisy Unii Europejskiej. <p>W 2023 r. w ramach realizacji zadania, podejmowane były kontrole przestrzegania przepisów z zakresu gospodarki odpadami prowadzone przez inspekcję ochrony środowiska.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

^{*)} Dane za rok 2022. Ostateczne dane za 2023 rok będą opublikowane w Roczniku Statystycznym GUS w IV kwartale 2024 roku.

Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (w osobach, mln)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	101	91
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik dotyczy działalności NFOŚiGW i służy do monitorowania wdrażania programów priorytetowych mających na celu: edukację ekologiczną i podnoszenie świadomości społeczeństwa w tym zakresie, przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz wspieranie służb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także Ministra Klimatu i Środowiska w jego działaniach na rzecz ochrony środowiska.</p>		

Miernik określa liczbę osób, jaka została objęta działaniami edukacyjno-promocyjnymi oraz informacyjnymi, a tym samym pomaga w ocenie efektu realizacji różnorodnych działań edukacyjnych (od wydawnictw, seminariów, konferencji, konkursów, poprzez działania realizowane w Internecie, kampanie informacyjne, w tym telewizyjne i radiowe, produkcję filmów, programów radiowych i telewizyjnych, aż do wspierania rozwoju infrastruktury służącej prowadzeniu edukacji ekologicznej i kształcenia kadry).

Osiągnięta wartość miernika wynika z uzyskania niższych efektów niż przyjęto na etapie planowania i podpisywania umów. Niższa, od planowanej na etapie zawierania umowy, wartość wskaźnika jest bezpośrednio powiązana z opóźnieniem w zamknięciu umowy zawartej z Ministerstwem Klimatu i Środowiska i wynika z niekwalifikowania kar umownych nałożonych na płatności realizowane w umowie oraz długotrwałej korekty dokumentów rozliczeniowych. Proces rozliczeń zakończono na początku 2024 roku – uzyskano tym samym wskaźnik na poziomie 228 mln osób.

W NFOŚiGW finansowanie zadań odbywa się w oparciu o programy priorytetowe, które są uchwalane przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Zakres tematyczny oraz finansowy jest cyklicznie dostosowywany do potrzeb wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa, strategii oraz programów operacyjnych, w których NFOŚiGW jest podmiotem finansującym.

Ponadto w zakresie zadania realizowano finansowanie pożyczkowe głównie w ramach:

- 1) programu priorytetowego „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska”,
- 2) programu priorytetowego „Racjonalna gospodarka odpadami. Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami”,
- 3) w ramach współfinansowania projektów realizowanych w ramach działań 2.2 i 2.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2023 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 724.335 tys. zł.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 938,53 mln zł.

Zadanie 12.2.W Kształtowanie bioróżnorodności

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zakresie zadania realizowano działania ukierunkowane na rzecz ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Aktywność publiczna zmierzała do zachowania i rozwijania różnorodności biologicznej, koncentrując się głównie na przedsięwzięciach w zakresie zachowania i kształtowania procesów przyrodniczych przebiegających w ekosystemie, ochrony gatunkowej, opracowaniu planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków narodowych i krajobrazowych, wykonywaniu faktycznych działań naprawczych oraz przedsięwzięć w zakresie leśnictwa i łowiectwa. Prowadzone były czynności ochronne ekosystemów leśnych i gospodarowanie ich zasobami. Podejmowane były w tym obszarze starania służące zapewnieniu warunków dla ochrony siedlisk i gatunków chronionych, jak również zadania związane z remediacją zanieczyszczonych powierzchni ziemi. W ramach zadania prowadzone było też zalesianie gruntów, a także obrót leśnym materiałem rozmnożeniowym oraz ochrona zwierząt łownych. Ponadto w zadaniu ujęto regulacje,

monitoring i kontrolę w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz finansowanie rekompensaty szkód spowodowanych przez zwierzęta chronione.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wyższy Urząd Górniczy, Wojewodów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Parki Narodowe.

Celem określonym dla zadania była **ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 12.2.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	354.263	103.012	555.286	242.713

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Suma zasięgów powierzchniowych zrealizowanych działań wynikających z dokumentów planistycznych i z rocznych zadań rzeczowych (w ha)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1) 332.847,76 (MKiŚ) 2) 329.523,97 (PN)	1) 627.916,03 (MKiŚ) 2) 329.282,71 (PN)

Komentarz:

Miernik obejmuje wszystkie działania ochronne na terenie rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000 i 23 parków narodowych oraz działania związane z ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów. Działania przyczyniają się do ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych, utrzymania różnorodności biologicznej, a także zachowania przyrodniczego dziedzictwa regionów. Ponadto miernik pozwala na odzwierciedlenie działań publicznych z zakresu aktywnej ochrony przyrody, jak również czynności wynikających z ustanowionych planów ochrony, planów zadań ochronnych lub zadań ochronnych dla obszarów chronionych oraz rocznych zadań rzeczowych, realizowanych w celu ochrony różnorodności biologicznej przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Działania pozwalające na realizację miernika związane są m.in. z wykonywaniem zadań ochrony czynnej określonych w dokumentach planistycznych dla obszarów chronionych - obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (ew. w zadaniach ochronnych).

Pomimo osiągnięcia, w zakresie regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, wartości miernika znacznie powyżej wartości planowanej, kilku zadań nie udało się wykonać w całości z uwagi na brak wyłonienia wykonawcy w ramach procedur udzielenia zamówień publicznych (brak możliwości ponownego udzielenia tych zamówień ze względu na specyfikę zamówień przyrodniczych, których termin jest zależny od pór roku, okresu wegetacyjnego czy sezonu migracyjnego). Wykonano w zamian inne zadania, ale nie zbilansowały one w całości powierzchni oddziaływania zakładanej przy uwzględnieniu zadań pierwotnie zaplanowanych. Na poziom wykonania miernika ma też wpływ wykonywanie zabiegów ochrony czynnej w ekosystemach parków narodowych oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego.

Wartość miernika (w zakresie Parków Narodowych) przedstawia zbiorczo obszar wszystkich Parków Narodowych, na którym realizowane są wszelkie działania ochronne. Najważniejszymi działaniami realizowanymi przez poszczególne Parki Narodowe w 2023 r. przyczyniającymi się do rezultatów zadania były m.in.:

- 1) zabiegi wspomagające przyspieszenie naturalnego procesu przekształcającego istniejący drzewostan we właściwy dla siedliska,
- 2) utrzymanie i zachowanie stanowisk roślin rzadkich,
- 3) ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt,
- 4) sprzyjające warunki atmosferyczne i hydrologiczne,
- 5) realizacja zadań ochronnych w ekosystemach Parków oparta na umowach z dzierżawcami i wykonawcami usług oraz poprzez wykup gruntów prywatnych,
- 6) zaangażowanie środków zewnętrznych w ramach realizowanych projektów (np. POIiŚ).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

W ramach zadania w 2023 r. prowadzone było finansowanie pożyczkowe, realizowane przez NFOŚiGW. Finansowanie pożyczkowe dotyczyło realizacji programu priorytetowego „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin”.

Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2023 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 87.314 tys. zł.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 183,12 mln zł,
2. **23 Parki Narodowe**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosły koszty w wysokości 418,16 mln zł, z tego:

Nazwa parku	Koszty (w mln zł)
Babiogórski Park Narodowy	11,19
Białowiecki Park Narodowy	20,54
Biebrzański Park Narodowy	29,47
Bieszczadzki Park Narodowy	21,69
Park Narodowy „Bory Tucholskie”	7,27
Drawieński Park Narodowy	11,78
Park Narodowy Gór Stołowych	21,29
Kampinoski Park Narodowy	33,29
Karkonoski Park Narodowy	28,67

Magurski Park Narodowy	14,51
Narwiański Park Narodowy	10,79
Ojcowski Park Narodowy	8,22
Pieniński Park Narodowy	10,79
Poleski Park Narodowy	9,50
Roztoczański Park Narodowy	18,86
Słowiński Park Narodowy	21,69
Świętokrzyski Park Narodowy	9,27
Tatrzański Park Narodowy	50,58
Park Narodowy „Ujście Warty”	10,29
Wielkopolski Park Narodowy	12,44
Wigierski Park Narodowy	31,42
Woliński Park Narodowy	15,60
Gorczański Park Narodowy	9,04

Zadanie 12.3.W Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu

ZADANIE PRIORYTETOWE

Poprawa jakości powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu zależało m.in. od działań państwa na rzecz ograniczenia emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, a także i innych zanieczyszczeń do powietrza, poprawy jakości powietrza, a także ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz w sektorach nie objętych tym systemem. Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, dwutlenku siarki, tlenków azotu i benzo(a)pirenu odbywała się poprzez wspieranie przedsięwzięć proekologicznych na rzecz poprawy jakości powietrza w obszarze sektora mieszkalnictwa oraz transportu drogowego oraz skuteczne egzekwowanie prawa środowiskowego. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych dokonywało się m.in. dzięki działaniom skutkującym ograniczeniem ich emisji z instalacji energetycznych, przemysłowych oraz w innych sektorach. Ponadto zapewniany był nadzór nad systemem zarządzania emisjami tych gazów. Wspierane były przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość powietrza oraz klimat m.in. poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz gazów cieplarnianych, podnoszenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prokuraturę Krajową, Wojewodów, Fundusz Wsparcia Policji oraz **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zmniejszenie liczby stref, w których występują przekroczenia standardów jakości powietrza;**
- **Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 12.3.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	52.714	192.209	79.291	222.371

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek stref z przekroczeniami poziomów substancji w powietrzu w Polsce (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	43	30 ^{*)}

Komentarz:

Miernik wynika z nałożonych na Polskę, przepisami UE, wymogów dotyczących osiągnięcia standardów jakości powietrza dla niektórych substancji w powietrzu. Polska podzielona jest na 46 stref (12 aglomeracji, 18 miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz 16 pozostałych obszarów województw), w których dokonuje się oceny poziomów substancji w powietrzu. Miernik ten wskazuje na realny, faktyczny stan powietrza w kraju. Jakość powietrza w Polsce ma bezpośredni wpływ na zdrowie i życie ludzi oraz ogólną kondycję środowiska w Polsce.

Prognozowano, że wartość miernika osiągnie wartość 43% (tj. 20 stref z przekroczeniami standardów jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10). Zgodnie z przekazaniem przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) we wrześniu 2023 r. Zbiorczym raportem oceny jakości powietrza za 2022 r., liczba stref, w których stwierdzone zostały przekroczenia standardów jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 wynosi 14 (30%).

Głównymi czynnikami/działaniami, które w 2023 r. wpłynęły na pozytywne odchylenie wartości miernika były:

- 1) inicjowanie i przygotowanie nowych narzędzi prawno-finansowych, mających na celu osiągnięcie poprawy jakości powietrza w postaci redukcji liczby stref z przekroczeniami norm jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10,
- 2) bieżący monitoring stanu realizacji programu priorytetowego NFOŚiGW pn. „Czyste Powietrze”, „Czyste mieszkanie”, oraz innych narzędzi finansowych służących dofinansowaniu przedsięwzięć proekologicznych mających na celu poprawę jakości powietrza,
- 3) analizowanie wyników ocen jakości powietrza, przeprowadzanej w województwach przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- 4) wzmocnienie sieci pomiarowej Państwowego Monitoringu Środowiska.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

^{*)} Dane za 2022 r. Ostateczne dane za 2023 r. zostaną opublikowane, zgodnie z zasadami określonymi w art. 89 – Prawo ochrony środowiska, w terminie do 31 października 2024 r.

Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla (w Mg/rok)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1.130.773	1.414.680
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik określający szacowaną redukcję emisji gazów cieplarnianych, prezentuje efekt realizacji przedsięwzięć wspieranych przez NFOŚiGW. Wartość miernika opiera się na wartościach zawartych w poszczególnych programach priorytetowych realizowanych przez NFOŚiGW. Zakres tematyczny oraz finansowy jest cyklicznie dostosowywany do potrzeb wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa, strategii oraz programów operacyjnych, w których NFOŚiGW jest podmiotem finansującym.</p> <p>W 2023 r. największy wpływ na przekroczenie wartości planowanych dla miernika miały dwa programy priorytetowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „Czyste powietrze” – w ramach Programu uzyskano wartość unikniętej emisji dwutlenku węgla w wysokości 868.819 Mg/rok. Jednym z głównych działań była zmiana warunków dofinansowania, mająca w sposób kompleksowy uatrakcyjnić ofertę dla odbiorców. Od początku 2023 r. obowiązuje nowa wersja Programu dostosowująca zasady programu do dynamicznie zmieniających się warunków rynkowych m.in. pod kątem uatrakcyjnienia oferty dla właścicieli budynków jednorodzinnych. Dodatkowo nabór wniosków o dofinansowanie został uruchomiony przez wszystkie wfośigw, podjęto także szereg działań o charakterze edukacyjno-informacyjno-promocyjnym, 2) „Mój prąd” – dzięki któremu uzyskano efekt na poziomie 322.155 Mg/rok, co oznacza wyższą wartość niż w roku poprzednim o ponad 100.000 Mg/rok. <p>W rezultacie realizacji pozostałych programów finansowanych przez NFOŚiGW uzyskano dodatkowe 223.706 Mg/rok.</p> <p>Ponadto w zakresie zadania realizowano finansowanie pożyczkowe głównie w ramach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) programu priorytetowego „Energia Plus”, 2) współfinansowania projektów realizowanych w ramach poddziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. <p>Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2023 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 1.305.443 tys. zł.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wsparcia Policji**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 0,05 mln zł;
2. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 7.651,71 mln zł.

Zadanie 12.4.W Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi

W ramach zadania prowadzone były działania związane z realizacją przedsięwzięć geologicznych. Głównym celem tej działalności było rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny, racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ochrona złóż kopalin oraz zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego i energetycznego kraju. Realizacja zadań polegała przede

wszystkim na: koncesjonowaniu działalności górniczej, rozporządzaniu informacją geologiczną, prowadzeniu spraw z zakresu geologii złóż, geologii inżynierskiej i hydrogeologii, nadzorze nad państwową służbą geologiczną oraz jednostkami podległymi, stwierdzaniu kwalifikacji geologicznych, współpracy z innymi organami administracji geologicznej, a także współpracy międzynarodowej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Wyższy Urząd Górniczy, Wojewodów oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem określonym dla zadania było **rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną oraz magazynowania i składowania**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	142.939	0	134.391	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wydanych decyzji i postanowień kończących postępowania związane z projektami robót geologicznych oraz przyjętych projektów robót geologicznych (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	84	93

Komentarz:

Miernik prezentuje efektywność działań Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie obsługi przedsiębiorców prowadzących działalność określoną w Ustawie – Prawo geologiczne i górnicze. Na podstawie projektów robót geologicznych przedsiębiorcy prowadzą roboty geologiczne służące rozpoznaniu budowy geologicznej kraju. Głównymi czynnikami oddziałującymi na proces realizacji zadania w 2023 r. były: większe zainteresowanie przedsiębiorców działalnością regulowaną ustawą – Prawo geologiczne i górnicze oraz czas trwania postępowań administracyjnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerwy ogólnej.

*) Zmiana miernika od 2023 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 204,65 mln zł.

Zadanie 12.5.W Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zakresie zadania ujęto działalność państwa związaną z zapewnieniem ochrony wód i gospodarowaniem zasobami wodnymi. Zadanie umożliwiałoby zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej. Realizowane było m.in. poprzez zwiększenie ilości

retencjonowanej wody, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów. Efektem prowadzonych w ramach zadania działań było również: wzmocnienie odporności społeczeństwa, gospodarki i środowiska na zagrożenia związane ze zmianami klimatu takie jak powodzie i susze, właściwe utrzymanie majątku związanego z gospodarką wodną, a także poprawa bezpieczeństwa powodziowego i zapobieganie skutkom suszy (m.in. poprzez budowę nowej oraz modernizację i remonty istniejącej infrastruktury) oraz wyposażenie i utrzymywanie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych. Zapewniano też osłonę hydrologiczną i meteorologiczną oraz prowadzono działania mające na celu usuwanie skutków powodzi w administrowanej infrastrukturze, a także wsparcie przedsięwzięć infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, mających na celu zwiększenie liczby ludności korzystającej z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków komunalnych. Realizowane były działania mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotowymi pochodzenia rolniczego. Zadanie obejmowało współpracę międzynarodową na wodach granicznych, opracowanie dokumentów strategicznych, planistycznych i sprawozdawczych dotyczących utrzymania dobrego stanu wód lub jego poprawy.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Wojewodów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie zrównoważonego gospodarowania wodami**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 12.5.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.510.157	885.880	2.486.371	853.315

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba przyjętych/zatwierdzonych przez kierownictwo resortu dokumentów z obszaru ochrony wód i gospodarowania wodami (w szt.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	5	5

Komentarz:

Miernik wskazuje na efektywność i skuteczność realizacji celu działalności państwa jakim jest „Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania wodami” poprzez przedłożenie oraz zatwierdzanie przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej dokumentów związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem wodami. Wszystkie planowane do przedłożenia dokumenty w 2023 r. zostały zaakceptowane i zatwierdzone przez Ministra.

W wartości miernika ujęto następujące przyjęte/zatwierdzone dokumenty:

- 1) Program Realizacji zadań związany z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną,

- 2) roczne sprawozdanie z realizacji zadań państwowej służby hydrogeologicznej (PSH),
- 3) roczne sprawozdanie z realizacji zadań państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej (PSHM),
- 4) roczne sprawozdanie z realizacji zadań państwowej służby ds. bezpieczeństwa budowy piętrzących (PSBBP),
- 5) Program planowanych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

^{*)} Zmiana miernika od 2023 roku.

W ramach zadania w 2023 r. prowadzone było finansowanie pożyczkowe, realizowane przez NFOŚiGW. Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2023 r. (wykonanie rozchodów) wyniosło 715.241 tys. zł.

Finansowanie pożyczkowe w tym zadaniu realizowane było w ramach programów priorytetowych:

- 1) Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- 2) Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- 3) Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 29,00 mln zł;
2. **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 2.433,82 mln zł.

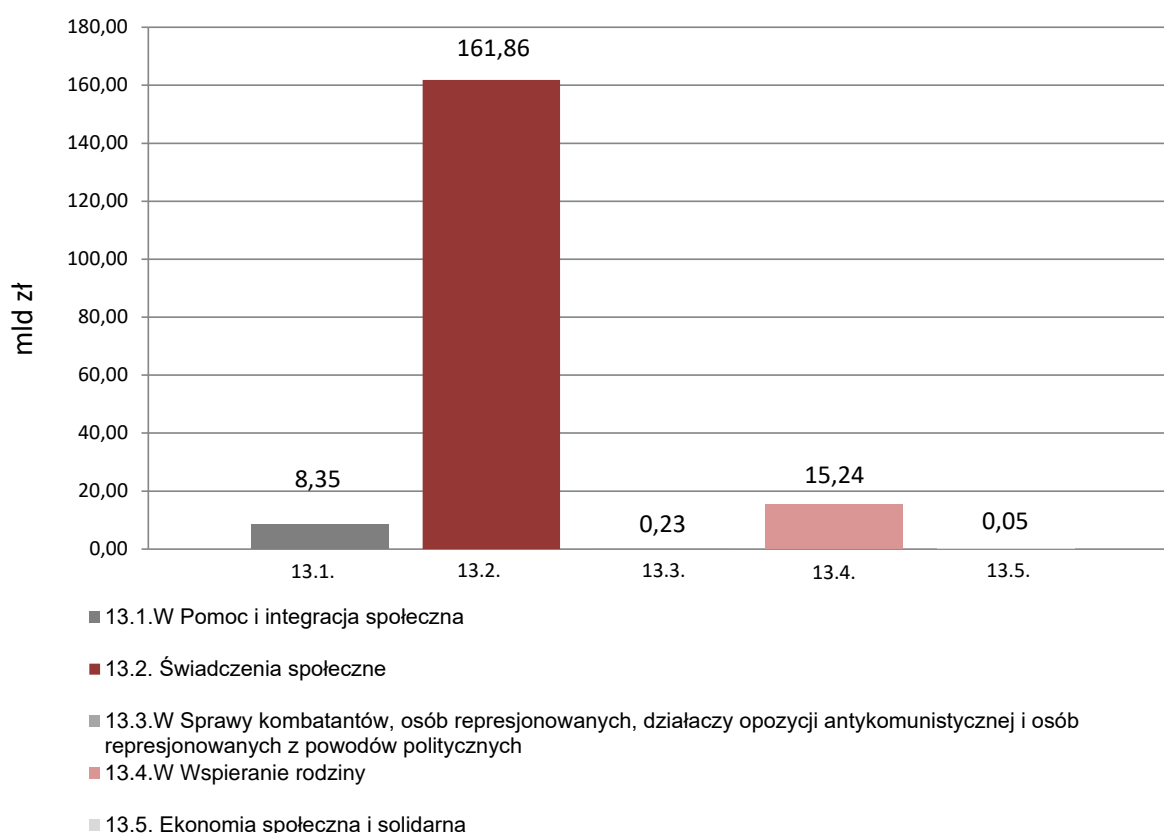
Funkcja 13.

Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny

Realizacja funkcji obejmowała obsługę ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz ich rodzin w ramach systemów zaopatrzenia i ubezpieczenia społecznego. Wykonywane były zadania na rzecz zabezpieczenia socjalnego obywateli, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia kombatantom i osobom represjonowanym należytej pomocy i opieki. Funkcja obejmuje ponadto wsparcie rodzin z dziećmi, zarówno w aspekcie materialnym, jak i poprzez usługi społeczne, takie jak m.in. instytucje opieki nad małymi dziećmi, wspieranie rodzin wielodzietnych i kobiet w ciąży, a w przypadku dzieci czasowo lub trwale pozbawionych opieki rodzicielskiej – poprzez system pieczy zastępczej oraz adopcję. Przeciwdziałano zjawisku bezdomności. Wspierane były również przedsięwzięcia na rzecz aktywnego starzenia się. Ponadto, w ramach funkcji realizowane były działania z zakresu działalności pożytku publicznego, społeczeństwa obywatelskiego i ekonomii społecznej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 13. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **185.728.091 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 204.562 tys. zł.

Wykres 13: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, były: **systemowe wsparcie rodzin oraz osób będących w trudnej sytuacji życiowej**, a także **systemowe wsparcie rodzin w realizacji funkcji wychowawczej i edukacyjnej**, a ponadto – **ochrona aktywnych zawodowo obywateli przed skutkami różnego rodzaju ryzyka związanego z aktywnością zawodową**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 13. wykorzystano następujące mierniki:

- Wysokość wydatków budżetu państwa na dziecko w wieku do ukończenia 24. roku życia (w zł) – wartość miernika ukształtowała się w 2023 r. na poziomie 1.660 zł i była nieco niższa od wysokości przewidzianej w WFPF na lata 2023-2026 – tj. kwoty 1.684 zł. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 13.4.W Wspieranie rodziny;
- Wysokość wydatków budżetu państwa na świadczenie wychowawcze, świadczenie "Dobry Start", dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz rodzinny kapitał opiekuńczy w przeliczeniu na dziecko w wieku do 18. roku życia (w zł) – w 2023 r. osiągnięto wartość 6.386 zł, wobec wartości planowanej 6.387 zł. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 13.4.W Wspieranie rodziny;
- Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym – w 2023 r. wykonanie miernika zostało osiągnięte na zaplanowanym poziomie 0,74. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 13.2. Świadczenia społeczne.

Zadanie 13.1.W Pomoc i integracja społeczna

ZADANIE PRIORYTETOWE

Państwo udzielało finansowego wsparcia jednostkom samorządu terytorialnego w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, czy zapewnienia posiłku w szkole i w domu osobom tego wymagającym i innym podmiotom uprawnionym oraz udzielającym wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i wymagały integracji społecznej, m.in. służące przeciwdziałaniu bezdomności. Ponadto, państwo finansowało działania: w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, na rzecz aktywności społecznej osób starszych, a także mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej. W ramach udzielanego finansowego wsparcia państwa, dążono jednocześnie do zapewnienia określonych przepisami standardów w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, celem zapewnienia klientom pomocy społecznej dobrej jakości usług oraz fachowej obsługi przez wykwalifikowany personel.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Fundusz Dostępności, Fundusz Solidarnościowy, **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**.

Celami określonymi dla zadania były:

- Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych;
- Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych;
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 13.1.W** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	7.385.966	88.407	8.255.236	99.183

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby osób korzystających z pomocy niepieniężnej do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	44	48

Komentarz:

Istotnym aspektem realizacji zadania jest rozwój dobrej jakości usług, które mają przyczynić się do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin. Miernik obrazuje stopień wykorzystania instrumentów innych niż świadczenia pieniężne np. zapewnienie posiłków czy usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wartość wykonania miernika w 2023 r. ustalona została w oparciu o dane z rocznego sprawozdania MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

Z danych statystycznych wynika, że w 2023 roku nastąpił wzrost wartości wykonania miernika w stosunku do wartości planu po zmianach, z poziomu 44% do 48%, co może mieć m.in. związek ze zmianami obserwowanymi w strukturze form pomocy udzielanej osobom najbardziej potrzebującym, w tym z rozszerzeniem oferty wsparcia w formie świadczeń niepieniężnych.

Stosunek liczby osób korzystających z zajęć aktywizujących społecznie do ogólnej liczby osób starszych (osoby 60+) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	ok. 1 (ok. 76 tys. os.)	ok. 1,5 (ok. 106 tys. os.)

Komentarz:

Miernik wskazujący na stosunek liczby osób/seniorów – beneficjentów ostatecznych Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 oraz Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 do ogólnej liczby osób starszych (60+) w Polsce pozwala na monitorowanie rezultatów realizacji i wydatkowania środków finansowych na te programy.

Osiągnięta wartość wynika z faktu, iż działaniami dofinansowanymi w ramach Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 objęto większą, w stosunku do planowanej, liczbę seniorów.

Opis zadań wykonanych w zakresie tego Programu został przedstawiony w rozdziale 5.4 Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

Przy czym ostateczne dane będą dostępne w sprawozdaniu z realizacji edycji 2023 programów – do końca września 2024 r. Podstawą prawną są treści programów rządowych (program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025 oraz Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025), przyjętych uchwałami Rady Ministrów.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	6,5	6,7 ^{*)}

Komentarz:

Miernik ten jest właściwy do określenia skali ubóstwa skrajnego gospodarstw domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną, co przekłada się na poziom wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Zgodnie z definicją wskaźnik odnosi się do odsetka osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej minimum egzystencji, z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych ma istotny wpływ na proces włączenia społecznego tych osób, zaś włączenie społeczne skutkuje wzrostem aktywizacji zawodowej i zapobiega wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i pozostawaniu w stanie ubóstwa.

Uwarunkowaniami realizacji zadania były w szczególności: problemy na rynku pracy, zamrożenie części gospodarki, ograniczenia w kontaktach i inne restrykcje związane ze stanem epidemicznym w kraju, a także ograniczenia w handlu i dostępie do niektórych dóbr i usług w związku z wojną w Ukrainie.

Należy wskazać, że w ostatnich latach wzrosły nakłady na wsparcie osób niepełnosprawnych – wprowadzono nowe świadczenie wspierające, a także podniesiono kwotę dofinansowania do wynagrodzenia pracownika posiadającego orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

^{*)} Dane za rok 2022. Wartość wskaźnika na 2023 rok będzie dostępna w II połowie 2024 roku (w publikacji GUS "Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2023 r." publikowanej w czerwcu 2024 r.).

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

- 1) **Fundusz Dostępności**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 81,55 mln zł;
- 2) **Fundusz Solidarnościowy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 4.454,84 mln zł;
- 3) **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 3.203,64 mln zł.

Zadanie 13.2. Świadczenia społeczne

Zadanie obejmowało czynności związane z wypłatą świadczeń w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego (m.in. emerytur, rent i zasiłków), z ubezpieczenia społecznego rolników, z zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych

i funkcjonariuszy służb mundurowych, uposażeń dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku. Sprawowany był również nadzór nad systemem ubezpieczeń społecznych, a także prowadzone były prace związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuraturę Krajową, Sąd Najwyższy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Trybunał Konstytucyjny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Naczelny Sąd Administracyjny, Fundusz Administracyjny, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Emerytur Pomostowych, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie środków dla osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzenia społecznego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	160.085.781	0	161.855.355	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	0,74	0,74

Komentarz:

Liczba ubezpieczonych w systemie powszechnym jest informacją charakteryzującą podstawowy aspekt ubezpieczeń społecznych. Określa ona podstawową kwestię dotyczącą ubezpieczeń społecznych, a mianowicie zakres objętych nim osób w relacji do całej populacji w wieku produkcyjnym. Miernik prezentuje jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego, silnie determinujący sytuację finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku tego miernika na osiągniętą wartość miernika w 2023 r. wpływ miała przede wszystkim ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza.

Liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach Funduszu Solidarnościowego

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	ok. 12.885 tys.	ok. 18.369 tys.
<p>Komentarz:</p> <p>Zadanie dotyczy finansowania z Funduszu Solidarnościowego: dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, o którym mowa w ustawie z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, renty socjalnej i zasiłku pogrzebowego, o których mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej.</p> <p>Wartość wykonania miernika została ustalona na podstawie danych przekazanych przez ZUS oraz KRUS. Dane dotyczą liczby osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, 2) renty socjalnej i zasiłków pogrzebowych przy rentach socjalnych, 3) kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów ("14"). <p>Wyższe w stosunku do planowanego wykonanie miernika wynika z wypłaty kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów ("14").</p> <p>W roku 2023, zgodnie z informacją przekazaną przez ZUS i KRUS rentę socjalną, zasiłek pogrzebowy otrzymało ok. 293 tys. osób, natomiast 13 emeryturę otrzymało ok. 9.430 tys. osób, a 14 emeryturę otrzymało ok. 8.646 tys. osób.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 901,43 mln zł;
2. **Fundusz Emerytalno-Rentowy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 23.272,30 mln zł;
3. **Fundusz Emerytur Pomostowych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 2.262,96 mln zł;
4. **Funduszu Prewencji i Rehabilitacji**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 64,54 mln zł;
5. **Fundusz Solidarnościowy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 40.723,48 mln zł;
6. **Funduszu Ubezpieczeń Społecznych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 360.975,60 mln zł.

Zadanie 13.3.W Sprawy kombatantów, osób represjonowanych, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych

Realizacja zadania dotyczyła zapewnienia kombatantom, inwalidom wojennym, działaczom opozycji i osobom represjonowanym (stanowiącym szczególną grupę wsparcia) należytej pomocy i opieki, m.in. poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych oraz świadczenie usług o charakterze niepieniężnym na podstawie dotyczących tej grupy wsparcia ustaw, a także

poprzez udzielanie doraźnej bądź okresowej pomocy pieniężnej osobom z tych grup, znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej. W ramach zadania organizowano również uroczystości upamiętniające tradycje walk o niepodległość i suwerenność RP. Rozpatrywane były również wnioski o przyznanie orderów, odznaczeń państwowych i resortowych oraz podejmowano decyzje o mianowaniu na wyższe stopnie wojskowe. Realizowane były także działania wynikające z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, na podstawie, której w drodze decyzji administracyjnej nadawany jest status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych oraz przyznawano i wypłacano świadczenia i pomoc pieniężną dla osób uprawnionych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie kombatantom, osobom represjonowanym, działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych należytej pomocy i opieki.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 13.3.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	165.298	0	225.206	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Suma liczby osób pobierających dodatek kombatancki i liczby osób pobierających świadczenia pieniężne mających status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych (w tys.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	51,1	54,1

Komentarz:

Miernik odzwierciedla wielkość grupy osób uprawnionych do tego typu świadczeń. Na wartość miernika w 2023 r. w znacznym stopniu wpływały:

- 1) sytuacja demograficzna w populacji kombatantów i osób mających status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych,
- 2) dynamika przyznawania nowych świadczeń pieniężnych osobom mającym status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Zadanie 13.4.W Wspieranie rodziny

ZADANIE PRIORYTETOWE

Polityka rodzinna jest priorytetem w kontekście wyzwań demograficznych stojących przed Polską. Główne zamierzenia tej polityki to: stworzenie polskim rodzinom warunków zachęcających do podejmowania decyzji o rodzicielstwie oraz ograniczenie ubóstwa rodzin

wychowujących dzieci. Polityka rodzinna ukierunkowana na ograniczenie ubóstwa i przeciwdziałanie pogłębiającej się zapaści demograficznej to przede wszystkim inwestycja w przyszłość. Dobrze prowadzona przyczynia się do budowania kapitału ludzkiego i pełniejszego wykorzystania potencjału społeczeństwa. W ramach zadania ze środków publicznych wypłacane były świadczenia mające na celu wsparcie rodzin posiadających dzieci, jak również świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wypłacane w zastępstwie alimentów. Rozwijany był system wsparcia rodzin w zakresie funkcji socjalnej, wychowawczej i opiekuńczej poprzez tworzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach zadania realizowany był program dla rodzin wielodzietnych, którego celem było nie tylko bezpośrednie wsparcie rodzin, ale również promowanie modelu rodziny wielodzietnej. Wsparcie państwa dotyczyło także kobiet w ciąży. Prowadzona była profilaktyka i doskonalone były metody pracy z rodziną, upowszechniano rodzinne formy pieczy zastępczej nad dzieckiem, jak również dążono do poprawy standardów w istniejących placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które udzielają pomocy dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Prowadzone były również działania mające na celu wykonywanie zadań z zakresu przysposobienia krajowego, jak i międzynarodowego poprzez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** oraz Wojewodów.

Celami określonymi dla zadania były:

- Systemowe wsparcie rodzin w funkcji socjalnej, wychowawczej, opiekuńczej i edukacyjnej;
- Promocja rodziny.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	14.871.976	3.146	15.181.560	59.970

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wysokość wydatków budżetu państwa na dziecko w wieku do ukończenia 24 roku życia (w zł)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1.684	1.660

Komentarz:

Miernik dotyczy działalności realizowanej przez państwo w zakresie wsparcia rodzin – nie tylko w wymiarze socjalnym, ale również opiekuńczym i wychowawczym. Wartość miernika wskazuje na wysokość jednostkowego wsparcia (finansowego oraz w formie usług), kierowanego do rodzin z dziećmi na utrzymaniu, które ma na celu pomoc w realizacji najważniejszych funkcji rodziny.

Wartość miernika wynika z uwzględniania wydatków, m.in. na: program „Maluch+” i na dofinansowanie kosztów bieżących funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,

wydatków na składki za nianie, wydatków na resortowe programy wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydatków na ośrodki adopcyjne, na realizację jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł na podstawie Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wydatków na pobyt dzieci cudzoziemskich w pieczy zastępczej.

Na realizację miernika największy wpływ miał spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych z dodatkami w związku z brakiem zmian kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego oraz mniejsze niż zakładano wydatki na program „Maluch+”. Kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych weryfikowane są raz na 3 lata. Najbliższa weryfikacja ich wysokości, a także wysokości świadczeń rodzinnych przeprowadzona będzie w 2024 r. Program „Maluch+” jest realizowany, osiągnięcie jego celów jest rozłożone w czasie do 2029 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wysokość wydatków budżetu państwa na świadczenie wychowawcze, świadczenie "Dobry Start", dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz rodzinny kapitał opiekuńczy w przeliczeniu na dziecko w wieku do 18 roku życia (w zł)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	6.387	6.386
<p>Komentarz:</p> <p>Wartość miernika wskazuje na wysokość jednostkowego wsparcia finansowego kierowanego do rodzin z dziećmi na utrzymaniu w wieku do 18. roku życia, które ma na celu pomoc w wychowywaniu dzieci. Wartości miernika wynikają z uwzględnienia wydatków na świadczenia wychowawcze, świadczenia "Dobry start", dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz rodzinny kapitał opiekuńczy w przeliczeniu na osobę w wieku do 18. roku życia (źródłem danych jest GUS).</p> <p>Miernik wykonany zgodnie z założeniami. Najistotniejsze czynniki mające wpływ na relację osiągniętej wartości miernika w stosunku do wartości planowanej to: liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego (500+) i potencjalna liczba dzieci, która może uzyskać to świadczenie, co jest pochodną liczby urodzeń w poszczególnych rocznikach. Świadczenie wychowawcze stanowi najważniejszą składową wartości miernika. Realizacja świadczeń monitorowana jest na bieżąco na podstawie miesięcznych raportów rzeczowo-finansowych przesyłanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.</p>		

Liczba zrealizowanych/przeprowadzonych działań promocyjnych mających na celu promocję rodziny

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	2	2
<p>Komentarz:</p> <p>Wskaźnik zdefiniowany jest jako liczba działań inicjowanych na rzecz promocji rodziny. Podejmowane działania oddziałują bezpośrednio, bądź pośrednio na opinię społeczną, podnosząc świadomość w tym zakresie.</p> <p>Miernik został w pełni zrealizowany a jego realizacja dotyczyła następujących przedsięwzięć:</p> <ol style="list-style-type: none"> ogłoszono IV Otwarty konkurs ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2023, 		

2) realizacja Programu „Ojcostwo – Przygoda życia” 2023 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 13.5. Ekonomia społeczna i solidarna

Podstawowe znaczenie w realizacji zadania miało tworzenie warunków dla wzmocnienia sektora ekonomii społecznej i solidarnej (w szczególności w zakresie aktywizacji oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tworzenia miejsc pracy dla grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ze środków publicznych – PFRON, FP oraz w ramach usług wsparcia w ośrodkach wsparcia ekonomii społecznej (OWES) – EFS), a także zapewniania obywatelom dostępu do efektywnych i wysokiej jakości usług społecznych. W zakresie realizacji zadania wdrażano przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, w tym poprzez realizację programów resortowych ukierunkowanych na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Ponadto wdrażano działania ujęte w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej, stanowiącym kluczowy dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, określający kompleksowe założenia polityki rządu w zakresie wspierania rozwoju ww. sektora, a także poprzez realizację działań dotyczących przyznawania akredytacji i statusu OWES zapewniano funkcjonowanie instytucjonalnego systemu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych na poziomie regionalnym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Wojewodów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zwiększenie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w życiu publicznym;**
- **Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez instrumenty ekonomii społecznej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.5. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.260	11.484	6.173	45.409

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba organizacji pozarządowych w Polsce (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	148 tys.	137 tys.
Komentarz: Miernik pozwala określić poziom zaangażowania społecznego i pozarządowego w życie publiczne. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tworzy i realizuje działania mające na celu rozwój sektora ekonomii społecznej (w tym m.in. wdrażanie ustawy z dn. 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, aktualizacja Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej czy realizacja		

resortowych programów ukierunkowanych na wzmacnianie i zwiększanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych), sprzyjające wzrostowi liczby organizacji pozarządowych w Polsce.

Organizacje pozarządowe, jako podmioty ekonomii społecznej, poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służą integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Czynniki, które w 2023 r. miały wpływ na wartość osiągniętego miernika:

- 1) sytuacja gospodarcza,
- 2) realizacja programów i działań zawartych w Programie współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2023,
- 3) okres przejściowy pomiędzy minioną, a bieżącą perspektywą finansową UE, w ramach których wdrażane są instrumenty wsparcia organizacji pozarządowych wpływające na wartość ww. miernika,
- 4) nadzór nad działalnością ok. 8.700 fundacji (prowadzona była analiza i ocena sprawozdań z działalności fundacji pod względem zgodności ich działania z przepisami prawa, statutem i celem w jakim zostały ustanowione pozwalającą na identyfikację działalności niezgodnej z obowiązującym prawem),
- 5) wdrażanie ustawy o ekonomii społecznej, dzięki czemu stworzone zostały ramy prawne sektora ekonomii społecznej.

Liczba miejsc pracy utworzonych przy wsparciu środków publicznych w podmiotach ekonomii społecznej (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	3.100	1.287

Komentarz:

Miernik koresponduje z celem przyporządkowanym do zadania, pozwala określić poziom skuteczności działań realizowanych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, mającej na celu w szczególności aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – mierzoną za pomocą liczby miejsc pracy utworzonych w podmiotach ekonomii społecznej przy wsparciu środków publicznych.

Wartość planowana miernika stanowiła prognozę odnoszącą się do sumy przewidywanej liczby miejsc pracy jakie powstaną w ramach środków z EFS oraz prognozowanej liczby miejsc pracy jakie powstaną w poszczególnych latach ze środków Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w ramach dostępnych instrumentów wsparcia).

Wiele zmiennych wpływało na osiągniętą wartość miernika, nie wszystkie czynniki można było przewidzieć – należą do nich m.in. sytuacja gospodarcza panująca w Polsce. Czynniki, które w 2023 r. miały wpływ na wartość miernika to:

- 1) wdrażanie ustawy o ekonomii społecznej, dzięki czemu stworzone zostały ramy prawne sektora ekonomii społecznej,
- 2) wsparcie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej ze środków Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- 3) okres przejściowy pomiędzy minioną, a bieżącą perspektywą finansową UE, w ramach których wdrażane są instrumenty wsparcia wpływające w znacznym stopniu na wartość ww. miernika.

Niższa wartość wykonania miernika wynika z faktu, iż wsparcie udzielane było w zależności od potrzeb podmiotów ekonomii społecznej.

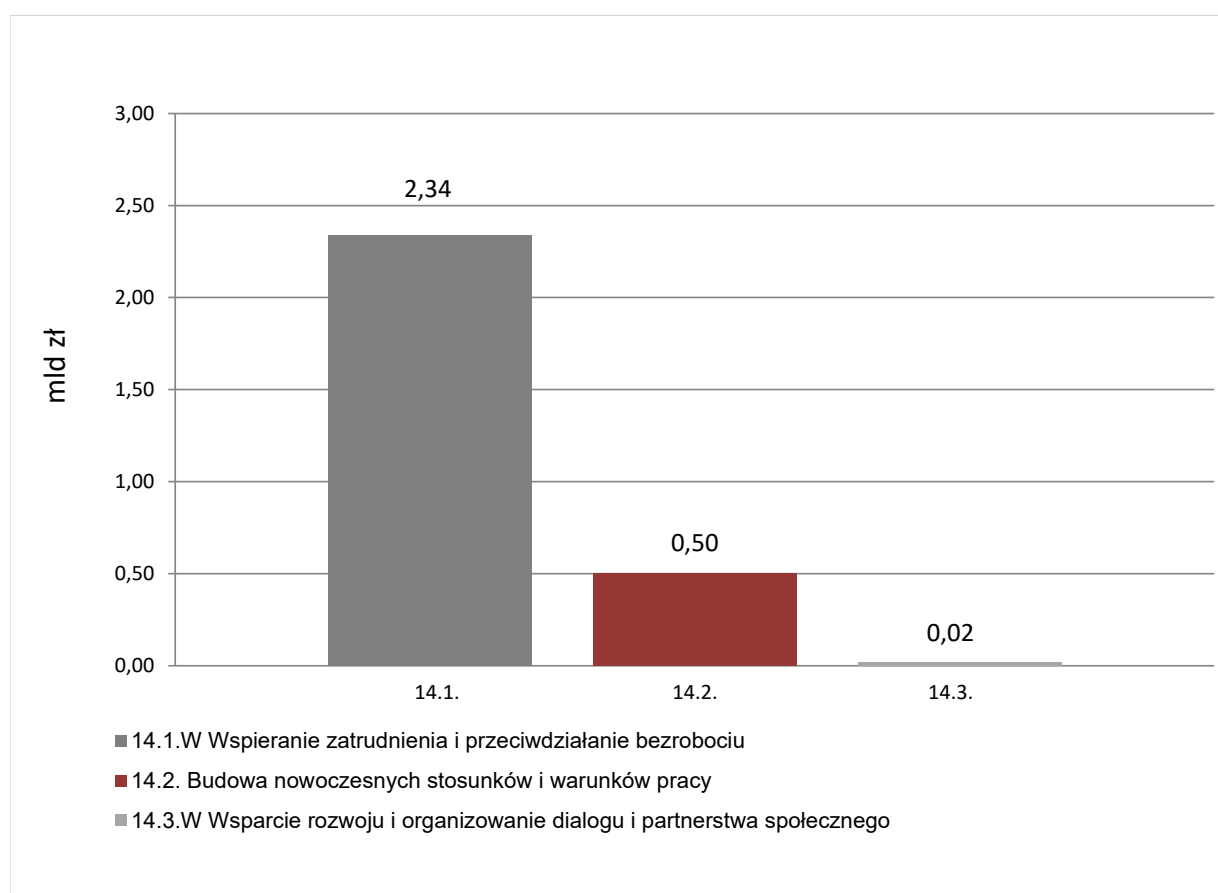
Funkcja 14.

Rynek pracy

Podstawowym zadaniem w ramach funkcji było wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Celem polityki państwa było zwiększanie aktywności zawodowej – dążenie (poprzez działalność instytucji rynku pracy) do pełnego i produktywnego zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich, osiągnięcia wysokiej jakości pracy, wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej i zwiększenia mobilności, a także wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. W ramach funkcji stosowane były instrumenty z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Państwo prowadziło również działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rozwoju instytucji dialogu społecznego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 14. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **2.861.204 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 1.092.572 tys. zł.

Wykres 14: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, były **zwiększanie zatrudnienia oraz poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy**.

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 14. wykorzystano następujące mierniki:

- Wskaźnik zatrudnienia w wieku 20-64 lata (w %) – w 2023 r. ukształtował się na poziomie 77,9%, wobec 76,7% planowanych. Pozytywne odchylenie poziomu wykonania miernika od wartości planowanej wynika ze stabilnej sytuacji na polskim rynku pracy i konsekwentnej poprawy wskaźników w tym obszarze;
- Wskaźnik wypadkowości (liczba niemianowana) – w 2023 r. jego wartość wyniosła 4,90^{*)} wobec przewidywanego poziomu 5,93. Miernik pozwala na monitorowanie, w jakim stopniu zmienia się względna częstotliwość wypadków przy pracy.

*) Wartość wstępna. Wartość ostateczna będzie dostępna wraz z opublikowaniem 30 listopada 2024 r. przez Główny Urząd Statystyczny raportu rocznego pn. „Wypadki przy pracy w 2023 roku”.

Zadanie 14.1.W Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie miało na celu m.in. zmniejszanie zjawiska bezrobocia. Było realizowane poprzez wspieranie i modernizację (koordynację i podnoszenie jakości funkcjonowania) publicznych służb zatrudnienia, a także zapewnienie skutecznego i efektywnego nadzoru nad działalnością tych służb i przestrzeganiem standardów realizacji usług na rynku pracy. Wśród zadań o charakterze systemowym znajdowało się też m.in. tworzenie ram prawnych rynku pracy oraz opracowywanie regulacji prawnych w zakresie stosunków pracy, a także przygotowanie i realizacja programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Ponadto, opracowywane i wdrażane były rozwiązania z zakresu zarządzania migracjami, które odpowiadały potrzebom rynku pracy. Udzielana była pomoc w powrocie i wchodzeniu na rynek pracy. W zakresie zadania ujęte zostało także finansowanie zasiłków i świadczeń dla osób bezrobotnych. Powyższy zakres działań uzupełniła realizacja założeń dotyczących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu wkraczającej na rynek pracy młodzieży. Szczególna aktywność państwa w tym obszarze zorientowana była na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych – poprzez instrumenty wsparcia z zakresu rehabilitacji zawodowej, przeciwdziałania bezrobociu osób niepełnosprawnych i wspierania ich zatrudnienia.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodów, Fundusz Pracy oraz **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**.

Celami określonym dla zadania były:

- **Zapewnienie wsparcia osobom bezrobotnym w powrocie na rynek pracy oraz – w związku z projektem nowej ustawy o aktywności zawodowej – zapewnienie wsparcia osobom biernym zawodowo w wejściu lub powrocie na rynek pracy**
- **Przygotowanie młodzieży do aktywnego i skutecznego poruszania się po rynku pracy;**
- **Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 14.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.054.744	655.161	1.251.988	1.092.572

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba osób objętych aktywnymi programami rynku pracy

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	383.436	229.983

Komentarz:

Na wartość docelową miernika składa się szereg parametrów w tym: bieżąca sytuacja na rynku pracy i wysokość środków przeznaczona na aktywne programy rynku pracy. Znaczący wpływ ma także średni koszt aktywizacji jednej osoby, skala bezrobocia oraz struktura bezrobocia, udział długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobotnych (i tym samym wyższy koszt ich aktywizacji) oraz dostępność ofert pracy.

Podstawowym dokumentem programowym, w oparciu o który prowadzona była polityka na rzecz zatrudnienia był Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 (KPDZ). Przewidziano m.in. kontynuację działań na rzecz zatrudnienia osób młodych poprzez realizację:

- 1) programów adresowanych do osób młodych, w tym pilotażu przewidującego przetestowanie koncepcji punktów doradztwa dla osób młodych, oferujących zintegrowane usługi w zakresie aktywizacji zawodowej, wsparcia psychologicznego, pomocy społecznej, edukacji, zamieszkania, zdrowia,
- 2) nowej edycji „Gwarancji dla młodzieży”, zgodnie ze zaktualizowanym „Planem realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”,
- 3) naboru na projekty pilotażowe „Czas na Młodych – punkt doradztwa dla młodzieży”.

Planowana wartość miernika określona została na podstawie szacowanej kwoty FP przeznaczonej na aktywizację w 2023 r. i średniego kosztu aktywizacji.

Liczba aktywizowanych bezrobotnych w dużej mierze zależy od sytuacji na rynku pracy, w tym m.in. od dostępności ofert pracy, jak również liczby zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych. Na koniec 2023 r. w rejestrach bezrobotnych zarejestrowanych było 788,2 tys. osób, (w skali roku było to o 24,1 tys. osób (3,0%) mniej niż rok wcześniej – była to najniższa liczba bezrobotnych notowana w końcu roku na przestrzeni ostatnich 34 lat). W 2023 r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 1.071 tys. ofert pracy, tj. o blisko 11% mniej niż w 2022 r. Dobra sytuacja na rynku pracy, ale też występujący u części bezrobotnych brak chęci do uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy, czy też podejmowania zatrudnienia przez część bezrobotnych (rejestracja w celu zapewnienia ubezpieczenia zdrowotnego) obok faktycznej wysokości dostępnych środków oraz decyzji starostów o wyborze form aktywizacji miały wpływ na mniejszą niż zakładano liczbę zaktywizowanych bezrobotnych. W 2023 r. powiatowe urzędy pracy wydatkowały na aktywizację bezrobotnych 3,2 mld zł – średni koszt aktywizacji wyniósł prawie 14 tys. zł, czyli był o ponad 1/2 wyższy niż zakładano w momencie planowania miernika.

Liczba osób w wieku 15-25 lat objętych formami wsparcia, w ramach rozwoju zawodowego, oferowanymi przez OHP

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	55.000	76.271

Komentarz:

Głównym zadaniem działalności jednostek OHP na rzecz rozwoju zawodowego osób w wieku 15-25 lat jest dostarczenie kompleksowego wsparcia w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (zaplanowanie kariery zawodowej, uzyskanie zatrudnienia, uzupełnienie kwalifikacji zawodowych) oraz zapobieganie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu wśród młodzieży.

Wsparcie w ramach rozwoju zawodowego zapewniono 76.271 osobom, co stanowi 138,7% planu określonego na 2023r. Wykonanie miernika wynika z faktu, że działania OHP w zakresie usług rozwoju zawodowego są stale dostosowywane do aktualnych potrzeb młodzieży oraz bieżących możliwości organizacyjnych. W 2023 roku nadal utrzymywało się wysokie zainteresowanie ofertą OHP szczególnie dotyczącą wsparcia w wyborze szkoły i zawodu, umiejętności poszukiwania pracy oraz podniesienia swoich kwalifikacji na rynku pracy.

W ramach realizacji zadania w 2023 r. uzyskano także takie rezultaty, jak:

- 1) zatrudnienie za pośrednictwem OHP podjęło 16.653 młode osoby (plan roczny wykonano w 75,7%, natomiast w porównaniu do roku 2022 odnotowano wzrost o 2,5%),
- 2) wsparcie w ramach usług poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych zapewniono 60.478 młodym ludziom. Plan wykonano w 121%,
- 3) objęcie umowami o refundację 145.073 młodocianych pracowników (tj. o 11,6% więcej niż zakładano). Jest to związane z większym zainteresowaniem młodzieży zdobywaniem zawodu w szkołach branżowych, miała na to wpływ również zmiana przepisów związana z wynagrodzeniami młodocianych, które od września 2023 roku wzrosły o 3 p.p. W związku z tym, więcej młodzieży niż w latach poprzednich, zainteresowało się nauką zawodu,
- 4) działalność Centrum Informacyjno-Konsultacyjnego Służb Zatrudnienia "Zielona Linia" zanotowała niewielki spadek liczby obsługiwanych spraw, który jest wynikiem sytuacji społeczno-ekonomicznej. W 2023 r. stopa bezrobocia utrzymywała się na niskim poziomie. Osoby, które przyjechały do Polski uciekając przed działaniami wojennymi w Ukrainie, mają już wiedzę dotyczącą rynku pracy i duża część z nich znalazła w Polsce zatrudnienie. Pracodawcy mają większą wiedzę dotyczącą zatrudniania cudzoziemców ze względu na powszechność tego rodzaju zatrudnienia.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	31,0	31,7

Komentarz:

Miernik odnosi się do udziału pracujących osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w populacji osób niepełnosprawnych w tym wieku. Miernik obrazuje zmiany w zakresie poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym.

Zadanie było realizowane ze środków budżetu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonych na zadania realizowane na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym m.in. na dystrybucję środków dla jst, programy

aktywizujące osoby niepełnosprawne, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zadania zlecane.

Wskaźnik zatrudnienia danej grupy ludności, wyróżnianej ze względu na wiek, określoną kategorię lub rodzaj zbiorowości, to udział osób pracujących w tej grupie (zgodnie z metodologią Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, realizowanego przez GUS), do ogółu ludności w tej grupie. Należy jednak zwrócić uwagę na zmianę definicji w BAEL od I kwartału 2021 r. – pytania o aktywność w badaniu dotyczą osób w wieku 15-89 lat (osoby niepełnosprawne w wieku 16-89 lat), zmieniła się definicja osoby pracującej, co rzutuje ostatecznie na liczbę osób pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo oraz na wskaźniki. Zgodnie z informacjami GUS, dane od I kwartału 2021 r. są nieporównywalne z wcześniejszymi szeregami czasowymi.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Pracy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 9.032,96 mln zł;
2. **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 4.371,26 mln zł.

Zadanie 14.2. Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy

Realizacja tego zadania dotyczyła głównie tych działań państwa, które poprawiały bezpieczeństwo i warunki pracy oraz umożliwiały ochronę praw pracowniczych. W szczególności działania te polegały na dostosowywaniu regulacji i instytucji rynku pracy do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, poprawie bezpieczeństwa i warunków pracy, a także na działalności legislacyjnej w zakresie stosunków pracy, w tym wynagrodzeń, świadczeń pracowniczych i zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Prowadzone były także działania z zakresu równego statusu kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Ponadto, realizacja zadania umożliwiała ochronę i zaspokojenie podstawowych roszczeń pracowniczych w przypadku niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności oraz ochronę praw innych osób wykonujących pracę. Zadanie obejmowało również działalność nadzorczą-kontrolną realizowaną przez Państwową Inspekcję Pracy, której celem było doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do stanu zgodnego z przepisami prawa pracy oraz działalność informacyjno-promocyjną, w tym programy prewencyjne i kampanie informacyjne adresowane do osób oraz podmiotów zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i warunków pracy.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, **Państwową Inspekcję Pracy** oraz **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zabezpieczenie wypłaty świadczeń pracowniczych;**
- **Przeciwdziałanie nierównościom społeczno-ekonomicznym kobiet i mężczyzn;**
- **Doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do zgodności z przepisami prawa pracy.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 14.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	507.104	0	500.940	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba osób, którym wypłacono świadczenia z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	9.370	9.012

Komentarz:

Podstawowym celem Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) jest ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawców z powodu ich niewypłacalności.

Wszystkie wnioski złożone do Wojewódzkich Urzędów Pracy (WUP) poprawne pod względem formalnym oraz spełniające przesłanki wynikające z ustawy z dnia 13 lipca 2006 r., o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy zostały objęte wypłatą świadczeń. Niższe wykonanie miernika wynika z mniejszej liczby złożonych wniosków i wykazów o wypłatę świadczeń do WUP.

Liczba działań podejmowanych na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy (w szt.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	35	31

Komentarz:

Miernik zdefiniowany jest jako liczba działań podejmowanych na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, wyrażony w liczbie konsultowanych dokumentów przygotowujących projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla kobiet i mężczyzn za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania.

Po uchwaleniu i publikacji w Dzienniku Urzędowym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania, konsultacja dotyczyła unijnych i zagranicznych dokumentów odwołujących się do gotowej dyrektywy, np. raportów EIGE (European Institute for Gender Equality - Europejski Instytut do Spraw Równości Kobiet i Mężczyzn) FRA (European Union Agency for Fundamental Rights - Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej), ustaw implementujących dyrektywę w innych państwach członkowskich. Termin uchwalenia dyrektywy i niższy od zakładanego wpływ (do konsultacji) dokumentów składających się na wykonanie miernika, miały bezpośredni wpływ na wskazany wyżej wynik. Dodatkowo należy

podkreślić, że negocjacje niektórych projektów dyrektyw są czasochłonne (np. horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej od 2008 r.).

*) Zmiana miernika od 2023 roku.

Odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa pracy (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	59,00	61,70

Komentarz:

Realizacja tego zadania związana była z działaniami Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), które poprawiały poziom przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów dotyczących bezpiecznych warunków pracy w skontrolowanych zakładach. Stan przestrzegania tych przepisów obrazuje miernik zadania budżetowego – odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa pracy.

Wykonanie miernika w 2023 r. jest nieco wyższe w porównaniu do lat poprzednich (wartość miernika w roku 2023 wyniosła 61,70% wobec 59,31% w roku 2022). Osiągnięcie wyższego poziomu wskaźnika kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w roku 2023 było przede wszystkim wynikiem realizacji przez kolejny rok strategii kontroli i działań prewencyjnych dla sektora budowlanego, w której to branży występuje wyższy niż w innych działach gospodarki poziom zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników (w ponad 95% kontroli wydawano decyzje bhp). Ujawniony podczas kontroli placów budowy stan faktyczny był przyczyną zintensyfikowania działań kontrolnych przekraczając planowaną wcześniej liczbę kontroli. Kontrole w sektorze budownictwa stanowiły ponad 10% ogółu zadań kontrolnych realizowanych przez Państwową Inspekcję Pracy w roku 2023 wpływając na przekroczenie planowanego do osiągnięcia wskaźnika dla ogółu kontroli.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 218,45 mln zł.

Zadanie 14.3.W Wsparcie rozwoju i organizowanie dialogu i partnerstwa społecznego

Realizacja zadania prowadzona była poprzez wsparcie dialogu i partnerstwa społecznego, w szczególności związków zawodowych i organizacji pracodawców, a także pomocy w zakresie rozwiązywania sporów zbiorowych, mediacji oraz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Zadanie ukierunkowane było na rozwój i promocję dialogu społecznego w różnych formach, jako jednego z najbardziej efektywnych modeli tworzenia polityk publicznych państwa, polegającego na szerokiej partycypacji społecznej. Dialog społeczny umożliwiał większą, społeczną akceptację rozwiązań, a tym samym większą stabilność stanowionego prawa. W ramach tego zadania kształtowane były również formy rozwiązań w zakresie zbiorowego prawa pracy oraz prowadzona była lista mediatorów i monitoring konfliktów społecznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zwiększanie roli dialogu i partnerstwa społecznego w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 14.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	15.961	0	15.704	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba podmiotów administracji publicznej i spoza niej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, z którymi utrzymywana jest współpraca w obszarze rozwoju dialogu i partnerstwa społecznego (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	521	441

Komentarz:

Współpraca wspierająca rolę dialogu społecznego pozwalała kształtować sytuację społeczno-gospodarczą w wielu aspektach, m.in. wpływała na: stosunki pracy poprzez wypracowywanie rozwiązań z zakresu prawa pracy i rynku pracy, na kształtowanie właściwych relacji na linii pracodawca – pracownik (porozumienia, rady pracownicze i rozwiązywanie konfliktów), jak też na zachowanie pokoju społecznego w przypadkach konfliktowych i kryzysowych.

Pomiar rezultatów zadania odnosi się do liczby organizacji i podmiotów administracji publicznej, z którymi MRPiPS współpracuje w ramach prowadzenia dialogu społecznego. Dialog społeczny może być efektywny i skuteczny, jeśli jest prowadzony z udziałem jak największej liczby podmiotów, w tym przypadku, liczba nie jest jedynie ilościowym odzwierciedleniem wykonania zadania, ale wskazuje również na jego jakość.

W ramach realizacji zadania odbywała się promocja dialogu społecznego (działania informacyjne, publikacja informatorów). Zadania te zostały wykonane zgodnie z założeniami, m.in. dzięki współpracy z właściwymi podmiotami i uczestnikami działań. Na posiedzeniach plenarnych Rady Dialogu Społecznego, Prezydium Rady oraz Zespołów Problemowych Rady prowadzony był dialog w sprawach wynagrodzeń i świadczeń społecznych oraz w innych sprawach społecznych lub gospodarczych. Rada brała udział w pracach nad projektem ustawy budżetowej poprzez możliwość:

- 1) opiniowania przez stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie wybranych wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu budżetu państwa na kolejny rok,
- 2) przedstawienia propozycji wzrostu w następnym roku: wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej, a także minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organizowano też posiedzenia Trójstronnych Zespołów Branżowych, których celem było wypracowanie kierunków rozwiązań społeczno-gospodarczych w branżach i sektorach polskiej gospodarki, szczególnie objętych planami restrukturyzacyjnymi i innowacyjnymi.

Stabilizacja po okresie pandemii oraz zdefiniowaniu oczekiwań względem przedsiębiorstw po pierwszej fazie wojny w Ukrainie zmniejszyła perturbacje na rynku pracy. Wpłynęło to na pewną stabilizację warunków pracy, jednocześnie nastrój niepewności wpływa na zmniejszenie decyzji

perspektywicznych, które wymagałyby zaangażowania wszystkich stron dialogu społecznego, celem wypracowania długofalowych rozwiązań.

Uwarunkowaniem realizacji zadania są także: zróżnicowany poziom formalizacji instytucji dialogu, który wpływa na częstotliwość i systematyczność posiedzeń oraz zróżnicowany – uzależniony od obszaru tematycznego – (nie zawsze wysoki) poziom zainteresowania i aktywności poszczególnych stron dialogu.

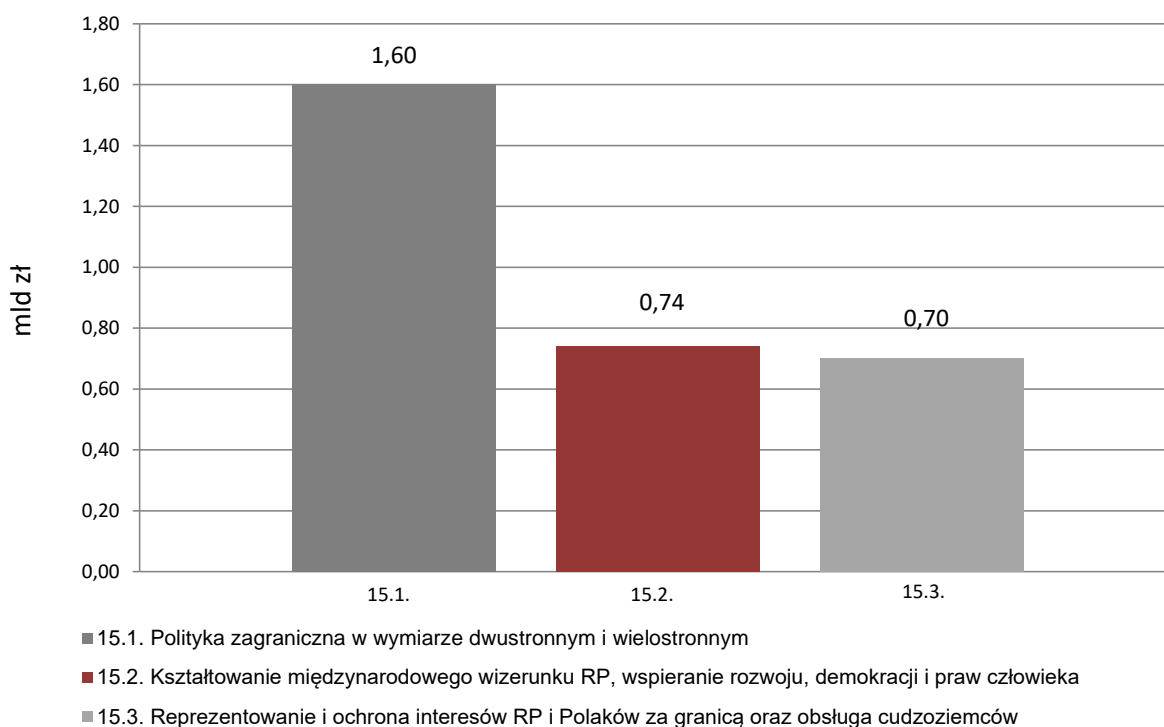
Funkcja 15.

Polityka zagraniczna

Funkcja obejmowała relacje Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi. Działalność w tym obszarze miała na celu identyfikację oraz ochronę interesów Polski w środowisku międzynarodowym. Priorytetem polskiej polityki zagranicznej było m.in. zapewnienie Rzeczypospolitej Polskiej bezpieczeństwa, możliwości rozwoju oraz umacnianie znaczenia w wymiarze międzynarodowym. Funkcja obejmowała koordynację polityki zagranicznej państwa, reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w stosunkach międzynarodowych oraz ochronę polskich obywateli i osób prawnych za granicą. Istotne znaczenie miało kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski m.in. poprzez promocję kultury i dziedzictwa narodowego za granicą oraz działania na rzecz rozwoju demokracji i promocji praw człowieka na świecie, a także udział Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowej współpracy rozwojowej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 15. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **3.037.532 tys. zł.**

Wykres 15: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, były **wzmocnienie wizerunku Polski na arenie międzynarodowej w obszarach priorytetowych między innymi z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej oraz dyplomacja w służbie RP.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 15. wykorzystano następujące mierniki:

- Ocena wizerunku Polski w mediach zagranicznych (ocena w skali: zdecydowanie negatywny, raczej negatywny, neutralny, raczej pozytywny, zdecydowanie pozytywny) – uzyskano w 2023 r. wynik zgodny z planem określony, jako „neutralny”. Wartość miernika uwzględnia pozytywne relacje medialne powstałe w efekcie dyplomatycznej, konsularnej i promocyjnej aktywności polskich placówek zagranicznych, w tym także wystąpienia/wywiady przedstawicieli placówek w mediach.

W 2023 r. działania placówek zagranicznych przyczyniły się do publikacji ponad 7.788 pozytywnych relacji w mediach tradycyjnych i elektronicznych o Polsce i Polakach (liczba ta nie obejmuje wpisów w mediach społecznościowych). Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika pn. Liczba pozytywnych relacji medialnych o Polsce inspirowanych działaniami placówek zagranicznych (w szt.) dla zadania budżetowego 15.2. Kształtowanie międzynarodowego wizerunku RP, wspieranie rozwoju, demokracji i praw człowieka;

- Ocena realizacji Założeń Polskiej Polityki Zagranicznej (ZPPZ) (ocena w skali: 5 - bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - dostateczna, 2 - niedostateczna) – w 2023 r. została uzyskana wartość na poziomie – dostatecznym wobec wartości planowanej na poziomie – dobrym.

Miernik odnosi się do przygotowanego corocznie raportu z realizacji przyjętych ZPPZ (o charakterze niejawnym), w którym dokonywana jest analiza stopnia realizacji założeń polityki zagranicznej Polski. Na podstawie tego raportu możliwe jest ocenienie w jakim stopniu cele ujęte w ZPPZ zostały realizowane w danym roku, tym samym możliwe jest zbadanie skuteczności podejmowanych działań przez dyplomację RP. Niższa ocena wynika z obniżonego poziomu realizacji ZPPZ.

Zadanie 15.1. Polityka zagraniczna w wymiarze dwustronnym i wielostronnym

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działalność państwa na rzecz realizacji interesów Polski w ramach dwustronnych i wielostronnych stosunków w wymiarze politycznym, bezpieczeństwa oraz gospodarczym. Było ono realizowane poprzez współdziałanie z innymi państwami, a także poprzez udział Polski we współpracy na forum organizacji międzynarodowych, w szczególności Unii Europejskiej, Sojuszu Północnoatlantyckiego, kluczowego dla zagwarantowania bezpieczeństwa państwu polskiemu i jego obywatelom, Organizacji Narodów Zjednoczonych i organizacji wyspecjalizowanych systemu Narodów Zjednoczonych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Rady Europy, czy porozumień i inicjatyw regionalnych takich jak G20, V4 (Grupa Wyszehradzka), Inicjatywa Trójmorza, a także międzynarodowych instytucji finansowych (np. Grupy Banku Światowego, EBI, BRRE, EBOR). Prowadzona była koordynacja działań

administracji rządowej w zakresie polskiej polityki zagranicznej, zarówno w kontekście kształtowania kierunków jej rozwoju, jak też w odniesieniu do umów międzynarodowych i problematyki prawno-międzynarodowej. Istotnymi obszarami działalności ujętymi w ramach zadania były: kształtowanie i koordynacja polityki RP w Unii Europejskiej w odniesieniu do spraw członkostwa Polski w UE (w tym: koordynacja udziału Polski w procesie decyzyjnym UE, udział Polski w posiedzeniach Rady Europejskiej, Rady UE, współpraca z instytucjami UE, koordynacja procesu wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego systemu prawa oraz udział w postępowaniach w sprawie naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską prawa Unii Europejskiej prowadzonych przez instytucje i organy Unii Europejskiej, opiniowanie o zgodności z prawem Unii Europejskiej rządowych projektów aktów prawa powszechnie obowiązującego oraz projektów umów międzynarodowych, przygotowania do przewodnictwa Polski w Radzie UE w I połowie 2025 r.), umacnianie bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej (w tym: bezpieczeństwa politycznego i wojskowego, jak też ekonomicznego, energetycznego oraz ekologicznego, a także zagwarantowanie bezpieczeństwa placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej). W zakresie zadania ujęto również działania związane ze wsparciem dwustronnej i wielostronnej współpracy gospodarczej, w tym również w obszarze dyplomacji ekonomicznej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów** oraz **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Rozwój dwustronnych i wielostronnych stosunków politycznych i gospodarczych;**
- **Zapewnienie adekwatnej do celów polskiej polityki zagranicznej reprezentacji dyplomatycznej na świecie;**
- **Zapewnienie ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej na forum Unii Europejskiej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 15.1. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.489.182	0	1.602.574	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba konsultacji politycznych i przedsięwzięć ekonomicznych organizowanych przez MSZ (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	58	56

Komentarz:

Planowane wartości miernika dotyczą obszaru właściwego dla spraw zagranicznych i stanowią sumę konsultacji politycznych i ekonomicznych o charakterze dwustronnym i wielostronnym zrealizowanych na szczeblu Kierownictwa MSZ. Prognozy wartości miernika wynikały z planowanego kalendarza wizyt i spotkań członków Kierownictwa resortu. Działania realizowane w ramach zadania wynikały z członkostwa RP w UE, NATO, ONZ i innych organizacjach międzynarodowych.

Zasadniczymi uwarunkowaniami mającymi wpływ na realizację zadania były: wyzwania wynikające z agresji Rosji przeciwko Ukrainie (min. zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i energetycznego, w tym zapewnienie nieprzerwanych łańcuchów dostaw surowców i poszukiwanie ich nowych źródeł), a także potrzeba budowy na rynkach zagranicznych wizerunku nowoczesnej polskiej gospodarki poprzez wspieranie ekspansji polskich eksporterów nowoczesnych technologii i bazujących na nich produktów.

Zasadniczym czynnikiem warunkującym wysoką aktywność Polski na forum ONZ pozostawała rosyjska agresja na Ukrainę i jej konsekwencje dla światowego pokoju i bezpieczeństwa oraz funkcjonowania i percepcji systemu Narodów Zjednoczonych. Ilość wystąpień i spotkań wynikała m.in. z intensywnych starań na rzecz utrzymania kwestii rosyjskiej agresji jak najwyższej na agendzie ONZ. Kolejnym newralgicznym aspektem rosyjskiej agresji determinującym zaangażowanie MSZ było też zaostrzenie się światowego kryzysu żywnościowego i idące za tym zwiększenie zapotrzebowania na pomoc humanitarną w wielu regionach świata, na co strona polska wskazywała w debatach na forum Rady Bezpieczeństwa ONZ (RB), Zgromadzenia Ogólnego ONZ (ZO ONZ), w formule Arria, oraz podczas Nadzwyczajnych Sesji Zgromadzenia Ogólnego.

Wykonanie wartości miernika mniejsze niż zakładano powiązane jest ze zmniejszeniem intensywności spotkań na szczeblu kierownictwa w IV kwartale 2023 r., co wynikać mogło z kalendarza wyborczego.

Do najważniejszych przedsięwzięć podjętych w toku realizacji zadania w ramach reprezentacji interesów Polski i polskiego punktu widzenia podczas najważniejszych spotkań organów oraz agencji wyspecjalizowanych ONZ należy zaliczyć m.in.:

- 1) aktywny udział w debatach Rady Bezpieczeństwa, ZO ONZ i spotkaniach innych organów ONZ – konsekwentne wyrażanie poparcia dla Ukrainy oraz fundamentalnych wartości i zasad, na których opiera się ład międzynarodowy i odwoływanie się do Karty Narodów Zjednoczonych,
- 2) działania na rzecz zwalczania dezinformacji oraz pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności (szczególna uwaga poświęcana była ochronie ludności cywilnej Ukrainy, a zwłaszcza dzieci),
- 3) działania na rzecz przyjęcia rezolucji ZO ONZ nt. zasad trwałego i sprawiedliwego pokoju w Ukrainie,
- 4) wskazywanie przez Polskę (w debatach na forum Rady Bezpieczeństwa ONZ (RB), ZO ONZ, w formule Arria, oraz podczas Nadzwyczajnych Sesji Zgromadzenia Ogólnego) na zaostrzenie się światowego kryzysu żywnościowego (jako newralgicznego aspektu rosyjskiej agresji) i idące za tym zwiększenie zapotrzebowania na pomoc humanitarną w wielu regionach świata,
- 5) zwiększenie zaangażowania w dyskusje i prace nad reformą ONZ, w kontekście konsekwencji rosyjskiej agresji dla systemu NZ. Zwracanie uwagi na pilną konieczność reformy funkcjonowania RB, aktywne włączanie się w dyskusję na temat ograniczenia stosowania prawa weta i wprowadzenia dodatkowych mechanizmów usprawniających prace tego forum,
- 6) w ramach działań zmierzających do wzmocnienia rewitalizacji systemu multilateralnego w zakresie szybkiej i skutecznej reakcji na kryzysy globalne – uczestniczenie w procesie wypracowania wspólnego stanowiska UE na zaplanowany na wrzesień 2024 r. Szczyt dla Przyszłości,
- 7) zaangażowanie w prace 78. sesji IV komitetu ZO ONZ: sprawowanie funkcji wiceprzewodniczącego i funkcji facylitatora przyjmowanej co dwa lata na forum komitetu rezolucji poświęconej rozminowywaniu humanitarnemu,
- 8) przeprowadzenie negocjacji umowy o utworzeniu warszawskiego przedstawicielstwa Biura Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych (UNOPS) zwieńczone jej podpisaniem podczas 78. sesji ZO ONZ,
- 9) zaangażowanie w prace międzynarodowych instytucji dot. wdrażania Agendy 2030, m.in. ZO ONZ, podkreślenie integralności Agendy 2030 w jej trzech wymiarach – społecznym,

gospodarczym i środowiskowym, jak również promowanie w relacjach wielostronnych sukcesów Polski na rzecz implementacji Celów Zrównoważonego Rozwoju na poziomie krajowym,

- 10) aktywne angażowanie się w promowanie na forum ONZ tematyki odporności na kryzysy (resilience) w ramach dyskusji o globalnych wyzwaniach w zakresie infrastruktury, w tym m.in. przez zainicjowanie przyjętej przez ZO ONZ w 2023 r. rezolucji dot. budowania globalnej odporności na kryzysy poprzez regionalne i międzyregionalne połączenia infrastrukturalne,
- 11) prowadzenie intensywnych zabiegów na rzecz poparcia dla polskiej kandydatury do Rady Gospodarczej i Społecznej na kadencję 2024-2026, które zaowocowały wyborem Polski do tego gremium,
- 12) wspieranie działań ONZ dot. planowania i odnawiania miast w sposób sprzyjający zrównoważonemu rozwojowi i uwzględniający tak potrzeby społeczne, gospodarcze, przestrzenne, jak środowiskowe, w tym przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptację do tych zmian, jak również kreowanie, przy użyciu inteligentnych i innowacyjnych rozwiązań, miast jako przestrzeni przyjaznej do życia.

Pod koniec roku w związku z zaostrzeniem konfliktu izraelsko-palestyńskiego, Polska aktywnie włączyła się w debaty na forum ONZ poświęconej deeskalacji ostatniej fazy konfliktu i pomocy dla ludności cywilnej, apelując o przestrzeganie prawa międzynarodowego, uwolnienie zakładników, a także jak najszybsze usprawnienie dostaw pomocy humanitarnej i zwiększenie jej wolumenu. Ponadto, w ramach zadania:

- 1) zapewniono udział Polski w: comiesięcznych posiedzeniach Rady do Spraw Zagranicznych UE, w tygodniu wysokiego szczebla 78. sesji ZO ONZ i licznych wydarzeniach towarzyszących, jak też w spotkaniach regionalnych formatów wielostronnych i dwustronnych (Ryska Czwórka, Bukareszteńska Dziewiątka, Walencka Trójka, Kwadryga Polsko-Brytyjska) oraz konsultacjach międzyrządowych, a ponadto w międzynarodowych i krajowych konferencjach poświęconych sprawom zagranicznym, polityce bezpieczeństwa, kwestiom globalnym (m.in. w: Snow Meeting, European Defence Days, GLOBSEC, Konferencji pt. „Ekspansja polskich firm za granicą – doświadczenia MSZ w zakresie wspierania małych i średnich przedsiębiorstw”, Berlińskiej Konferencji nt. Rozszerzenia UE),
- 2) odbyły się (z uczestnictwem Polski) konsultacje, spotkania, rozmowy i konferencje związane z kwestią rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie oraz odbudowy Ukrainy, jak też konsultacje dwustronne nt. kwestii zmian traktatów Unii Europejskiej.

Liczba przedstawicielstw dyplomatycznych RP, stałych przedstawicielstw RP przy organizacjach międzynarodowych oraz innych placówek zagranicznych niebędących urzędami konsularnymi, instytutami polskimi i ośrodkami kultury polskiej (w szt.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	107	107

Komentarz:

Miernik odzwierciedla liczbę przedstawicielstw dyplomatycznych RP w świecie (w tym: ambasady, stałe przedstawicielstwa). Głównymi uwarunkowaniami realizacji zadania są: sytuacja geopolityczna, dynamika współpracy z innymi krajami oraz na forum organizacji międzynarodowych, w tym NATO, Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie czy Rady Europy, zarówno w obszarze politycznym, gospodarczym i bezpieczeństwa, a także kwestie organizacyjne, w tym kadrowe, infrastrukturalne oraz stan relacji dwustronnych

z państwem przyjmującym. Wykonanie zadania wpływa na skuteczność realizacji celów polskiej polityki zagranicznej w obszarze politycznym, bezpieczeństwa i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Na sieć przedstawicielstw dyplomatycznych RP w świecie w roku 2023 składało się 96 ambasad oraz 9 stałych przedstawicielstw przy organizacjach międzynarodowych oraz 2 placówki zagraniczne niebędące urzędami konsularnymi, instytucjami polskimi i ośrodkami kultury polskiej.

*) Zmiana miernika od 2023r.

Liczba konsultacji politycznych i ekonomicznych organizowanych przez KPRM dotyczących agendy UE na szczeblu ministra ds. UE (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	60	94
Komentarz: Aktywne uczestnictwo w dyskusjach na forum UE ma kluczowe znaczenie dla ochrony interesów państwa polskiego i obywateli polskich w zakresie politycznym, gospodarczym i społecznym, a także dla zapewnienia adekwatnej pozycji Polski w Europie i na świecie. Wykonana liczba konsultacji wynikała z kalendarza wizyt i spotkań ministra ds. UE w KPRM. Na wykonanie wartości miernika wpływ miała intensyfikacja agendy europejskiej w ostatnim kwartale 2023 roku. W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej.		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 13,04 mln zł.

Zadanie 15.2. Kształtowanie międzynarodowego wizerunku RP, wspieranie rozwoju, demokracji i praw człowieka

W ramach zadania państwo realizowało inicjatywy związane z kształtowaniem pozytywnego wizerunku RP za granicą jako wiarygodnego partnera, m.in. poprzez działania dyplomacji w obszarze promocji gospodarki, kultury, nauki. Prowadziło działania na rzecz koordynacji aktywności ministerstw i instytucji im podległych w zakresie promocji kraju. Państwo angażowało się też na rzecz wspierania rozwoju demokracji, promowania praw człowieka na świecie, a także w aktywny udział Polski w międzynarodowe wysiłki mające zapewnić zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy na świecie oraz w niesienie pomocy o charakterze humanitarnym. W celu budowania międzynarodowego dialogu, uzyskania zrozumienia i poparcia dla polskich interesów w wymiarze regionalnym i globalnym oraz wzmocnienia potencjału społeczeństwa obywatelskiego w kraju i za granicą realizowane były inicjatywy w zakresie upowszechniania wiedzy o Polsce oraz informowania o polityce zagranicznej naszego kraju.

Zadanie realizowane było przez: **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zapewnienie udziału Polski w działaniach na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz umacniania demokracji i przestrzegania praw człowieka na świecie;
- Kształtowanie i umocnienie pozytywnego wizerunku Polski za granicą.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 15.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	746.072	0	739.186	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji przedsięwzięć rozwojowych oraz promujących demokrację i prawa człowieka (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	95	96

Komentarz:

Miernik dotyczy oceny skuteczności działań MSZ w obszarze współpracy rozwojowej, promocji demokracji i praw człowieka.

Postawą działań realizowanych w ramach zadania był „Plan współpracy rozwojowej w 2023 r.” (dalej – Plan). Zadania mające wpływ na wykonanie miernika były realizowane we współpracy z organami administracji centralnej, organizacjami pozarządowymi i samorządami oraz Krajową Szkołą Administracji Publicznej im. Lecha Kaczyńskiego, a także placówkami zagranicznymi.

Ponadto, na wykonanie wartości miernika w 2023 r. wpływ miały m.in. takie czynniki, jak:

- 1) realizacja spotkań na forach prawnocząłowieczych w różnym formacie (hybrydowy, wyłączenie on-line, osobisty),
- 2) reagowanie ad hoc na dynamiczną sytuację międzynarodową (w tym agresja Rosji na Ukrainę, czy też konflikt izraelsko-palestyński),
- 3) realizacja zaplanowanych działań Departamentu Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka w odniesieniu do praw człowieka i promocji demokracji, tj. przede wszystkim koordynacja aktywności Polski w czasie sesji Rady Praw Człowieka ONZ w Genewie w ostatnim roku.

Do najważniejszych przedsięwzięć podjętych w 2023 r., w toku realizacji zadania budżetowego należy zaliczyć m.in.:

- 1) koordynację i zapewnienie obsługi uczestnictwa Polski w sesjach Rady Praw Człowieka ONZ wraz z uwzględnieniem w niej polskich priorytetów,
- 2) przygotowanie merytoryczne i organizacyjne udziału delegacji RP w sesjach III Komitetu ZO ONZ oraz opracowywanie wystąpień narodowych,
- 3) inicjowanie działań w związku z pogarszaniem się sytuacji praw człowieka w Rosji i na Białorusi,
- 4) podejmowanie działań w odniesieniu do praw człowieka w ramach aktywności Unii Europejskiej oraz Rady Europy,
- 5) przygotowanie merytoryczne i organizacyjne 11. edycji konferencji „Warszawski Dialog na Rzecz Demokracji”,

- 6) promocję wolności religii lub przekonań, w tym szczególnie ochrony praw mniejszości religijnych.

Ponadto w ramach zadania zostały przeprowadzone m.in. trzy otwarte konkursy dotacyjne (Polska pomoc rozwojowa, Pomoc humanitarna, Edukacja globalna), zorganizowany nabór wniosków projektowych dla administracji publicznej i jednostek podległych oraz dla polskich placówek dyplomatycznych (sprawowano nadzór nad realizacją ponad 250 projektów).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba pozytywnych relacji medialnych o Polsce inspirowanych działaniami placówek zagranicznych (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	nie mniej niż 4.500	7.788

Komentarz:

Miernik obrazuje liczbę pozytywnych komunikatów dotyczących naszego kraju odzwierciedlając tym samym efektywność i skuteczność działań w obszarze budowania i umacniania korzystnego wizerunku Polski za granicą. Wartość miernika uwzględnia pozytywne relacje medialne powstałe w efekcie dyplomatycznej, konsularnej i promocyjnej aktywności polskich placówek zagranicznych, w tym także wystąpienia/wywiady przedstawicieli placówek w mediach.

Miernik dotyczy komunikacji tj. dziedziny, w której wyjątkowo trudno – szczególnie w czasach dominacji wielkich korporacji technologicznych – precyzyjnie zaplanować efekty działań. Wpływ na wykonanie miernika ma bardzo wiele czynników nieprzewidywalnych: kryzysy, kataklizmy, wojny i eskalacje konfliktów, działania hybrydowe państw-agresorów, rosnące ryzyko dezinformacji i cyberataków, nowe platformy i kanały komunikacji. Dodatkowo architektura i co za tym idzie uwarunkowania mediów społecznościowych stale się zmieniają (na dynamikę zmian znacząco wpłynęła m.in. pandemia COVID-19, napięta sytuacja bezpieczeństwa międzynarodowego), co wymaga stałego dostosowywania się do tych zmian przez administrację publiczną.

Wartość miernika osiągnięta na koniec 2023 r. była (co do zasady) wynikiową powyższych uwarunkowań, przy czym największy wpływ na liczbę i charakter doniesień o Polsce miała rola naszego kraju w związku z pełnoskalową wojną w Ukrainie rozpoczętą przez Rosję w 2022 r. O Polsce jako o kraju przyfrontowym, zabiegającym o poprawę sytuacji bezpieczeństwa udzielającym wieloaspektowej pomocy na rzecz Ukrainy i ukraińskich uchodźców pisano i mówiono dużo w większości krajów świata. Jednocześnie pojawiające się w ciągu roku problemy w relacjach dwustronnych polsko-ukraińskich, kryzys zbożowy, blokada granicy i temat Ukrainy poruszany w kampanii wyborczej wpłynęły na nieznaczny spadek pozytywnych doniesień na rzecz neutralnych zauważalny w II połowie ubiegłego roku. Spadek ten został wyhamowany przez pozytywnie przyjęte wyniki wyborów i założenia nowego rządu opierające się na współpracy z UE.

W konsekwencji, to głównie sytuacja za wschodnią granicą Polski oraz sytuacja wewnętrzna miały wpływ na wartość miernika, determinowały bowiem wiele działań polskiej dyplomacji, a te przekładały się na liczbę doniesień i ich nacechowanie.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 7,97 mln zł.

Zadanie 15.3. Reprezentowanie i ochrona interesów RP i Polaków za granicą oraz obsługa cudzoziemców

Realizacja zadania służyła ochronie interesów obywateli polskich za granicą, obejmując jednocześnie sprawy związane z reprezentacją i ochroną interesów międzynarodowych RP. Państwo zapewniało polskim obywatelom i osobom prawnym pomoc i obsługę konsularną za granicą. Realizowało również w placówkach zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej czynności na rzecz cudzoziemców i zagranicznych osób prawnych. W ramach zadania zapewniano też reprezentację i ochronę interesów RP przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka oraz wspierano sprawne i terminowe wykonanie orzeczeń i decyzji tych instytucji. Ponadto, realizowana działalność miała na celu utrzymanie więzi Polonii i Polaków za granicą z ojczyzną poprzez działania o charakterze kulturowym, edukacyjnym, medialnym oraz w zakresie pomocy charytatywnej, a także ochronę praw mniejszości polskich, wspieranie struktur organizacji polonijnych i pomoc w utrzymaniu wykorzystywanej przez nie infrastruktury.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Zagranicznych** oraz Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zapewnienie reprezentacji RP w sprawach przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka obsługiwanych przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych;**
- **Zapewnienie dostępności usług konsularnych dla obywateli RP i cudzoziemców.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 15.3. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	652.237	0	695.772	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Relacja liczby postępowań przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka, w których Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych zapewnił reprezentację RP i w których podjęto działanie w imieniu Rządu RP, do liczby wszystkich postępowań przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka, które leżą w kompetencji Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	100
Komentarz: Miernik odzwierciedla zaangażowanie w reprezentowanie i zapewnienie ochrony interesów RP we wszystkich sprawach przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka.		

Realizacja zadania umożliwiła skuteczną i efektywną reprezentację Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (ETPC). Wielkość miernika w 2023 r. została w pełni zrealizowana w odniesieniu do wielkości założonej w planie.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba urzędów konsularnych RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	129	128

Komentarz:

Miernik dotyczy procesu tworzenia sieci polskich urzędów konsularnych w świecie. Realizacja zadania służyła zapewnieniu usług ukierunkowanych na ochronę interesów międzynarodowych RP i obywateli polskich podczas pobytu za granicą.

W 2023 r. liczba funkcjonujących urzędów konsularnych wyniosła 128. Była ona niższa niż zakładano w planie, co było związane z likwidacją Agencji Konsularnej RP w Smoleńsku 31 sierpnia 2023r. W tym roku nie było w planach utworzenia nowego urzędu konsularnego.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

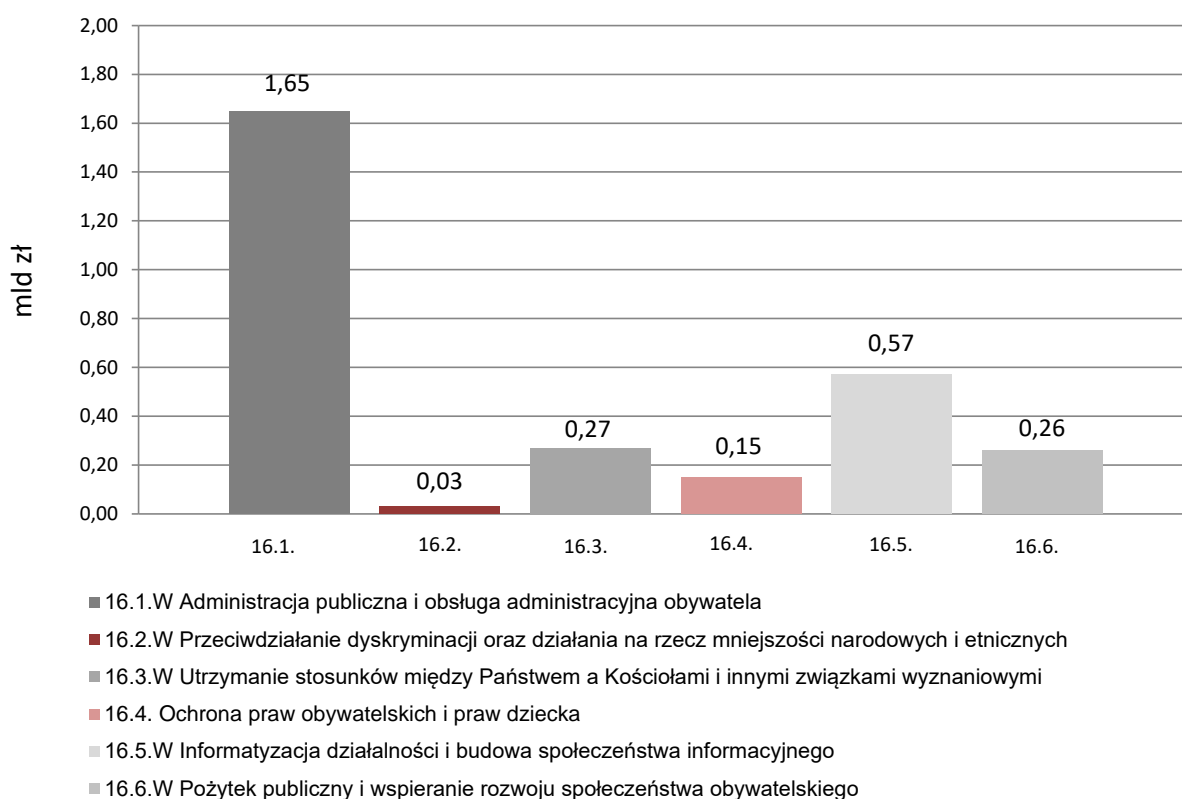
Funkcja 16.

Sprawy obywatelskie

Funkcja obejmowała działalność państwa związaną z organizacją urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, obsługą administracyjną obywateli, ewidencją ludności, dowodami osobistymi i paszportami, rejestracją stanu cywilnego. W tym obszarze realizowano także przedsięwzięcia związane z informatyzacją działalności i budową społeczeństwa informacyjnego. Organy administracji publicznej dbały o zapewnienie ochrony przysługujących praw obywatelskich, praw dziecka oraz ochrony danych osobowych. Obszar ten obejmował również stosunki Państwa z Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz kwestie związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języków regionalnych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 16. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **2.925.576 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 187.170 tys. zł.

Wykres 16: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji, przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, było **zapewnienie przysługujących praw obywatelskich przez organy administracji publicznej oraz poprawa obsługi administracyjnej obywatela.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 16. wykorzystano następujące mierniki:

- Osoby korzystające ze stron internetowych lub aplikacji jednostek administracji publicznej w ciągu ostatnich 12 miesięcy (w %) – wartość planowana miernika na etapie WPFP na lata 2023-2026 wynosiła 56,0%, natomiast wykonanie 58,5%. Na pozytywną wartość miernika miały wpływ w szczególności: stałe podnoszenie poziomu dostępności informacji i e-usług w ramach Portalu RP jako bramy do informacji i e-usług publicznych, aplikacji mObywatel i platformy mobywatel.gov.pl, stałe wspieranie obywateli w procesie korzystania z e-usług administracji poprzez systemy infolinii i formularzy kontaktowych oraz rozwijanie systemów i możliwości logowania się obywateli do e-usług publicznych;
- Liczba skarg na bezczynność lub przewlekłość postępowań prowadzonych przez organy administracji publicznej, które są skierowane do sądów administracyjnych (w szt.) – w 2023 r. liczba skarg wyniosła 8.328 szt. wobec planowanych 14.000 szt. W znacznym zakresie wykonanie miernika jest niezależne od działań realizowanych przez MSWiA. Wskazany miernik ujmuje w swojej wartości sprawy prowadzone nie tylko przez organy administracji rządowej ale również przez inne organy np. przez jednostki samorządu terytorialnego, czego nie można uniknąć z uwagi na brak statystyk sądowych, które uwzględniałyby źródła pochodzenia skarg. Odchylenie od planowanej wartości miernika jest konsekwencją powrotu do poziomu liczby skarg sprzed pandemii wywołanej chorobą COVID-19 – może świadczyć o stabilizacji sytuacji w zakresie terminowości załatwiania spraw.

Zadanie 16.1.W Administracja publiczna i obsługa administracyjna obywatela

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało szeroki zakres spraw związanych z funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego, działalnością wojewodów i zespolonej administracji rządowej. W ramach zadania realizowane były działania dotyczące funkcjonowania administracji publicznej oraz przedsięwzięcia stanowiące o jakości usług świadczonych przez administrację na rzecz obywateli. W szczególności w zadaniu realizowane były sprawy dotyczące m.in. ewidencji ludności, rejestracji stanu cywilnego, zmiany imion i nazwisk, obywatelstwa polskiego, czy wydawania dowodów osobistych lub paszportów. Zapewniano funkcjonowanie centralnych systemów ewidencji państwowych. Prowadzone były też sprawy dotyczące obywatelstwa polskiego i repatriacji (w tym związanych z nabyciem obywatelstwa polskiego w trybie repatriacji oraz pomocy dla repatriantów). Realizowane były zadania na rzecz współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz jego harmonijnego rozwoju i podnoszenia standardów jego działania. Wykonywany był także nadzór prawny wojewody nad jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi jednostkami podlegającymi nadzorowi. Sprawowana była funkcja organu wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego oraz orzekanie w innych sprawach na zasadach określonych w ustawach (SKO). Prowadzone były sprawy związane z działalnością wojewodów i funkcjonowaniem

terenowej administracji rządowej. Finansowane były zadania z zakresu prawa humanitarnego (prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, **Ministerstwo Cyfryzacji**, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Samorządowe Kolegia Odwoławcze, Wojewodów, Centralny Ośrodek Informatyki oraz Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Poprawa obsługi administracyjnej obywatela;**
- **Zwiększanie liczby bezpośrednich użytkowników korzystających z usług elektronicznych w zakresie dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych prowadzonych przez MC w danym roku w stosunku do roku bazowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 16.1.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.206.001	72.145	1.548.925	99.126

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik braku beczynności/przewlekłości prowadzenia postępowań w zakresie skarg wpływających do sądów administracyjnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	55	55,06

Komentarz:

Wartość miernika odzwierciedla skuteczność działań państwa na rzecz poprawy obsługi administracyjnej obywatela i zapewnienia przysługujących praw obywatelskich. Miernik pozwala na pomiar wpływających do sądów administracyjnych skarg składanych przez obywateli niezadowolonych z szybkości prowadzonego postępowania przez urzędy na terenie całego kraju.

Miernik uwzględnia sprawy prowadzone nie tylko przez organy administracji rządowej, ale również przez inne organy np. przez jednostki samorządu terytorialnego, czego nie można uniknąć z uwagi na brak statystyk sądowych, które uwzględniałyby źródła pochodzenia skarg.

Wzrost wartości wykonania miernika o blisko 8,46 p.p. w stosunku do roku ubiegłego, oznacza zmniejszenie liczby zgłaszanych skarg na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez urzędy.

Czas personalizacji dokumentów tożsamości (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	5	3,73

Komentarz:

Miernik odzwierciedla stopień realizacji wyznaczonego celu – minimalizacji czasu personalizacji dokumentu tożsamości, a tym samym poprawy obsługi administracyjnej obywatela. Miernik dotyczył następujących rodzajów dokumentów: dowodów osobistych, paszportów, Karty Polaka, kart pobytu w 2023 r.

Wynik czasu personalizacji pozwolił na zachowanie ustawowo określonych terminów dotyczących wydania dokumentów tożsamości. Osiągnięta wartość miernika wynika z optymalizacji procesów monitoringu wpływu dokumentów do Centrum Personalizacji Dokumentów. Działanie to zapewnia szybsze otrzymanie dokumentów, wpływając tym samym na poprawę jakości oferowanych usług oraz wzrost zaufania obywatela do administracji publicznej.

Średni czas personalizacji dokumentów w roku 2023 (w dniach) dla poszczególnych rodzajów dokumentów wyniósł:

- 1) Dowód: 3,06 dnia,
- 2) Paszport: 3,02 dnia,
- 3) Karta Polaka: 2,62 dnia,
- 4) Karta pobytu: 6,22 dnia.

Na korzystne wykonanie miernika względem wartości planowanej wpłynęły w 2023 r. następujące uwarunkowania:

- 1) wykorzystanie 100% możliwości produkcyjnych dostępnego parku maszynowego,
- 2) praca w systemie wielozmianowym,
- 3) relokacja pracowników w zależności od zapotrzebowania.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Relacja liczby użytkowników korzystających z usług elektronicznych w zakresie dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych prowadzonych przez MC w danym roku N w stosunku do roku bazowego N-2 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	127	149

Komentarz:

Miernik pokazuje liczbę faktycznych użytkowników korzystających z dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych. Pozwala na monitorowanie zakresu dostępności usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną a pośrednio stopnia nowoczesności i bezpieczeństwa funkcjonujących systemów teleinformatycznych rejestrów publicznych. Realizacja zadania uwarunkowana jest usprawnianiem i rozszerzeniem dostępu do zasobów informacyjnych sektora publicznego.

Na wyższe – względem planu – wykonanie wartości miernika w 2023 r. wpływ miały m.in. takie czynniki, jak:

- 1) utworzenie nowego rejestru Centralnego Rejestru Wyborców (CRW) na podstawie art. 18 ustawy Kodeks wyborczy z dnia 5 stycznia 2011 r., co wiąże się ze stale rosnącą liczbą nowych użytkowników mających dostęp do rejestru PESEL,
- 2) utworzenie nowego rejestru zastrzeżeń numerów PESEL na mocy art. 23a-p ustawy o ewidencji ludności jak również ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości. Utworzenie rejestru także miało wpływ na przyrost nowych użytkowników podłączonych do rejestru PESEL,

- 3) prowadzenie rejestru UKR na podstawie art. 3 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa z dnia 12 marca 2022 r.,
- 4) prowadzenie rejestru wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. Baza danych wniosków utworzona w oparciu o art. 13a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa z dnia 12 marca 2022 r., którą w tym zakresie prowadzą organy gminy miała wpływ na zwiększenie potrzeby podłączenia nowych użytkowników do rejestru PESEL.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Informatyki**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 170,92 mln zł;
2. **Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 251,51 mln zł.

Zadanie 16.2.W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych

W ramach realizacji zadania podtrzymywana była tożsamość mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem kaszubskim. Realizowane były działania na rzecz ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości oraz działania na rzecz zachowania i rozwoju języka kaszubskiego. Wspierana była w szczególności działalność instytucji kulturalnych, ruchu artystycznego, a także twórczość mniejszości i wydarzenia mające istotne znaczenie dla kultury mniejszości, takie jak: festiwale, koncerty, przeglądy twórczości, konkursy, konferencje, uroczystości rocznicowe. Wydawane były książki, czasopisma, periodyki w językach mniejszości lub w języku polskim, realizowane były programy telewizyjne oraz audycje adresowane i w całości poświęcone problematyce mniejszości. Wspierana była różnorodna w formie edukacja dzieci i młodzieży, zapewniano ochronę miejsc związanych z kulturą mniejszości, propagowana była także wiedza z zakresu tej problematyki. Ponadto, realizowane były działania na rzecz integracji obywatelskiej i społecznej społeczności romskiej w Polsce, w tym uruchomiono systemy stypendialne dla uczniów i studentów romskich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.2.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	24.759	0	33.906	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba osób, będących odbiorcami zadań realizowanych na rzecz podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, w stosunku do liczby osób należących do tych mniejszości (liczba)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	6,0	5,9
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik dotyczy działań podejmowanych przez państwo na rzecz ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.</p> <p>W ramach zadania realizowany był „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”, którego koordynatorem jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, natomiast za realizację poszczególnych zadań odpowiadali bezpośrednio wojewodowie. Zadania objęte Programem, pod nadzorem urzędów wojewódzkich, realizowały jednostki samorządu terytorialnego, podmioty zaliczone do sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe, w tym organizacje mniejszości romskiej.</p> <p>Pomiar miernika umożliwia badanie rzeczywistego zainteresowania odbiorców zadaniami, na które przekazane zostały dotacje. Nieznaczne odchylenie wartości wykonania miernika w 2023 r. od planu jest wynikiem rezygnacji zleceniobiorców z realizacji kilku zadań publicznych.</p> <p>Dane (składowe) służące do wyliczenia wykonanej wartości miernika (zgodne z algorytmem określonym dla miernika) są następujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2.324.303 – liczba odbiorców zadań realizowanych na rzecz podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych (jako liczba uczestnictw w tych działaniach), 2) 394.332 – liczba osób deklarujących przynależność do mniejszości. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej.</p>		

Zadanie 16.3.W Utrzymanie stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi

Zadanie obejmowało szeroki zakres działań zapewniających prawidłowe oraz sprawne wykonywanie ustawowych zadań wojewodów oraz ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w stosunku do kościołów i związków wyznaniowych. Miały one na celu zabezpieczenie harmonijnego współdziałania państwa z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, a także zagwarantowanie prawa do wolności sumienia i wyznania. Prowadzony był rejestr kościołów i innych związków wyznaniowych oraz sprawy związane z osobowością prawną kościelnych jednostek organizacyjnych, a także postępowania w sprawach roszczeń majątkowych kościelnych osób prawnych, jak też sprawy legislacyjne w obszarze prawa wyznaniowego. W ramach zadania realizowane były działania – wynikające z obowiązujących przepisów prawa – związane z obowiązkiem zapewnienia opieki duszpasterskiej (duszpasterstwa wojskowego) przez księży kapelanów żołnierzy zawodowych i księży kapelanów pracowników cywilnych wojska sprawujących

posługę w strukturach Ordynariatu Polowego, Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego i Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie członkom wspólnot religijnych poszanowania wolności sumienia i wyznania**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	270.766	0	272.610	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Procent spraw z zakresu poszanowania wolności sumienia i wyznania załatwionych w terminie krótszym niż przewidziany w Kodeksie Postępowania Administracyjnego (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	70	70,40

Komentarz:

Miernik wskazuje na stopień realizacji jednego z celów działalności państwa, jakim jest właściwe, terminowe prowadzenie polityki wyznaniowej, w tym podtrzymywanie dobrych relacji pomiędzy państwem, a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

W 2023 r. łącznie załatwiono 1.996 spraw (przed terminem przewidzianym w KPA załatwiono 1.406 spraw, natomiast w terminie KPA 590 spraw). Uwarunkowaniami realizacji zadania w 2023 r. była m.in. zwiększona aktywność wspólnot religijnych – kościołów i innych związków wyznaniowych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 16.4. Ochrona praw obywatelskich i praw dziecka

Realizacja zadania polegała na ochronie wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz innych przepisach prawa. W ramach zadania ujęta była działalność związana z badaniem ewentualnych naruszeń prawa oraz zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej przez organy, organizacje i instytucje zobowiązane do przestrzegania i realizacji wolności człowieka i obywatela, w tym podejmowania interwencji w obronie praw i wolności konkretnej osoby, w przypadku podejrzenia istnienia naruszenia tych praw, a także działań o charakterze systemowym. Zadanie swym zakresem obejmowało także działanie interwencyjne w sytuacjach naruszenia praw dziecka (zmierzające do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem) oraz promocję tych praw. Ponadto, prowadzona była działalność edukacyjno-informacyjna w zakresie praw pacjentów

oraz interwencyjna w obszarze naruszeń tych praw. Sprawowana była też kontrola nad jednostkami przetwarzającymi dane osobowe.

Zadanie realizowane było przez **Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Urząd Ochrony Danych Osobowych** oraz Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Celami określonym dla zadania były:

- Przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom wolności i praw człowieka i obywatela;
- Przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom praw dziecka;
- Zwiększenie bezpieczeństwa danych osobowych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.4. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	148.446	0	145.749	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba wystąpień generalnych RPO pozytywnie zakończonych w stosunku do liczby wystąpień generalnych RPO skierowanych i zakończonych w okresie sprawozdawczym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 60	54

Komentarz:

Realizacja zadania służy ochronie praw i wolności oraz zwiększeniu zaufania obywateli do państwa i prawa. Miernik odnosi się do oceny działań Rzecznika Praw Obywatelskich w kontaktach z podmiotami publicznymi oraz efektywności i skuteczności Rzecznika w działaniach mających charakter systemowy. Pozwala ocenić stopień realizacji zmian systemowych proponowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Miernik został wykonany w wartości niższej niż planowano. Wpływ na to miało m.in.:

- 1) w 2023 r. w wystąpieniach generalnych RPO dużo było szczególnych środków zaskarżenia. Rozstrzygnięcie spraw sądowych trwa dłużej niż wystąpień kierowanych do instytucji (dużo wystąpień pozostaje w trakcie rozpatrywania),
- 2) bardzo duży wpływ spraw do Biura RPO (o ponad 4.000 większy niż w 2022 roku).

Liczba spraw zakończonych przez RPD w stosunku do ogólnej liczby spraw, które wpłynęły w danym roku budżetowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	80	96

Komentarz:

Miernik dotyczy działalności realizowanej przez Rzecznika Praw Dziecka (RPD), mającej zapewnić dziecku pełny i harmonijny rozwój, z poszanowaniem jego godności i podmiotowości. Wykonanie miernika (czas trwania rozpatrywanych spraw) zależy w głównej mierze od skali trudności spraw jakie wpływają do rozpatrzenia w danym roku budżetowym.

W 2023 r. odnotowano pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika. Do RPD kierowane były sprawy dotyczące problemów rodzinnych dzieci, w tym okolorozwodowe, sprawy dotyczące nieprawidłowego traktowania dzieci, przemocy, cyberprzemocy, hejtu, wyzysku, demoralizacji, zaniedbania oraz innych przejawów złego traktowania. W razie potrzeby Rzecznik badał sprawę na miejscu, zlecał przeprowadzenie badań, sporządzenie ekspertyz i opinii. Ponadto, wystosowywał on zapytania oraz kierował pisma do organizacji i instytucji w celu udzielenia informacji, złożenia wyjaśnień oraz udostępnienia akt i dokumentów niezbędnych do należytego rozpatrzenia spraw. W sytuacji, gdy prawa dziecka naruszane były podczas spraw sądowych Rzecznik Praw Dziecka dzięki swoim ustawowym uprawnieniom przystępował do postępowań.

Na realizację w 2023 r. miernika wpływ miały m.in. takie czynniki jak: współpraca z większą liczbą kancelarii prawnych, w ramach zastępstwa procesowego i doradztwa prawnego oraz podejmowanie przez Rzecznika działań w zakresie ochrony, promowania oraz przestrzegania praw dziecka w celu zapewnienia mu pełnego i harmonijnego rozwoju z poszanowaniem jego godności i podmiotowości.

Stosunek liczby wykonanych decyzji przywracających stan zgodny z prawem do liczby wydanych przez Prezesa UODO decyzji dotyczących oceny funkcjonowania systemu ochrony danych osobowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	75,9

Komentarz:

Wykonanie miernika dotyczy działalności Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (UODO) i ma istotne znaczenie w zapewnieniu odpowiedniego poziomu zastosowania środków bezpieczeństwa danych osobowych i prywatności obywateli. Ochrona tego dobra konstytucyjnego ma duży wpływ na wzmocnienie realizacji praw osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych, w szczególności w dobie nowych technologii. Jednocześnie rozwój gospodarki cyfrowej, na rynku wewnętrznym, wymaga zagwarantowania podmiotom danych osobowych realizacji ich praw do kontroli procesu przetwarzania danych oraz wzmocnienia pewności prawnej.

W 2023 roku miernik został wykonany na niższym poziomie od planowanego, co było m.in. skutkiem tego, iż:

- 1) w części spraw, które zostały zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, sąd wydawał postanowienia o wstrzymaniu wykonalności decyzji,
- 2) brak wykonalności wydanej decyzji w wyniku postępowań o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 3) od części decyzji wydanych pod koniec roku 2023 zwrotne potwierdzenia ich odbioru przez strony wpłynęły dopiero w 2024 r.

W celu wsparcia procesu realizacji zadania w 2023 r. podejmowano następujące działania:

- 1) kierowano wezwania do podmiotów zobowiązanych – w celu zweryfikowania wykonania decyzji, jak też upomnienia w sytuacjach niewykonania decyzji,
- 2) wszczynano postępowania, w związku z nieprzestrzeganiem nakazu sformułowanego w decyzji,

- 3) wystawiano tytuły egzekucyjne w celu nałożenia grzywny, w związku z niewykonaniem nakazu o charakterze niepieniężnym lub w celu egzekucji kary pieniężnej.

Przedsięwzięcia strategiczne jakie podjął organ w roku 2023 skupiły się m.in. na bieżącej analizie obciążenia pracą poszczególnych jednostek organizacyjnych i podejmowaniu działań służących optymalizacji realizowanych zadań.

Zadanie 16.5.W Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego

W ramach zadania udostępniany był szeroki zakres usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną oraz podnoszona była efektywność administracji publicznej. Upowszechniane i wspierane było tworzenie oraz rozwój e-usług zorientowanych na użytkownika, ułatwienie dostępu do danych i usług oraz usprawnienie funkcjonowania administracji publicznej poprzez wykorzystanie systemów teleinformatycznych. Zapewniana była ciągłość i terminowość aktualizacji istniejących baz systemowych. Finansowane było również utrzymanie i eksploatacja systemów teleinformatycznych wspierających funkcjonowanie e-usług publicznych. Podnoszone były kompetencje cyfrowe w administracji i umiejętność tworzenia produktów zorientowanych na potrzeby użytkowników. Promowane było także społeczeństwo informacyjne oraz upowszechniane były umiejętności informatyczne w społeczeństwie. Ważną dziedziną działalności publicznej było ponadto kształtowanie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni, w tym m.in. wsparcie podmiotów zobowiązanych do zapewnienia cyberbezpieczeństwa. W zakresie zadania ujęto też informatyzację systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Cyfryzacji**, Wojewodów, Fundusz Cyberbezpieczeństwa, Centralny Ośrodek Informatyki oraz Fundusz Cyberbezpieczeństwa.

Celem określonym dla zadania było **umożliwienie obywatelom, przedsiębiorcom oraz administracji publicznej załatwiania spraw urzędowych drogą elektroniczną**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.5. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	517.334	112.075	481.218	88.043

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek osób korzystających z elektronicznej administracji wśród użytkowników Internetu (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	49,5	58,5

Komentarz:

Realizacja zadania związana jest z zaspokajaniem przez administrację publiczną zwiększających się potrzeb obywateli w zakresie elektronicznego kontaktu z urzędami i możliwości załatwiania wielu spraw urzędowych online. Miernik dotyczy możliwości korzystania drogą elektroniczną z usług administracji publicznej przez obywateli, przedsiębiorców.

Odsetek osób korzystających z elektronicznej administracji wśród użytkowników Internetu przedstawiany jest na podstawie opracowania DESI profil państwa – Polska (DESI: ang. Digital Economy and Society Index Wskaźnik gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego).

W 2023 roku do wykonania wartości miernika na poziomie powyżej wartości planowanej przyczyniły się m.in.:

- 1) stałe podnoszenie poziomu dostępności informacji i e-usług w ramach Portalu RP jako bramy do informacji i e-usług publicznych, aplikacji mObywatel i platformy mobywatel.gov.pl,
- 2) stałe wspieranie obywateli w procesie korzystania z e-usług administracji poprzez systemy infolinii i formularzy kontaktowych,
- 3) rozwijanie systemów i możliwości logowania się obywateli do e-usług publicznych,
- 4) jakość usług świadczonych przez administrację publiczną,
- 5) poziom zaufania obywateli do załatwiania spraw drogą elektroniczną.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Informatyki**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 268,87 zł;
2. **Fundusz Cyberbezpieczeństwa**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 275,65 mln zł.

Zadanie 16.6.W Pożytek publiczny i wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Podstawowe znaczenie w realizacji zadania miało tworzenie warunków dla wolontariatu oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, a także współpracy tych podmiotów z organami administracji publicznej oraz prowadzenie dialogu obywatelskiego. Równie istotne było wspieranie społeczeństwa obywatelskiego przez wzmacnianie zorganizowanej i dobrowolnej aktywności obywateli, jak również wsparcie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezesa Rady Ministrów**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, **Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**.

Celem określonym dla zadania było **wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.6.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	270.313	0	255.997	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba beneficjentów objętych wsparciem

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 1.868	2.451

Komentarz:

Miernik odzwierciedla działania na rzecz wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego.

Na wykonanie miernika przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW CRSO) wpływ miało w szczególności:

- 1) dodatkowe wsparcie beneficjentów w ramach „Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO”,
- 2) dodatkowe wsparcie beneficjentów w ramach „Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030”,
- 3) duże zainteresowanie organizacji pozarządowych konkursami ogłoszonymi w ramach programów realizowanych w NIW CRSO,
- 4) przeprowadzenie na szeroką skalę działań informacyjno-promocyjnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania nie poniesiono żadnych wydatków;
2. **Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 48,10 mln zł;
3. **Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 261,46 mln zł.

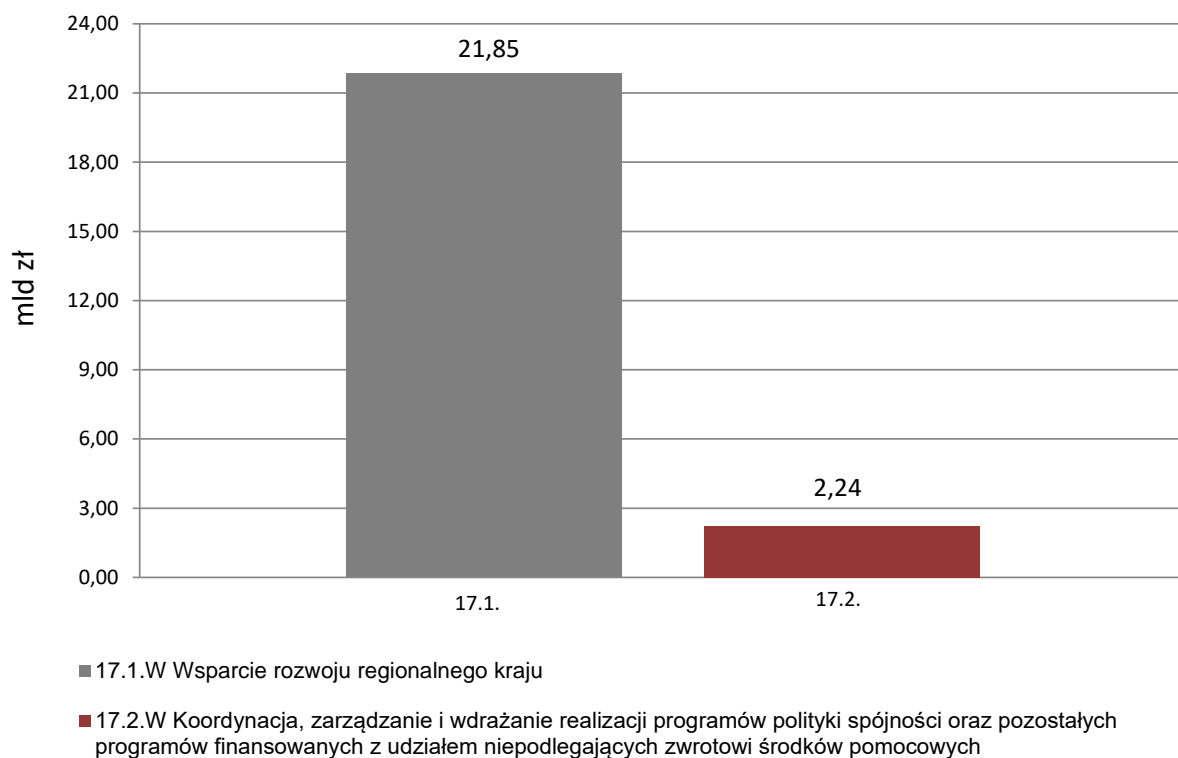
Funkcja 17.

Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju

Funkcja wpisywała się w obszar strategicznego zarządzania polityką rozwoju, która wiązała się m.in. z opracowywaniem dokumentów strategicznych dotyczących polityki rozwoju kraju. Ponadto, w obrębie funkcji realizowane były również zadania związane z zarządzaniem, koordynacją i wdrażaniem programów polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 17. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **24.087.749 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 21.377.325 tys. zł.

Wykres 17: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji, przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, było **efektywne wykorzystanie przez Polskę środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej w ramach programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 17. wykorzystano następujące mierniki:

- Wartość środków certyfikowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %), która w 2023 r. wyniosła 98% w odniesieniu do planowanej wartości na poziomie 96%. Na pozytywne odchylenie poziomu wykonania miernika od wartości planowanej wpłynął wyższy poziom certyfikacji w ramach: 16 RPO 2014-2020, POiŚ, POPC, PO PW, Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) niż pierwotnie planowano. Odchylenie to wynikało głównie z różnic kursowych oraz z przyspieszenia rozliczania projektów;
- Wartość środków zakontraktowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %), która w 2023 r. wyniosła 104% w odniesieniu do planowanej wartości na poziomie 100%. Wartość wykonana miernika różni się od planowanej z uwagi na wyższy poziom kontraktacji w ramach 16 RPO 2014-2020, POIR, , POiŚ, POPC, PO WER, PO PW. Wyższy poziom kontraktacji wynikał głównie z różnic kursowych oraz nadkontraktacji umożliwiającej kontraktację na poczet szacowanych przyszłych oszczędności;
- Wartość środków zakontraktowanych w programach 2021 – 2027 do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej w tych programach (w %), która w 2023 r. wyniosła 11% w odniesieniu do planowanej wartości na poziomie 14%. Na negatywne odchylenie poziomu wykonania miernika od wartości planowanej wpłynął niższy poziom kontraktacji w ramach: Funduszy Europejskich dla RPO na lata 2021-2027, Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS), Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego FERS, Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC), programy w ramach INTRREG 2021-2027 niż pierwotnie planowano.
Niższy poziom kontraktacji wynikał głównie z następujących czynników:
  - opóźnień w uruchomieniu okresu programowania 2021-2027,
  - małej liczby rozstrzygniętych naborów i tym samym podpisanych umów,
  - opóźnień w przygotowaniu dokumentacji projektowej do umów o dofinansowanie przez beneficjentów projektów pozakonkursowych,
  - przeniesienia części naborów z roku 2023 na rok 2024,
  - późniejszego rozpoczęcia konkursów w efekcie czego umowy są podpisywane od 2024 r.

Zadanie 17.1.W Wsparcie rozwoju regionalnego kraju

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działania mające na celu poprawę spójności społecznej i terytorialnej. Powyższe działania realizowane były zarówno w skali całego kraju, w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 (16 RPO 2014-2020), 16 Programów Regionalnych 2021-2027 (16 PR 2021-2027), jak i w odniesieniu do regionów wymagających szczególnego, zintegrowanego wsparcia państwa w ramach programów: Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (PO PW 2014-2020) i Program Fundusze

Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW), tj. na terenie województw (warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego, świętokrzyskiego), a w przypadku FEPW również województwa mazowieckiego (bez Warszawy i okolic). Ponadto, w ramach programów: Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) i Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) realizowane były projekty dotyczące innowacji społecznych, współpracy ponadnarodowej i mobilności ponadnarodowej. Dodatkowo w ramach powyższego zadania wdrażane były: Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021 (NMF), w ramach, których realizowane były lokalne i regionalne inicjatywy na rzecz zmniejszenia nierówności i promowania spójności społecznej. Zadanie obejmowało również koordynację zadań związanych z realizacją Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, mającego na celu odbudowę potencjału rozwojowego gospodarki po kryzysie wywołanym COVID-19 oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**, Wojewodów, Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Celem określonym dla zadania była **poprawa spójności społecznej i terytorialnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 17.1.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.526.494	15.441.775	1.552.786	20.296.022

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane był mierniki:

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji UP 2014-2020*) na poziomie regionów (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	96	98

Komentarz:

Miernik pozwala określić stopień wykorzystania w programach środków służących poprawie spójności społecznej i terytorialnej. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: 16 RPO 2014 - 2020, PO PW (oś priorytetowa I – III), PO WER (działania: 4.1, 4.2 i 4.3). Realizacja zakładanego poziomu środków zakontraktowanych, a w konsekwencji realizacja projektów, których dotyczą podpisane umowy pozwala ocenić na ile możliwe jest osiągnięcie celów rozwojowych założonych w programach.

Na wykonanie miernika w największej mierze wpływa kontraktacja w 16 RPO, gdzie wartość miernika wykonano na poziomie 102 % alokacji. Na większą niż planowano wysokość wykonanej wartości miernika miała wpływ głównie końcowa faza wdrażania perspektywy finansowej 2014-2020, w związku z czym nastąpiła intensyfikacja składanych wniosków o płatność do KE.

W przypadku PO PW wartość miernika zrealizowano na poziomie 103%. Na wysoki poziom wartości miernika miało wpływ m.in. skrócenie czasu weryfikacji wniosków o płatność, do czego przyczyniło się przede wszystkim przeniesienie kontroli postępowań prowadzonych przez beneficjentów na wybór wykonawców na jak najwcześniejszym etapie (tj. jeszcze przed złożeniem wniosku o płatność).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) UP 2014-2020 – Umowa Partnerstwa 2014-2020.

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji UP 2021-2027^{*)} na poziomie regionów (w %)^{**)}

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	2	0
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik pozwala określić stopień wykorzystania w programach środków służących poprawie spójności społecznej i terytorialnej. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: 16 PR 2021-2027, FEPW (oś priorytetowa I-V), FERS (w zakresie innowacji społecznych i współpracy ponadnarodowej). Realizacja zakładanego poziomu środków certyfikowanych pozwala ocenić na ile możliwe jest osiągnięcie celów rozwojowych założonych w programach.</p> <p>Do końca 2023 r. Komisja Europejska (KE) nie potwierdziła, że Polska spełnia wszystkie horyzontalne warunki podstawowe, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Z tego względu w 2023 r. nie doszło do złożenia wniosków o płatności do KE w ramach programów 2021-2027, a tym samym nie osiągnięto planowanej wartości miernika.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

*) UP 2021-2027 – Umowa Partnerstwa 2021-2027.

**) Miernik wprowadzony od 2023 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 5,69 mln zł;
2. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 1.105,09 mln zł.

Zadanie 17.2.W Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych

W ramach zadania prowadzone były działania mające na celu efektywne i sprawne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 oraz 2021-2027. Działania te miały charakter systemowy – polegały one w szczególności na koordynacji, zarządzaniu lub wdrażaniu poszczególnych programów czy osi priorytetowych w ramach programów oraz Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) w sektorze transportu. W ramach powyższego realizowane były projekty pomocy technicznej w zakresie: wsparcia realizacji programów operacyjnych, ewaluacji, informacji i promocji, wsparcia potencjału beneficjentów. Ponadto, w ramach zadania prowadzone były działania umożliwiające skuteczne i efektywne wykorzystanie środków pochodzących m.in. z MF EOG, NMF i (po raz pierwszy w roku 2023 jako pomoc techniczna) Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, oraz innych projektów finansowanych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. W tym celu realizowane były procesy zarządzania, wdrażania, monitoringu i kontroli projektów, obsługa płatności, działania informacyjne i promocyjne oraz wdrażane były projekty Funduszu Współpracy Dwustronnej na poziomie krajowym w ramach MF EOG i NMF.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Wojewodów, Fundusz Rozwoju Regionalnego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie sprawnego systemu realizacji programów**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 17.2.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.279.338	856.902	1.157.638	1.081.303

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2014-2020*) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	96	97

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie rozliczania wydatków poniesionych na finansowanie projektów, które uzyskały dofinansowanie. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: POPT, POIR, POLiŚ, CEF, PO WER, POPC, PO PW, programów (zarządzanych przez stronę polską) w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, wynikających z harmonogramów realizacji poszczególnych programów i projektów. Wartość docelowa miernika określana jest m.in. z uwzględnieniem zasady n+3, osiągniętego już poziomu certyfikacji oraz wielkości środków, które pozostały do certyfikacji.

Większość z programów zrealizowała założony poziom certyfikacji. Niewielkie pozytywne odchylenie to efekt m.in. różnic kursowych czy przyspieszenia składania wniosków o płatność przez beneficjentów i ich weryfikacji przez właściwe instytucje.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) UP 2014-2020 – Umowa Partnerstwa 2014-2020.

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2021-2027 (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	4	0

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie rozliczania wydatków poniesionych na finansowanie projektów, które uzyskały dofinansowanie. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027, Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG), Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), FERS, Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC), FEPW, programy (zarządzane przez stronę polską) w ramach INTRREG 2021-2027, CEF w sektorze transportu (w ramach tzw. koperty narodowej), wynikających z harmonogramów realizacji poszczególnych programów i projektów. Wartość docelowa miernika określana jest m.in. z uwzględnieniem zasady n+3, osiągniętego już poziomu certyfikacji oraz wielkości środków, które pozostały do certyfikacji.

Do końca 2023 r. Komisja Europejska (KE) nie potwierdziła, że Polska spełnia wszystkie horyzontalne warunki podstawowe, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Z tego względu w 2023 r. nie doszło do złożenia wniosków o płatności do KE w ramach programów 2021-2027, a tym samym nie osiągnięto planowanej wartości miernika.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Miernik wprowadzony od 2023 roku.

Wartość środków zakontraktowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2021-2027 (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	10	11

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie podpisanych umów o dofinansowanie projektów. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027, FENG, FEnIKS, FERS, FERC, FEPW, programy (zarządzane przez stronę polską) w ramach INTRREG 2021-2027, CEF w sektorze transportu (w ramach tzw. koperty narodowej).

Większość programów osiągnęła założony poziom kontraktacji. Wyższy poziom odnotowano m.in. w FENG, w którym wyższe wykonanie wynikało m.in. z większej ilości ogłoszonych naborów względem pierwotnych założeń.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od 2023 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rozwoju Regionalnego**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniosiono wydatki w wysokości 1,60 mln zł;
2. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 9,59 mln zł;
3. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 75,06 mln zł.

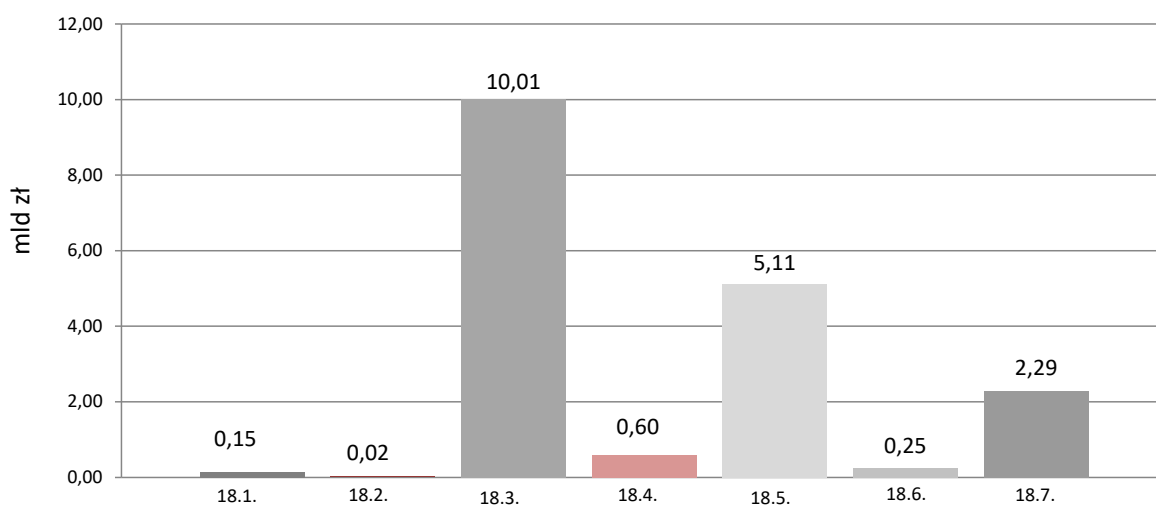
Funkcja 18.

Sprawiedliwość

Funkcja obejmowała zadania związane z zagwarantowaniem obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, tj. do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd w ramach systemu sądownictwa powszechnego, administracyjnego oraz wojskowego. Realizacja funkcji umożliwiała zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności, resocjalizację osób pozbawionych wolności oraz przygotowanie skazanych do powrotu do życia w społeczeństwie po zakończeniu odbywania kary. Ponadto, w obszarze sprawiedliwości prowadzone były działania mające na celu poprawę warunków obrotu gospodarczego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 18. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **18.422.478 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 172.406 tys. zł.

Wykres 18: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

- 18.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy
- 18.2. Strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów przez Krajową Radę Sądownictwa
- 18.3. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe
- 18.4. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy administracyjne
- 18.5. Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania
- 18.6. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich i tworzenie warunków do powrotu nieletnich do normalnego życia
- 18.7. Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 były **zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu oraz zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację osadzonych.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 18. wykorzystano następujące mierniki:

- Odsetek obywateli pozytywnie oceniających funkcjonowanie sądów – planowana wartość miernika na rok 2023 wynosiła 32%, natomiast wykonana – 27% (wynik badania zaufania do instytucji publicznych CBOS z września 2023 r., obejmujący sądownictwo). Badanie ankietowe CBOS polega na uzyskaniu od respondentów odpowiedzi na pytanie, jak oceniają pracę sądów w Polsce. W publikacji uwzględniane są jedynie wskazania pozytywne i negatywne, przy czym nie brane są pod uwagę odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Ważnym czynnikiem, który mógł wpłynąć na wartość miernika było ogólne pogorszenie się nastrojów społecznych wywołane przez sytuację w Ukrainie;
- Odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (w relacji do liczby spraw rozpatrywanych przez sądy) – planowana wartość miernika na rok 2023 wynosiła 0,040%, natomiast wykonana 0,035%. Wartość miernika uzależniona jest od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. wzrost lub spadek wpływu spraw czy zmiany legislacyjne modyfikujące kognicję sądów;
- Powrotność do przestępstwa osób prawomocnie skazanych (w %) – planowana wartość miernika na rok 2023 wynosiła 24,5%. Z uwagi na przedłużające się procedury postępowania przetargowego w zakresie wdrożenia systemu informatycznego wspierającego przygotowanie analizy, brak jest aktualnych danych na temat powrotności do przestępstwa osób prawomocnie skazanych. Mając na uwadze powyższe na obecnym etapie prezentuje się ostatnią wielkość wykonania miernika za 2020 r., tj. 24,3%.

Zadanie 18.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy

Zadanie dotyczyło działalności Sądu Najwyższego jako organu władzy sądowniczej, powołanego do sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez zapewnienie w ramach nadzoru judykacyjnego zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i sądów wojskowych (poprzez rozpoznawanie środków odwoławczych oraz podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne). Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości obejmowało również kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych celem zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych. W tym zakresie realizacja zadania polegała na zapewnieniu obywatelom sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Dodatkowo Sąd Najwyższy, w ramach przedmiotowego zadania, opiniował projekty ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego. Prowadzona była także działalność publikacyjna, w której podejmowane były zasadnicze

problemy prawne wynikające z orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz opisano stwierdzone luki i nieprawidłowości w prawie. Publikowane było także bieżące orzecznictwo wraz z uzasadnieniami na stronie podmiotowej, co przyczyniało się do jego upowszechnienia i podniesienia świadomości prawnej obywateli. Ponadto Sąd Najwyższy rozpatrywał sprawy dyscyplinarne w zakresie określonym w ustawie, zapewniając tym samym właściwe standardy w zakresie wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego.

Zadanie realizowane było przez **Sąd Najwyższy**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.1. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	177.184	0	149.442	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Procentowy wskaźnik rozpatrzenia liczby spraw w danym roku (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 70	92

Komentarz:

Miernik odnosi się do działalności orzeczniczej Sądu Najwyższego – wynika ze zobowiązań prawnych i uwzględnia standardy dotyczące szybkości postępowania, wynikające z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Przyjęty miernik (stanowiący stosunek sumy jednostkowych czasów rozpatrywania spraw do liczby spraw ogółem) pozwala na ocenę poziomu realizacji prawa do sądu, w tym w aspekcie dotyczącym rozpatrywania spraw w rozsądnych terminach i niedopuszczania do roszczeń odszkodowawczych z tytułu nieuzasadnionej zwłoki.

Planowana wartość miernika zadania budżetowego na 2023 rok, została określona z uwzględnieniem nieobsadzenia 35 stanowisk sędziowskich (stan na koniec 2022 roku), co przekłada się bezpośrednio na liczbę spraw możliwych do załatwienia. Na wyższe niż zakładano wykonanie miernika zadania budżetowego w 2023 roku miały wpływ przede wszystkim czynniki:

- 1) powołanie sędziów Sądu Najwyższego, zmniejszające liczbę nieobsadzonych stanowisk sędziowskich, co wprost przełożyło się na zwiększenie liczby załatwionych spraw,
- 2) organizowanie pracy przez poszczególnych Prezesów Izby Sądu Najwyższego,
- 3) zmiany struktury organizacyjnej izb w latach poprzedzających, które wpłynęły na bardziej efektywne zarządzanie ruchem spraw.

Zadanie 18.2. Strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów przez Krajową Radę Sądownictwa

W zadaniu została ujęta działalność Krajowej Rady Sądownictwa koncentrująca się na zapewnianiu odpowiedniego doboru kadr do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów SN, NSA, sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych i sądów wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych i powszechnych. KRS dokonywała tym samym oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziowskiego i asesorskiego oraz realizowała proces nominacyjny sędziów i asesorów sądowych. Podstawowym obowiązkiem KRS było stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (w tym zakresie występowała do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych). Ponadto uczestniczyła w procesach legislacyjnych przez opiniowanie projektów aktów prawnych. W obszarze kompetencji KRS była także popularyzacja zagadnień związanych z ustrojową pozycją sądownictwa w kraju i za granicą.

Zadanie realizowane było przez **Krajową Radę Sądownictwa**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie odpowiedniego doboru kadr do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów SN, NSA, na stanowiskach sędziów sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych i sądów wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych i w sądach powszechnych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	22.210	0	20.797	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Średni czas dokonania oceny kandydata do pełnienia urzędu sędziowskiego (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	90	87,6

Komentarz:

Procedura obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich warunkuje sprawne wykonywanie podstawowej funkcji sądów, tj. sprawowanie wymiaru sprawiedliwości i wykonywanie innych zadań sądów z zakresu ochrony prawnej.

Wartość miernika odzwierciedla sprawność przeprowadzania przez Krajową Radę Sądownictwa konkursów na stanowiska sędziowskie i asesorskie oraz przedstawiania Prezydentowi RP, w możliwie krótkim czasie, wniosków o powołanie kandydatów na wolne stanowiska.

Wpływ na pozytywne odchylenie – względem planu – wykonania w 2023 r. wartości miernika zadania budżetowego (o 2 dni) miała liczba wyznaczanych przez Przewodniczącego Rady postępowań na wolne stanowiska sędziowskie i asesorskie, które wpłynęły do Krajowej Rady Sądownictwa

i zostały przez nią rozpatrzone. Wpływ na osiągniętą wartość miernika miał również fakt, iż w 2023 roku Krajowa Rada Sądownictwa utrzymywała możliwość zdalnego uczestnictwa jej członków w posiedzeniach plenarnych i wykorzystywania środków porozumiewania się na odległość w pracach komisji i zespołów roboczych.

Zadanie 18.3. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania dotyczyła zagwarantowania obywatelom sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Działania w tym zakresie polegały na: zapewnieniu wysokiej jakości orzecznictwa zarówno w zakresie sądów powszechnych jak też i wojskowych, wsparciu administracyjnym i logistycznym sądów powszechnych (zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury oraz warunków organizacyjno-technicznych i administracyjnych do prawidłowego i niezakłóconego funkcjonowania sądów), a także na zarządzaniu i nadzorze administracyjnym nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych. Równolegle do działalności orzeczniczej, w ramach prowadzonych postępowań, realizowane były zadania związane z wykonywaniem orzeczeń wydanych przez sądy, w tym w szczególności działania z zakresu właściwości kuratorskiej służby sądowej, nadzoru penitencjarnego oraz egzekucji należności sądowych. Ponadto prowadzona była działalność na rzecz ułatwiania dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.3. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	9.734.719	0	10.002.051	9.452

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik opanowania wpływu spraw (ogółem) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	97	101,3

Komentarz:

W roku 2023 odnotowano pozytywne odchylenie (4,3 p.p.) od planowanej w ustawie budżetowej wartości. W 2023 r. dzięki opanowaniu wpływu udało się zmniejszyć liczbę spraw pozostających do załatwienia w sądach powszechnych o 187.684.

Podejmowane w 2023 r. działania z zakresu zewnętrznego nadzoru administracyjnego obejmowały zadania wskazane w art. 37 g § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, tj. dokonanie oceny informacji rocznych prezesów sądów apelacyjnych o działalności sądów działających na obszarze apelacji w 2022 r., ustalenie ogólnych kierunków wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych oraz monitorowanie wyników sądów i wystosowywanie pism nadzorczych do prezesów sądów apelacyjnych w przypadkach stwierdzenia pogorszenia wyników.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Realizacja zadania wspierana była również przez Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 8,81 mln zł.

Zadanie 18.4. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy administracyjne

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu obywatelom, zgodnie z zasadami prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd w zakresie sądownictwa administracyjnego. W ramach zadania sądy administracyjne realizowały przede wszystkim działalność orzeczniczą sprawowaną poprzez kontrolę działalności publicznej w zakresie zgodności z prawem. Kontrola ta obejmowała także orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. Prowadzona była też działalność naukowo-publicystyczna w formie cyklicznego wydawnictwa Zeszytów Naukowych Sądownictwa Administracyjnego oraz Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, w których rozstrzygane były zasadnicze problemy prawne oraz prezentowane było orzecznictwo Sądów Europejskich dotyczące kognicji sądów administracyjnych, jak również Trybunału Konstytucyjnego.

Zadanie realizowane było przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Celem określonym dla zadania było wydawanie orzeczeń w rozsądnych terminach – zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.4. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	610.332	0	595.640	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Średni czas trwania postępowania przed sądami administracyjnymi - czasookres rozpatrywania spraw przez sądy I instancji (przy rocznym wpływie do 70 tys.) (m-ce)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	do 6	4,28
<p>Komentarz:</p> <p>Stosunkowo krótki czas oczekiwania na rozpoznanie sprawy wpływa na przekonanie, że sądy administracyjne dokładają wszelkich starań do zagwarantowania obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, co przynosi także wymierne korzyści społeczno-gospodarcze i wpływa na zwiększenie zaufania do sądów. Ponadto sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne w rozsądnych terminach minimalizuje zakres i wysokość przyznawania sum pieniężnych za przewlekłość postępowania sądowo-administracyjnego.</p> <p>Wykonana w 2023 r. wartość miernika potwierdza realizację celu zadania, tj. zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu. Na wynik miernika wpływają uwarunkowania ogólne, takie jak m.in.: ilość, struktura i stopień złożoności spraw wpływających do sądów administracyjnych, stan obsad etatowych sędziów i wyspecjalizowanego korpusu urzędniczego. Ponadto kluczowe znaczenie dla wykonania miernika ma stworzenie warunków zapewniających sprawność postępowania sądowo-administracyjnego.</p> <p>Działaniami wzmacniającymi rezultaty zadania w 2023 r. były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bieżące monitorowanie poziomu obciążenia sądów sprawami, sprawności orzekania oraz jednolitości orzecznictwa, 2) realizacja czynności nadzorczo-wizytacyjnych w wojewódzkich sądach administracyjnych ukierunkowanych na zagadnienia sprawności orzekania i jednolitości orzecznictwa, 3) utrwalanie zasady jednolitości orzecznictwa sądów administracyjnych w trybie uchwałodawczej działalności Naczelnego Sądu Administracyjnego.		

Zadanie 18.5. Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania obejmującego wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania obejmowała dwa podstawowe aspekty: 1) zapewnienie nieuchronności wykonywania orzekanej przez wymiar sprawiedliwości kary pozbawienia wolności (m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc dla osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz wykonywanie kar alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności), 2) zapewnienie wykonywania kary pozbawienia wolności w warunkach zapewniających osobom skazanym i tymczasowo aresztowanym przestrzeganie ich praw (zarówno w aspekcie odpowiedniej ilości miejsc dla osadzonych, jak również zapewnienia odpowiednich warunków bytowych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych). Główne rodzaje działalności realizowanej w ramach zadania to: utrzymanie skazanych, eksploatacja systemu dozoru elektronicznego, a także poprawa dostępności świadczeń zdrowotnych w więziennych zakładach opieki zdrowotnej, przygotowywanie pawilonów mieszkalnych oraz infrastruktury niezbędnej do zabezpieczenia potrzeb

związanych z pozyskaniem miejsc zakwaterowania, resocjalizację skazanych (przede wszystkim przez organizowanie pracy sprzyjającej zdobywaniu kwalifikacji zawodowych, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Mazowiecką Instytucję Gospodarki Budżetowej "MAZOVIA", Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację osadzonych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.5** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	4.917.652	85.178	4.988.735	119.685

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Powrotność do przestępstwa skazanych opuszczających zakłady karne i areszty śledcze (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	38	b.d. *)

Komentarz:

Miernik odzwierciedla odsetek skazanych, którzy do 5 lat od opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego ponownie popełnili przestępstwo, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu – w ogólnej liczbie skazanych, którzy zakończyli odbywanie kary pozbawienia wolności lub zostali warunkowo zwolnieni, opuszczających zakłady karne i areszty śledcze.

Jednym z podstawowych czynników oddziałujących na trwałe, pozytywne, skutki resocjalizacji i powstrzymywanie się osób opuszczających zakłady karne przed powrotem na drogę przestępstwa jest możliwość samodzielnego utrzymania się oraz podjęcia zatrudnienia.

Z uwagi na terminarz procedury postępowania przetargowego dotyczącego systemu informatycznego wspierającego przygotowanie analizy, dane za rok 2021 i 2022 będą dostępne w II połowie roku 2024. Dane statystyczne za rok 2023, będą realizowane w drodze kolejnego postępowania przetargowego zaplanowanego do przeprowadzenia w roku 2024. Jednocześnie każdorazowo postęp prac jest zależny od terminów zagregowania danych w bazach Krajowego Rejestru Karnego (KRK) oraz od przeprowadzenia i rozstrzygnięcia postępowania przetargowego na realizację zadania związanego z pozyskaniem danych statycznych.

*) Wartość miernika za 2020 r. wyniosła 39,5%. Dane dla kolejnych okresów w przedmiotowym zakresie dostępne będą w II połowie 2024 r.

Odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	69	90
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik obrazuje efektywność działań podejmowanych przez Służbę Więzienną w celu objęcia oddziaływaniami resocjalizacyjnymi jak największej grupy skazanych w formach uwzględnionych w algorytmie wyliczenia miernika, tj. zatrudnienia, nauczania, terapii oraz programów resocjalizacyjnych.</p> <p>W 2023 r. odnotowano pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika, na co największy wpływ miały następujące czynniki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) właściwe wykorzystanie miejsc nauczania w szkołach funkcjonujących w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz podnoszenie atrakcyjności kierunków nauczania i bazy dydaktycznej w Centrach Kształcenia Ustawicznego, 2) zwiększanie dostępności do prowadzenia oddziaływań terapeutycznych poprzez zmianę organizacji funkcjonowania oddziałów terapeutycznych, 3) bogata oferta dostępnych dla skazanych programów resocjalizacyjnych, 4) kontynuacja działań realizowanych w ramach prowadzonych oddziaływań penitencjarnych przez pracę w celu podnoszenia odsetka osadzonych korzystających z możliwości podjęcia zatrudnienia w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, 5) realizacja kursów zawodowych finansowanych z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości, 6) weryfikacja stopnia zaangażowania i wykorzystania umiejętności przeszkolonej kadry penitencjarnej w zakresie prowadzenia programów resocjalizacyjnych. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 313,93 mln zł;
2. **Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 22,81 mln zł;
3. **Mazowiecką Instytucję Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 29,91 mln zł.

Zadanie 18.6. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich i tworzenie warunków do powrotu nieletnich do normalnego życia

Zadanie obejmowało przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich, poprzez stosowanie środków powstrzymujących proces demoralizacji. W przypadku nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, którzy dopuścili się czynów zabronionych oraz wykazali znamiona nieprzystosowania społecznego stosowane były oddziaływania resocjalizacyjne wspierające – proces ich powrotu

do normalnego życia. W ramach zadania realizowana była: resocjalizacja i edukacja nieletnich oraz ich kształcenie w zawodzie lub przysposobienie do pracy, zapewnienie profesjonalnej i wykwalifikowanej kadry pedagogicznej i niepedagogicznej, jak również odpowiednich warunków dla wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**.

Celem określonym dla zadania była **skuteczna resocjalizacja wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.6 w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	250.013	0	247.499	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Powrotność wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z urlopów i przepustek (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	≥ 90	91

Komentarz:

Do oceny stopnia realizacji celu przyjęto algorytm stanowiący odsetek łącznej liczby przepustek i urlopów udzielonych wychowankom zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich na podstawie art. 95 cc § 1 pkt 10 i § 2 pkt 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, zakończonych powrotem nieletnich do placówek w wyznaczonym terminie lub spóźnieniem do 24 godzin. Miernik ten umożliwia ocenę skuteczności resocjalizacji w czasie pobytu nieletnich w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Zmniejszenie jego wartości sygnalizuje zakłócenia w przebiegu procesu wychowania nieletnich w placówkach, które mogą wpływać na obniżenie lub brak skuteczności realizowanych oddziaływań.

Główne czynniki, które wpłynęły na wykonanie wartości miernika w 2023 r. to m.in. działania nadzorcze podejmowane w ramach sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości nadzoru zwierzchniego oraz pedagogicznego nad zakładami dla nieletnich, w szczególności realizacja zaleceń kierowanych w pismach nadzorczych do dyrektorów placówek, nakładających na nich obowiązek dokładnego typowania nieletnich do przepustek i urlopów, monitorowania ich pobytu poza zakładem, podejmowania działań w celu zwiększenia liczby terminowych powrotów do placówek, podejmowanie współpracy z domem rodzinnym, policją, kuratorami oraz monitorowanie działań zakładów dla nieletnich w zakresie zarządzania organizacją urlopów i przepustek.

Zadanie 18.7.W Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego

Realizacja zadania stanowiła niezbędny warunek zwiększania sprawności działania wymiaru sprawiedliwości oraz przyczyniła się do poprawy jakości orzecznictwa sądów, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby system ten był dostosowany do potrzeb nowoczesnej

gospodarki. Zadanie dotyczyło tworzenia nowych przejrzystych przepisów prawa w zakresie właściwości Ministra Sprawiedliwości, kodyfikacji prawa karnego i prawa cywilnego, jak również działań mających na celu wzrost dostępności do usług prawnych oraz zwiększenie dostępności do uzyskiwania informacji przez przedsiębiorców i obywateli (z rejestrów prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości). Jednocześnie zadanie obejmowało następujące rodzaje działalności: przygotowanie zawodowe i doskonalenie kadr sądów powszechnych i prokuratur (działalność i nadzór nad Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury), nadzór nad aplikacjami i zawodami prawniczymi, budowę oraz realizację strategii, a także wsparcie procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości (poprzez m.in.: przygotowywanie opracowań naukowych dotyczących wymiaru sprawiedliwości, wydawanie opinii i ekspertyz na potrzeby sądów oraz prokuratury, promowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów). W zadaniu realizowana była też pomoc pokrzywdzonym przestępstwem i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zapewniano również prowadzenie rejestrów sądowych oraz wprowadzenie e-usług w zakresie Krajowego Rejestru Sądowego, Krajowego Rejestru Zadłużonych, Elektronicznego Postępowania Upominawczego, Rejestru Zastawów i Ksiąg Wieczystych, a także prowadzenie Krajowego Rejestru Karnego. Ponadto, w zadaniu ujęto informatyzację działalności na rzecz zwiększenia sprawności wymiaru sprawiedliwości, zwiększenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz rozwoju e-usług w resorcie sprawiedliwości.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Wojewodów, Centrum Cyberbezpieczeństwa, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Poprawa warunków sprawnego obrotu gospodarczego;**
- **Poprawa stabilności i jakości orzecznictwa.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.7.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.441.327	67.130	2.245.909	43.270

Do pomiaru stopnia realizacji celów zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik opanowania wpływu spraw gospodarczych (z wyłączeniem spraw rejestrowych Rejestru Zastawów i Krajowego Rejestru Sądowego) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	99,70	101,90

Komentarz:

Wartość miernika uzależniona jest od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. wzrost lub spadek wpływu spraw, czy też zmiany legislacyjne modyfikujące kognicję sądów. Wskaźnik przekraczający 100% oznacza, że więcej spraw zostało załatwionych niż wpłynęło do sądów w danym okresie.

Miernik w sposób syntetyczny ukazuje sprawność załatwiania spraw w wydziałach gospodarczych, co może być traktowane, jako jedna z miar funkcjonowania państwa w obszarze zapewniania warunków do sprawnego obrotu gospodarczego.

Wykonanie miernika za rok 2023 r. było o 2,2 p.p. wyższe od wartości planowanej. W roku 2023 odnotowano znaczny wzrost wpływu spraw gospodarczych co przełożyło się na zwiększenie obciążenia sędziów. W zakresie głównych kategorii spraw gospodarczych tj. w sprawach GC (pozostałe sprawy gospodarcze, w tym podlegające rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, a także w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń) opanowanie wpływu ukształtowało się na poziomie 94,6%, co wynika ze wzrostu wpływu spraw w 2023 r. o 7,3% w porównaniu do 2022 r., natomiast w sprawach Ga (sprawy gospodarcze przedstawione z apelacjami) wpływ opanowano na poziomie 111%. Podejmowane w 2023 r. działania z zakresu zewnętrznego nadzoru administracyjnego obejmowały zadania wskazane w art. 37 g § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, tj. dokonanie oceny informacji rocznych prezesów sądów apelacyjnych o działalności sądów działających na obszarze apelacji w 2022 r., ustalenie ogólnych kierunków wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych oraz monitorowanie wyników sądów i wystosowywanie pism nadzorczych do prezesów sądów apelacyjnych w przypadkach stwierdzenia pogorszenia wyników.

Wskaźnik stabilności spraw apelacyjnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	64,20	60,30
<p>Komentarz:</p> <p>Wskaźnik stabilności spraw apelacyjnych ukazuje, jaki procent apelacji na postanowienia sądu pierwszej instancji, sąd drugiej instancji uznał za bezzasadne, czyli oddalił wnioski. Wskaźnik w sposób syntetyczny bada jakość orzecznictwa sądów w Polsce, będącą wypadkową m.in. procesu kształcenia kadr sądownictwa, nadzoru nad aplikacjami i zawodami prawniczymi, wsparcia procesów становienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości.</p> <p>Wartość miernika zależy od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. zmiana ilości wpływu spraw czy zmiany legislacyjne modyfikujące kognicję sądów. Ograniczanie ryzyka realizacji zadania opiera się na działaniach na rzecz poprawy kształcenia kadr i zwiększania dostępu do wiedzy dla pracowników sądownictwa, a także – ukierunkowanych na podniesie jakości i spójności становienia prawa.</p> <p>Nie były prowadzone badania dotyczące przyczyn zmian lub uchyleń wyroków sądów w sprawach apelacyjnych – badania takie wymagałyby analizy akt poszczególnych postępowań. Niezależnie od powyższego, na stabilność i jakość orzecznictwa negatywny wpływ mogło mieć m.in. duże obciążenie orzeczników (sędziów, asesorów sądowych i referendarzy).</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Cyberbezpieczeństwa**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 9,48 mln zł;
2. **Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 72,19 mln zł;
3. **Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 89,58 mln zł.

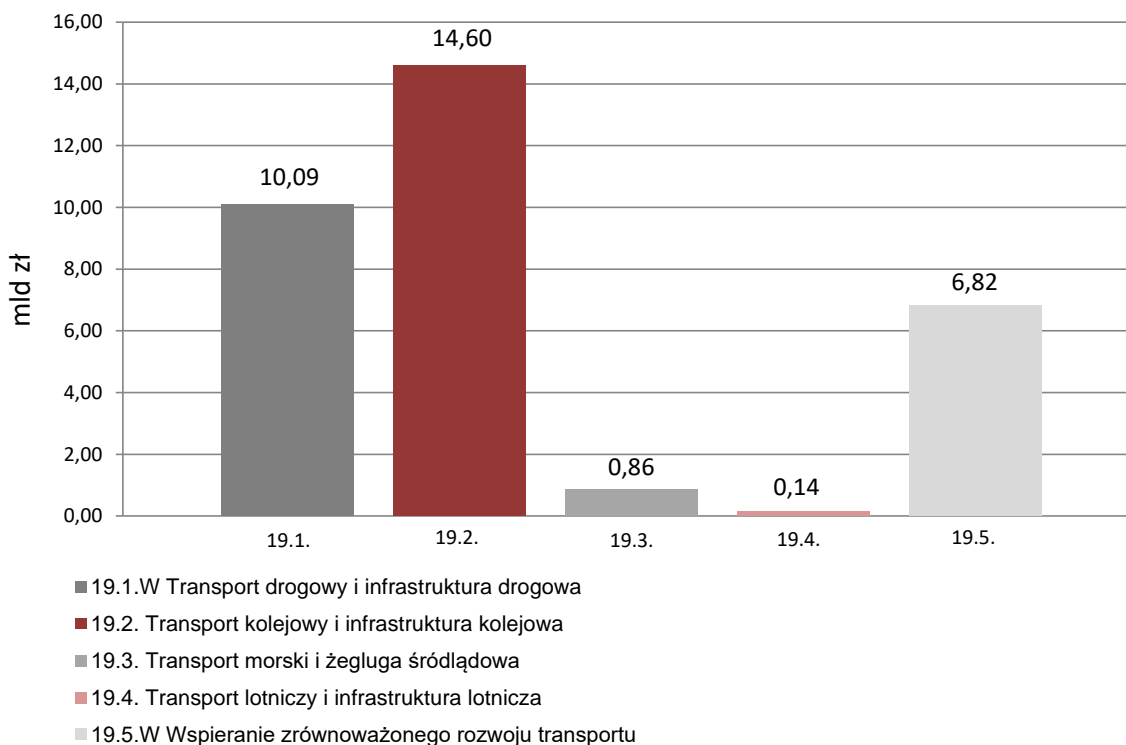
Funkcja 19.

Transport i infrastruktura transportowa

Funkcja obejmowała zadania, przyczyniające się do modernizacji, budowy, przebudowy oraz utrzymania i ochrony infrastruktury transportowej, na którą składa się sieć komunikacji lądowej, w tym transport drogowy, kolejowy, transport miejski, transport lotniczy, transport morski i żegluga śródlądowa oraz transport intermodalny. Działalność ta zorientowana była na osiągnięcie poprawy dostępności komunikacyjnej/transportowej Polski oraz budowę/modernizację głównych europejskich korytarzy transportowych (sieć TEN-T) przebiegających przez terytorium państwa. Ważnym elementem polityki transportowej było również utrzymanie, a także – tam, gdzie to niezbędne – podnoszenie poziomu bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego oraz zapewnianie konkurencyjności i współdziałania całego sektora transportowego, integracja poszczególnych gałęzi multimodalnego systemu transportowego (transport morski, wodny śródlądowy, drogowy, kolejowy, lotniczy i intermodalny). Dodatkowo funkcja obejmowała zadania mające na celu wyeliminowanie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego poprzez uzupełnienie sieci komunikacyjnej pomiędzy poszczególnymi miejscowościami a miastami wojewódzkimi.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 19. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **32.522.237 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 13.081.057 tys. zł.

Wykres 19: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji, przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026 były **zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych oraz zwiększenie dostępności i poprawa jakości transportu kolejowego, a także poprawa konkurencyjności polskich portów.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 19. wykorzystano następujące mierniki:

- Długość przebudowanych dróg krajowych (w km) – wartość miernika wyniosła w 2023 r. 47,4 km, wobec zaplanowanych 72 km. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 19.1.W Transport drogowy i infrastruktura drogowa;
- Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych (w %) – na etapie przyjmowania WFPF na lata 2023-2026 zaplanowano wykonanie w 2023 r. miernika na poziomie 87%. Wartość osiągnięta wyniosła 91,6%. Uwarunkowania realizacji rezultatu funkcji w 2023 r. zostały przedstawione w zakresie komentarza do miernika dla zadania budżetowego 19.2. Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa;
- Poziom zmian wielkości przeładunków towarów w portach o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (w %) – planowana na 2023 r. wartość miernika kształtowała się na poziomie 105%, natomiast wykonanie wyniosło 109,3%. Na wysokość wykonania miernika miała wpływ wielkość przeładunków towarów w portach o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, poziom rozwoju i atrakcyjności tych portów oraz konkurencja ze strony innych portów Morza Bałtyckiego i hubów kontenerowych Morza Północnego. Ponadto na wynik osiągnięty w 2023 r. wpływ miał zwiększony import węgla do Polski z różnych kierunków świata (m.in. Kolumbia, RPA, Australia), a także obsługa dodatkowych wolumenów towarów będących przedmiotem handlu zagranicznego Ukrainy (m.in. zboże, ilmenit, ruda żelaza, surówka żelaza, wyroby stalowe).

Zadanie 19.1.W Transport drogowy i infrastruktura drogowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

Cele zadania były osiągane poprzez publiczne inwestycje w sektorze infrastruktury drogowej i zarządzania ruchem, w tym w odniesieniu do sieci najważniejszych dróg w Polsce. Realizowane były działania związane z zarządzaniem siecią dróg krajowych i ich utrzymaniem, remontami, a także budową. Działalność o charakterze inwestycyjnym, ujęta w ramach zadania to m.in. przebudowa dróg krajowych, budowa autostrad i dróg ekspresowych, a także budowa pozostałych dróg krajowych. Przebudowa lub rozbudowa dróg miała na celu stworzenie spójnej sieci dróg o dużej przepustowości, zapewniającej płynny przepływ ruchu pomiędzy drogami w miastach a ciągami pozamiejskimi, a także budowę/modernizację głównych europejskich korytarzy transportowych (sieć TEN-T) przebiegających przez terytorium Polski. Budowane były obwodnice i drogi krajowe oraz trasy wylotowe, co przyczyniło się do odciążenia miast od nadmiernego ruchu i poprawy ich dostępności. Ponadto, realizowane były inwestycje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (inżynieria), działania edukacyjne i informacyjne skierowane do uczestników ruchu drogowego mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce oraz dotyczące usprawnień zarządzania ruchem drogowym. W ramach zadania sprawowany był nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach publicznych, a także realizowane działania kontrolne, które miały realny wpływ na przestrzeganie przez

przewoźników i kierowców przepisów w zakresie transportu drogowego oraz ruchu drogowego. Ponadto, w zadaniu ujęty został proces tworzenia prawa w zakresie transportu drogowego i ruchu drogowego, a także system kształcenia kierujących pojazdami oraz kierowców wykonujących przewóz drogowy towarów niebezpiecznych. Zadanie obejmowało także przygotowanie rozwiązań dotyczących automatyzacji transportu drogowego, jak również system poboru opłat za przejazdy po drogach krajowych. Ponadto, dofinansowane były zadania budowy, przebudowy, remontów dróg gminnych i powiatowych oraz budowy mostów w ciągu tych dróg, a także finansowana była budowa, przebudowa i remonty dróg lokalnych o znaczeniu obronnym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Wojewodów, Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych;
- Zapewnienie prowadzenia skutecznych działań kontrolnych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 19.1.W** w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	5.934.692	4.357.921	6.446.329	3.647.605

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Długość przebudowanych dróg krajowych (w km)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	72**)	47,4**)

Komentarz:

Miernik stopnia realizacji celu kompleksowo prezentuje informacje o przebudowie/rozbudowie dróg krajowych (będących w zarządzie GDDKiA) w Polsce w danym roku, ponadto zdefiniowany jest w taki sposób, aby możliwe było prezentowanie efektów wydatkowanych na jego realizację środków finansowych tj. zrealizowanych działań w ramach „Programu Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”.

Opis zadań wykonanych oraz ich wpływ na wartość miernika został przedstawiony w rozdziale 5.4 Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od 2023 roku.

**) Wartość planowana i wykonana miernika, spójna z odpowiednimi wartościami miernika dla programu wieloletniego „Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”.

Liczba przeprowadzonych kontroli drogowych w zakresie transportu drogowego (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	170.000	190.486
Komentarz: <p>Miernik dotyczy działań kontrolnych Inspekcji Transportu Drogowego (ITD), które mają realny wpływ na przestrzeganie, przez przewoźników i kierowców, przepisów w zakresie transportu drogowego oraz ruchu drogowego. W konsekwencji, przekłada się to na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa transportu drogowego, przestrzegania przepisów w transporcie drogowym oraz bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego.</p> <p>Wartość miernika ustalono w oparciu o wyniki z przeprowadzonych przez wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego kontroli za cały 2023 r. Wyższa realizacja wartości miernika w stosunku do planu jest efektem zwiększenia działań kontrolnych na drogach w okresie letnim, z uwagi na długo utrzymujące korzystne warunki pogodowe oraz zwiększenie zasobów kadrowych na stanowiskach inspektorskich w poszczególnych Wojewódzkich Inspektoratach Transportu Drogowego (o 57 osób w związku z zakończeniem w IV kwartale 2023 r. XXIII i XXIV edycji kursu inspektorskiego) oraz niższą niż w latach ubiegłych fluktuacją kadr.</p> <p>Mając na celu poprawę bezpieczeństwa przy wykonywaniu transportu drogowego oraz zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego na bieżąco monitorowano realizację miernika oraz intensyfikowano działania kontrolne.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 671,36 mln zł.

Zadanie 19.2. Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowane były działania mające na celu utrzymywanie i poprawę stanu infrastruktury kolejowej. Prowadzone były procesy inwestycyjne (budowa, modernizacja, rehabilitacja) wpływające na zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kolejowej, tj. m.in. linii kolejowych, przystanków kolejowych, multilokalizacyjnych systemów kolejowych i dworców. W celu wyeliminowania zjawiska wykluczenia komunikacyjnego realizowano zadania dotyczące uzupełnienia infrastruktury kolejowej pomiędzy poszczególnymi miejscowościami a miastami wojewódzkimi. Działania te obejmowały budowę oraz modernizację linii kolejowych stanowiących główne europejskie korytarze transportowe (sieć TEN-T) przebiegające przez terytorium Polski. Prowadzona była działalność nadzorcza ze strony administracji publicznej, w ramach której egzekwowane było osiągnięcie przez podmioty rynku kolejowego odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, a także zwiększanie dostępności i poprawa jakości transportu kolejowego.

Działalność nadzorcza ukierunkowana była na weryfikację poziomu dostosowania podmiotów funkcjonujących na rynku kolejowym do obowiązujących wymagań w obszarze eksploatacji i utrzymania, kompetencji personelu kolejowego, także oceny zgodności, w tym

w zakresie zapewniającym interoperacyjność systemu kolei. Równocześnie w ramach zadania prowadzone były działania z zakresu regulacji rynku kolejowego, bezpieczeństwa użytkowników na obszarach kolejowych oraz przestrzegania praw pasażerów w transporcie kolejowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Urząd Transportu Kolejowego** oraz wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie dostępności i poprawa jakości transportu kolejowego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 19.2. w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	6.994.371	2.827.478	8.475.198	6.124.815

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany były mierniki:

Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	87*)	91,6*)

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie skuteczności polityki państwa zmierzającej do wzmacniania roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju, a także pomiar rezultatów inwestycji w infrastrukturę kolejową, które przyczyniają się do zwiększenia dostępności połączeń, skrócenia czasu przejazdu oraz zwiększenia bezpieczeństwa podróży kolejną.

Miernik ten jest najbardziej uniwersalną miarą jakości infrastruktury kolejowej i odzwierciedla procentowy udział eksploatowanych linii kolejowych określonych wg kryterium jako spełniające standardy w zakresie wszystkich eksploatowanych linii, a więc takich, których jakość jest:

- 1) dobra, tj. linie eksploatowane są z założonymi parametrami eksploatacyjnymi i wymagają jedynie robót konserwacyjnych,
- 2) dostateczna, tj. linie eksploatowane są ze zmniejszonymi parametrami eksploatacyjnymi (obniżenie prędkości rozkładowych, wprowadzenie punktowych ograniczeń prędkości) i wymagają oprócz robót konserwacyjnych dla utrzymania parametrów eksploatacyjnych, napraw bieżących polegających na wymianie uszkodzonych elementów toru.

Ważnym czynnikiem mającym wpływ na realizację zadania jest m.in. kumulacja efektów prowadzonych robót mających na celu zwiększenie długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających wymagane standardy.

Osiągnięcie docelowej wartości miernika determinowane jest przez realizację programu wieloletniego pn. „Rządowy Program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2023 roku”, którego założenia i cele przyczyniają się do poprawy dostępności transportowej poprzez zwiększenie efektywności działań utrzymaniowo-remontowych.

Opis zadań wykonanych oraz ich wpływ na wartość miernika w zakresie programu wieloletniego został przedstawiony w rozdziale 5.4 Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Wartość planowana i wykonana miernika, spójna z odpowiednimi wartościami miernika dla programu wieloletniego „Rządowy Program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2023 roku”.

Stopień realizacji planu nadzoru Prezesa UTK (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	100
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik umożliwia ocenę skuteczności realizacji przez Prezesa UTK podstawowych zadań jako regulatora rynku kolejowego oraz krajowej władzy ds. bezpieczeństwa. W sposób bezpośredni wskazuje stopień realizacji niezbędnych działań podejmowanych w ramach realizacji zadania w kolejnych okresach sprawozdawczych.</p> <p>Miernik wyrażony jest jako procentowa wartość wykonania przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego rocznego planu nadzoru i wskazuje jaka część zaplanowanych kontroli została zrealizowana w danym okresie sprawozdawczym.</p> <p>Wartość miernika osiągnęła 100%, co oznacza, że wszystkie planowane kontrole zostały zrealizowane.</p> <p>W celu odpowiedniego ukierunkowania działań nadzorczych Prezesa UTK, dokonuje się szczegółowych analiz wybranych parametrów funkcjonowania rynku kolejowego i na tej podstawie szacuje się ryzyko oraz obszary newralgiczne, które mogłyby w sposób negatywny wpływać na poziom bezpieczeństwa systemu kolejowego w Polsce. Wyniki analizy są podstawą opracowania planu nadzoru Prezesa UTK.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Zadanie 19.3. Transport morski i żegluga śródlądowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowana była działalność państwa mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa żeglugi m.in. na wodach śródlądowych oraz na polskich obszarach morskich, dobrego stanu infrastruktury portowej oraz infrastruktury funkcjonalnie powiązanej ze śródlądowymi drogami wodnymi. Zadanie obejmowało ochronę brzegów morskich oraz ochronę środowiska morskiego przed zanieczyszczeniami ze statków, a także rozwój funkcji transportowych śródlądowych dróg wodnych. W ramach zadania ujęto również m.in. działania zorientowane na zrównoważony rozwój transportu morskiego oraz wodnego śródlądowego i uatrakcyjnienie polskich portów, jak też optymalne zagospodarowanie przestrzenne polskich obszarów morskich. Rozbudowywana i remontowana była infrastruktura zapewniająca dostęp do portów. Sprawowany był nadzór nad bezpieczeństwem żeglugi na polskich obszarach morskich oraz na wodach śródlądowych, jak też – nad stanem technicznym oraz parametrami torów wodnych. Ujęte w zadaniu funkcjonowanie systemu monitorowania i oznakowania zagwarantowało odpowiednie warunki dla bezpiecznej nawigacji dróg morskich i śródlądowych, w portach i przystaniach morskich oraz na wybrzeżu, do czego przyczyniła się też osłona radionawigacyjna

i meteorologiczna (oraz łączność żeglugi) wzdłuż polskiego wybrzeża. Zapewniane było sprawne funkcjonowanie działalności ratowniczej polegającej na poszukiwaniu i ratowaniu życia ludzkiego oraz zwalczaniu zagrożeń na morzu. Przewidziano także możliwość prowadzenia badań wypadków morskich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**.

Celami określonymi dla zadania były:

- Zwiększenie dostępności portów morskich wraz z poprawą jakości transportu morskiego;
- Zwiększenie możliwości transportowych śródlądowych dróg wodnych;
- Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu i postoju statków na śródlądowych drogach wodnych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.3. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	620.799	85.405	690.312	173.075

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Udział długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza, dla której podjęto działania służące zwiększeniu dostępności i poprawie jakości (budowa, przebudowa, remont) w ogólnej długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza w danym roku (w mb/mb)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	40.000/382.581	72.350/382.581

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie przedsięwzięć inwestycyjnych oraz utrzymaniowych, polegających na budowie, przebudowie lub remontach infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza ukierunkowanej na zwiększenie dostępności i konkurencyjności polskich portów.

Długość odcinków naprawionych w ramach prac podczyszczeniowych torów wodnych jest uzależniony od kubatury wyczerpanego urobku – koszt naprawy toru wodnego nie jest zależny od jego długości lecz od stopnia jego zamulenia.

Czynnikiem, który wpłynął w roku 2023 na wyższe od planowanego wykonanie wartości miernika miało stwierdzenie, iż do wykonania prac potrzeba mniejszego wydobycia kubatury urobku, co pozwoliło na zrealizowanie działań na dłuższych odcinkach torów wodnych, jak również remonty obwałowań pól refulacyjnych.

Wartość miernika dotyczy prac czerpalnych i pogłębiarskich zrealizowanych m.in. w ramach projektu „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019 – 2028”, remontów w małych portach, a także prac konserwacyjnych na polach refulacyjnych.

Opis zadań wykonanych w ramach tego programu wieloletniego został przedstawiony w rozdziale 5.4 Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Ilość ładunków przetransportowanych śródlądowymi drogami wodnymi (w tys. ton)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	3.561	2.076

Komentarz:

Miernik umożliwia ocenę stopnia realizacji działań zmierzających do poprawy i zwiększenia potencjału śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym na terytorium RP.

Wartość miernika nie została w 2023 r. osiągnięta zgodnie z planem, w szczególności z powodu:

- 1) niedostatecznych warunków nawigacyjnych na drogach wodnych,
- 2) zmian w funkcjonowaniu rynku żeglugowego mających wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw (rosnące koszty stałe wynikające z konieczności modernizacji floty statków, rosnące ceny paliw oraz problemy z ich dostępnością, a także brak dostępu do wykwalifikowanej kadry),
- 3) zmian w strukturze popytu na usługi przewozowe w transporcie wodnym wynikające z obniżonego zapotrzebowania na przewóz produktów górnictwa i kopalnictwa oraz paliw.

Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2023 roku to:

- 1) działania nadzorcze polegające na bieżącym monitoringu projektów inwestycyjnych na drogach wodnych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- 2) zakończenie prac nad ustaleniem listy inwestycji priorytetowych współfinansowanych ze środków UE, w ramach Polityki Spójności 2021-2027,
- 3) bieżąca współpraca z armatorami śródlądowymi oraz wsparcie finansowe armatorów.

Najważniejszym działaniem o charakterze strategicznym, mającym pośredni wpływ na osiągnięcie zakładanego poziomu miernika jest zakończenie prac nad pierwszym dokumentem planistycznym dla żeglugi śródlądowej tj. programem pn. „Krajowy Program Żeglugowy do roku 2030”, dotyczącym realizacji inwestycji w perspektywie 2021-2027 ukierunkowanych na modernizację istniejącej infrastruktury i usunięcie największych „wąskich gardeł” oraz który wyznacza działania i cele o charakterze sektorowym.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba statków, w których stwierdzono uchybienia w stosunku do ogólnej liczby przeprowadzonych inspekcji statków (w szt./szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	510/3.400	580/3.644

Komentarz:

Miernik umożliwia ocenę stopnia zapewnienia działań służących bezpieczeństwu żeglugi śródlądowej poprzez przeprowadzanie inspekcji statków. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w żegludzie śródlądowej wpływa na poprawę jej jakości oraz zwiększenie atrakcyjności wykorzystania tej formy transportu. Miernik pozwala na pogładową ocenę zarówno jakości i rzetelności przeprowadzanych inspekcji, jak i stopnia przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa żeglugi przez armatorów i członków załóg statków żeglugi śródlądowej.

Wartość miernika w 2023 r. została osiągnięta na poziomie wyższym niż planowano. Główne czynniki, które wpłynęły na wykonanie wartości miernika to: utrzymanie obsady etatowej inspektorów, natężenie ruchu jednostek sportowych i turystycznych, realizacja wspólnych patroli

z funkcjonariuszami Referatu Wodnego KMP w Szczecinie oraz Żandarmerią Wojskową w Szczecinie (UŻŚ w Szczecinie).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 19.4. Transport lotniczy i infrastruktura lotnicza

Celem zadania było zapewnienie rozwoju transportu lotniczego, w szczególności rozwoju infrastruktury lotniskowej i nawigacyjnej, stanowiącej jeden z filarów efektywnego rozwoju rynku usług transportu lotniczego, a także zapewnienie i utrzymanie bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym oraz ochrony ruchu lotniczego. W ramach realizacji działań finansowano zapewnienie służb żeglugi powietrznej w przypadku lotów zwolnionych z opłat nawigacyjnych, udzielano dofinansowania zakupu sprzętu niezbędnego dla bezpieczeństwa działalności lotniczej. Podejmowano także działania wspierające zarządzających portami lotniczymi w zakresie pozyskania środków unijnych na realizację inwestycji na lotniskach. W ramach zadania prowadzona była działalność nadzorcza dotycząca systemu lotnictwa cywilnego oraz działania z zakresu regulacji rynku lotniczego. Realizowana była także działalność związana z licencjonowaniem personelu lotniczego, ochroną praw pasażerów oraz badaniem zdarzeń lotniczych.

W 2023 r. przyjęto nowy dokument o charakterze strategicznym, odnoszący się do transportu lotniczego. „Polityka rozwoju lotnictwa cywilnego w Polsce do 2030 r. (z perspektywą do 2040 r.)” zastąpiła przyjęty jeszcze w 2007 r. „Program Rozwoju Sieci Lotnisk i Lotniczych Urzędów Naziemnych”.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury** oraz Polską Agencję Żeglugi Powietrznej.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie rozwoju transportu lotniczego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.4. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	109.745	15.055	127.378	14.400

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Operacje lotnicze IFR w polskiej przestrzeni powietrznej (liczba operacji)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	665.000	697.189

Komentarz:

Miernik wskazuje na tempo rozwoju transportu lotniczego w Polsce, w tym dostępność infrastruktury lotniskowej oraz pojemność polskiej przestrzeni powietrznej, w której zapewniona jest służba informacji powietrznej tj. FIR Warszawa (Flight Information Region).

Liczba operacji lotniczych IFR odnosi się do operacji zarejestrowanych w polskiej przestrzeni powietrznej, obejmuje przeloty tranzytowe oraz ruch krajowy i międzynarodowy z/do polskich lotnisk.

IFR (Instrument Flight Rules) to loty wykonywane zgodnie z przepisami wykonywania lotów według wskazań przyrządów.

Osiągnięta wartość miernika przekracza wartość zaplanowaną o 5% (tj. 32.189 operacji). Wykonane operacje lotnicze IFR w 2023 r. wzrosły o 11% w stosunku do liczby operacji zarejestrowanych w roku 2022, są wyższe o 47% w stosunku do roku 2021 oraz stanowią 76% operacji z 2019 r. (przed pandemią) – dane obrazują proces odbudowy rynku lotniczego po okresie pandemii. Głównym czynnikiem wzrostu jest popyt na podróże lotnicze.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż trwająca wojna w Ukrainie ma negatywny wpływ na wykonywanie operacji lotniczych (blokady przestrzeni powietrznych, sankcje wobec Rosji) i ogranicza cywilny ruch lotniczy w polskiej przestrzeni powietrznej.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polską Agencję Żeglugi Powietrznej**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 1.273,83 mln zł.

Zadanie 19.5.W Wspieranie zrównoważonego rozwoju transportu

W ramach zadania prowadzone były sprawy z zakresu kreowania i realizacji polityki transportowej, polegające m.in. na przygotowaniu, realizacji i monitorowaniu wdrażania oraz aktualizacji dokumentów i działań rządowych w celu wspierania rozwoju i modernizacji poszczególnych gałęzi transportu, tj. lądowego, lotniczego, miejskiego, morskiego, wodnego, śródlądowego i intermodalnego. Realizowane były projekty, których zakres obejmował głównie: szeroko rozumiane działania operacyjne i inwestycje infrastrukturalne służące m.in. unowocześnianiu funkcjonowania obsługi niskoemisyjnego transportu publicznego i obsługi pasażerów, a także zmniejszeniu zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, jak też poprawie płynności ruchu oraz bezpieczeństwa. Przedsięwzięcia te dotyczyły adaptacji, budowy, przebudowy i rozbudowy sieci transportu miejskiego, zakupu i modernizacji jednostek taboru szynowego, trolejbusowego i autobusowego wraz z infrastrukturą służącą do jego utrzymania, a także inwestycji taborowych w kolejach. Duży nacisk kładziono na realizację inwestycji i rozwiązań transportowych przyjaznych środowisku naturalnemu i rozwój połączeń multimodalnych, m.in. poprzez wdrażanie inteligentnych systemów transportowych (ITS) oraz promowanie działań mających na celu zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności. Zapewniane było także dofinansowanie kolejowych pasażerskich przewozów międzywojewódzkich i międzynarodowych.

Prowadzone były czynności w zakresie bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych, rzetelnej kontroli pojazdów oraz homologacji typów pojazdów bądź przedmiotów ich wyposażenia, a także transformacji transportu w kierunku niskoemisyjnego.

Wsparcie służyło również: wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań w transporcie towarów, w tym rozwojowi transportu intermodalnego poprzez budowę oraz modernizację infrastruktury transportu intermodalnego (wykorzystującego różne rodzaje środków transportu) w Polsce, a także umożliwiło zakup taboru kolejowego, specjalistycznego sprzętu i oprogramowania wykorzystywanego w przewozach intermodalnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, **Wojewodów** oraz **Transportowy Dozór Techniczny**.

Celami określonymi dla zadania były:

- Poprawa jakości połączeń kolejowych;
- Zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnego transportu miejskiego;
- Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym i śródlądowym.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.5.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.503.416	2.624.028	3.701.963	3.121.162

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba zakupionych/zmodernizowanych pojazdów kolejowych w ramach POLiŚ 2014-2020 (narastająco w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	504	494

Komentarz:

Miernik jest tożsamy ze wskaźnikiem określonym dla V osi priorytetowej POLiŚ 2014-2020 odnoszącym się do liczby zakupionych/zmodernizowanych jednostek taboru kolejowego.

W trakcie roku 2023 podpisano aneks do umowy o dofinansowanie projektu pn. „Kolej na dobre połączenia – unowocześnienie wagonów i lokomotyw dla PKP Intercity S.A.”, który dotyczył zmiany terminu osiągnięcia omawianego miernika. Zgodnie z obowiązującą, po aneksie, umową pozostałe 10 szt. taboru (pojazdów) zostanie zakupione w roku 2024.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba zrealizowanych projektów w zakresie publicznego transportu zbiorowego w miastach w ramach POLiŚ 2014-2020 (narastająco w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	41	34

Komentarz:

Realizacja miernika wpływa na zwiększenie udziału przyjaznego środowisku transportu publicznego w obsłudze mieszkańców obszarów metropolitalnych.

Wartość miernika stanowi ogólną liczbę projektów realizowanych w ramach POLiŚ 2014-2020 w zakresie rozwoju publicznego transportu zbiorowego w miastach. Na niepełne zrealizowanie planu wpływ miał fakt, iż w odniesieniu do sześciu projektów nie została zakończona procedura zatwierdzania wniosków o płatność końcową (osiągnięcie wartości miernika dla tych zadań planowane jest w 2024 r.) powyższe dotyczy projektów:

- 1) POIS.06.01.00-00-0001/16 "Budowa II linii metra, wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zakupem taboru – etap II",
- 2) POIS.06.01.00-00-0018/16 "Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej - etap IV A",

- 3) POIS.06.01.00-00-0029/16 "Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia",
- 4) POIS.06.01.00-00-0039/16 "Budowa trasy tramwajowej od pętli Wilczak do Naramowic w Poznaniu",
- 5) POIS.06.01.00-00-0046/16 "System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.",
- 6) POIS.06.01.00-00-0059/19 "Elektryfikacja linii komunikacji miejskiej w Zielonej Górze".

W przypadku projektu POIS.06.01.00-00-0036/16 "Przebudowa torowisk w ulicach: Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 roku" wartość miernika została osiągnięta już w 2024 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba przeprowadzonych działań technicznych obejmująca liczbę przeprowadzonych badań technicznych i przeegzaminowanych osób (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	216.033	611.559
<p>Komentarz:</p> <p>Realizowany przez Transportowy Dozór Techniczny miernik dotyczy zapewnienia bezpieczeństwa urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym i śródlądowym, a także pozwala na utrzymanie wiedzy i kompetencji kadry odpowiedzialnej za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska.</p> <p>Głównymi czynnikami/działaniami mającymi wpływ na realizację miernika w 2023 r. były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przeprowadzenie badań technicznych u użytkowników urządzeń technicznych, 2) przeprowadzenie egzaminów sprawdzających kwalifikacje kadry odpowiedzialnej za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, 3) wydawanie decyzji w zakresie homologacji. <p>Znaczący wzrost osiągniętej w roku 2023 wartości miernika w stosunku do wartości planowanej wynika przede wszystkim z wykonywania w okresie sprawozdawczym badań butli wielokrotnego napełniania gazem LPG, przy czym zadanie to nie zostało ujęte w pierwotnych planach w związku z tym, iż jego realizację przejęto w IV kw. 2023 r. Jednocześnie w ramach wartości ogółem wykonania miernika zanotowano niższe w stosunku do planu wykonanie w odniesieniu do działania związanego z homologacją typu pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części pojazdu, które spowodowane jest mniejszą liczbą wydanych w roku 2023 decyzji dot. zezwoleń na dopuszczenie pojazdów z końcowej partii produkcji.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Transportowy Dozór Techniczny**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 78,71 mln zł.

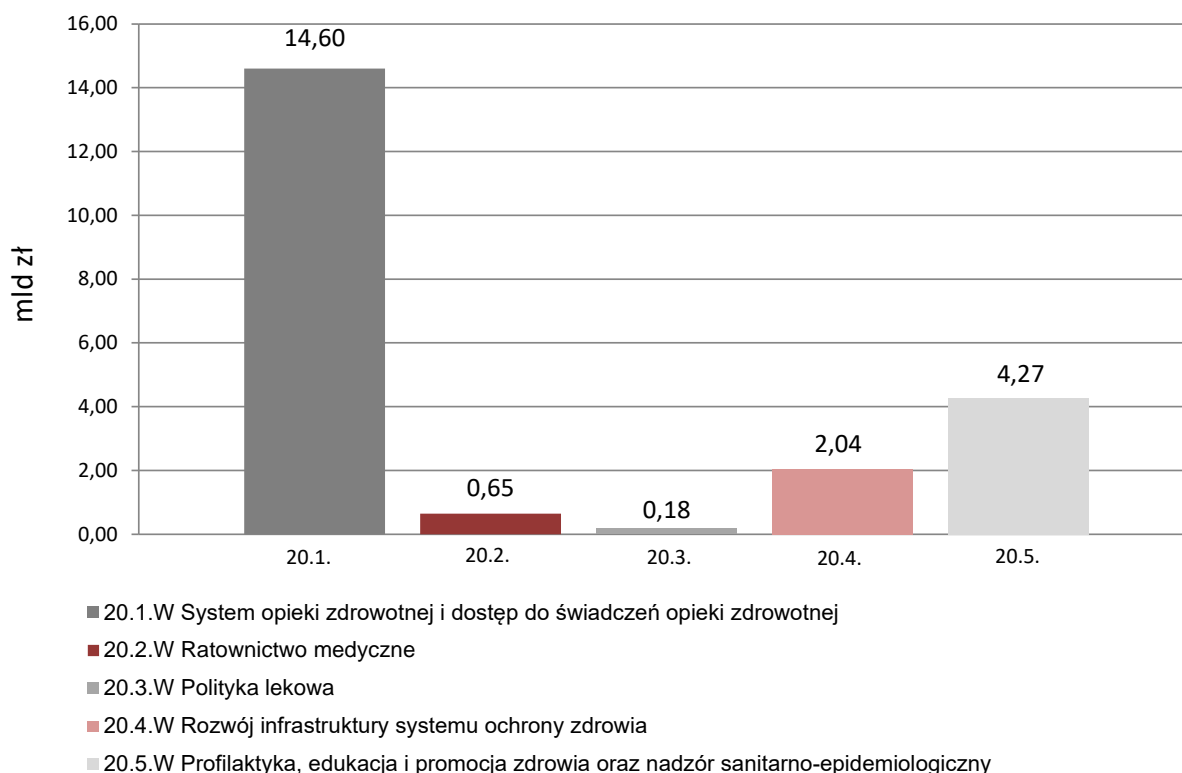
Funkcja 20.

Zdrowie

Funkcja umożliwiała realizację polityki zdrowotnej państwa w zakresie finansowanym ze środków budżetowych. Celem działań realizowanych w tym obszarze było zwiększanie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie. W ramach funkcji państwo zapewniało funkcjonowanie ratownictwa medycznego oraz wieloletnich programów rządowych związanych z rozwojem medycyny transplantacyjnej czy zwalczaniem chorób nowotworowych. Ponadto, państwo wspierało zadania dotyczące rozwoju infrastruktury ochrony zdrowia, realizowało politykę lekową oraz zapewniało bezpieczeństwo sanitarne i farmaceutyczne. Zapewniane były badania profilaktyczne oraz promocja zdrowia. W ramach funkcji sprawowany był także nadzór nad systemem opieki zdrowotnej oraz podejmowane były działania na rzecz ochrony praw pacjenta.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 20. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **21.748.888 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 2.003.373 tys. zł.

Wykres 20: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celem funkcji, przyjętym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, było **zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 20. wykorzystano następujące mierniki:

- Liczba świadczeniobiorców objętych koordynowaną opieką onkologiczną (w osobach) – która w 2023 r. wyniosła 167.830 osób, wobec założonego planu 35.000 osób. Rozbieżność pomiędzy wartością planowaną a wykonaną jest prawdopodobnie wynikiem niedoszacowania planowanej liczby osób objętych koordynowaną opieką onkologiczną. Za przyczynę niedoszacowania tego miernika można dopatrywać nieuwzględnienie chęci uczestnictwa pacjentów w programach kompleksowej opieki onkologicznej w stosunku do dotychczasowego modelu leczenia. Model onkologicznej opieki kompleksowej obejmuje poszczególne składowe procesy leczniczego (w tym późniejszej rehabilitacji oraz opieki ambulatoryjnej) – na świadczeniodawcy ciąży obowiązek zapewnienia pacjentowi kolejnych etapów leczenia, co ma bezpośredni wpływ na poczucie zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów;
- Liczba jednostek KKCz (Koncentratu Krwinek Czerwonych) wydanych do lecznictwa (w szt.) – w 2023 r. zaplanowano ok. 1.100.000 szt., natomiast wykonano 1.252.962,79 szt.
Wzrost liczby jednostek KKCz wydanych do lecznictwa był spowodowany większą liczbą pacjentów, którym przetaczano krew i jej składniki, co w konsekwencji przyczyniło się do wzrostu wydanych do lecznictwa KKCz – głównego składnika krwi. Niewątpliwie na zaistniałą sytuację wpływ ma dług zdrowotny. W czasie pandemii z uwagi na opóźnienie diagnostyki (przekładanie wizyt lekarskich a tym samym nierozpoznanie chorób), jak i opóźnienie procesu leczenia (przekładanie zabiegów) dług zdrowotny został pogłębiony. Powyższe skutkuje zwiększeniem liczby udzielanych świadczeń po odwołaniu stanu epidemii oraz stanu zagrożenia epidemicznego. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że postęp medycyny i możliwość przeprowadzenia skomplikowanych zabiegów, szczególnie przeszczepień, operacji kardiochirurgicznych, do których wykorzystuje się duże ilości krwi, a także aktualna sytuacja demograficzna (społeczeństwo starzeje się, co oznacza wzrost liczby hospitalizacji) prowadzi do zwiększenia zużycia krwi i jej składników;
- Liczba przeprowadzonych postępowań rejestracyjnych w zakresie produktów leczniczych, wyrobów medycznych i produktów biobójczych (w szt.) – w 2023 r. wartość miernika wyniosła 68.491 szt., wobec 54.460 szt. planowanych.
Na zwiększoną liczbę złożonych wniosków wpływ miały m.in.: wprowadzenie nowego zadania dotyczącego dokumentacji ASMF (ang. Active Substance Master File) w formacie eCTD (ang. Electronic Common Technical Document) dla substancji czynnych, które nie było uwzględnione w planowaniu, wpływu nowych przepisów dotyczących badań klinicznych i przenoszenia badań do systemu CTIS (ang. Clinical Trial Information System), zwiększenie liczby postępowań dotyczących zmian niewymagających oceny oraz zwiększenie liczby wniosków o zmiany wymagające oceny, zwłaszcza w zakresie dostosowania weterynaryjnych produktów leczniczych do nowych regulacji, a także wzrost aktywności w obszarze wyrobów medycznych,

w tym wprowadzanie produktów zgodnych z nowymi wymaganiami bezpieczeństwa i nadzoru.

Zadanie 20.1.W System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania tworzone były warunki funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz oceniane były potrzeby zdrowotne obywateli. Finansowane były programy z zakresu polityki zdrowotnej ważne dla zdrowia społeczeństwa oraz dostęp do: innowacyjnych technologii medycznych, a także leków nowej generacji. W zadaniu ujęte było również funkcjonowanie publicznej służby krwi. Szczególne znaczenie dla zadania miały programy polityki zdrowotnej dotyczące: profilaktyki zdrowia, wykrywania i realizowania określonych potrzeb zdrowotnych, poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców, a także zwiększania dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz wdrożenia nowych procedur medycznych. Realizowane w ramach zadania programy obejmowały w szczególności leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV, chorych na hemofilię i pokrewne skazy krwotoczne, zwalczanie chorób nowotworowych i chorób układu sercowo-naczyniowego. W zadaniu ujęte były także działania w zakresie rozwoju medycyny transplantacyjnej oraz programy dotyczące diagnostyki i terapii wad rozwojowych dziecka nienarodzonego i noworodków. Ponadto prowadzony był nadzór nad Narodowym Funduszem Zdrowia oraz ocena świadczeń opieki medycznej i technologii medycznych. W ramach zadania realizowano także kształcenie i podnoszenie kwalifikacji przez osoby wykonujące zawód medyczny.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rzecznika Praw Pacjenta, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Wojewodów, Agencję Badań Medycznych, Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Fundusz Administracyjny, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych, Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych, Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych, Fundusz Medyczny.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej poprzez zapewnienie dostępności pacjentom do świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach programów polityki zdrowotnej;**
- **Rozwój medycyny transplantacyjnej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	11.969.891	700.348	13.821.706	780.524

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba osób objętych w ciągu roku leczeniem w ramach programów polityki zdrowotnej ukierunkowanych na realizację świadczeń opieki zdrowotnej

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	24.650	28.864

Komentarz:

Miernik odzwierciedla liczbę specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w ramach programów polityki zdrowotnej (w tym: programów wieloletnich) przede wszystkim w zakresie konieczności:

- 1) zapewnienia ciągłości leczenia chorych na hemofilię i pokrewne skazy krwotoczne,
- 2) interwencji medycznej zapewniającej ochronę życia lub poprawę jego jakości w przypadku przeszczepów u pacjentów, u których stwierdzono wysokie ryzyko odrzutu (leczenie choroby „przeszczep przeciw gospodarzowi” (GvHD)).

W zakresie wartości miernika ujęte zostały procedury realizowane w ramach:

- 1) Rządowego Programu Polityki Zdrowotnej pn. „Leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV w Polsce”,
- 2) Rządowego programu kompleksowej ochrony zdrowia prokreacyjnego w Polsce na lata 2021-2023,
- 3) Rządowego programu kompleksowej terapii wewnątrznaczyniowej w profilaktyce następstw i powikłań wad rozwojowych i chorób dziecka nienarodzonego.

Osiągnięta w 2023 r. wartość miernika przewyższyła zakładany plan, na co wpływ miał m.in. napływ uchodźców z Ukrainy, wymagających włączenia do terapii antyretrowirusowej.

Wartość wykonania miernika w 2023 r. może ulec zmianie po ostatecznej weryfikacji danych przez Krajowe Centrum Bankowania Tkanek i Komórek.

Liczba przeszczepień narządów na 1 mln mieszkańców (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	35	50,65 ^{*)}

Komentarz:

Miernik związany z realizacją programu wieloletniego – Narodowy Program Transplantacyjny, którego głównym celem jest wzrost liczby przeszczepów w Polsce. Opis zadań wykonanych w zakresie tego Programu został przedstawiony w rozdziale 5.4 Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

Możliwość wykonania przeszczepu jest ściśle związana z określeniem zgodności tkankowej dawcy i biorcy, jak również z pozyskaniem dawcy oraz czasem, który upływa pomiędzy pobraniem narządu, a przeszczepieniem oraz kwalifikacją medyczną pozyskanego narządu (nie każdy pobrany narząd zostaje zakwalifikowany do przeszczepienia).

^{*)} Dane wstępne za 2023 r. Ostateczna wartość zostanie zamieszczona w Biuletynie Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji „Poltransplant” (planowana publikacja – czerwiec 2024 r.).

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Badań Medycznych**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 571,49 mln zł;
2. **Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 47,45 mln zł;
3. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 87,37 mln zł;
4. **Fundusz Emerytalno-Rentowy**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 1.768,42 mln zł;
5. **Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,04 mln zł;
6. **Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 1,44 mln zł;
7. **Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,04 mln zł;
8. **Fundusz Medyczny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 2.071,52 mln zł.

Zadanie 20.2.W Ratownictwo medyczne

Realizacja zadania dotyczyła zapewnienia pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zadaniem objęta była działalność zespołów ratownictwa medycznego, dyspozytorni medycznych, a także finansowanie „Programu zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie” oraz „Programu wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym”. W ramach zadania finansowane były takie przedsięwzięcia jak przebudowa, rozbudowa, remonty i doposażenie szpitalnych oddziałów ratunkowych, centrów urazowych oraz zespołów ratownictwa medycznego, utrzymanie dyspozytorni medycznych, jak też funkcjonowanie lotniczego pogotowia ratunkowego (w tym zapewnienie baz dla tego pogotowia) oraz realizowane było utrzymanie i obsługa techniczna Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia** i Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz lotnicze zespoły transportu sanitarnego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.2.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	703.819	6.400	623.791	28.193

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji świadczeń zakontraktowanych z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	100	100,14
Komentarz: <p>Miernik umożliwia monitorowanie stopnia wykonania zadania, w stosunku do całości zadań zakontraktowanych na cały rok. Uwarunkowaniami realizacji zadania było m.in. równomierne rozmieszczenie baz HEMS na terenie całego kraju, jak też utrzymywanie statków powietrznych Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR) w ciągłej gotowości do wykonywania operacji lotniczych. Utrzymano stabilność funkcjonowania Śmigłowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS), a tym samym zapewniono należyty dostęp do świadczeń ratowniczych realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz lotnicze zespoły lotnictwa sanitarnego.</p> <p>Miernik zależny jest od stopnia realizacji podzadań i działań LPR – jest ściśle powiązany z osiągniętymi wartościami mierników cząstkowych w zakresie działań dotyczących HEMS, świadczeń opieki Lotniczych Zespołów Ratownictwa Medycznego i Lotniczych Zespołów Transportu Sanitarnego.</p> <p>Wartość miernika stopnia realizacji świadczeń zakontraktowanych z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym osiągnięta w okresie sprawozdawczym przewyższyła wartość planowaną.</p>		

Liczba przebudowanych, rozbudowanych, wyremontowanych lub doposażonych baz lotniczego pogotowia ratunkowego (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1	1
Komentarz: <p>Wartość miernika wynika z planowanej liczby przebudowanych, rozbudowanych, wyremontowanych lub doposażonych baz lotniczego pogotowia ratunkowego. Pomiar miernika umożliwia monitorowanie zadań realizowanych przez SPZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w ramach projektu „Wsparcie Baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego”- etap 3 (roboty budowlane, doposażenie), w ramach działania 9.1. Infrastruktura ratownictwa medycznego POIiŚ 2014-2020, którego celem jest poprawa jakości i dostępności usług świadczonych przez Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR HEMS).</p> <p>Realizację zadania wspierała:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) współpraca z urzędami odpowiedzialnymi za wydawanie dokumentów formalno-prawnych związanych z realizacją umowy o dofinansowanie typu odbiory, pozwolenie na użytkowanie, itp., 2) zgoda Instytucji Pośredniczącej (IP) na przesunięcia środków finansowych między zadaniami w umowie o dofinansowanie w związku ze wzrostem kosztu części robót budowlanych/robót dodatkowych, 3) bieżący monitoring IP projektu realizowanego przez beneficjenta i rozwiązywanie napotkanych problemów. <p>Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2023 r. to m.in.: wystąpienie do IP z wnioskiem waloryzacyjnym, optymalizacja w zakresie materiałów i rozwiązań przyjętych w projekcie budowlanym, rozwiązywanie umowy z generalnym wykonawcą i podpisanie</p>		

nowej umowy na wykonawstwo zastępcze, a także wydłużenie okresu kwalifikowania wydatków do 31 grudnia 2024 r.

Zadanie 20.3.W Polityka lekowa

W ramach zadania prowadzona była rejestracja produktów leczniczych i biobójczych oraz sprawowany był nadzór farmaceutyczny nad jakością i obrotem tych produktów. Działania w obrębie zadania związane były również z oceną dokumentacji złożonej w postępowaniach rejestracyjnych oraz z monitorowaniem działań niepożądanych, wywoływanych przez produkty lecznicze przeznaczone dla ludzi lub zwierząt, a także ze zwalczaniem nielegalnego obrotu produktami leczniczymi. Zabezpieczany był dostęp do leków i wyrobów medycznych oraz oceniane były świadczenia medyczne, leki i wyroby medyczne.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Wojewodów oraz Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Celem określonym dla zadania było **ograniczenie nieprawidłowości produktowych i procesowych w obszarze jakości produktów leczniczych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	165.506	0	181.105	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Stosunek liczby działań, w wyniku których wykryto nieprawidłowości do liczby podjętych działań w zakresie nadzoru nad jakością i obrotem produktów leczniczych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	22,38	17,38

Komentarz:

Miernik dotyczy skali działań Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego realizowanych w postaci czynności nadzorczych w zakresie kontroli i inspekcji u podmiotów prowadzących działalność na rynku farmaceutycznym (wytwórców, importerów, dystrybutorów, hurtowników, pośredników), liczby wydanych decyzji.

Wykonanie miernika jest powiązane wprost z liczbą inspektorów oraz ich odpowiednim przeszkoleniem.

Na wartość wykonania miernika wpłynęły następujące wielkości:

- 1) liczba decyzji wydanych po inspekcjach w stosunku do całkowitej liczby inspekcji (w przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań wydawane są decyzje administracyjne nakazujące unieruchomienie wytwórni lub wstrzymanie wytwarzania produktów leczniczych/dystrybucji substancji czynnych; w przypadku braku akceptacji harmonogramu działań naprawczych wydawane są decyzje administracyjne nakazujące usunięcie niezgodności stwierdzonych podczas inspekcji),

- 2) liczba wydanych decyzji dotyczących wycofania z obrotu/wstrzymania w obrocie produktów leczniczych na skutek negatywnych wyników badań jakościowych przeprowadzonych przez Narodowy Instytut Leków (NIL) i PZH w stosunku do wszystkich badań przeprowadzonych przez te laboratoria,
- 3) liczba zgłoszeń dotyczących reklam produktów leczniczych przekazanych do Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego.

W ramach zadania uruchomiono środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 9,24 mln zł.

Zadanie 20.4.W Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia

Zadanie dotyczyło w szczególności inwestycji budowlanych, w tym m.in. budowy, przebudowy, rozbudowy i wyposażenia oraz zakupów inwestycyjnych (zakupów gotowych dóbr inwestycyjnych), w tym wymiany i modernizacji sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej w szpitalach ogólnych, klinicznych i innych podmiotach leczniczych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów oraz Fundusz Medyczny.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania jednostek ochrony zdrowia;**
- **Poprawa dostępności, jakości i efektywności leczenia specjalistycznego w kraju.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.068.784	102.349	1.928.508	111.215

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Ilość zrealizowanych inwestycyjnych zadań budowlanych w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Zdrowia w ramach środków budżetu państwa

2) Procentowy wskaźnik liczby świadczeniodawców doposażonych i modernizowanych w ciągu roku w ramach programów polityki zdrowotnej w odniesieniu do ogólnej liczby świadczeniodawców posiadających kontrakty NFZ w zakresie leczenia szpitalnego

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	1) 17		1) 14	
	2) 24		2) 20,25	

Komentarz:

Pierwszy miernik odnosi się do inwestycji budowlanych finansowanych z budżetu państwa w części budżetowej 46 - Zdrowie, a jego planowane wartości ustalono w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy zadań. Odzwierciedla uzyskanie efektu rzeczowego w postaci zrealizowanych inwestycji budowlanych, w celu poprawy jakości i efektywności funkcjonowania jednostek ochrony zdrowia.

Zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami rzeczowo-finansowymi zrealizowane zostały następujące budowlane zadania inwestycyjne:

- 1) „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie” realizowane przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 w Lublinie,
- 2) „Wymiana dźwigów osobowych obsługujących Kliniki i Oddziały Szpitala” realizowane przez Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy,
- 3) „Uniwersytecki Ośrodek Leczenia Żywnościowego” realizowane przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie,
- 4) „Zwiększenie bezpieczeństwa pożarowego bloku FNG w SPSK Nr 4 w Lublinie” realizowane przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie,
- 5) „Łódzkie Centrum Toksykologii” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- 6) „Przebudowa i wyposażenie Oddziału Klinicznego Pulmonologii Ogólnej i Onkologicznej oraz Kliniki Reumatologii z Pododdziałem Chorób Wewnętrznych” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej - Centralny Szpital Weteranów w Łodzi,
- 7) „Rozbudowa Nowego Budynku Szpitala A o skrzydło północne wraz z nadbudową i przebudową Budynku Kotłowni nr 31 na terenie USK w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 30 - etap III” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Olsztynie,
- 8) „Dostosowanie Klinik o profilu internistycznym do wymogów bezpieczeństwa hospitalizacji pacjentów w czasie pandemii COVID-19, Zadanie szczegółowe: Modernizacja oddziałów Endokrynologicznego i Gastroenterologicznego” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie,
- 9) „Modernizacja Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej celem poprawy jakości świadczonych usług z zakresu chirurgii ogólnej i onkologicznej” realizowane przez Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego,
- 10) „Przebudowa i modernizacja pomieszczeń Izby Przyjęć” realizowane przez Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. prof. dr hab. med. Eleonory Reicher,
- 11) „Modernizacja Kliniki Wrodzonych Wad Metabolizmu i Pediatrii oraz Kliniki Neurologii Dzieci i Młodzieży w budynku B Instytutu Matki i Dziecka z wymianą dachu i zakupem wyposażenia” realizowane przez Instytut Matki i Dziecka w Warszawie,
- 12) „Przebudowa części kondygnacji 1-go piętra bud. nr 1 ("A") na potrzeby utworzenia Pracowni Patomorfologii” realizowane przez Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie,
- 13) „Modernizacja Bloku Operacyjnego w Klinice Chirurgii Naczyń i Transplantacji” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku,
- 14) „Dostawa i montaż windy osobowej w Mokotowskim Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży” realizowane przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Realizacja następujących 3 zadań z 17 zaplanowanych do zakończenia w 2023 r., została wydłużona do końca 2024r., tj.:

- 1) „Przebudowa i rozbudowa budynku Szpitala mieszczącego Klinikę Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt, Klinikę Położnictwa i Ginekologii oraz

Klinikę Patologii Noworodka (budynek A) SPSK Nr 2 PUM w Szczecinie” realizowany przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2 PUM w Szczecinie,

- 2) „Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa Samodzielnego Publicznego Klinicznego Szpitala Okulistycznego w Warszawie przy ul. Józefa Sierakowskiego 13” realizowane przez Samodzielny Publiczny Kliniczny Szpital Okulistyczny w Warszawie,
- 3) „Modernizacja Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej w IPCZD”, realizowane przez Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia dziecka w Warszawie.

Główne powody wydłużenia realizacji tych inwestycji, stanowiące jednocześnie czynniki, które wpłynęły ostatecznie na niższe wykonanie wartości miernika, to:

- 1) wystąpienie niemożliwych do przewidzenia na etapie rozpoczęcia realizacji inwestycji okoliczności powodujących opóźnienia w realizacji inwestycji względem założonych harmonogramów,
- 2) trudności w wyłonieniu wykonawców, konieczność kilkukrotnego ogłaszania postępowań o udzielenie zamówień publicznych,
- 3) opóźnienia w pracach budowlanych związane z przerwami i utrudnionymi łańcuchami dostaw w branży budowlanej,
- 4) konieczność wprowadzenia zmian w zakresie rzeczowym związanych z robotami dodatkowymi lub zamiennymi.

Drugi miernik przedstawia % wskaźnik objęcia działaniami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach programów polityki zdrowotnej, w podmiotach świadczeniodawców, posiadających kontrakty NFZ w zakresie leczenia szpitalnego. W zakresie wykonanej wartości drugiego miernika w roku 2023 doposażano jednostki funkcjonujące w ochronie zdrowia. Uwarunkowaniami realizacji tego zadania były:

- 1) liczba świadczeniodawców posiadających kontrakty NFZ w zakresie leczenia szpitalnego,
- 2) liczba podmiotów biorących udział w konkursach organizowanych przez MZ,
- 3) liczba podmiotów wyłonionych w konkursach MZ i realizujących zadania.

Realizacja miernika zależna była m.in. od stopnia zainteresowania podmiotów leczniczych organizowanymi konkursami w zakresie dofinansowania zakupu sprzętu, co miało wpływ na wyłonienie mniejszej niż zakładano liczby realizatorów Narodowego Programu Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032.

Realizację zadania wspierała:

- 1) analiza potrzeb w zakresie doposażenia i modernizacji podmiotów leczniczych przy współpracy konsultantów krajowych odpowiednich dziedzin medycyny,
- 2) bieżący monitoring przebiegu procedur przetargowych realizowanych dla potrzeb zakupu sprzętu specjalistycznego w ramach programów polityki zdrowotnej (PPZ)/programów wieloletnich.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Medyczny**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 138,47 mln zł.

Zadanie 20.5.W Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny

W zakresie zadania ujęta była działalność państwa polegająca na: sprawowaniu nadzoru sanitarnego, prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej na lotniczych przejściach granicznych, granicy państwa i Unii Europejskiej oraz działalności kontrolno-

inspekcyjnej. Realizowane były działania polegające na bieżącym i zapobiegawczym nadzorze sanitarnym oraz na zabezpieczeniu sanitarno-epidemiologicznym granic państwa (przed napływem środków spożywczych o niewłaściwej jakości oraz przeciwdziałających szerzeniu się chorób zakaźnych). Zapewniano też zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych, a także monitorowanie zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego (w tym obszarze znajdowały się takie rodzaje działalności jak: monitorowanie stanu ochrony radiologicznej, ochrona przed szkodliwym wpływem substancji chemicznych na zdrowie człowieka i na środowisko, a także prewencja zagrożeń zdrowia wynikających z wpływu niekorzystnych warunków środowiska pracy i sposobu jej wykonywania, a ponadto – badania wody, żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, kosmetyków i innych czynników mających wpływ na zdrowie ludzi). Zadanie dotyczyło także utrzymywania stałej rezerwy państwowej i dystrybucji środków medycznych, antyseptycznych oraz szczepionek. Ważną dziedziną była także profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia prowadzona m.in. w ramach programów polityki zdrowotnej. Zwalczane były również wszelkie uzależnienia: alkoholowe, narkotykowe, hazardowe itp. Upowszechniany był zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży opierający się na aktywności fizycznej i zasadach prawidłowego żywienia.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów, Fundusz Medyczny, Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych oraz Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Zapewnienie właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego na terenie Polski;**
- **Poprawa dostępności do profilaktycznych świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach programów polityki zdrowotnej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 20.5.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.233.272	388.781	3.190.405	1.083.441

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby wymierzonych mandatów na skutek wykrytych nieprawidłowości do liczby przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	2,20	2,31

Komentarz:

Miernik monitoruje sprawowanie przez państwo właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego, w szczególności nad:

- 1) warunkami higieny: środowiska; pracy w zakładach pracy; radiacyjnej; procesów nauczania i wychowania; wypoczynku i rekreacji,

- 2) warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 3) warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Czynniki, które mają wpływ na poziom miernika, to przede wszystkim nieprawidłowości wykryte w toku działań kontrolnych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz liczba przeprowadzonych kontroli, uzależniona od bieżącej oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego kraju, jak też przyjętych do realizacji rocznych planów kontroli i realizowanych na bieżąco kontroli interwencyjnych.

Osiągnięta wartość miernika (2,31%) w stosunku do wartości planowanej (2,20%), wskazuje na zwiększenie skuteczności działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Liczba osób korzystających z profilaktycznych badań przesiewowych realizowanych w ramach programów polityki zdrowotnej*

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	310.000	335.622
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik przedstawia liczbę noworodków objętych profilaktycznymi badaniami realizowanymi w ramach programu polityki zdrowotnej. Program przesiewowy umożliwia wykrycie 30 chorób wrodzonych przed wystąpieniem objawów klinicznych (wrodzonej niedoczynności tarczycy, fenyloketonurii, mukowiscydozy, rzadkich wad metabolizmu (grupa 24 chorób), wrodzonego przerostu nadnerczy, deficytu biotynidazy, rdzeniowego zaniku mięśni).</p> <p>Badaniami objęta jest cała populacja noworodków w Polsce. Mimo, iż w zakresie badań przesiewowych noworodków realizacja badań w 2023 r. przebiegała bez zakłóceń, to spadek liczby urodzeń wpłynął ograniczająco na wykonanie wartości miernika.</p>		

*) Obecnie Ministerstwo Zdrowia odpowiada tylko za badania przesiewowe noworodków i miernik obejmuje tylko tę wartość. Dlatego Ministerstwo Zdrowia zaktualizowało (począwszy od 2024 roku) odpowiednio nazwę miernika dla zadania 20.5 na: Liczba noworodków objętych profilaktycznymi badaniami przesiewowymi realizowanymi w ramach programów polityki zdrowotnej, aby nazwa miernika lepiej oddawała rzeczywiste realizowane zadanie. Wynika to z faktu zakończenia lub przeniesienia do NFZ pozostałych badań profilaktycznych w ramach programów polityki zdrowotnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Medyczny**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 142,50 mln zł;
2. **Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych**, z którego w 2023 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 30,91 mln zł;
3. **Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 2,50 mln zł.

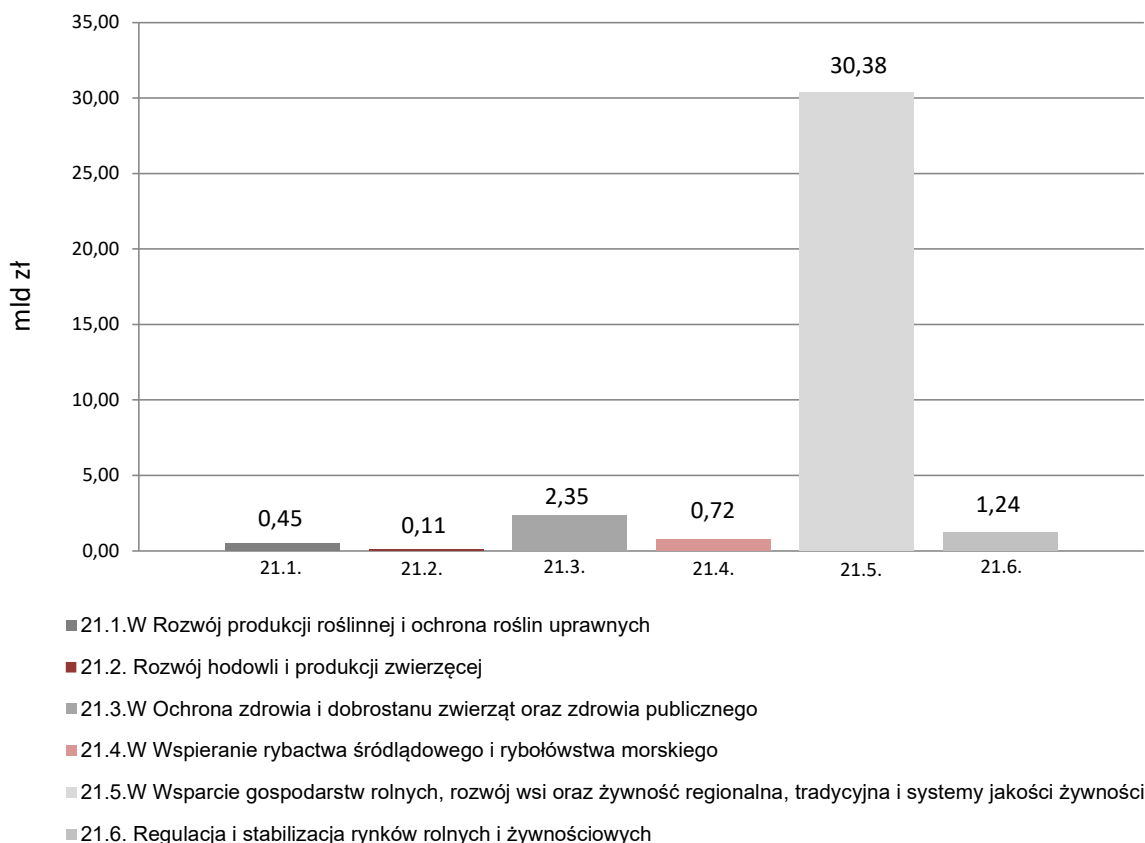
Funkcja 21.

Polityka rolna i rybacka

W ramach funkcji realizowane były zadania związane z rolnictwem, regulacją i stabilizacją rynków rolnych i żywnościowych, rozwojem obszarów wiejskich oraz rybołówstwem. Celami funkcji były poprawa i stabilizacja warunków ekonomicznych rolnictwa, rozwój obszarów wiejskich oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej, a także tworzenie i utrzymanie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego. Działania państwa w tym obszarze obejmowały zagadnienia dotyczące produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych, nasiennictwa, roślin genetycznie zmodyfikowanych, hodowli i produkcji zwierzęcej, ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego oraz nadzoru nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz wpływu zmian klimatu na sektor rolnictwa. Państwo odpowiadało również za wspieranie gospodarstw rolnych, kształtowanie ustroju rolnego i gospodarki żywnościowej oraz infrastruktury wsi, a także wspieranie promocji produktów rolno-spożywczych. Ponadto realizowano działania z zakresu rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 21. w 2023 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **35.266.201 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 20.259.454 tys. zł.

Wykres 21: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Celami funkcji przyjętymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2023-2026, były: **poprawa warunków ekonomicznych rolnictwa, rozwój obszarów wiejskich, zwiększenie konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej oraz poprawa stanu środowiska naturalnego, a także tworzenie i utrzymanie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego.**

Do monitorowania stopnia realizacji funkcji 21. wykorzystano następujące mierniki:

- Stopień wykorzystania limitów środków na WPR w ramach perspektywy 2014-2020 i 2021-2027 (narastająco) (w %) – miernik został zrealizowany w 2023 r. na poziomie 91,14% wobec planu 92,2%, co było spowodowane brakiem płatności w 2023 r. w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- Liczba projektów realizowanych z udziałem środków PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 w danym roku (w szt.) – planowano wykonanie miernika w 2023 r. na poziomie 230.000 szt., natomiast wykonano 227.000 szt. Niższa od prognozowanej liczba realizowanych projektów wynikała z niższej od przewidywanej liczby zawartych umów o przyznanie pomocy w ramach PS WPR 2023-2027;
- Wielkość produkcji akwakultury (w tonach) – w 2023 r. osiągnięta została wartość miernika na poziomie planu tj. 43.000 ton.

Zadanie 21.1.W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych

Zadaniem objęty był szereg działań zmierzających do utrzymania stabilnej i dostosowanej do wymagań rynkowych produkcji roślinnej, zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej oraz z uwzględnieniem ochrony środowiska, zdrowia ludzi i zwierząt. Realizacja zadania była bezpośrednio związana z produkcją i bezpieczeństwem żywności, konkurencyjnością i dochodowością gospodarstw rolnych. Wykonywane były badania na rzecz postępu biologicznego w produkcji roślinnej, badania obejmujące hodowlę roślin, ochronę zasobów genowych, nawożenie, a także działania dotyczące badania, rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin, badania i rejestracji nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Przeprowadzane były doświadczenia odmianowe oraz ocena tożsamości i czystości odmianowej. Wykonywany był nadzór nad zdrowiem roślin, obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, obrotem nawozami i środkami wspomagającymi uprawę roślin oraz produktami nawozowymi UE, a także wytwarzaniem, oceną, obrotem i stosowaniem materiału siewnego. Ograniczane było ryzyko związane ze stosowaniem środków ochrony roślin w produkcji roślinnej. Prowadzona była również kontrola przestrzegania zakazu stosowania roślin genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w uprawach oraz sprawowany był monitoring azotu mineralnego i agrochemiczna obsługa rolnictwa w kraju. Realizowana była także ocena merytoryczno-prawna rozwiązań stosowanych w nawożeniu, hodowli i ochronie roślin, jak również w zakresie nasiennictwa, ochrony bioróżnorodności i bezpieczeństwa białkowego oraz gromadzona i upowszechniana była wiedza służąca osiągnięciu celów działań realizowanych w ramach zadania.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie warunków do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 21.1.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	442.565	0	451.373	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Przekroczenia NDP (najwyższe dopuszczalne pozostałości) środków ochrony roślin w płodach rolnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	< 2,5	1,9

Komentarz:

Miernik dotyczy działalności na rzecz zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia prawidłowej produkcji rolnej – zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej. Pomiar pozwala na ocenę działań podejmowanych na rzecz zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin, w tym – prowadzonych przez służby kontrolne.

Osiągnięcie docelowej wartości miernika poniżej 2,5% jest wartością bezpieczną, świadczącą o braku zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin i dostosowaniem produkcji rolnej do wymogów konsumenta, a jednocześnie pozwalającą na utrzymanie dobrej pozycji produktów rolno-spożywczych na rynku unijnym i światowym. Ponadto, osiągnięcie założonej wartości miernika jest związane z celem określonym w dyrektywie 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

W 2023 r. uzyskano korzystny wynik miernika, tj. poniżej poziomu 2,5%, do czego przyczyniły się takie czynniki jak:

- 1) zapewnienie ciągłości kontroli w zakresie prawidłowości obrotu i stosowania środków ochrony roślin, kontroli i stosowania materiału siewnego wraz z prowadzeniem nadzoru fitosanitarnego,
- 2) upowszechnianie postępu biologicznego w produkcji roślinnej oraz zapewnienie stabilnych warunków do realizacji tematów badawczych wspomagających ten postęp,
- 3) wspieranie rozwoju zrównoważonych metod produkcji roślinnej.

W 2023 r., w ramach „Krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin” kontynuowano realizację zadań mających na celu zapewnienie maksymalnej efektywności oraz wzmocnienie i rozwinięcie dotychczas osiągniętych efektów. W szczególności, wypełnianie celu oparte było o prowadzenie takich działań, jak:

- 1) zapewnianie przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin przez użytkowników profesjonalnych,
- 2) upowszechnianie stosowania metod niechemicznych oraz ograniczania zależności produkcji roślinnej od stosowania chemicznych środków ochrony roślin,
- 3) upowszechnianie wiedzy dotyczącej bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,

- 4) ochrona terytorium kraju przed introdukcją nowych organizmów szkodliwych dla roślin,
- 5) optymalizacja efektywnych i bezpiecznych dla środowiska i konsumentów metod ochrony roślin oraz zapewnienie wysokiej jakości materiału siewnego.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 153,77 mln zł.

Zadanie 21.2. Rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej

Realizacja zadania dotyczyła wspierania postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej (realizacji określonych celów hodowlanych, służących stworzeniu hodowcom możliwości wykorzystania w gospodarstwach rolnych najnowszych osiągnięć genetyki i hodowli). Działania te były ukierunkowane na stworzenie odpowiednich warunków do produkcji elitarnego materiału hodowlanego, a także na wspieranie działań pozwalających na podejmowanie przez hodowców właściwych decyzji hodowlanych. Zapewniana była ochrona różnorodności genetycznej zwierząt gospodarskich. Zadanie obejmowało także czynności związane z oceną wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt (bydła, koni, świń, owiec, kóz i drobiu) oraz z ochroną zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Prowadzono księgi, a także organizowano wystawy i pokazy zwierząt hodowlanych. Wykonywane były badania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej. Ponadto utrzymywana była kontrola w zakresie organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, jak też działania na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni ras czystych i półkrwi.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi** oraz Polski Klub Wyścigów Konnych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie stabilnych warunków do realizacji programów hodowlanych i działań wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.2. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	116.562	0	113.872	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zwierząt wpisanych do ksiąg hodowlanych w stosunku do pogłowia zwierząt ogółem na przykładzie krów ras mlecznych (w %)

2) Liczba programów hodowlanych, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, realizowanych dla zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła, koni, świń, owiec, kóz oraz dla drobiu (w szt.)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
Wartości miernika		
	1) 21,00	1) 34,99
	2) 148	2) 151
Komentarz: <p>Stosowane mierniki pozwalają na ocenę czy rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej jest zrównoważony i nie następuje zagrożenie odnośnie do likwidacji elitarnego pogłowia zwierząt hodowlanych, co wpływałoby negatywnie na poziom efektywności rolnictwa i dostosowanie produkcji do wymogów konsumenta oraz na utrzymanie dobrej pozycji produktów rolno-spożywczych na rynku unijnym i światowym.</p> <p>Pierwszy z mierników dotyczy hodowli i produkcji zwierzęcej w zakresie krów ras mlecznych. Wartość miernika przyjęta w planie stanowi tzw. wartość stabilizacyjną (21,0%), zastosowaną w celu kontroli poziomu, poniżej którego nie może spaść jego wartość, aby nie występowało zagrożenie likwidacji w Polsce aktywnej populacji. Osiągnięta wartość tego miernika jest zjawiskiem pozytywnym – obecnie nie występuje w Polsce zagrożenie likwidacji populacji aktywnej w zakresie tego gatunku.</p> <p>Drugi z mierników dotyczy monitorowania sytuacji w zakresie elitarnego pogłowia zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła, koni, świń, owiec, kóz oraz dla drobiu.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Klub Wyścigów Konnych**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 7,97 mln zł.

Zadanie 21.3.W Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego

W ramach zadania realizowane były działania związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych w celu zapewnienia zdrowia publicznego w zakresie weterynarii oraz dobrostanu zwierząt. Inspekcja weterynaryjna koordynowała i nadzorowała procedury w zakresie ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz prowadziła czynności umożliwiające rozpoznawanie i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Realizowane były badania dotyczące ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego. Zapewniane było bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, produktów pochodnych i pasz w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania oraz transportu. W szczególności kontrolowane były warunki weterynaryjne dla produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. Prowadzona była też graniczna kontrola weterynaryjna zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. Ponadto finansowana była diagnostyka laboratoryjna chorób zwierząt, a także skażeń żywności i pasz.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego i zdrowia publicznego w kraju w zakresie weterynarii**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.3.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.829.507	18.472	2.354.572	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba uzgodnionych świadectw zdrowia na towary wysyłane do krajów trzecich w stosunku do ogólnej liczby intencji eksportowych zgłaszanych przez polskich przedsiębiorców (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	25	31,82

Komentarz:

Miernik odzwierciedla stan bezpieczeństwa epizootycznego i nadzoru weterynaryjnego w Polsce. Świadczą one, bowiem, o uznaniu polskiego systemu za bezpieczny i niestwarzający zagrożeń epizootycznych. Uzgadnianie weterynaryjne świadectwa zdrowia umożliwiają polskim przedsiębiorcom eksport zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państw trzecich.

Osiągnięcie w 2023 r. wyższej niż planowana wartości miernika spowodowane jest uzgodnieniem większej niż zakładano liczby bilateralnych świadectw zdrowia na zwierzęta oraz produkty pochodzenia zwierzęcego i pasze. Zmiany struktury międzynarodowych łańcuchów dostaw oraz sytuacji epizootycznej w zakresie chorób zwierząt tak w Polsce, jak i na świecie, stały się szansą dla Polski na szybsze zakończenie procedur w dostępie do niektórych rynków państw trzecich.

W ramach realizacji zadania w 2023 r. prowadzono m.in. następujące działania:

- 1) nadzór procedur w zakresie ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt,
- 2) rozpoznawanie i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt,
- 3) realizacja badań dotyczących ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego,
- 4) kontrola warunków weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego oraz pasz,
- 5) graniczna kontrola weterynaryjna zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz pasz.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wskaźniki spójności danych w systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt dla zwierząt z gatunków: bydło, owce, kozy, świnie (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
Wartości miernika	bydło 90,00	bydło 93,79
	owce 90,00	owce 91,08
	kozy 85,00	kozy 88,03
	świnie 93,00	świnie 98,58
<p>Komentarz:</p> <p>Wskaźnik obejmuje zwierzęta ze spójną historią ruchu i opisuje procentowy udział spójnych zwierząt w całym pogłowie żyjących zwierząt danego gatunku. Za spójne uważa się zwierzęta, których historia zdarzeń jest kompletna – istnieją wszystkie zdarzenia komplementarne (np. kupno-sprzedaż, sprzedaż-ubój w rzeźni) oraz zdarzenia poprawne merytorycznie (nie zawierają błędów). Wskaźniki pozwalają na precyzyjne opisanie jakości bazy danych Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ), od której, zależy m.in. zapewnienie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości w bazie danych prowadzone jest postępowanie wyjaśniające w celu uzyskania brakujących zgłoszeń/korekt zgłoszeń oraz zapewnienia zgodności danych w rejestrze ze stanem faktycznym.</p> <p>W trakcie 2023 r. wartość miernika została zrealizowana powyżej planu w zakresie wszystkich wartości składowych (bydło, owce, kozy, świnie). Wykonanie miernika na takich poziomach możliwe było m.in. dzięki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) możliwości składania informacji o zdarzeniach zwierzęcych bezpośrednio poprzez aplikację IRZplus, 2) bieżącemu monitoringowi i wyjaśnianiu niespójności w „zgłoszeniach zwierzęcych”, 3) poprawie terminowości zgłoszeń składanych przez posiadaczy zwierząt, 4) zapewnieniu efektywności kontroli na miejscu siedzib stad. 		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 273,81 mln zł.

Zadanie 21.4.W Wspieranie rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego

Zadanie dotyczyło działań finansowanych ze środków publicznych związanych z zapewnieniem tworzenia warunków dla wspierania rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego, jak również zrównoważonego i racjonalnego zarządzania zasobami wód i ich ochrony. Wsparcie w tym obszarze dotyczyło m.in. zarybiania polskich obszarów morskich rybami dwuśrodowiskowymi, a także przeciwdziałania kłusownictwu na wodach śródlądowych, jak też funkcjonowania nadzoru i kontroli wykonywania rybołówstwa morskiego. W ramach zadania realizowany był Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” oraz Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa. Jednocześnie prowadzone były działania na rzecz przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury (wspieranie organizacji producenckich).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Celem określonym dla zadania było **tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.4.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	238.966	363.624	261.525	461.331

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Udział eksportu ryb i bezkręgowców wodnych w eksporcie zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego ogółem (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	19,5	18,9

Komentarz:

Realizacja zadania przyczynia się do rozwoju wszystkich podmiotów sektora rybackiego, umożliwiając osiąganie dochodów przez te podmioty oraz osoby pracujące w tym sektorze, a także zwiększenie zatrudnienia w gospodarstwach rybackich, zakładach przetwórczych, organizacjach rybackich.

Miernik wykorzystywany jest do badania stanu konkurencyjności sektora rybackiego poprzez porównanie procentowe eksportu sektora rybackiego na tle eksportu produktów zwierzęcych ogółem. Miernik w dużej mierze uzależniony jest od aktualnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw eksportujących produkty rybne, zwiększonego popytu zagranicznego i konkurencyjnych cen.

Należy wskazać, że o ile eksport produktów rybołówstwa i akwakultury sukcesywnie rośnie rok do roku, to eksport zwierząt żywych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego rośnie szybciej. Sam miernik wyniósł 18,9 % w stosunku do 16,45% w roku 2022.

Na niższe w stosunku do planu wykonanie wartości miernika wpływ miały w szczególności takie czynniki jak:

- 1) zaprzestanie operacji przez część flot ze względu na zmniejszenie rentowności z uwagi na wzrost cen pali i energii,
- 2) sytuacja gospodarcza w związku z wojną w Ukrainie skutkujące utrudnieniami dostaw zbóż i olejów roślinnych stanowiących paszę dla zwierząt hodowlanych, w tym ryb,
- 3) niedobory surowców do przetwarzania (Rosja była jednym z kluczowych dostawców ryb na światowym rynku).

W celu zniwelowania skutków wskazanych wyżej czynników ogłoszono nabór wniosków o dofinansowania na działanie „Świadomy konsument” w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Środki w ramach tego działania wspierają wzmocnienie konkurencyjności krajowych produktów rybołówstwa i akwakultury na rynku krajowym i zagranicznym. Dodatkowo udzielano wsparcia związanego z dofinansowaniem kapitału obrotowego w szeroko pojętym sektorze rybołówstwa.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 25,20 mln zł.

Zadanie 21.5.W Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zadaniu ujęto bardzo szeroki zakres działań zorientowanych na tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rolnego, a także na rzecz zapewnienia stabilnych warunków do prowadzenia produkcji rolnej, przy jednoczesnym upowszechnianiu i promowaniu zasad dobrej kultury rolnej. Realizowane było wsparcie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w szczególności dofinansowywano przedsięwzięcia objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) i Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) oraz wspierane były dochody rolników z wypłacanych dopłat bezpośrednich. Wspierany był też transfer wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, jak również konkurencyjność wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych. Podejmowane były przedsięwzięcia na rzecz organizacji łańcucha żywnościowego i promowania zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Odtwarzano, chroniono i wzmacniano ekosystemy zależne od rolnictwa i leśnictwa. Wspierane było efektywne gospodarowanie zasobami oraz przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym. Ważną częścią zadania były działania na rzecz włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa oraz promowanie rozwoju gospodarczego na terenach wiejskich. Zabezpieczana była też pomoc techniczna dla PROW 2014-2020. Realizowana była także pomoc krajowa i unijna inna niż WPR (w tym m.in. dotacje na dopłaty do oprocentowania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i wznowienie produkcji rolniczej po klęskach, zwrot podatku akcyzowego, dopłaty do materiału siewnego, dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od negatywnych skutków spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi), rekompensaty dla producentów rolnych, którzy nie otrzymali zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotom skupującym, które stały się niewypłacalne), jak też nadzór i kontrola jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań w rolnictwie. Zapewniane było wsparcie instytucjonalne w ramach programów finansowanych z budżetu UE. Następował zwrot gminom (poprzez dotacje) części wydatków w ramach funduszu sołeckiego. W ramach zadania realizowane były działania na rzecz odnawialnych źródeł energii oraz działań innowacyjnych i rozwojowych w sektorze rolno-spożywczym. Zadanie obejmowało także doradztwo rolnicze, w tym: doskonalenie kadr rolniczych, funkcjonowanie działalności doradczej w rolnictwie, a także organizację działań o charakterze informacyjnym i upowszechnieniowym. Tworzone były warunki dla kształtowania ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej. W ramach zadania, finansowano badania w zakresie gospodarki żywnościowej, a także w zakresie kształtowania środowiska rolniczego i zrównoważonego rozwoju produkcji rolniczej w Polsce. Prowadzone były działania informacyjne, edukacyjne oraz promocyjne w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych. Promowane były, w kraju i zagranicą, produkty rolno-spożywcze, w celu zwiększenia ich spożycia, eksportu i konkurencyjności, w tym: systemy jakości żywności, żywność ekologiczna, regionalna i tradycyjna. Upowszechniana była także wiedza, badania

i dobre praktyki pomocne w wytwarzaniu żywności oraz zapewniane było doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego. W zadaniu zawarto jednocześnie działalność służącą wsparciu infrastruktury wsi (m.in. prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa, w tym scalanie i wymianę gruntów, budowę oraz utrzymanie melioracji wodnych i wód istotnych dla utrzymania stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa). Ponadto, prowadzone były prace związane ze zbieraniem i wykorzystywaniem danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby sieci danych rachunkowości gospodarstw rolnych. Realizowane były także zadania MRiRW wynikające ze zobowiązań krajowych i międzynarodowych powierzonych Państwowym Instytutom Badawczym nadzorowanym przez MRiRW w celu dostarczenia nowej wiedzy dotyczącej rolnictwa.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów, **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

Celami określonymi dla zadania były:

- **Objęcie ochroną ubezpieczeniową produkcji rolniczej;**
- **Wsparcie i stabilizacja dochodów rolniczych zapewniająca warunki do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej;**
- **Tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rolnego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 21.5.W w 2023 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	6.131.965	10.654.450	11.119.655	19.263.645

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Powierzchnia ubezpieczonych upraw w stosunku do powierzchni gruntów ornych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	30	27,10

Komentarz:

Przyczyną nieosiągnięcia miernika jest mniejsze niż zakładano zainteresowanie producentów rolnych dotowanymi ubezpieczeniami.

W celu umożliwienia objęcia ochroną ubezpieczeniową jak największej powierzchni upraw (i liczby zwierząt gospodarskich) w marcu 2023 r. podpisano ze wszystkimi zakładami ubezpieczeń aneksy zwiększające kwotę dotacji na dopłaty do składek ubezpieczeń. Pomimo tego tylko 1 z 8 zakładów ubezpieczył planowaną powierzchnię upraw (106%), a dwa zakłady ubezpieczyły ponad 90% planowanej powierzchni upraw (95% i 98%).

Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	1.250.000	1.227.207
<p>Komentarz:</p> <p>Do wyliczenia miernika przyjęto określony w przepisach prawa UE termin realizacji płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (wszystkie instrumenty pomocy). Płatności końcowe dla danej kampanii w ramach systemów wsparcia bezpośredniego są przekazywane w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca następnego roku kalendarzowego. Wartość miernika określa liczbę beneficjentów (w os.), dla których zrealizowano płatności końcowe w danym roku kalendarzowym.</p> <p>Z uwagi na zaangażowanie ARiMR w obsługę instrumentów wsparcia ze środków krajowych uruchamianych w związku z trudną sytuacją producentów rolnych w Polsce w 2023 r. mniej decyzji wydano w zakresie płatności bezpośrednich. Wydanie decyzji w zakresie płatności bezpośrednich zgodnie z obowiązującymi przepisami przesunęło się na 2024 rok (ostateczny wynikający z przepisów termin wydania decyzji z kampanii 2023 roku, to 31.05.2024 r.)</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Udział eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	12,5	14,7 ^{*)}
<p>Komentarz:</p> <p>W celu oszacowania wartości miernika obliczany jest udział (w %) wartości eksportu produktów rolno-spożywczych w wartości polskiego eksportu ogółem. Źródłami pochodzenia danych do wyliczenia miernika są informacje GUS i Ministerstwa Finansów oraz obliczenia Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Wykonanie miernika Biuro Analiz i Strategii KOWR oszacowało wykorzystując wstępne dane za 11 miesięcy w zakresie eksportu produktów rolno-spożywczych. Do wykonania miernika przyjęto antycypację Biura Analiz i Strategii dotyczącą wartości polskiego eksportu ogółem i eksportu rolno-spożywczego w 2023 r. na podstawie dostępnych wstępnych danych GUS i MF za 11 miesięcy 2023 r. Ostateczne dane GUS i MF dotyczące wyników handlu zagranicznego w 2023 r. będą znane na przełomie lipca – sierpnia 2024 r.</p> <p>Głównymi czynnikami, które wpłynęły na pozytywne przekroczenie zaplanowanej wartości miernika w 2023 r. były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utrzymujący się wysoki popyt zagraniczny na krajowe produkty żywnościowe, 2) utrzymywanie konkurencyjności cenowej większości krajowych artykułów rolno-spożywczych na rynku Unii Europejskiej skutkujące wzrostem przychodów z eksportu, 3) nadal wysoki poziom cen transakcyjnych produktów żywnościowych na rynku międzynarodowym, 4) dalsza dywersyfikacja pozaunijnych rynków zbytu – wzrost wartości eksportu do wielu państw pozaunijnych, 5) aktywne wsparcie promocji polskiej żywności w kraju i na rynkach zagranicznych w celu poprawy konkurencyjności krajowych produktów eksportowych (w tym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz KOWR). 		

^{*)} Wykonanie oszacowano wg dostępnych wstępnych danych za 11 miesięcy 2023 r. Ostateczne dane dotyczące wyników handlu zagranicznego w 2023 r. będą dostępne na przełomie lipca-sierpnia 2024 r.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 9.618,82 mln zł;
2. **Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 46,46 mln zł;
3. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 133,82 mln zł;
4. **16 Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego**, które w 2023 r. w ramach zadania poniosły wydatki w wysokości 621,16 mln zł, z tego:

Nazwa WODR	Wydatki (w mln zł)
Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	32,41
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	44,98
Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	54,60
Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	18,08
Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	41,77
Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	33,74
Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	74,47
Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	14,70
Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	59,89
Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	38,20
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	30,31
Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	26,61
Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	28,96
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	30,09
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	65,61
Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	26,71

Zadanie 21.6. Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych

W tym obszarze realizowane były działania państwa, głównie w ramach WPR, zapewniające wsparcie dla sektora rolno-spożywczego, a tym samym – wzmacniające konkurencyjność i stabilizację rynków produktów rolnych i żywnościowych. Prowadzone były działania w ramach administrowania obrotem towarowym z krajami spoza Unii Europejskiej oraz działania interwencyjne WPR dotyczące publicznych zakupów i sprzedaży produktów rolnych, dopłat do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych i inne uruchamiane w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych. Wspierane i nadzorowane były działania wynikające z realizacji WPR na wybranych rynkach rolnych m.in. poprzez realizację „Programu dla szkół”, wspomaganie produkcji i przetwórstwa artykułów rolno-spożywczych (w tym na rynku produktów pszczelich) oraz inne działania w ramach wspierania realizacji WPR, w tym dotyczące promocji żywności, monitorowania produkcji na wybranych rynkach rolnych i obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych. Prowadzone były działania związane z uznawaniem i funkcjonowaniem grup producentów i ich związków oraz organizacji producentów i ich zrzeszeń, a także wspieraniem tych podmiotów ze środków publicznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa** oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Celem określonym dla zadania było **stabilizacja rynków i wspieranie konkurencyjności produktów rolno-spożywczych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.6. w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	21.536	111.189	705.750	534.478

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.	Wykonanie w 2023 r.
	17.147	7.883

Komentarz:

Zadanie obejmuje zarówno stałe działania wpływające na popyt lub podaż wybranych produktów, doraźne działania wspierające rolników w przypadkach kryzysowych oraz poprzez wspieranie działania grup i organizacji producentów. Wartość miernika została określona na podstawie liczby beneficjentów uczestniczących w działaniach wchodzących w zakres zadania oraz związanej z ich obsługą przewidywanej liczby decyzji.

Niższa od planowanej wartość wykonania miernika wynika przede wszystkim z mniejszej niż zakładano liczby wniosków o przyznanie pomocy złożonych przez beneficjentów w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim ujętych w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W 2023r. po raz pierwszy o wsparcie mogli wnioskować indywidualni pszczelarze,

a nie tylko organizacje pszczelarskie. W związku z powyższym planując wartość miernika założono, że część indywidualnych pszczelarzy, którzy potencjalnie spełniają wymagania przystąpienia do udziału w interwencjach w sektorze pszczelarskim, będzie indywidualnie wnioskowała o wsparcie. Jednak większa niż zakładano część indywidualnych pszczelarzy podjęła decyzję, aby wnioskować o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskich.

Ponadto niższą od planowanej wartość miernika osiągnięto na skutek wydania mniejszej liczby decyzji i innych rozstrzygnięć z następujących powodów:

- 1) specyfiki mechanizmów interwencji rynkowej WPR, jakimi są m.in. interwencyjne/publiczne zakupy i sprzedaż masła, odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) i pszenicy zwyczajnej oraz dopłaty do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych – decydujący wpływ na ich realizację ma nieprzewidywalna sytuacja rynkowa, zarówno na rynku unijnym, jak i światowym,
- 2) brak zainteresowania potencjalnych wnioskodawców zakupami interwencyjnymi, ze względu na poziom cen produktów rolnych,
- 3) nieuruchomienia przez Komisję Europejską w ramach WPR dopłat do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych,
- 4) mniejszej liczby złożonych wniosków o pomoc (za rok 2023/2024 w stosunku do roku szkolnego 2022/2023) w zakresie dostarczania porcji owoców i warzyw oraz mleka i jego przetworów w ramach „Programu dla szkół”,
- 5) znacząco mniejszego zainteresowania organizacji charytatywnych oraz innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych udziałem w mechanizmie „Administrowanie rozdysponowaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży”. Powyższe jest również skutkiem znacznie mniejszego zainteresowania uznanych organizacji producentów wycofaniem z rynku owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

Głównymi działaniami podjętymi w celu wzmocnienia efektów działania były m.in.:

- 1) monitorowanie prawodawstwa krajowego i unijnego,
- 2) tworzenie, aktualizacja i realizacja wewnętrznych procedur oraz zarządzeń, a także warunków udziału beneficjentów w mechanizmach,
- 3) monitorowanie koniunktury oraz sytuacji podaży-popytu i cenowej na rynkach rolnych,
- 4) monitorowanie postępów prac nad wnioskami i bieżące rozwiązywanie problemów związanych z ich rozpatrywaniem.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2023 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 17,10 mln zł;
2. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2023 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 34,91 mln zł.

Funkcja 22.

Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna

Zadanie 22.1.W Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna

Funkcja 22. miała charakter uzupełniający i mogła być wykorzystywana przez dysponentów w szczególnie uzasadnionych przypadkach do klasyfikowania wydatków związanych z koordynacją działalności oraz obsługą administracyjną i techniczną w tym zakresie. Zgodnie z zasadami planowania wydatków w układzie zadaniowym, określonymi w ust. 57 załącznika nr 42 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. W sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, dysponenti powinni dążyć do przypisywania wydatków do działań w funkcjach 1-21, natomiast wydatki nieprzypisane bezpośrednio do działań w tych funkcjach, rozliczać na te działania w sposób określony przez jednostkę. Takie rozwiązanie pozwoliło docelowo uzyskać informację o pełnych kwotach wydatków na realizację poszczególnych zadań, przydatną z punktu widzenia przeglądów wydatków. Wdrożenie takich rozwiązań planistycznych wymagało jednak odpowiedniego dostosowania przyjętych przez dysponentów kluczy alokacyjnych i stosowanych systemów finansowo-księgowych. Z tych względów, w szczególnie uzasadnionych przypadkach w ramach funkcji 22. mogły być ujmowane wydatki nieprzypisane bezpośrednio do działań w funkcjach 1-21, związane w szczególności z koordynacją działalności urzędów obsługujących ministrów, wojewodów oraz centralne organy administracji rządowej i organy administracji państwowej. W ramach funkcji wyodrębniono wyłącznie jedno zadanie budżetowe, którego zakres przedmiotowy był tożsamy z zakresem przedmiotowym funkcji.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 22.1.W w 2023 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2023 r.		Wykonanie w 2023 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.779.991	7.333	1.730.844	10.406

Szczegółowy wykaz dysponentów części budżetowych, którzy realizowali zadanie 22.1.W, zamieszczono w Aneksie tabelarycznym.

Aneksy tabelaryczne